

LETNO POROČILO
DRUŽBE IN SKUPINE HSE

2009

hse

Holding Slovenske elektrarne d.o.o.

LETNO POROČILO
DRUŽBE IN SKUPINE HSE

2009

Holding Slovenske elektrarne d.o.o.

kazalo

1	UVOD	9
1.1	PISMO DIREKTORJA	10
1.2	POROČILO NADZORNEGA SVETA	12
1.2.1	Spremljanje in nadzor poslovanja družbe	13
1.2.2	Preveritev letnega poročila ter stališče do revizijskega poročila	15
1.2.3	Ugotovitev in predlog uporabe bilančnega dobička	16
1.3	DEJAVNOSTI PROIZVODNJE IN TRGOVANJA Z EE V SKUPINI HSE V LETU 2009	17
1.4	POUDARKI POSLOVANJA DRUŽBE IN SKUPINE HSE	18
1.5	KRONOLOGIJA POMEMBNEJŠIH DOGODKOV V LETU 2009	23
2	POSLOVNO POROČILO	27
2.1	OBVLADUJOČA DRUŽBA	28
2.1.1	Splošni podatki obvladujoče družbe	28
2.1.2	Organiziranost obvladujoče družbe	29
2.1.3	Upravljanje obvladujoče družbe	30
2.1.4	Izjava o upravljanju družbe	31
2.2	PREDSTAVITEV SKUPINE HSE	33
2.2.1	Upravljanje skupine HSE	42
2.3	POSLOVNA POLITIKA SKUPINE HSE	43
2.4	STRATEŠKE USMERITVE SKUPINE HSE	44
2.5	POLITIKA SISTEMA VODENJA	46
2.5.1	Doseganje ciljev na področju kakovosti	46
2.5.2	Doseganje ciljev na področju ravnanja z okoljem	47
2.5.3	Doseganje ciljev na področju varnosti pri zdravju pri delu	47
2.5.4	Doseganje ciljev na področju varovanja informacij	47
2.5.5	Pridobljeni certifikati proizvodnih družb skupine HSE	47
2.6	TRŽNI POLOŽAJ	48
2.6.1	Značilnosti gospodarskega okolja v letu 2009	48
2.6.2	Tržno okolje elektrogospodarstva	50
2.6.3	Razmere na trgih z EE v letu 2009	50

2.7	PRODAJA IN KUPCI	54
2.7.1	Električna energija	54
2.7.2	Ostale dejavnosti	55
2.8	NABAVA IN DOBAVITELJI	56
2.8.1	Električna energija	56
2.9	NALOŽBE	59
2.10	INFORMATIKA	63
2.11	ANALIZA USPEŠNOSTI POSLOVANJA	64
2.11.1	Kazalniki obvladujoče družbe	67
2.11.2	Kazalniki skupine HSE	70
2.12	UPRAVLJANJE S TVEGANJI	75
2.13	KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTMI	79
2.14	RAZISKAVE IN RAZVOJ	80
2.15	NAČRTI ZA PRIHODNOST	82
2.16	POMEMBNI DOGODKI PO KONCU POSLOVNEGA LETA	83

3 POROČILO O DRUŽBENI ODGOVORNOSTI 85

3.1	ODGOVORNOST DO ZAPOSLENIH	86
3.1.1	Zaposleni v obvladujoči družbi	86
3.1.2	Zaposleni v skupini HSE	88
3.2	ODGOVORNOST DO NARAVNEGA OKOLJA	89
3.3	ODGOVORNOST DO ŠIRŠE DRUŽBENE SKUPNOSTI	91

4 RAČUNOVODSKO POROČILO DRUŽBE HSE 93

4.1	REVIZORJEVO POROČILO	94
4.2	IZJAVA DIREKTORJA	96
4.3	UVODNA POJASNILA	96

Poganjamo svet naprej!

4.4	BILANCA STANJA	101
4.5	IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA	103
4.6	IZKAZ DENARNIH TOKOV	104
4.7	IZKAZ GIBANJA KAPITALA	105
4.8	POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM	107
4.8.1	Bilanca stanja	107
4.8.2	Izkaz poslovnega izida	118
4.8.3	Izkaz denarnih tokov	121
4.8.4	Izkaz gibanja kapitala	122
4.8.5	Druga pojasnila	123

5 RAČUNOVODSKO POROČILO SKUPINE HSE 125

5.1	REVIZORJEVO POROČILO	126
5.2	IZJAVA DIREKTORJA	128
5.3	UVODNA POJASNILA	128
5.4	SKUPINSKA BILANCA STANJA	136
5.5	SKUPINSKI IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA	138
5.6	SKUPINSKI IZKAZ DENARNIH TOKOV	139
5.7	SKUPINSKI IZKAZ GIBANJA KAPITALA	140
5.8	POJASNILA K SKUPINSKIM RAČUNOVODSKIM IZKAZOM	142
5.8.1	Skupinska bilanca stanja	142
5.8.2	Skupinski izkaz poslovnega izida	150
5.8.3	Skupinski izkaz denarnih tokov	154
5.8.4	Skupinski izkaz gibanja kapitala	154
5.8.5	Ostala razkritja	155

6 KONTAKTNI PODATKI 157

Reka

poganja svet naprej

s tekom po strugi in doseganjem morja, znova in znova.

Soča (italijansko Isonzo) je 137 km dolga reka, ki teče v zahodni Sloveniji in severni Italiji. Ta alpska reka ima izvir 1100 m visoko v Julijskih Alpah v Trenti.

8.408 GWh

Rekordna letna proizvodnja
EE skupine HSE

01 UVOD

1.1 PISMO DIREKTORJA

Pogled nazaj za pot naprej

Pred vami je letno poročilo družbe in skupine HSE. Polno je števil in podatkov, s katerimi smo želeli dokazati našo prodornost in uspešnost, predvsem pa trdoživost. Slednja je namreč v zaostrenih gospodarskih razmerah eden izmed nujnih pogojev preživetja in tudi zaradi nje smo, kljub recesiji v večini držav, s katerimi poslujemo, in padcu porabe električne energije, ki se je v naši državi izrazil z dvomestno številko, zabeležili mnogo presežnikov. Preveč, da bi jih lahko naštel v tem uvodu, zato naj se dotaknem le najvidnejših.

10

Poslovne in tržne uspehe skupine HSE zagotavlja skoraj štiri tisoč zaposlenih. Brez njihove predanosti, odgovornosti in sodelovanja ne bi dosegli poslovnega rezultata, kot ga predstavljamo v tem letnem poročilu. V letu 2009 smo v skupini HSE dosegli rekordno proizvodnjo električne energije, 8.408 GWh, ter kljub manjšemu obsegu prodaje glede na preteklo leto za 39 odstotkov povečali poslovni izid iz poslovanja. Tako smo v skupini HSE ustvarili 114 mio € čistega poslovnega izida, kar je za 53 odstotkov več kot v letu prej, še bolj pa navdušuje 112 mio € dodane vrednosti v krovni družbi, kar je 1,6-krat več kot leto prej. Zasluge za vse to imajo predvsem spretna poslovna politika, širitev poslovne mreže v tujini ter kar 34-odstotni delež ustvarjenih prihodkov od prodaje na tujih trgih. Z nadaljevanjem investicijskega ciklusa smo v letu 2009 za 84,5 MW povečali moč naših proizvodnih zmogljivosti ter začeli z izvajanjem naložbe v nadomestni objekt Termoelektrarne Šoštanj, blok 6.

Prvenstvo smo v letu 2009 ohranili na še več področjih: v Sloveniji ostajamo največji proizvajalec električne energije, največji trgovec z električno energijo in največji proizvajalec električne energije iz obnovljivih virov. Vse to nam je zagotavljala zdrava finančna podlaga, ki omogoča tudi rast skupine: ta je imela skoraj 72 - odstotni delež kapitala, rezerv in rezervacij med obveznostmi do virov sredstev, medtem ko je ta delež v obvladujoči družbi še za odstotno točko višji. Visoke standarde poslovanja pa smo obeleževali tudi s pridobivanjem in potrjevanjem certifikatov; zadnji, s katerim smo se v letošnjem letu na(d)gradili, je osnovni certifikat Družini prijazno podjetje.

Razvojna prioriteta HSE ostaja vlaganje v obnovljive vire energije. Že danes smo največji proizvajalec in promotor proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov v Sloveniji. Pod našim okriljem poteka kampanja Modra energija, z Modrim Janom spodbujamo izobraževanje otrok, ostajamo eden od nosilcev vseslovenske kampanje Energija si – bodi učinkovit, ki spodbuja varčno rabo energije, financiramo pa tudi mnoge druge izobraževalne aktivnosti s tega področja. In čeprav kar 36 odstotkov površine naše države pokriva Natura 2000, nas to ne more odvrniti od zastavljenih načrtov. Ti niso le smeli; so tudi nujni, če želimo zmanjšati uvozno odvisnost na eni ter ustrezati vedno strožjim okoljskim zahtevam EU na drugi strani. Pri tem se nenehno zavedamo

8.408
rekordna letna
proizvodnja
(v GWh)

162
poslovni izid iz
poslovanja
(v mio €)

27
št. družb v skupini

34
prihodki od prodaje
na tujih trgih (v %)

30

manjša poraba
premoga za enako
količino EE po
dokončanju bloka 6 v
TEŠ (v %)

36

površina SLO, ki jo
pokriva NATURA
2000 (v %)

3.836

št. zaposlenih v
skupini HSE

112

dodana vrednost
družbe HSE (v mio €)

114

čisti poslovni izid
skupine HSE
(v mio €)

občutljivosti umeščanja energetskih objektov v prostor ter pomena sožitja ljudi z energetskimi objekti. Uspeh energetskega projekta je namreč zagotovljen le toliko, kolikor je uspešno partnerstvo med vsemi, ki so vanj vključeni. Civilna gibanja tudi v Sloveniji vedno bolj postajajo slaba vest družbe in prav je tako: delovati skušamo usklajeno ter skupaj poiskati optimalne rešitve.

Na področju obnovljivih virov energije bo seveda potrebnega še veliko dela in vlaganj, predvsem pa dvig osveščenosti ostalih delov gospodarstva, da bi obrnili ost v porabo. Ta namreč generira proizvodnjo – in ne obratno. Zato je smiselno polemizirati z zadnjimi trendi v Evropi, ki dajejo preveliko prednost alternativnim virom energije in premajhno omejevanju pretiranega potrošništva ter s tem povezano pretirano rabo energije. Svoje dodajata tudi deregulacija evropskega trga električne energije in posledično manjša odvisnost cene električne energije od proizvodnih stroškov. Obstaja celo bojazen, da je lahko ravno trg električne energije s svojo liberalizacijo in sistemom trgovanj z izpusti naslednji potencialni balon, ki bo, ko bo počil, pahnil gospodarstvo v krizo. Temu se moramo s skupnimi močmi izogniti.

Kaj torej zapisati ob zaključku uvoda in ob uvodu nadaljevanja? To, da je najboljša popotnica za odlično prihodnost odlična preteklost? Ne, to bi bilo preveč bahavo. Nikoli namreč ni tako dobro, da ne bi moglo biti še bolje. S takšnimi ambicijami gledamo naprej v skupini HSE in želim si, da bi bili tudi pogledi vseh naših deležnikov usmerjeni v doseganje dobrega, kakovostnega, uspešnega. In vseh presežnikov, ki tem opisom pritičejo. Brez vseh vas – zaposlenih, poslovnih partnerjev, lastnikov – namreč še tako dobri tržni pogoji ne morejo prinesiti rezultatov. Prihodnji razvoj skupine HSE ter njena uspešnost pri spopadanju z različnimi izzivi in priložnostmi je v rokah nas vseh. Hvala, ker nam jo omogočate.

Borut Meh

generalni direktor HSE d.o.o.

Ljubljana, 23.4.2010

84,5

povečanje moči proizvodnih
zmogljivosti (v MW)

1.2 POROČILO NADZORNEGA SVETA

Nadzorni svet družbe Holding Slovenske elektrarne d.o.o. skladno z določili 282. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) s tem poročilom obvešča skupščino o:

- načinu in obsegu preverjanja vodenja družbe med poslovnim letom 2009,
- preveritvi in potrditvi letnega poročila družbe in skupine HSE za leto 2009,
- preveritvi predloga za uporabo bilančnega dobička,
- stališču nadzornega sveta do revizorjevih poročil.

V nadzornem svetu družbe so v poslovnem letu 2009 kot predstavniki kapitala do 19.07.2009 sodelovali mag. Alojz Stana (predsednik), mag. Andrej Aplenc (namestnik predsednika), Franc Ervin Janežič, mag. Viktorija Komavec, Silvester Jeršič in Janez Požar. Predstavniki zaposlenih pa so do 19.07.2009 bili: Boštjan Jančar, Silvester Medvešek in Miran Božič.

Vlada Republike Slovenije je kot ustanovitelj družbe dne 4.6.2009 spremenila Akt o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo Holding Slovenske elektrarne tako, da ima družba nadzorni svet, ki ga sestavlja 6 članov, od tega 4 člani zastopajo interese lastnika, 2 člana pa zastopata interese zaposlenih. Akt je pričel veljati s 1.7.2009.

Dne 20.07.2009 je Vlada Republike Slovenije kot ustanovitelj družbe imenovala nove 4 člane nadzornega sveta, predstavniki zaposlenih pa so zmanjšali članstvo na 2 člana. Nadzorni svet družbe je do konca leta 2009 tako deloval v sestavi:

- predstavniki kapitala: dr. Franc Žerdin (predsednik), dr. Franc Žlahtič (namestnik predsednika), prof.dr. Igor Tičar in Mojca Kert Kos;
- predstavnik zaposlenih: Boštjan Jančar in Silvester Medvešek.

V revizijski komisiji nadzornega sveta družbe so do 19.07.2009 sodelovali člani nadzornega sveta Franc Ervin Janežič (predsednik), mag. Alojz Stana, mag. Andrej Aplenc, Boštjan Jančar in Alenka Podbevšek, ki je bila v revizijsko komisijo imenovana v skladu z 280. členom ZGD-1 kot neodvisna strokovnjakinja z računovodskega in davčnega področja.

Zaradi prenehanja funkcije člana nadzornega sveta je z 19.7.2009 prenehala tudi funkcija člana revizijske komisije Francu Ervinu Janežiču, mag. Alojzu Stani, mag. Andreju Aplencu in Boštjanu Jančarju. Z istim dnem je mandat potekel tudi Alenki Podbevšek.

Nadzorni svet družbe je 1.12.2009 imenoval novo Revizijsko komisijo, ki je do konca leta 2009 delovala v sestavi:

- člani nadzornega sveta: dr. Franc Žerdin (predsednik) in Boštjan Jančar;
- neodvisni strokovnjak z računovodskega in davčnega področja Brane Podboršek.

Sejam nadzornega sveta so prisostvovali člani posloводства kot sledi:

- od 1.1.2009 do 30.6.2009 je bilo posloводство sestavljeno iz dveh članov z enakimi pooblastili - direktorjev: dr. Jože Zagožen in mag. Viljem Pozeb;

- na dan 30.6.2009 je potekel mandat dr. Jožetu Zagožnu, v skladu s spremembo Akta o ustanovitvi družbe z dne 4.6.2009 pa s 1.7.2009 postane mag. Viljem Pozeb generalni direktor družbe do 14.9.2009;
- dne 15.9.2009 je na podlagi sklepa Nadzornega sveta družbe Borut Meh nastopil štiriletni mandat generalnega direktorja družbe.

1.2.1 SPREMLJANJE IN NADZOR POSLOVANJA DRUŽBE

Nadzorni svet družbe se je v letu 2009 sestal na šestnajstih sejah, in sicer na dvanajstih rednih in štirih korespondenčnih sejah. Poleg tekočega seznanjanja s samim poslovanjem družbe in obravnavanja pravnih poslov, kjer je potrebno predhodno soglasje nadzornega sveta, se je nadzorni svet seznanjal tudi z vsemi področji, ki pomembno vplivajo na dolgoročne interese družbe, uresničevanje sprejete razvojne strategije skupine HSE ter družbeno odgovorno povečevanje ekonomske učinkovitosti družbe. Zaradi svetovne gospodarske in finančne krize je nadzorni svet še posebej skrbno spremljal likvidnost družbe ter področje zagotavljanja zadostnih finančnih sredstev za realizacijo nujno potrebnih razvojnih projektov skupine. Skladno s stališči Vlade RS do izplačila sejin in nagrad v zvezi z omejevanjem učinkov finančne krize in priporočili predstavnikom RS v nadzornih organih gospodarskih družb, katerih večinski lastnik je RS, pri sklepanju pogodb o zaposlitvi za poslovodne osebe, je sprejel ustrezne ukrepe, ki so prispevali k dodatnemu zniževanju stroškov v letu 2009.

Na osnovi 17. člena Akta o ustanovitvi družbe, ki je veljal do 1.7.2009, je moralo poslovodstvo družbe pridobiti predhodno soglasje nadzornega sveta za sklepanje vseh pravnih poslov, ki presegajo vrednost 2.955.000 €, kamor se uvrščajo tudi posli trgovanja z električno energijo. Ker se posli trgovanja z električno energijo sklepajo dnevno, je bilo potrebno sklicevati seje nadzornega sveta v večjem številu, da bi se omogočilo normalno poslovanje družbe. S 1.7.2009, ko je pričel veljati nov Akt o ustanovitvi družbe, so bili posli trgovanja z električno energijo in z njimi povezani posli izvzeti iz določbe 17. člena Akta. Nadzorni svet in poslovodstvo družbe sta si prizadevala, kar bosta tudi v prihodnje, da se vzpostavi tak model obvladovanja tveganj celotnih trgovalnih poslov, ki bi omogočal enako kvaliteto nadzora ob manjšem številu sej nadzornega sveta družbe. Model obvladovanja celotnih trgovalnih poslov HSE d.o.o. je bil potrjen na nadzornem svetu dne 18.2.2009.

Posebno pozornost je Nadzorni svet družbe namenil aktivnem sodelovanju pri postopkih izvedbe nadomestnega bloka 6 v Termoelektrarni Šoštanj d.o.o., največjega energetskega projekta v Sloveniji. V zvezi s projektom, ki bo pomembno prispeval k povečanju konkurenčnosti Skupine HSE in doseganju ciljev zmanjševanja emisij, je Nadzorni svet družbe HSE med drugim sprejel naslednje odločitve:

- seznanil se je z Noveliranim investicijskim programom in soglašal, da je program podlaga za nadaljnje vključevanje družbe HSE v projekt blok 6 TEŠ;
- predhodno soglašal, da družba HSE d.o.o. izda starševsko garancijo;
- dal predhodno soglasje k dokapitalizaciji Termoelektrarne Šoštanj d.o.o. v višini 85.458.800,00 €;
- zavezal poslovodstvo družbe, da z družbo TEŠ in ostalimi partnerji vzpostavi sistem aktivnega nadzora nad potekom projekta blok 6.

Nadzorni svet družbe HSE je redno obravnaval informacije o poteku projekta izgradnje bloka 6 v TEŠ.

Ostala pomembnejša področja in vprašanja, ki jih je Nadzorni svet družbe HSE obravnaval v letu 2009, so podana v nadaljevanju:

- obravnaval in sprejel je Poslovni načrt družbe HSE za leto 2009,
- potrdil je Model obvladovanja tveganj celotnih trgovalnih poslov HSE d.o.o.,
- obravnaval je kvartalna poročila o poslovanju družb skupine HSE,
- seznanjal se je s problematiko in nadzorom v odvisnih družbah s poudarkom na razvoju, investicijah in naložbeni politiki,
- obravnaval in sprejel Letno poročilo družbe in skupine HSE za leto 2008,
- opravil je razpisni postopek ter imenoval novega generalnega direktorja za obdobje 4 let,
- obravnaval je problematiko povezano z obema energetskega stebroma,
- dal predhodno soglasje k prodaji 33% deleža v družbi Services Hydro Power Macedonia Ltd.,
- seznanil se je s prodajno strategijo družbe HSE,
- seznanil se je z izhodišči za pripravo novega Razvojnega načrta HSE upoštevaje zaveze Republike Slovenije za doseganje ključnih ciljev do l. 2020.

Revizijska komisija nadzornega sveta družbe se je v letu 2009 sestala na štirih rednih sejah, kjer je obravnavala različna strateška in poslovna področja:

- obravnavala in predlagala v sprejem nadzornemu svetu Poslovni načrt družbe HSE za leto 2009,
- seznanila se je in predlagala v potrditev nadzornemu svetu Model obvladovanja tveganj celotnih trgovalnih poslov HSE,
- seznanila se je z računovodskim poročilom družbe HSE d.o.o. za leto 2008,
- seznanila se je s Poročilom o poslovanju družbe in skupine HSE d.o.o. v obdobju I - III 2009,
- seznanila se je s problematiko in nadzorom v obvladovanih družbah s poudarkom na razvoju, investicijah in naložbeni politiki,
- seznanila se je s Strategijo trgovanja s CO₂ emisijskimi dovolilnicami,
- obravnavala je Letno poročilo družbe in skupine HSE za leto 2008 s poročilom revizorja in predlagala Nadzornemu svetu družbe HSE d.o.o., da ga potrdi.

Delo nadzornega sveta in revizijske komisije je bilo v letu 2009 izredno obsežno zaradi zastavljene strategije intenzivnega nastopa na energetske trgu in spremenjenih pogojev poslovanja. Nadzorni svet ocenjuje, da je poslovodstvo pripravljalo ustrezna in korektna poročila, informacije in analize, ki so bile s strani poslovodstva, včasih pa tudi pripravljavcev, na samih sejah tudi dodatno pojasnjene. Nadzorni svet je tako dobil potreben vpogled v vsa ključna področja poslovanja, kar mu je omogočalo nemoteno izvajanje svoje funkcije, torej spremljanje in nadzor vodenja poslov in poslovanja družbe v okviru pooblastil in pristojnosti, ki so opredeljene z zakonom in Aktom o ustanovitvi družbe.

1.2.2 PREVERITEV LETNEGA POROČILA TER STALIŠČE DO REVIZIJSKEGA POROČILA

Iz poročil neodvisnega revizorja k Letnemu poročilu za leto 2009 izhaja, da so računovodski izkazi družbe in skupine v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega stanja družbe in skupine ter njunega poslovnega izida ter denarnih tokov za leto 2009.

Na osnovi pregleda obeh revizorjevih poročil, mnenj revizijske komisije nadzornega sveta in na osnovi pojasnil, ki so bila podana na sami seji nadzornega sveta, nadzorni svet družbe HSE k revizorjevima poročiloma nima pripomb. Na osnovi rednega spremljanja poslovanja družbe HSE, pozitivnih revizijskih mnenj, uspešnega poslovnega izida družbe in skupine HSE, preseženih zastavljenih ciljev iz poslovnega načrta za leto 2009 ter v skladu s svojimi pristojnostmi. Nadzorni svet družbe HSE po končni preveritvi nima pripomb k Letnemu poročilu družbe in skupine HSE za leto 2009 ter ga potrjuje.

1.2.3 UGOTOVITEV IN PREDLOG UPORABE BILANČNEGA DOBIČKA

Družba Holding Slovenske elektrarne d.o.o. je poslovno leto 2009 zaključila s čistim dobičkom v višini 60.234.897,76 €.

Nadzorni svet družbe je na svoji 8. redni seji dne 31.3.2010 soglašal s predlogom posloводства, da se polovica čistega dobička leta 2009 v višini 30.117.448,88 € uporabi za oblikovanje drugih rezerv iz dobička že pri izdelavi računovodskih izkazov za leto 2009.

Ostanek čistega dobička predstavlja bilančni dobiček leta 2009, ki znaša 30.117.448,88 €.

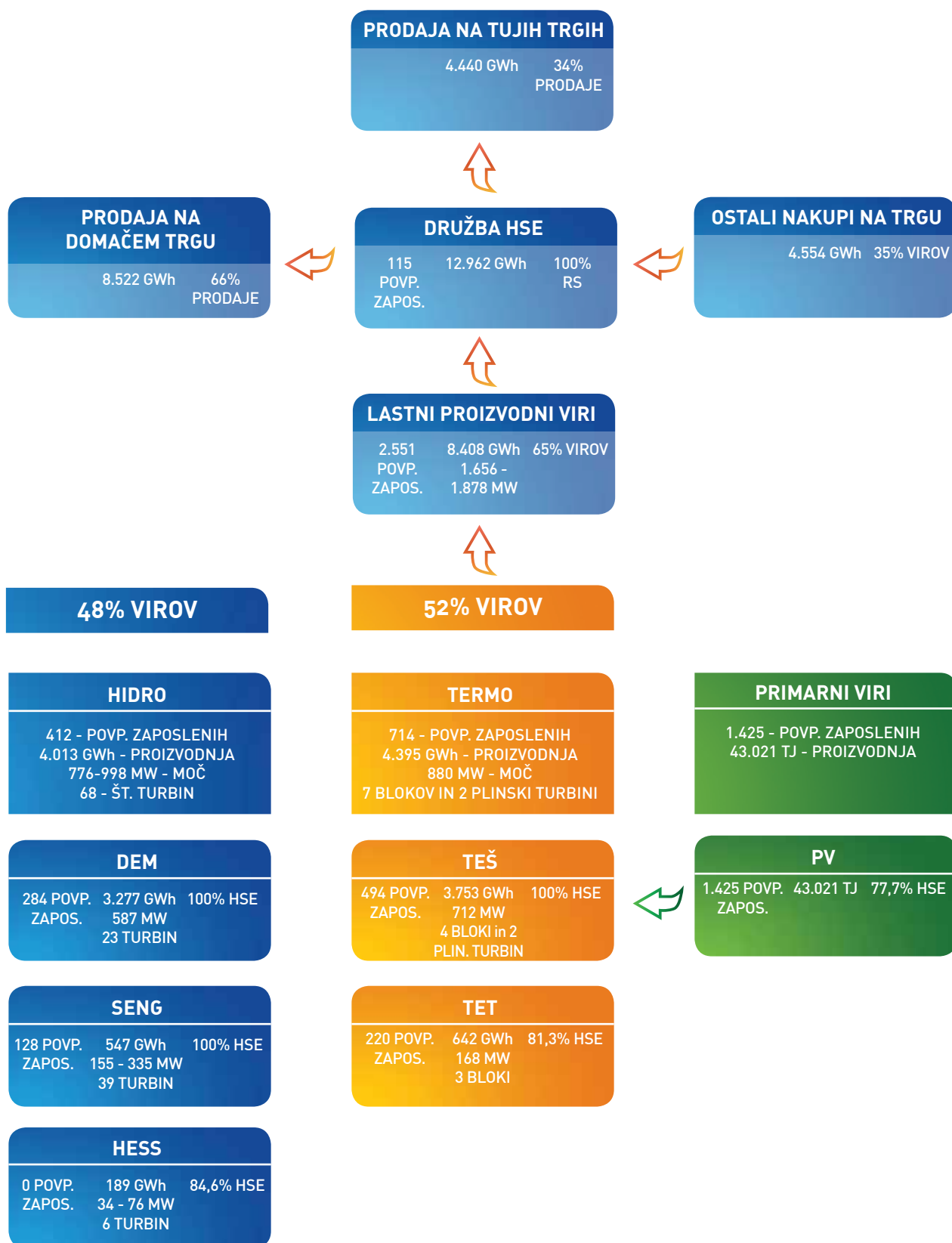
V skladu s strateškimi cilji in naložbeno politiko nadzorni svet družbe HSE soglašal s predlogom posloводства družbe ustanovitelju, da se bilančni dobiček za leto 2009, ki predstavlja ostanek čistega dobička leta 2009 v višini 30.117.448,88 €, v celoti porabi za oblikovanje drugih rezerv iz dobička. Poleg navedenega nadzorni svet predlaga skupščini, da podeli poslovodu in nadzornemu svetu razrešnico za poslovanje v letu 2009.

Nadzorni svet družbe je poročilo pripravil v skladu z 282. členom ZGD-1. Poročilo nadzornega sveta je namenjeno skupščini družbe.

dr. Franc Žerdin
predsednik nadzornega sveta HSE d.o.o.

Ljubljana, 26.5.2010

1.3 DEJAVNOSTI PROIZVODNJE IN TRGOVANJA Z EE V SKUPINI HSE V LETU 2009

1.4 POUDARKI POSLOVANJA DRUŽBE IN SKUPINE HSE

Skupina HSE je največja slovenska organizacija s področja elektroenergetike ter največji proizvajalec in trgovec z EE na veleprodajnem trgu v Sloveniji. Naša dejavnost zajema predvsem področje upravljanja z energijo in okoljem ter obvladovanje s tem povezanih procesov in tveganj.

Kljub finančni in gospodarski krizi je bilo poslovanje družbe in skupine HSE tudi v letu 2009 uspešno.

Skupina HSE je v primerjavi z letom 2008 ustvarila:

- za 39% višji EBIT in to kljub temu, da so bili v 2009 čisti prihodki od prodaje za 8% nižji in nižja prodana količina EE za 5%,
- za 53% višji čisti poslovni izid,
- za 7% večja sredstva,
- za 9% večji kapital, ki se je povečal zaradi čistega dobička leta 2009,
- za 14% višjo dodano vrednost in
- za 8% višjo proizvodnjo EE.

18

Družbe skupine HSE kljub globalni finančni krizi in zaostrenim gospodarskim razmeram niso imele težav s plačilno sposobnostjo in so bile sposobne v vsakem trenutku izpolniti dospele obveznosti. Zaradi dobre bonitete ter dobrega dostopa do finančnih trgov so bila poleg tega zagotovljena tudi finančna sredstva za izvedbo naložb. Prosta denarna sredstva so, ob okrepljenem upoštevanju načela varnosti in načela razpršenosti, zagotavljala ustrezen donos v skladu z danimi razmerami na finančnih trgih. Tudi kreditna tveganja so bila obvladovana s sprotnim preverjanjem bonitete kupcev, zato skupina ni imela težav z izterjavo terjatev.

Skupina HSE je nadaljevala zastavljeno razvojno pot močnega proizvajalca in trgovca z EE na domačem in širšem regionalnem trgu ter kljub kriznim razmeram zagotavljala učinkovito in varno oskrbo EE svojim odjemalcem. Z usklajenim trgovanjem, prodajo EE, proizvedene v družbah skupine HSE, vodenjem proizvodnih enot skupine in prodajo EE iz drugih virov, je dosegla poslovni izid iz poslovanja v znesku 162,2 mio €, kar je za 39% več od leta 2008.

Na nabavno ceno EE je v letu 2009 bistveno vplivala ugodna hidrološka situacija (HE so v letu 2009 proizvedle za 23% več EE glede na leto 2008), zaradi katere je bila proizvodnja družb skupine HSE cenejša. Poleg tega je na ugoden rezultat iz trgovanja vplival tudi visok izvoz EE v Italijo, kjer struktura proizvodnje in visoki proizvodni stroški vzdržujejo tradicionalno visoke cene EE.

Medtem ko smo bili v preteklih letih priča nenehni rasti porabe EE v gospodinjstvih, industriji in storitvenem sektorju, pa za leto 2009 lahko rečemo, da to ne velja več. V Sloveniji se je poraba zmanjšala, tako pri gospodinskih uporabnikih kot tudi pri neposrednih odjemalcih EE. Do zmanjšane porabe ni prišlo zaradi racionalnejše rabe EE ali zaradi učinkovitejše in do okolja prijaznejše tehnologije, ampak je na takšno zmanjšanje vplivala predvsem gospodarska kriza. To so glavni razlogi nižjih trgovalnih količin EE in manjšega prometa v primerjavi z letom 2008.

Skupina HSE	2009	2008	IND 09 / 08
Čisti prihodki od prodaje v €	804.287.077	872.762.328	92
Prihodki v €	887.266.362	920.705.280	96
EBIT v €	162.194.535	116.771.920	139
EBITDA v €	241.369.192	191.130.415	126
Čisti poslovni izid v €	113.841.273	74.515.214	153
Sredstva v €	1.874.355.148	1.747.710.783	107
Kapital v €	1.234.004.990	1.127.608.615	109
Denarni tok iz poslovanja v €	195.692.901	201.463.315	97
Dodana vrednost v €	381.795.062	334.139.771	114
Proizvedena električna energija v GWh	8.408	7.771	108
Prodana električna energija v GWh	13.001	13.705	95
Število zaposlenih na dan 31.12.	3.836	3.897	98
Število družb v skupini na dan 31.12.	27	26	104

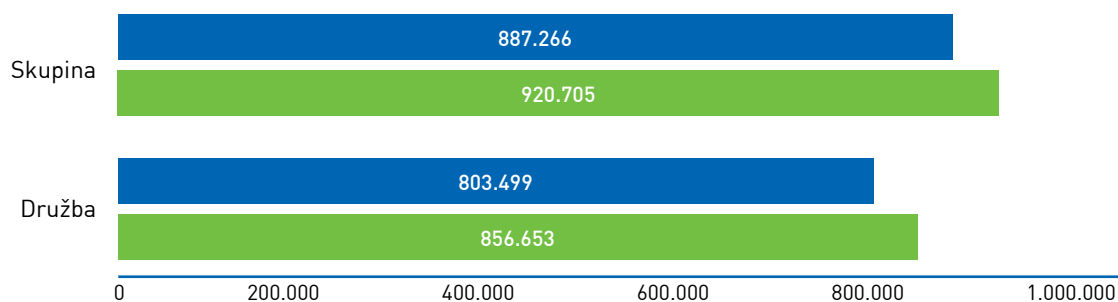
Družba HSE d.o.o.	2009	2008	IND 09 / 08
Čisti prihodki od prodaje v €	764.485.829	819.264.527	93
Prihodki v €	803.498.590	856.652.784	94
EBIT v €	102.535.519	35.126.795	292
EBITDA v €	103.800.202	36.585.337	284
Čisti poslovni izid v €	60.234.898	53.756.215	112
Sredstva v €	1.176.889.598	1.158.781.276	102
Kapital v €	845.844.637	798.817.478	106
Denarni tok iz poslovanja v €	36.064.350	53.356.324	68
Dodana vrednost v €	112.343.939	43.165.180	260
Prodana električna energija v GWh	12.962	13.712	95
Število zaposlenih na dan 31.12.	116	112	104

Ob dobrih poslovnih rezultatih leta 2009 se skupina HSE zaveda, da je še vedno na začetku ambiciozno zastavljenih dolgoročnih razvojnih načrtov in da mora z dobro začetimi aktivnostmi nadaljevati. V letu 2009 so se nadaljevala vlaganja v izgradnjo HE na spodnji Savi, intenzivirala se je izgradnja nadomestnega bloka 6 ter izvajala so se zaključna dela na ČHE Avče. Leto 2010 prinaša veliko poslovnih izzivov, na katere je skupina HSE pripravljena. Prioriteta ostajajo družbeno odgovorno ravnanje, obvladovanje vseh ključnih tveganj, čemur skupina zaradi krize posveča še več pozornosti, zagotavljanje finančnih virov za naložbe v razvoj in njihova realizacija, nadaljnja racionalizacija poslovanja in povečanje sinergijskih učinkov skupine.

Celotni prihodki v tisoč €

● 2009

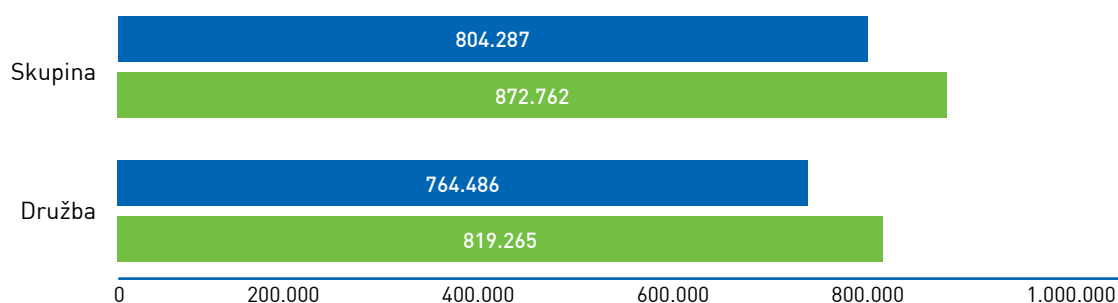
● 2008

Čisti prihodki od prodaje v tisoč €

● 2009

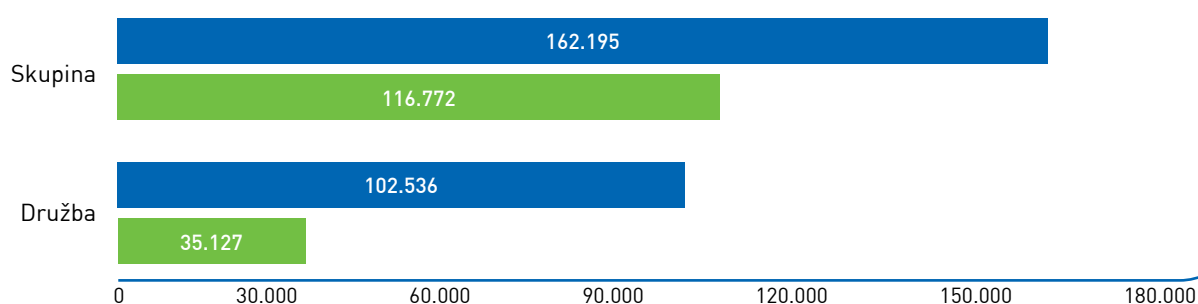
● 2008

EBIT v tisoč €

● 2009

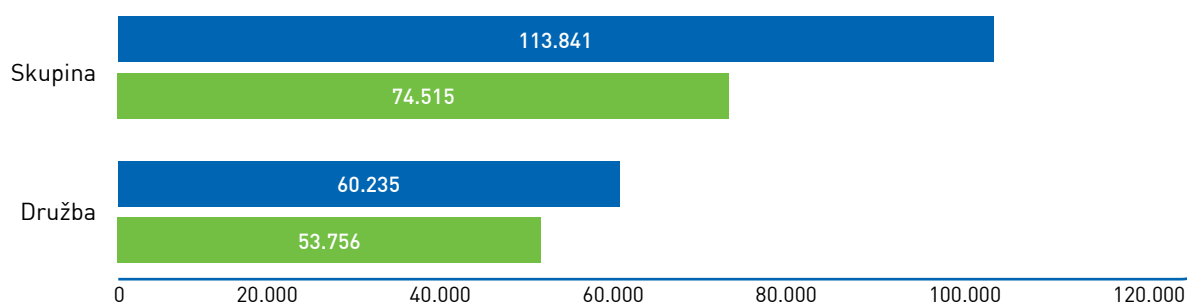
● 2008

Čisti poslovni izid v tisoč €

● 2009

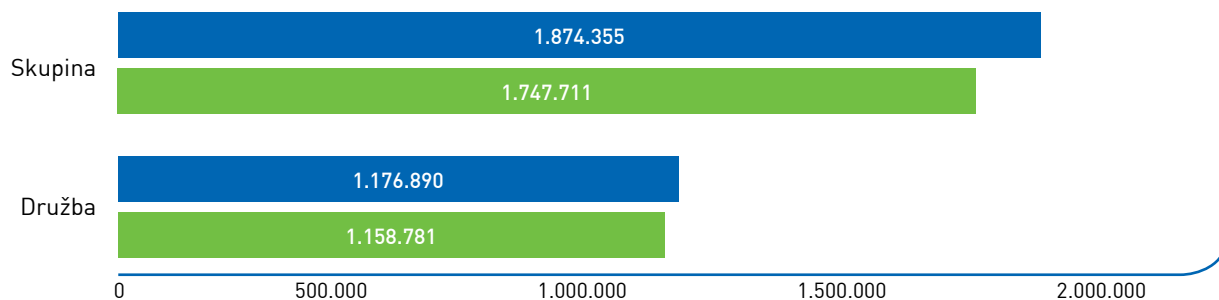
● 2008

Sredstva v tisoč €

● 2009

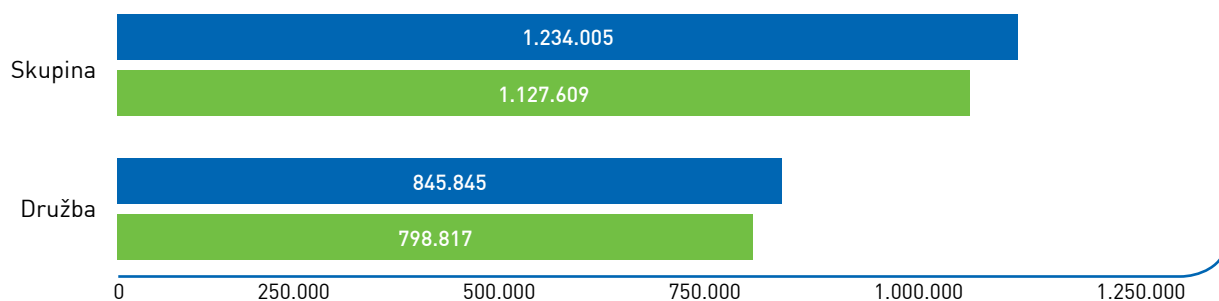
● 2008

Kapital v tisoč €

● 2009

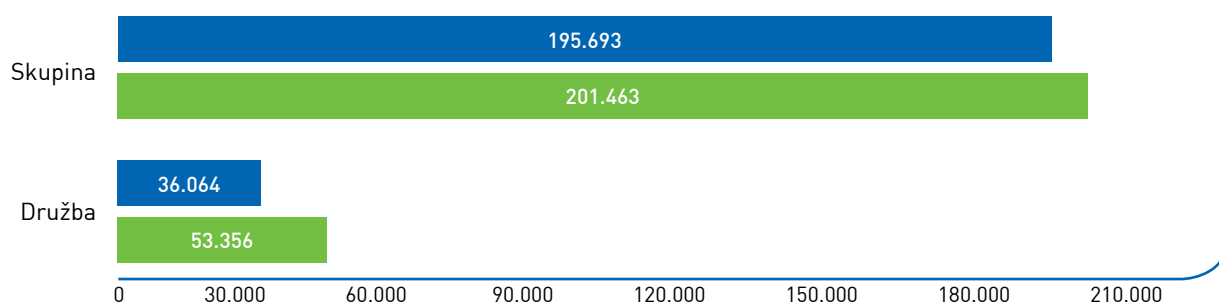
● 2008

Denarni tok iz poslovanja v tisoč €

● 2009

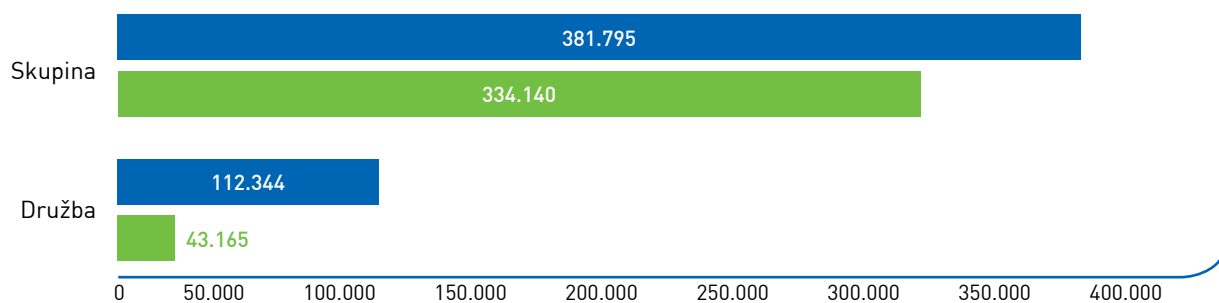
● 2008

Dodana vrednost v tisoč €

● 2009

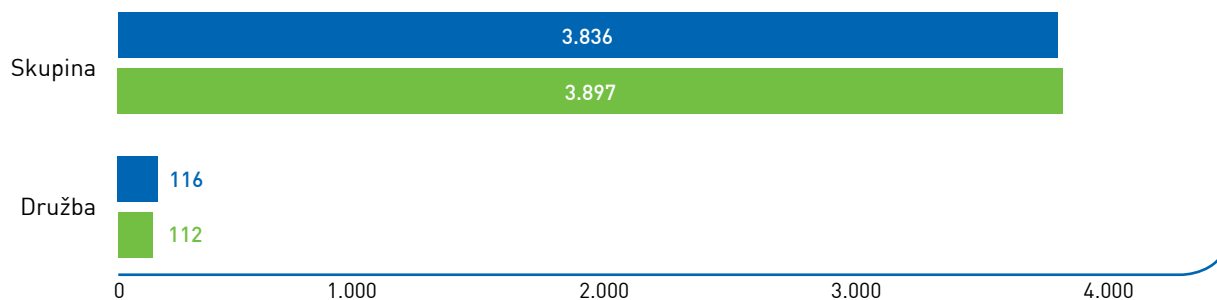
● 2008

Zaposleni

● 2009

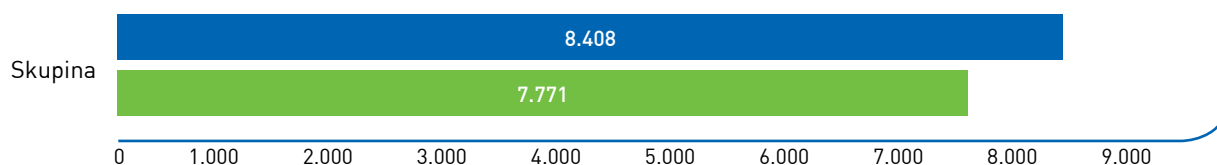
● 2008

Proizvodnja EE družb skupine HSE v GWh

● 2009

● 2008

1.5 KRONOLOGIJA POMEMBNEJŠIH DOGODKOV V LETU 2009

JANUAR

- 14.1. je NS družbe HSE sprejel Poslovni načrt družbe HSE za leto 2009.
- Pričelo se je testno daljinsko upravljanje elektrarne HE Boštanj iz CV.
- V DEM je bila opravljena revizija dodatnih študij kabliranja pri projektu ČHE Kozjak.

FEBRUAR

- SENG so podpisale pogodbo za rekonstrukcijo hidromehanske opreme jezua Podselo.
- PV je septembra 2008 uspešno zagnal prvi mehanizirani odkop premoga v jami Mramor Rudnikov Kreka v Tuzli v BiH. 13.2. je bil na enem odkopu dosežen rekordni dnevni odkop 2.200 ton premoga, obenem pa je celotni rudnik Mramor ta dan beležil enega najboljših izkopov v njegovi zgodovini, saj so odkopali 3.700 ton premoga. Z devetimi in pol rezi napreduvalnega stroja je bil narejen dnevni napredek 7,5 metrov, kar je prav tako rekordni dosežek.
- Družba HSE Invest je sklenila pogodbo za izdelavo projektne in investicijske dokumentacije za HE na srednji Savi.
- V DEM je bil izveden projekt proučitve možnosti energetske izrabe reke Mure.

MAREC

- SENG so zaključile remont agregata 1 v HE Hubelj, za objekt ČHE Avče je bila izvedena montaža zapornice v zapornični komori in s tem omogočena polnitev dovodnega tunela in bazena z meteorno vodo.
- V DEM je dotedanji direktor družbe, Damijan Koletnik, odstopil z mesta direktorja družbe.
- Potekala je 12. strateška konferenca skupine PV.

APRIL

- 16. in 17.4. je potekala VI. strateška konferenca skupine HSE. Predstavniki družb v skupini so predstavili strategije in taktike odzivanja na aktualna gospodarska dogajanja in dogajanja na evropskih trgih EE ter svoje strateško-razvojne načrte. Strateške konference se je udeležil tudi mag. Janez Kopač, direktor direktorata za energijo MG.
- PV je prejel posebno priznanje za energetske učinkovite družbo 2009.
- Na objektu ČHE Avče v SENG je potekalo nameščanje prvega dela 230 ton težkega motor-generatorja (stator) v 80 m globok strojnični jašek.
- DEM so dosegle rekordno dnevno proizvodnjo EE od začetka obratovanja – 13.984 MWh.
- Dne 23.4.2009 je družba HSE Invest pridobila certifikat OHSAS 18001:2007.

MAJ

- HSE je v Makedoniji ustanovil novo družbo HSE Mak Energy.
- HSE je začel z izvedbo otroškega nagradnega natečaj Modri Jan.
- Na objektu ČHE Avče v SENG je potekalo nameščanje drugega dela 250 ton težkega motor-generatorja (rotor) v 80 m globok strojnični jašek.
- MOP je TET izdalo gradbeno dovoljenje za izgradnjo objekta Pretovorna postaja za premog.

JUNIJ

- Na objektu ČHE Avče v SENG je bil izveden tehnični pregled za dvojni dvosistemski visokonapetostni priključni 110 kV daljnovod/kablovod.
- Direktorju HSE, dr. Jožetu Zagožnu, je potekel štiriletni mandat, vodenje družbe je prevzel mag. Viljem Pozeb.
- S spremembami Akta o ustanovitvi HSE se je uvedla enočlanska uprava – generalni direktor ter zmanjšalo število članov NS iz dosedanjih 9 na 6 članov.
- 10.6. je NS potrdil Letno poročilo družbe in skupine HSE za leto 2008.
- V HSE je bil uspešno izveden prehod na novo verzijo ISO 9001, obnovljen certifikat ISO 14001, izveden prehod na novo verzijo BS OHSAS 18001 ter uspešno certificiran sistem varovanja informacij po ISO 27001; s tem se je HSE uvrstil med redke slovenske družbe, ki imajo tako kompletno certificirane svoje sisteme in tako uspešno integrirane v enoten sistem vodenja.
- Prenova mHE Melje v DEM, ki je potekala v okviru prenove HE Zlatoličje, se je prevesila v zaključno fazo.
- PV je obiskal predsednik RS dr. Danilo Türk, ki si je ogledal tudi delovišče v jami Pesje in nadzorni center.

JULIJ

- Na 39. redni seji se je Vlada RS kot ustanovitelj in edini družbenik seznanila z Letnim poročilom družbe in skupine HSE za leto 2008 in sprejela sklep, da se bilančni dobiček družbe HSE za leto 2008 v višini 26.878.108 € uporabi za oblikovanje drugih rezerv iz dobička. Vlada je podelila razrešnico poslovodstvu in NS družbe HSE za poslovno leto 2008.
- Na ustanovni seji novega NS HSE so za predsednika NS izbrali dr. Franca Žerdina, za namestnika predsednika pa dr. Franca Žlahtiča. Preostali člani NS so, s strani lastnika, še Mojca Kert Kos in prof. dr. Igor Tičar ter, predstavnika zaposlenih HSE, Boštjan Jančar in Silvester Medvešček. NS je sprejel odstopno izjavo dosedanjega generalnega direktorja HSE, mag. Viljema Pozeba, ki ga je NS DEM, na svoji 2. redni seji dne 14.7., imenoval za direktorja DEM.
- Za objekt ČHE Avče v SENG je bila pridobljena odločba o poskusnem obratovanju za priključni daljnovod/kablovod 110 Kv.
- Zaključila so se dela v 1. gradbeni jami na HE Krško in pričela so se dela na 2. gradbeni jami.
- PV je izvedel že 49. Skok čez kožo, na katerem so po starem običaju v rudarski stan sprejeli 58 novincev. Častni skok je opravil predsednik RS dr. Danilo Türk.

AVGUST

- NS HSE je za generalnega direktorja HSE za mandatno obdobje štirih let imenoval Boruta Meha.
- HSE je kot edini družbenik DEM sprejel sklep o izplačilu bilančnega dobička v znesku 15,4 mio €.
- V TEŠ so pričeli z obsežnim remontom bloka 4 in njegove čistilne naprave ter z manjšim remontom bloka 3 in bloka 1. Osem tedenski remont je bil, kljub nujnosti dodatnih del, uspešno zaključen v predvidenem roku.
- Na objektu ČHE Avče v SENG se je pričela polnitev sistema.
- MG je izdal energetska dovoljenja za gradnjo PPE Kidričevo.

SEPTEMBER

- 14.9. je mag. Viljem Pozeb zaključil mandat direktorja družbe HSE, 15.9. pa je vodenje družbe HSE prevzel Borut Meh.
- 15.9. je vodenje DEM prevzel mag. Viljem Pozeb.
- SENG so podpisale pogodbo za izdelavo, dobavo in montažo turbine, pred-turbinske lopute in pomožne strojne opreme, generatorja in vzbujalnega sistema za obnovo HE Doblar 1.
- Izveden je bil prvi poskus vrtenja (na suho) turbine/črpalke in proizvedene prve kWh EE v ČHE Avče.
- 15.9. je bil za družbo DEM dan z največjo dnevno proizvodnjo EE. Proizvedli so kar 14.108 MWh EE.

OKTOBER

- HSE je začel z akcijo »Bodi dober zgled v letu 2010«, ki je bila zasnovana na liku Modrega Jana.
- NS HSE je na 5. redni seji obravnaval tretjo verzijo Noveliranega investicijskega programa za izgradnjo nadomestnega bloka 6 v TEŠ.
- Direktorji HSE, TEŠ in PV so podpisali dolgoročno pogodbo o nakupu premoga, zakupu moči in nakupu EE, ki ureja pogoje poslovanja TEŠ po dokončanju investicije v nadomestni blok 6.
- Na DEM so bile predstavljene strokovne podlage za študijo trajnostnega razvoja.
- Izveden je bil tehnični pregled za celoten objekt ČHE Avče v SENG in prvo črpanje v zgornji bazen do kote 602 m.

NOVEMBER

- HSE je dokapitaliziral družbo TEŠ v znesku 85,4 mio €.
- Med HSE in TEŠ je bila podpisana pogodba o izvajanju aktivnega nadzora projekta nadomestnega bloka 6.
- Za nadomestni blok 6 v TEŠ je bilo izdano okoljevarstveno soglasje.
- Pridobljena je bila odločba za poskusno obratovanje HE Blanca.

DECEMBER

- V SENG je bila pridobljena odločba upravnega organa za poizkusno obratovanje ČHE Avče.
- HE Blanca je začela s poskusnim obratovanjem. Prvi agregat HE Blanca je bil sinhroniziran z elektroenergetskim omrežjem že novembra 2008, druga dva pa meseca marca in aprila leta 2009.
- TEŠ je 2.12. plačala prvi obrok v znesku 80,3 mio € po pogodbi za opremo dobavitelju glavne tehnološke opreme za nadomestni blok 6, kar pomeni, da so bili izpolnjeni vsi pogoji, da je potem 3.12. stopil v veljavo t.i. »Start date« projekta nadomestni blok 6.
- ARSO je TET izdalo okoljevarstveno dovoljenje z veljavnostjo 10 let in TET je pridobil certifikat OHSAS 18001.

Roka poganja svet naprej

s svojo močjo in nežnostjo hkrati. Delovne roke že skozi stoletja prinašajo kruh na mizo, ustvarjajo napredek in skrbijo za podmladek ter odnose, ki vse skupaj povezujejo.

39

Za toliko % se je povečal poslovni
izid iz poslovanja skupine HSE, ki je
konec leta 2009 znašal

162 mio €

02 POSLOVNO POROČILO

2.1 OBVLADUJOČA DRUŽBA

2.1.1 SPLOŠNI PODATKI OBVLADUJOČE DRUŽBE

Osebná izkaznica Holdinga Slovenske elektrarne d.o.o.

Polno ime družbe	Holding Slovenske elektrarne d.o.o.
Skrajšano ime	HSE d.o.o.
Oblika organiziranosti	Družba z omejeno odgovornostjo
Naslov	Koprska ulica 92, 1000 Ljubljana, Slovenija
Telefon	01 470 41 00
Faks	01 470 41 01
Št. vložka	1/35036/00, registrirano pri Okrožnem sodišču v Ljubljani
Osnovni kapital v €	29.558.789
Velikost	Velika gospodarska družba
Struktura lastništva	100% Republika Slovenija
Leto ustanovitve	2001
Transakcijski računi	NKBM: SI56 0430 2000 0317 271
	UNICREDIT BANKA: SI56 2900 0005 5093 917
	HYPOTHEK ADRIA: SI56 3300 0000 2191 609
	NLB: SI56 0292 4025 4805 996
	SKB: SI56 0316 0100 0590 766
	ABANKA VIPA: SI56 0510 0801 2931 935
Davčna številka	BANKA CELJE: SI56 0600 0090 9426 127
	99666189
	Identifikacijska številka za DDV
	SI99666189
	Matična številka
	1662970
Glavna dejavnost družbe	35.140 Trgovanje z električno energijo
Spletni naslov	www.hse.si
E - pošta	hse@hse.si; info@hse.si
Generalni direktor	Borut Meh
Predsednik nadzornega sveta	dr. Franc Žerdin

Holding Slovenske elektrarne d.o.o. je družba z omejeno odgovornostjo, vpisana v sodni register Okrožnega sodišča v Ljubljani.

Vlada RS je na 38. seji, dne 26.7.2001 sprejela Akt o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo HSE, ki je v 100% lasti RS.

Vlada je holding ustanovila zaradi enotnega nastopa družb, ki holding sestavljajo, na tržišču pri prodaji EE, izboljšanja konkurenčnosti slovenskih proizvodnih družb in izvedbe projekta HE na spodnji Savi.

2.1.2 ORGANIZIRANOST OBVLADUJOČE DRUŽBE

HSE je obvladujoča družba skupine HSE s sedežem v Ljubljani in poslovnimi enotami v Mariboru, Velenju in Novi Gorici. Poslovne funkcije so razdeljene po mestih, kjer je mogoče najbolje izkoristiti različne prednosti. V Ljubljani delujejo posloводство, sektor trženja, sektor raziskav in razvoja, splošni sektor, služba notranje revizije, služba komuniciranja, pravna pisarna, služba kontrolinga, služba financ in služba računovodstva. V Mariboru je center za vodenje proizvodnje, naložb in telekomunikacij, velenjska poslovna enota skrbi za domači trg, kupoprodajne odnose med družbami skupine, spremljanje in izračunavanje odstopanj, dolgoročno načrtovanje in obračun EE, enota v Novi Gorici je odgovorna za tuje trge.

2.1.3 UPRAVLJANJE OBVLADUJOČE DRUŽBE

RS kot edini lastnik obvladujočo družbo upravlja neposredno ter preko NS in generalnega direktorja.

ORGANI OBVLADUJOČE DRUŽBE NA DAN 1.1.2009

SKUPŠČINA	NADZORNI SVET	REVIZIJSKA KOMISIJA	POSLOVODSTVO
Družbeniki RS - 100 % lastniški delež	Predstavniki kapitala mag. Alojz Stana - predsednik mag. Andrej Aplenc - namestnik Silvester Jeršič mag. Viktorija Komavec Franc Ervin Janežič Janez Požar Predstavniki zaposlenih Silvester Medvešček Miran Božič Boštjan Jančar	Franc Ervin Janežič - predsednik mag. Alojz Stana mag. Andrej Aplenc Boštjan Jančar Alenka Podbevšek (zunanja članica)	dr. Jože Zagožen mag. Viljem Pozeb

ORGANI OBVLADUJOČE DRUŽBE NA DAN 31.12.2009

SKUPŠČINA	NADZORNI SVET	REVIZIJSKA KOMISIJA	GENERALNI DIREKTOR
Družbeniki RS - 100 % lastniški delež	Predstavniki kapitala dr. Franc Žerdin - predsednik dr. Franc Žlahtič - namestnik Mojca Kert Kos prof. dr. Igor Tičar Predstavniki zaposlenih Silvester Medvešček Boštjan Jančar	dr. Franc Žerdin - predsednik Brane Podboršek (zunanji član) Boštjan Jančar	Borut Meh

2.1.4 IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE

V skladu z določili 5. točke 70. člena ZGD-1 generalni direktor družbe HSE izjavljam, da upravljanje družbe poteka v skladu z veljavnimi predpisi, Aktom o ustanovitvi HSE, ki ga je RS kot ustanovitelj in edini družbenik družbe HSE sprejela 4.6.2009, ter v skladu z dobro poslovno prakso.

V skladu z Aktom o ustanovitvi poteka upravljanje preko ustanovitelja neposredno in preko organov družbe, ki sta NS in generalni direktor.

Ustanovitelj samostojno odloča o:

- spremembah in dopolnitvah akta o ustanovitvi družbe,
- sprejemu temeljev poslovne politike in razvojnem načrtu družbe,
- sprejemu letnega poročila, če NS letnega poročila ni potrdil ali če generalni direktor in NS prepustita odločitev o sprejemu letnega poročila ustanovitelju,
- uporabi bilančnega dobička,
- podelitvi razrešnice generalnemu direktorju in NS,
- delitvi in prenehanju poslovnih deležev,
- spremembah osnovnega kapitala družbe,
- statusnih spremembah in prenehanju družbe,
- izvolitvi in razrešitvi članov NS družbe,
- imenovanju revizorja družbe,
- postavitvi prokurista in poslovnih pooblaščenecv družbe in
- drugih zadevah v skladu s predpisi in aktom o ustanovitvi.

V skladu s 526. členom ZGD-1 ustanovitelj svoje odločitve vpisuje v knjigo sklepov.

NS sestavlja šest članov, štirje člani zastopajo interese lastnika in jih imenuje in razrešuje lastnik, dva člana pa zastopata interese zaposlenih ter se imenujeta in razrešujeta v skladu z Zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju. Člani NS so imenovani za dobo štirih let in so po preteku mandata lahko ponovno imenovani. V skladu z Aktom o ustanovitvi ima NS naslednje pristojnosti:

- nadzoruje vodenje poslov družbe,
- preveri sestavo letnega poročila in predlog za uporabo bilančnega dobička,
- o rezultatih preveritve letnega poročila sestavi pisno poročilo za ustanovitelja,

- potrjuje letno poročilo oziroma navede pripombe nanj,
- daje mnenje k temeljem poslovne politike in programu razvoja družbe,
- daje soglasje k poslovnemu načrtu družbe,
- predlaga ustanovitelju sprejem sklepov iz njegove pristojnosti oziroma daje mnenje k predlogom za sprejemanje sklepov ustanovitelja, danih s strani generalnega direktorja,
- imenuje in odpokliče generalnega direktorja družbe,
- sklepa pogodbe o zaposlitvi z generalnim direktorjem,
- daje soglasje generalnemu direktorju družbe k sprejemanju odločitev na skupščinah odvisnih družb v primeru statusnih in kapitalskih sprememb,
- sprejme poslovnik o delu NS,
- lahko zahteva poročila tudi o drugih vprašanih in
- daje predhodno soglasje za sklepanje poslov pridobivanja, odsvajanja oz. obremenitve delnic ali poslovnih deležev v odvisnih in drugih družbah, za ustanavljanje ali ukinitve drugih družb, podružnic, obratov, za nakup, prodajo, menjavo ali obremenitev nepremičnin v lasti družbe, ter za sklepanje vseh pravnih poslov, katerih vrednost presega 10% osnovnega kapitala družbe ali 2.955.000,00 €, razen trgvalnih poslov z EE in na te posle vezanih poslov.

NS lahko opravlja tudi druge naloge v skladu s predpisi in akti družbe ter v skladu s sklepi ustanovitelja.

Da bi se zagotovila še večja transparentnost poslovanja družbe in skupine HSE, je NS imenoval revizijsko komisijo.

Družbo vodi in zastopa generalni direktor družbe. Direktorja imenuje in odpokliče NS. Po poteku mandatne dobe je lahko ponovno imenovan. V skladu z določili Akta o ustanovitvi generalni direktor zastopa, predstavlja in vodi družbo v skladu s cilji, strategijo in smernicami na lastno odgovornost.

Družba HSE pri poslovanju ne uporablja posebnega kodeksa.

Borut Meh
generalni direktor HSE d.o.o.

Ljubljana, 23.4.2010

27

Pomeni število družb v skupini HSE, ki je v letu 2009 nadaljevala s širjenjem poslovanja na tuje trge in ustanovila novo družbo v Makedoniji ter pridobila licenco za trgovanje z EE v Grčiji.

2.2 PREDSTAVITEV SKUPINE HSE

Enoten nastop družb, ki sestavljajo skupino HSE, zagotavlja večjo konkurenčnost na trgu, optimalno izrabo proizvodnih zmogljivosti glede na trenutne tržne razmere, zmanjšanje negativnih finančnih učinkov izpada proizvodnje, celovitejšo ponudbo vseh produktov EE, manjše tveganje pri sklepanju dolgoročnih pogodb in večje možnosti nastopa na tujih trgih.

Dejavnost skupine

Dejavnost skupine HSE zajema predvsem področje upravljanja z energijo in okoljem ter obvladovanje s tem povezanih procesov in tveganj. Širok spekter aktivnosti je moč združiti v naslednje glavne skupine:

- proizvodnja električne in toplotne energije,
- pridobivanje lignita,
- prodaja in trgovanje z električno in toplotno energijo, terminskimi pogodbami za EE, emisijskimi kuponi, RECS-i ter plinom,
- optimizacija proizvodnje skupine HSE,
- zagotavljanje sistemskih storitev, potrebnih za delovanje elektroenergetskega sistema,
- vodenje in izvedba energetskih in okoljskih projektov.

Glavna dejavnost skupine so procesi proizvodnje in trgovanja z EE, zato si skupina HSE s ciljem čim večje učinkovitosti poslovanja prizadeva izkoristiti sinergije širokega spektra proizvodnih zmogljivosti. Obratovalne in stroškovne lastnosti posameznih proizvodnih enot se med seboj razlikujejo, zato je mogoče z ustrezno kombinacijo doseči stroškovno ugodnejšo ponudbo EE. Obenem se s časom spreminja tudi cena EE na trgu, zato sta načrtovanje in optimiranje proizvodnih enot ob upoštevanju tehničnih kriterijev in razmer na trgih EE toliko bolj pomembna.

Povezane družbe skupine HSE

Skupina **hse**

Skupino HSE v letu 2009 sestavljajo:

- Holding Slovenske elektrarne d.o.o. kot obvladujoča družba,
- Dravske elektrarne Maribor d.o.o. z odvisno družbo,
- Soške elektrarne Nova Gorica d.o.o. z odvisno družbo,
- Hidroelektrarne na Spodnji Savi, d.o.o.,
- Termoelektrarna Šoštanj d.o.o. s pridružno družbo,
- Termoelektrarna Trbovlje d.o.o.,
- Premogovnik Velenje d.d. s sedmimi odvisnimi in petimi pridruženimi družbami,
- Plinsko parna elektrarna d.o.o. Kidričevo kot pridružena družba,
- HSE Invest d.o.o.,
- HSE Italia S.r.l.,
- HSE Balkan Energy d.o.o.,
- HSE Hungary Kft,
- HSE Adria d.o.o.,
- HSE Bulgaria EOOD,
- HSE MAK Energy DOOEL,
- Toplofikatsia-Ruse AD,
- Hidro Močnost Makedonija d.o.o. kot pridružena družba,
- Podružnica HSE Praga,
- Podružnica HSE Bratislava,
- Predstavništvo HSE Beograd,
- Predstavništvo HSE Bukarešta.

SKUPINA HSE NA TRGIH ZAHODNE, SREDNJE IN JV EVROPE

* član borze

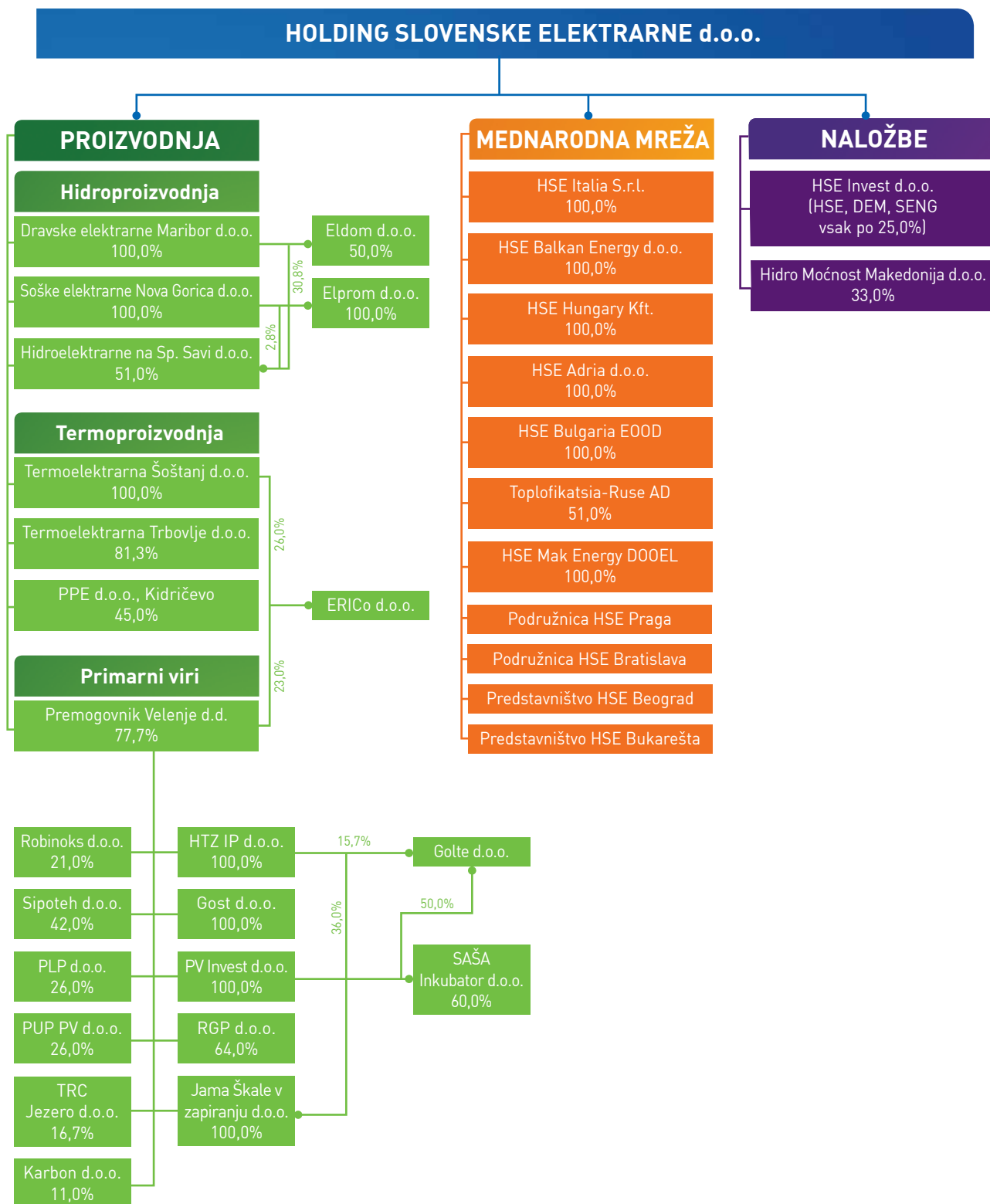
HSE ima družbe, podružnice in predstavništva v Sloveniji, na Hrvaškem, v Srbiji, v Italiji, na Madžarskem, v Bolgariji, na Češkem, Slovaškem, v Romuniji in Makedoniji ter je član nemške borze z EE EEX, avstrijske borze EXAA, francoske borze Powernext, italijanske borze IPEX, češke borze OTE, praške borze PXE ter regionalne energetske borze Southpool. V Grčiji je HSE pridobil licenco za trgovanje v imenu obvladujoče družbe. Konec leta je pridobil tudi licenco za trgovanje z EE na Madžarskem ter tam ustanovil bilančno skupino v imenu obvladujoče družbe.

Ostali trgi, na katerih skupina HSE sklepa posle, so:

- Albanija,
- Bosna in Hercegovina,
- Črna Gora,
- Švica in
- Kosovo.

POVEZANE DRUŽBE SKUPINE HSE NA DAN 31.12.2009

HIDRO PROIZVODNJA

DRAVSKE ELEKTRARNE MARIBOR D.O.O. (DEM)

DEM so eden najpomembnejših finančnih stebrov nacionalnih naložb v energetiko in proizvodnje EE v Sloveniji. Proizvedejo kar četrtno vseh potreb po EE v državi, ob tem pa so največji proizvajalec E-OVE v Sloveniji. Moč na pragu dosega 587 MW. Z osmimi HE na reki Dravi in z dvema mHE, od tega eno na reki Muri, proizvedejo letno preko 2.646 mio kWh EE, kar je 80% slovenske EE, ki ustreza kriterijem obnovljivih virov in standardom mednarodno priznanega certifikata RECS.

Kakovostno hidroenergijo zagotavljajo na okolju prijazen način in s spoštovanjem načel trajnostnega razvoja. Prihodnost družbe DEM se zrcali v izraziti razvojni naravnosti, ki zajema nadaljevanje obnove obstoječih zmogljivosti, iskanje novih razvojnih možnosti in tržnih priložnosti ter gradnjo novih zmogljivosti na drugih porečjih. Družba, ki že sodeluje kot 30,8% soinvestitor v projektu izgradnje HE na spodnji Savi, vidi svoje razvojne možnosti predvsem v dveh večjih projektih, in sicer izgradnji CHE Kozjak ter energetski izrabi reke Mure.

ELDOM D.O.O. je odvisna družba DEM. Dejavnost družbe je upravljanje z nepremičninami, organiziranje prehrane v restavracijah in upravljanje s počitniškimi domovi elektrogospodarstva v Sloveniji.

Dravske elektrarne Maribor d.o.o.

Direktor družbe na dan 1.1.2009	Damijan Koletnik
Direktor družbe na dan 31.12.2009	mag. Viljem Pozeb
Glavna dejavnost	proizvodnja EE v HE
Sestava NS na 1.1.2009	mag. Viljem Pozeb - predsednik mag. Ladislav Tomšič Marjan Kirbiš
Sestava NS na 31.12.2009	Stanislava Boban - predsednica mag. Simon Tot Marjan Kirbiš

36

SOŠKE ELEKTRARNE NOVA GORICA D.O.O. (SENG)

SENG skrbijo za optimalno izkoriščanje vodnega potenciala Soče, njenih pritokov in drugih obnovljivih virov ob upoštevanju okoljskih pogojev in zahtev

uporabnikov prostora. Na ravni skupine HSE je CV v Novi Gorici zadolžen za zagotavljanje optimalne in kakovostne proizvodnje vseh elektrarn na reki Soči.

ELPROM D.O.O. je odvisna družba SENG. Ustanovljena je bila z namenom trgovanja z EE. Družba je v mirovanju.

Soške elektrarne Nova Gorica d.o.o.

Direktor družbe	Vladimir Gabrijelčič
Glavna dejavnost	proizvodnja EE v HE
Sestava NS na 31.12.2009	dr. Tomaž Štokelj - predsednik Irena Stare Silvester Medvešček

HIDROELEKTRARNE NA SPODNJI SAVI D.O.O. (HESS)

Družba HESS je bila ustanovljena s podpisom družbene pogodbe 12.2.2008, ob istočasnem imenovanju NS družbe. Ustanovitelji so HSE (51,0% delež), DEM (30,8% delež), SENG (2,8% delež), TEB (2,8% delež) in GEN energija (12,6% delež). Ključni projekt družbe HESS

je izgradnja HE na spodnji Savi, pomemben tako za lastnike kot državo RS pri zagotavljanju novih obnovljivih virov za proizvodnjo EE. Izgradnja prvih dveh elektrarn, HE Boštanj in HE Blanca je zaključena, elektrarni sta v poskusnem obratovanju. Izgradnja HE Krško je v polnem teku, HE Brežice in HE Mokrice, pa sta v postopku umeščanja v prostor.

Hidroelektrarne na Spodnji Savi d.o.o.	
Direktor družbe	Bogdan Barbič
Glavna dejavnost	proizvodnja EE v HE
Sestava NS na 1.1.2009	Damijan Koletnik - predsednik Martin Novšak Vladimir Gabrijelčič Nikola Galeša mag. Janez Keržan
Sestava NS na 31.12.2009	mag. Janez Keržan - predsednik Jožef Hebar Tomislav Malgaj Nikola Galeša Vladimir Gabrijelčič

TERMO PROIZVODNJA

TERMoeLEKTRARNA ŠOŠTANJ D.O.O (TEŠ)

TEŠ je naš največji proizvodni objekt med družbami skupine HSE. Pretežna dejavnost je proizvodnja elektrike in toplote za daljinsko ogrevanje. Z močjo na pragu 712 MW proizvede povprečno tretjino energije v državi, v kriznih

obdobjih pa pokriva preko polovico porabe. Povprečna letna proizvodnja EE se giblje med 3.500 GWh in 3.800 GWh. Povprečna letna proizvodnja toplotne energije za daljinsko ogrevanje Šaleške doline znaša 400-450 GWh. Delovanje TEŠ je po proizvodnih rezultatih primerljivo z enakimi evropskimi termoelektrarnami, po obratovalni pripravljenosti bloka pa jih celo prekaša. K temu bo dodatno pripomogla tudi izgradnja nadomestnega bloka 6, energetskega objekta z močjo 600 MW.

Termoelektrarna Šoštanj d.o.o.	
Direktor družbe	dr. Uroš Rotnik
Glavna dejavnost	proizvodnja EE v TE
Sestava NS na 1.1.2009	mag. Djordje Žebeljan - predsednik Franc Rosec dr. Jože Zagožen
Sestava NS na 31.12.2009	mag. Djordje Žebeljan - predsednik Franc Rosec mag. Janez Keržan

TERMoeLEKTRARNA TRBOVLJE D.O.O. (TET)

TET je ena od dveh elektrarn v Sloveniji, ki proizvajajo EE z uporabo domačega premoga. Ponaša se z dolgoletno tradicijo in izkušnjami, saj so bile prve kilovatne ure EE v

njej proizvedene že leta 1906. TET je največji energetski objekt v Zasavju. Termoelektrarna ima tri proizvodne enote – parni blok, ki proizvaja EE iz rjavega premoga zasavskih premogovnikov, ter dva plinska bloka, ki uporabljata ekstra lahko kurilno olje in v slovenskem elektroenergetskem sistemu služita kot rezervi.

Termoelektrarna Trbovlje d.o.o.	
Direktor družbe	mag. Marko Agrež
Glavna dejavnost	proizvodnja EE v TE
Sestava NS na 1.1.2009	dr. Uroš Rotnik - predsednik mag. Borut Dolanc Janez Balog
Sestava NS na 31.12.2009	Drago Skornšek - predsednik mag. Jaroslav Vrtačnik Janez Balog

PLINSKO PARNA ELEKTRARNA D.O.O. (PPE KIDRIČEVO)

Družbe HSE, Verbund in Talum so ustanovile družbo PPE Kidričevo z namenom izgradnje plinsko parne elektrarne v Kidričevem z močjo 800 MW. Naložba je v predinvesticijski fazi. Elektrarna naj bi bila opremljena

z najmodernejšo tehnologijo, ki bi zagotavljala nizke emisije NOX. Zaradi uporabe zemeljskega plina kot goriva, bi oddajala tudi nizke emisije CO₂, kar ustreza mednarodnim merilom okoljsko prijaznega obratovanja, h katerim Slovenijo zavezuje Kjotski protokol.

PPE d.o.o.	
Direktor družbe	Branko Kožuh
Glavna dejavnost	druga proizvodnja EE (družba je v predinvesticijski fazi)
Sestava NS na 1.1.2009	mag. Metod Podkrižnik - predsednik Anton Smolak dr. Zlatko Čuš
Sestava NS na 31.12.2009	Ana Zaljetelj - predsednica dr. Zlatko Čuš Thomas Reitböck

PRIMARNI VIRI

PREMOGOVNIK VELENJE D.D. (PV)

Osnovna dejavnost PV je pridobivanje lignita. Poleg izkopa premoga opravlja PV številne dejavnosti, kot so rudarsko, strojno in elektro-projektiranje podzemnih objektov in površinskih kopov, izdelava podzemnih objektov, vrtanje, geomehanske raziskave, jamomerske,

hidrogeološke in tehnološke storitve ter storitve izobraževanja. Sodobna tehnična oprema in visoka strokovnost kadrov zagotavlja varnost zaposlenih in visoko produktivnost, ki je osnova za konkurenčno ceno premoga, kar pripomore h konkurenčnosti EE TEŠ in celotne skupine HSE. Družba je v okviru projekta Horus v letu 2009 dobila priznanje za družbeno odgovorno podjetje, saj s številnimi projekti in aktivnostmi kaže občutek za trajnostni razvoj, ekologijo in za ljudi.

Premogovnik Velenje d.d.	
Direktor družbe	dr. Milan Medved
Glavna dejavnost	pridobivanje rjavega premoga in lignita
Sestava NS na 1.1.2009	mag. Simon Tot - predsednik Vida Lorber Branko Mlinšek
Sestava NS na 31.12.2009	mag. Simon Tot - predsednik Irena Stare Miran Božič

ODVISNE IN PRIDRUŽENE DRUŽBE PV

HTZ I.P. D.O.O. je največja invalidska družba v Sloveniji in z nekaj manj kot 1.000 zaposlenimi, tudi največja odvisna družba v skupini PV. Odlikujejo jo znanje s področja vzdrževanja in servisiranja različnih naprav za katere opravlja projektiranje, izdelavo, montažo in avtomatizacijo. Sodeluje z zahodnoevropskimi proizvajalci elektro, strojne in varnostne opreme za rudarstvo, gradbeništvo in industrijo.

PV INVEST D.O.O. je mlada, hitro rastoča družba na področju urejanja okolja, gradbenega inženiringa,

jamomerstva, geodezije in inženirskih meritev. Storitve v zvezi z urejanjem okolja, gradbenim inženiringom ter geodezijo so usmerjene na trge izven skupine PV. V družbi se ukvarjajo tudi s prodajo nepremičnin in prodajo stanovanj najemnikom.

GOST D.O.O. poleg osnovne dejavnosti gostinstva in turizma označuje tudi prireditvena dejavnost. Družba organizira prireditve na področju Turistično-rekreativnega centra Jezero, pogostitve za različne priložnosti, bankete, vedno bolj pa se uveljavlja na področju cateringa. Njihova dejavnost sega tudi na področje hotelirstva.

JAMA ŠKALE V ZAPIRANJU D.O.O. je ustanovljena za potrebe zapiranja jame Škale.

RGPD.O.O. izvaja storitve na področju rudarskih gradenj in proizvaja kamene agregate in betonske mešanice. Osnovna dejavnost proizvodnje kamenih agregatov temelji na pridobivanju in predelavi kamnin v peske, uporabne za gradbeništvo. Družba razpolaga z lastno betonarno, kjer imajo proizvodnjo suhih in mokrih betonskih mešanic.

ROBINOKS D.O.O. se ukvarja s proizvodnjo izdelkov iz nerjavečega jekla.

SIPOTEH D.O.O. se ukvarja s strojno in proizvodno opremo, proizvodnjo kovinskih konstrukcij in njihovih delov.

PLP D.O.O. oskrbuje premogovnik z lesnimi izdelki, ki morajo biti zaradi zagotavljanja varnosti, zelo visoke kakovosti.

PUP PV D.O.O. je družba, ki se ukvarja s čiščenjem in urejanjem okolja.

TRC JEZERO D.O.O. bo na območju rekreacijskega centra, ki nastaja na degradiranih površinah v Šaleški dolini, oblikoval prepoznavno turistično ponudbo v okviru zabavišnega parka s termalno vodo.

KARBON D.O.O. se ukvarja s karbonizacijo lignita, proizvodnjo briketov in aktivnega oglja, hkrati pa se uveljavlja kot tehnološki center zaščite tehnologije uporabe premogov.

ERICo D.O.O. kot osrednjo dejavnost družbe izvaja storitve na okoljskih področjih, ki jih zahteva zakonodaja: Zakon o varstvu okolja, Nacionalni program varstva okolja, zakonodaja na področju voda, zraka, tal, odpadkov itd. K storitvam sodijo tudi laboratorijske analize in storitve, monitoringi, različne okoljske raziskave, programi

varstva okolja, sanacijski programi, okoljsko in delovno izobraževanje, storitve vezane na okoljska vprašanja in probleme, sonaravni in trajnostni razvoj ter ostale storitve.

GOLTE D.O.O., zimsko letni turistični center, z glavno dejavnostjo - dejavnost smučarskih centrov sestavljajo štirje sektorji: tehnični sektor, ki skrbi za obratovanje in vzdrževanje žičniških naprav in objektov, hotel kot namestitveni objekt, gostinstvo in turistična agencija.

SAŠA INKUBATOR D.O.O. je mrežni podjetniški inkubator s sedežem v Velenju, ki deluje v SAŠA regiji. S svojim delovanjem želi spodbuditi nastanek novih družb in hitrejši razvoj obstoječih inovativnih družb. V okviru inkubatorja želi z odličnimi storitvami podpreti nosilce dobrih podjetniških idej ter jim omogočiti uspešnejši in hitrejši razvoj družbe.

MEDNARODNA MREŽA

HSE ITALIA S.R.L.

Odvisna družba HSE Italia, ki se ukvarja s podporo trgovalnim aktivnostim v zvezi z EE na italijanskem trgu, je bila ustanovljena leta 2003. Družba povezuje HSE s partnerji za morebitne naložbe na področju Italije in je bila pred vstopom Slovenije v EU osnova za ustanavljanje bilančnih skupin na območju EU.

HSE Italia S.r.l.

Upravni odbor družbe na dan 1.1.2009

dr. Tomaž Štokelj - predsednik
mag. Viljem Pozeb
Damjan Lipušček

Upravni odbor družbe na dan 31.12.2009

dr. Tomaž Štokelj - predsednik
Ana Zaljetelj
Damjan Lipušček

Glavna dejavnost

trgovanje z EE

HSE BALKAN ENERGY D.O.O.

Ustanovitev družbe HSE Balkan Energy s sedežem v Beogradu je bila rezultat širjenja poslovanja v JV Evropo. Srbija ima v svoji regiji pomembno geografsko in energetska vlogo, razvit elektroenergetski sistem in pomembne vire, kot so voda, premog in geotermalna energija. Družba trguje z EE in nudi podporo skupini HSE pri širitvi poslovanja v JV Evropo.

HSE HUNGARY KFT.

Družba HSE Hungary omogoča povezavo s trgi srednje in vzhodne Evrope, predvsem s Poljsko, Češko in Slovaško. Družba se ukvarja s trgovanjem z EE.

HSE ADRIA D.O.O.

Družba se ukvarja s čezmejno trgovino z EE, sklepanjem pogodb o prodaji in nakupu EE ter tehničnim svetovanjem.

40

HSE BULGARIA EOOD

Odvisna družba HSE Bulgaria je bila ustanovljena z namenom širitve trgovanja z EE na trge JV Evrope.

TOPLOFIKATSIA-RUSE AD

HSE je z nakupom družbe Toplofikatsia-Ruse AD povečal nabor svojih proizvodnih virov za 400 MW. Družba proizvaja EE, industrijsko paro in toplotno energijo.

HSE Balkan Energy d.o.o.

Direktor družbe	mag. Boris Mezgec
Glavna dejavnost	trgovanje z EE

HSE Hungary Kft.

Direktorja družbe	dr. Tomaž Štokelj Irena Stare
Glavna dejavnost	trgovanje z EE

HSE Adria d.o.o.

Direktorja družbe	dr. Tomaž Štokelj Irena Stare
Glavna dejavnost	trgovanje z EE

HSE Bulgaria EOOD

Direktorja družbe na dan 1.1.2009	mag. Viljem Pozeb Drago Skornšek
Direktorja družbe na dan 31.12.2009	Drago Skornšek Irena Šlemic
Glavna dejavnost	trgovanje z EE

Toplofikatsia-Ruse AD

Direktor družbe	Andrey Nikolaev
Glavna dejavnost	proizvodnja in soproizvodnja električne ter toplotne energije, prenos toplotne energije
Upravni odbor družbe na dan 1.1.2009	Georgiy Kutovoy - predsednik Irena Stare dr. Tomaž Štokelj Alexey Ivanushkin Valeriy Ovseychuk Victor Tolokolnikov Andrey Nikolaev
Upravni odbor družbe na dan 31.12.2009	Victor Gvozdev - predsednik Irena Stare dr. Tomaž Štokelj Dmitry Melnikov Arkadiy Germanskiy Victor Tolokolnikov Andrey Nikolaev

HSE MAK ENERGY DOOEL

Maja 2009 je bila v Makedoniji ustanovljena družba HSE MAK Energy DOOEL z namenom vstopa HSE na makedonski trg z EE in zaradi povečanja možnosti trgovanja na območju Balkana vse do Grčije. Družba je v postopku pridobivanja licenc za trgovanje z EE na makedonskem trgu.

PODRUŽNICA HSE PRAGA

Podružnica v Pragi se ukvarja z nakupom EE od kvalificiranih proizvajalcev, prodajo EE upravičenim odjemalcem in drugim trgovcem z EE na organiziranem češkem trgu, katerega članica je. Hkrati omogoča sodelovanje na avkcijah za dodeljevanje čezmejnih prenosnih zmogljivosti.

PODRUŽNICA HSE BRATISLAVA

Slovaška, kjer smo podružnico odprli leta 2008, je v zadnjem času postala zanimiv nabavni vir za izvoz EE na Madžarsko, ki je neto uvoznica EE in kjer so se cene EE zvišale precej nad nivo nemških cen.

PREDSTAVNIŠTVO HSE BEOGRAD

Lastno predstavništvo v Beogradu je za HSE eden od temeljev širjenja dejavnosti na trge nekdanje Jugoslavije in na širše območje JV Evrope. Predstavništvo je namenjeno tako trgovanju z EE na tem območju kot tudi vzpostavljanju stikov in možnosti za zakup ali nakup proizvodnih zmogljivosti, za izvajanje svetovalnih in drugih storitev.

PREDSTAVNIŠTVO HSE BUKAREŠTA

Po pridružitvi Bolgarije EU in posledičnem zaprtju dveh reaktorjev v JE Kozloduy je postala Romunija glavna izvoznica EE v regiji. Romunija ima tudi največjo borzo z EE v JV Evropi in liberaliziran trg.

HSE MAK Energy DOOEL

Direktorja družbe	dr. Tomaž Štokelj Drago Skornšek
Glavna dejavnost	trgovanje z EE

Podružnica HSE Praga

Vodja	dr. Tomaž Štokelj
Glavna dejavnost	trgovanje z EE

Podružnica HSE Bratislava

Vodja	dr. Tomaž Štokelj
Glavna dejavnost	trgovanje z EE

Predstavništvo HSE Beograd

Vodja	mag. Boris Mezgec
Glavna dejavnost	internacionalizacija poslovanja HSE

Predstavništvo HSE Bukarešta

Vodja	Drago Skornšek
Glavna dejavnost	trgovanje z EE

11

družb, podružnic in
predstavništev na
mednarodnem trgu

NALOŽBE

HSE INVEST D.O.O.

Najpomembnejša dejavnost družbe je vodenje pred-investicijske faze razvojnih projektov, vodenje gradnje

novih in rekonstrukcij obstoječih elektrarn. Družba ima posebej pomembno vlogo pri gradnji verige HE na spodnji Savi, izgradnji ČHE Avče, prenovi HE Zlatoličje, pri izvedbi projekta bloka 6 in ostalih večjih projektih skupine HSE.

HSE Invest d.o.o.	
Direktor družbe	mag. Miran Žgajner
Glavna dejavnost	drugo tehnično projektiranje in svetovanje
Sestava NS na 31.12.2009	Irena Šlemic - predsednica mag. Alida Rejec Jožef Hebar Drago Polak

HIDRO MOČNOST MAKEDONIJA D.O.O.

Družbo sta v letu 2008 ustanovili družbi RWE Power AG iz Nemčije in HSE, ki sta se kot konzorcij prijavi na razpis makedonske vlade za izgradnjo HE Čebren in HE Galište na reki Crni v Makedoniji, v skladu z zahtevami razpisa.

Makedonska vlada je v novembru 2008 sprejela sklep o razveljavitvi razpisa brez navedbe razlogov. HSE se je odločil, da na ponovnem razpisu ne bo sodeloval, zato je svoj 33% delež v družbi Hidro Močnost s pogodbo o prenosu deleža, sklenjeno januarja 2010, prodal družbi RWE Power AG.

Hidro Močnost Makedonija d.o.o.	
Direktor družbe	Eberhard Bulling
Glavna dejavnost	ostale poslovne dejavnosti

2.2.1 UPRAVLJANJE SKUPINE HSE

Že sama ustanovitev HSE je imela dva ključna cilja: koordinacijo glavnih aktivnosti in izkoriščanje sinergijskih učinkov med vsemi družbami znotraj skupine HSE. HSE je bil ustanovljen z osnovnim namenom opravljanja dejavnosti ustanavljanja, financiranja in upravljanja družb, v katerih ima večinske deleže. Skozi genezo razvoja skupine HSE se je želja po bolj intenzivnem povezovanju in izkoriščanju medsebojnih sinergij kazala vedno bolj intenzivno. Aktivnosti v smislu aktivnega upravljanja družb skupine HSE se bodo še dodatno intenzivirale.

Organi upravljanja

Večino odvisnih družb vodi enočlansko posloводство oziroma uprava. Odvisno družbo HSE Italia vodi tričlanski upravni odbor, družbe HSE Hungary, HSE Adria, HSE Bulgaria in HSE MAK Energy pa dvočlansko posloводство. Družba Toplofikatsia-Ruse AD ima sedemčlanski upravni odbor. V večini družb so konstituirani tričlanski NS.

HSE upravlja družbe skupine HSE preko predstavnikov v NS odvisnih družb, poslovodstev ter preko odborov za izvajanje nadzora nad večjimi investicijami.

Sodelovanje delavcev pri upravljanju

Zaposleni uresničujejo svoje pravice preko sindikatov, sveta delavcev in preko svojih predstavnikov v NS.

Redno in tesno sodelovanje s sindikati in sveti delavcev skupine HSE je praksa, ki se je uveljavila že z ustanovitvijo HSE. Takšen način sodelovanja zagotavlja uravnoteženost različnih interesov in s tem široko soglasje tako glede razvojnih načrtov skupine kot tudi zagotavljanja socialne varnosti zaposlenih.

Delovanje sindikata v družbah

Delovanje sindikatov v družbah DEM, SENG, TET, TEŠ in PV je organizirano v okviru Sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije (SDE), Sindikata pridobivanja energetskih surovin Slovenije (SPESS) in sindikata Neodvisnost-KNSS.

V okviru Konference elektrogospodarstva SDE deluje Koordinacija SDE skupine HSE, ki jo sestavljajo

predsedniki sindikatov družb DEM, SENG, TET ter TEŠ in ima vzpostavljen dialog tako s poslovodstvom HSE kot tudi z direktorji posameznih družb, kar omogoča, da se nastali problemi in pobude tekoče obravnavajo.

Koordinacija Sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije in ostali sindikati v okviru skupine HSE delujejo povezovalno in sodelujejo s Skupnim svetom delavcev skupine HSE.

Skupni svet delavcev skupine HSE (SSD)

Zaposleni v družbah skupine HSE soupravljanje uresničujejo preko sveta delavcev posamezne družbe, ki med drugim izvoli tudi predstavnika delavcev v NS družbe. Sveti delavcev družb v skupini HSE so z Dogovorom o oblikovanju sveta delavcev kapitalsko povezanih družb ustanovili Skupni svet delavcev skupine HSE (SSD).

Pristojnost SSD je obravnavanje vprašanj, ki se nanašajo na zaposlene v vseh kapitalsko povezanih družbah. Mednje sodijo: letno poročilo družbe in skupine HSE, strategija razvoja in poslovna politika skupine, spremembe dejavnosti znotraj skupine HSE, statusne spremembe v skupini HSE, prodaja posameznih družb in bistvene spremembe lastništva, skupna izhodišča za urejanje posameznih vprašanj, položaja in pravic delavcev, kot so: skupna metodologija za sistemizacijo in vrednotenje dela, razpolaganje s skupnimi sredstvi standarda delavcev, politika izobraževanja ter varstva in zdravja pri delu.

Naloga SSD je tudi spremljanje izvajanja Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju. Tako SSD opravlja povezovalno nalogo vseh zaposlenih v skupini HSE, sodeluje s poslovodstvom, pri upravljanju na način, ki ga določa zakon in Participacijski dogovor in skupaj s sindikatom zastopa interese zaposlenih. Pomemben prispevek SSD k uspešni poslovni politiki skupine HSE predstavlja enotna podpora skupnim projektom, ki so zapisani v razvojnih načrtih skupine HSE.

2.3 POSLOVNA POLITIKA SKUPINE HSE

Poslanstvo

Poslanstvo skupine HSE je ohranjati vodilno vlogo na domačem trgu in prevzemati vodilno vlogo na trgih JV Evrope, poleg tega pa razvijati slovensko energetske gospodarstvo in znanost ter ju uveljaviti v mednarodnem okolju.

Vizija

Vizija skupine HSE je zagotavljati optimalno izrabo slovenskih energetske virov in strokovnega potenciala ter s sočasno vzpostavitvijo partnerstev v tujini, zlasti JV Evropi, zagotoviti dolgoročno konkurenčnost skupine na globalnem energetske trgu, hkrati pa razširiti svojo dejavnost in s tem ustvarjati dodatne sinergijske učinke za skupino HSE in za celotno Slovenijo.

Vrednote

Vrednote skupine HSE se odražajo v odnosih do uporabnikov, družbenega okolja, zaposlenih, poslovnih partnerjev in lastnikov. V središču so:

- skrb za zadovoljstvo uporabnikov storitev,
- razvoj odgovornega dolgoročnega razmerja s poslovnimi partnerji,
- varovanje okolja in uporabe OVE,
- prizadevanje za strokovno usposobljenost,
- nenehno izobraževanje in motivacijsko delovno okolje za zaposlene,
- zagotavljanje varnih in stabilnih delovnih mest ter ustvarjalnega delovnega okolja,
- učinkovito poslovanje in ustvarjanje donosa lastnikom,
- stalno izboljševanje sistema vodenja.

2.4 STRATEŠKE USMERITVE SKUPINE HSE

V vsakem trenutku verjamemo v dvoje: vedno več in vedno bolje. Z ustvarjalno delovno energijo vsak dan začnemo svoje poslanstvo: ustvarjati novo, presežno vrednost za najširši krog uporabnikov. Pri svojem delovanju in snovanju smo energični.

Pred skupino HSE je obdobje, v katerem bo potrebno poslovanje prilagoditi usmeritvam in zahtevam sprejete evropske podnebno-energetske politike ter nadaljevati z izvedbo načrtovanih naložbenih projektov. Zagotavljanje nemotene proizvodnje EE ni cilj, ampak pogoj za varno in zanesljivo oskrbo uporabnikov, medtem ko je za nadaljnjo rast poslovanja potrebna nenehna rast proizvodnih zmogljivosti ter večanje obsega trgovalnih količin ter širjenje novih poslovnih področij.

Skupina HSE kontinuirano izvaja svoj razvojni program. Poslovanje družbe se prilagaja strateškim usmeritvam Vlade RS, prav tako HSE aktivno sodeluje pri oblikovanju nacionalnih strateških dokumentov (Zelena knjiga, novi Nacionalni energetski program, Nacionalni akcijski načrt za obnovljivo energijo 2010-2020...). Naši kratkoročni in dolgoročni cilji se prilagajajo novonastalim gospodarskim razmeram, ki kažejo na velike izzive, s katerimi se bo skupina HSE soočala v prihodnosti. Pravočasno prepoznavanje in interpretiranje vplivnih dejavnikov ter hiter, ampak premišljen odziv, so dandanes strateško pomembni za ohranjanje vodilne vloge v državi ter krepitev pozicije na tujih trgih (JV Evropa). Pomembna posledica še trajajoče svetovne gospodarske krize je zmanjšano povpraševanje po EE, kar ima za posledico tudi padec cen EE.

Spremenjene okoliščine

Nastala finančna kriza, ki se je prevesila v vsesplošno svetovno gospodarsko krizo, je močno vplivala na poslovanje vseh družb po svetu, tudi v Sloveniji. Manjši obseg naložb v proizvodne in infrastrukturne projekte kot posledica finančne krize lahko ogrozi evropsko varnost dobave energije. Primanjkljaj finančnih sredstev lahko močno prizadene investicijski cikel, in to prav v času, ko je potrebnih ogromno sredstev za postavitev nujno potrebnih elektrarn, električnega in plinovodnega prenosnega omrežja ter za izpolnjevanje zahtev energetske podnebne paketa. Evropski strokovnjaki napovedujejo, da se bodo neizvedene naložbe na

evropskem elektroenergetskem trgu zelo težko ponovno zagnale takrat, ko bo recesije konec. Zelo verjetno se bo upočasnila izvedba OVE projektov in nekatere naložbe v jedrsko energijo, kar bo posledično dvignilo raven CO₂ emisij zaradi večje proizvodnje iz fosilnih goriv.

Ostali dejavniki, ki vplivajo in bodo vplivali na dogajanje na elektroenergetskem trgu v Sloveniji, so predvsem:

- cene EE še ostajajo na nizki ravni predvsem zaradi padca porabe EE. Spremenljivost prihodnjih gospodarskih gibanj kaže na veliko negotovost prihodnjih cen EE,
- padec cen emisijskih kuponov,
- posamezne države lahko izvajajo avkcije za emisijske kupone v določenem obsegu, s čimer prav tako vplivajo na doseženo ceno. Pričakuje se, da bo cena emisijskih kuponov v drugem trgovalnem obdobju (2008-2012) ostala bolj stabilna kot v prvem (2005-2007), saj je v drugem trgovalnem obdobju možno prenašati emisijske kupone tudi v naslednje trgovalno obdobje 2013-2020,
- padec porabe EE zaradi zmanjšane industrijske dejavnosti,
- padec cen primarnih energentov,
- s strani Evropske komisije sta bili konec oktobra 2009 potrjeni Uredba o podporah EE proizvedeni iz OVE in Uredba o podporah EE proizvedeni v soproizvodnji toplote ter EE z visokim izkoristkom, s čimer se lahko nova podporna shema dejansko prične izvajati.

Kratkoročni in dolgoročni cilji ter strategije skupine HSE se prilagajajo novonastalim gospodarskim razmeram, ki kažejo na velike izzive, s katerimi se bo skupina HSE soočala v prihodnosti.

Evropski okvir

Na mednarodni podnebni konferenci decembra 2009 v Københavnu voditelji držav niso zbrali politične volje za ambiciozen podnebni dogovor. Tako ZDA kot tudi Kitajska sta bili nepopustljivi pogajalki, drugo težavo pa so predstavljale države G77 (države v razvoju), ki niso enotno zastopale svojih stališč. Københavnski sporazum bi moral določiti svetovne cilje za zmanjšanje emisij in zagotoviti temelj za okrepitev zmogljivosti držav za prilagoditev podnebnim spremembam. EU naj bi razvijala potencialne inovativne vire mednarodnega financiranja, ki bodo temeljili na načelu »onesnaževalec plača« in njihovi zmogljivosti plačevanja.

Slovenijo je z ozirom na postavljene kriterije (BDP na prebivalca, delež EE iz enega fosilnega goriva idr.) doletela uvrstitev med tiste razvite države članice EU, ki bodo po letu 2012 morale vse emisijske kupone kupiti

na dražbah, kar pomeni veliko obremenitev slovenskih proizvajalcev EE ter posledično dvig cen EE. Zato se je začel HSE aktivno usmerjati v spremljanje razvoja tehnologij in področij ZEPP (elektrarne z ničelnim oz. zelo nizkim izpustom toplogrednih plinov) ter CCS (zajetje in skladiščenje ogljika).

Vlagati moramo v tiste razvojne projekte, ki bodo v najmanjši meri obremenili okolje, zagotovili varno dobavo energije ter doprinesli najboljše poslovne rezultate skupini HSE.

Razvojni projekti skupine HSE z vidika ciljev energetskega podnebnega paketa

Pravočasna prilagoditev na zahteve, ki jih prinašata podnebno-energetski ter tretji zakonodajni sveženj, je pomembna tudi za uspešno poslovanje družb v skupini HSE. Na nacionalni ravni je v pripravi prenova Nacionalnega energetskega programa RS (NEP), v katerem bodo za prihodnje dvajsetletno obdobje določene strateške usmeritve na področju energetske oskrbe RS. Vse navedene spremembe energetske politike in zakonodaje ter posledično spremembe na energetskih trgih bodo pomembno vplivale tudi na izvajanje nadaljnje razvojne politike HSE in njegovih odvisnih družb. Pri izpolnjevanju zahtev trajnostne energetske politike zavzema pomembno mesto zagotavljanje proizvodnje EE iz OVE ter zniževanje emisij toplogrednih plinov pri proizvodnji EE iz fosilnih goriv. Takšna usmeritev, pri naložbah v nove proizvodne zmogljivosti skupine HSE, izhaja že iz sprejetega Razvojnega načrta skupine HSE, ki pa se ga že ustrezno prilagaja v luči zahtev sprejetih ambicioznih ciljev energetskega podnebnega paketa ter iz njega izhajajočih obvezujočih zahtev Slovenije. V skupini HSE si prizadevamo, da aktivno sodelujemo pri pripravi strokovnih podlag za sprejetje ustreznih izvedbenih načrtov za doseganje zavez Slovenije tudi na drugih področjih energetske politike.

Skupina HSE jemlje sprejete zaveze resno, zato vse svoje projekte načrtuje in izvaja v smeri njihove realizacije. V luči sprejetih evropskih zavez Slovenije, glede zmanjšanja toplogrednih plinov in povečevanja obnovljivih virov, posveča skupina HSE veliko pozornosti razvoju projektov, ki prispevajo k doseganju teh ciljev, in sicer:

- projekt izgradnje HE na spodnji Savi, načrtovanih HE na srednji Savi, Muri in Idrijci ter drugih vodotokih,
- projekti izrabe ostalih OVE (bioplin, solarna energija, vetrna energija, itd.), ki bodo prispevali k večanju deleža E-OVE,

- s posodabljanjem tehnologije na termoeenergetskih objektih ter izvedba naložbe v izgradnjo nadomestnega bloka 6 v TEŠ, s čemer bomo zmanjšali specifične izpuste toplogrednih plinov na proizvedeno enoto EE,
- HSE si bo prizadeval za ohranjanje energetskih lokacij kot tudi dejavnosti v Zasavju, in sicer v smislu zdrave ekonomske, okoljske, tehnične in kadrovske politike,
- na področju razvoja in raziskav predstavlja pomembno področje aktivnosti, poleg novih projektov in tehnologij na OVE, tudi aktivno sodelovanje pri razvoju tehnologij na področju CCS (zajetje in skladiščenje ogljika) in ZEPP (elektrarne z ničelnim oziroma zelo nizkim izpustom toplogrednih plinov).

Z nacionalno-gospodarskega vidika kot tudi varnosti oskrbe je smiselna uporaba razpoložljivih domačih virov, kjer predstavljajo zaloge premoga v velenjskem premogovniku pomemben vir. Od tega je s sedanjo tehnologijo možno izrabiti več kot 124 mio ton premoga, kar zadošča za obratovanje nadomestnega bloka 6 TEŠ do konca življenjske dobe. Pri optimiranju proizvodnje premoga je ključno nadaljevanje aktivnosti v ključnih razvojnih projektih: zagotavljanje sodobne tehnološke opreme za izvajanje proizvodnega procesa ter izgradnja novega izvoznega jaška za prevoz premoga. Vsa razvojna prizadevanja bodo usmerjena v doseganje ciljne cene premoga 2,25 €/GJ v letu 2015.

Skupina HSE se zaveda strateške pomembnosti hidroenergije kot čistega in obnovljivega vira v Sloveniji kot tudi izkoriščanja domačega premoga pri proizvodnji skoraj tretjine vse slovenske proizvodnje EE. V primerjavi s sedanjimi bo nadomestna enota blok 6 TEŠ omogočala znatno višje izkoristke (sedaj okoli 32%, nova enota pa do 43%). Pri izvedbi energetskih projektov je eno od pglavitnih področjih umeščanje objektov v prostor, zaradi česar dajemo v HSE velik pomen nadgradnji odnosov z lokalnimi skupnostmi.

V skupini HSE je trenutno v teku več naložbenih projektov v različnih fazah investicijskega ciklusa, za katere je še posebej pomembno njihovo nemoteno izvajanje in pravočasna realizacija. Zamik pri njihovi izvedbi pomeni posledično zamik pri ustvarjanju pričakovanih rezultatov, katerih del bi lahko namenili za realizacijo novih projektov.

Financiranje razvojnih projektov

Ena od ključnih nalog pri izvedbi zastavljenih razvojnih projektov je zagotavljanje zadostnih in optimalnih virov financiranja. Zahtevnost in velikost projektov, ki so pred skupino HSE, terjata ne samo pridobivanje dodatnih zunanjih virov financiranja, temveč tudi zagotovitev

dodatnih lastnih sredstev. Poleg že obstoječe nenehne racionalizacije poslovanja, zniževanja stroškov, iskanja sinergij znotraj skupine in konsolidacije poslovnih procesov na nivoju skupine, večanja produktivnosti, prenosa strokovnih znanj med generacijami ter obvladovanja tveganj, ki ostajajo pomembno vodilo pri našem poslovanju, pa vendarle ne pozabljamo tudi na socialno varnost naših zaposlenih.

Pri iskanju finančnih virov so pglavitnega pomena stabilno gospodarsko in politično okolje v državi ter posledično zanesljivo poslovanje skupine HSE, ki privablja potencialne vlagatelje. Skupina HSE bo za izvedbo svojega razvojnega načrta potrebovala precejšnja sredstva, zato nas na tem področju čaka precej dela.

Naložbe v tujino

Zagotavljanje stabilne oskrbe Slovenije z EE in ustrezne rasti HSE narekuje določitev temu primernih strateških ciljev. Prav gotovo je to širitev obsega trgovanja, še posebej v regiji JV Evrope, in prav zato želi HSE postati ena izmed vodilnih energetske družbe na področju trgovanja z EE v tej regiji. To pa pomeni, da bo potrebno povečati aktivnosti, ne le na področju trgovanja, ampak tudi na področju širitve proizvodnih zmogljivosti. HSE bo namreč težko zagotavljal dolgoročno konkurenčnost na regionalnem trgu brez povečanja lastnih proizvodnih zmogljivosti, ki bodo omogočala tudi ustrezno povečanje obsega trgovanja. Zato se bodo v letu 2010 intenzivirale aktivnosti na področju vlaganj v proizvodne objekte v JV Evropi.

Pri realizaciji teh ciljev bodo uporabljene analize, informacije in podatki, pridobljeni v okviru dosedanjih aktivnosti v regiji, ter znanje in izkušnje kadra iz skupine HSE. Osnovno vodilo pri odločitvah za vlaganja so izvedljivost projekta, obvladovanje tveganj vlaganj, ekološka sprejemljivost in ekonomska uspešnost projekta.

V današnjih spreminjajočih se tržnih razmerah, tako doma kot v tujini, se HSE zaveda potencialnih pasti vlaganj v tujini (predvsem v JV Evropi) in pri vstopu v tovrstne naložbe ravna skrajno previdno. Kljub vsem potencialnim priložnostim v tujini, ostajajo naložbe v Sloveniji za skupino HSE prioriteta. Na domačih tleh imamo več znanja in izkušenj ter predvsem bolj stabilne politične in regulativne razmere, ki so potrebne za izvedbo energetskega projekta.

2.5 POLITIKA SISTEMA VODENJA

V skupini HSE si prizadevamo za doseganje celovite politike kakovosti in s tem izpolnjevanje temeljnih ciljev kakovosti ter poslovne politike skupine na področju kakovosti, ravnanja z okoljem, zdravja in varnosti pri delu ter varnosti informacij in našega znanja.

Politika sistema vodenja kakovosti združuje kakovost, ravnanje z okoljem in varnost ter zdravje pri delu. Poslovnik sistema vodenja je usklajen s standardi ISO 9001:2000, ISO 14001:2004 in OHSAS 18001:1999.

Celoten sistem temelji na naslednjih načelih:

- odgovornost za realizacijo konkretnih nalog ter s tem povezanih nedvoumno določenih pooblastil,
- odgovornost za doseganje ciljev kakovosti, ravnanja z okoljem in varnosti pri delu,
- vsak posameznik, naj si bo na vodilnem, vodstvenem ali izvajalskem delovnem mestu, je odgovoren za doseganje ciljev kakovosti, ravnanja z okoljem, varnosti pri delu in varovanja informacij v skladu s svojimi odgovornostmi in pooblastili.

2.5.1 DOSEGANJE CILJEV NA PODROČJU KAKOVOSTI

Stalni cilji kakovosti so naslednji:

- zadostiti naročnikovim zahtevam,
- doseči zastavljene strateške in taktične cilje poslovanja,
- doseči optimalno organiziranost in preglednost poslovanja,
- poslovati v skladu z veljavnimi predpisi in
- stalen nadzor nad ekonomiko poslovanja, ki bo omogočal uspešno poslovanje.

V letu 2009 so bili zastavljeni cilji doseženi. Spremenjeni in dopolnjeni so bili sistemski postopki. Dokumenti sistema vodenja so bili uvedeni v računalniški dokumentni sistem ODOS. Izvajala so se izobraževanja zaposlenih na področju standarda kakovosti in organizacije dela. Prešli smo na novo verzijo standarda ISO 9001/2008.

Izvedena in uspešno zaključena je bila notranja ter zunanja kontrolna presoja standarda kakovosti in zunanja presoja za proizvodnjo OVE po kriterijih EE TÜV 08/02 ter RECS za verige HE DEM in SENG.

2.5.2 DOSEGANJE CILJEV NA PODROČJU RAVNANJA Z OKOLJEM

Skupina HSE je ekološko ozaveščena skupina, saj zaposlenim zagotavlja prijetno in zdravo delovno okolje, s sosedi pa živi v sožitju. Načelo trajnostnega razvoja uveljavlja na lokalni in državni ravni. Cilj skupine je stalno izboljševanje delovnih in življenjskih razmer zaposlenih in prebivalcev v okolici posamezne družbe. Okoljska politika družbe je usklajena z zahtevami standarda ISO 14001:2004. V letu 2009 sta bili opravljeni in uspešno zaključeni notranja in zunanja kontrolna presoja standarda ISO 14001 na področju varstva okolja. Temeljni cilj okoljske politike HSE ostaja trajna uravnoteženost, ki jo skupina dosega s preventivnimi ukrepi, s preprečevanjem nastajanja škode v okolju, z delitvijo odgovornosti in vključevanjem okolja v posamezne poslovne procese.

2.5.3 DOSEGANJE CILJEV NA PODROČJU VARNOSTI PRI ZDRAVJU PRI DELU

Skrb za izboljševanje zdravega in varnega delovnega okolja z upoštevanjem specifičnosti procesov družb skupine HSE je sestavni del kulture skupine HSE in odraža skrb za zaposlene ter odnos do družbenega okolja, v katerem skupina HSE deluje. Izpolnjevanje zahtev veljavne zakonodaje skupini HSE pomeni minimum, ki ga upošteva in nadgrajuje z zahtevami standarda OHSAS

18001. V letu 2009 smo izvedli tudi prehod na novo verzijo standarda OHSAS 18001/2007.

Pri izvedeni in uspešno zaključeni notranji in zunanji kontrolni presoji so presojevalci ugotovili, da je področje varnosti in zdravja pri delu urejeno v skladu s standardom.

2.5.4 DOSEGANJE CILJEV NA PODROČJU VAROVANJA INFORMACIJ

V letu 2009 se je nadaljevalo postopno uvajanje ukrepov za vodenje varovanja informacij v skladu s standardom ISO 27001.

V juliju je bil pridobljen certifikat ISO/IEC 27001.

2.5.5 PRIDOBLENI CERTIFIKATI PROIZVODNIH DRUŽB SKUPINE HSE

Razmere odprtega trga EE v Sloveniji, predvsem pa zunanji trgi, zahtevajo potrjeno kakovost v smislu urejenosti družbe in primerne ravnanja z okoljem, kot tudi ustrezen pristop k proizvodnji EE ali drugih energentov. Proizvodi z ustreznimi certifikati dosegaajo boljše prodajne učinke, včasih pa se samo ustrezno certificiranim proizvodom omogoča prodor na določeno tržišče.

	HSE	DEM	SENG	TEŠ	TET	PV
ISO 9001	●	●	●	●	●	●
ISO 14001	●	●	●	●	●	●
ISO 27001	●			●		
OHSAS 18001	●	●	●	●	●	●
EE TÜV	●	●	●			
RECS	●	●	●			
HACCP				●	●	
Pol		●	●			

EE TÜV	Organizacija za tehnični nadzor OVE
RECS	Sistem certifikatov za energijo iz obnovljivih virov
HACCP	Analiza tveganja kritičnih kontrolnih točk
	Standard za merilne laboratorije
Pol	Potrnilo o izvoru

2.6 TRŽNI POLOŽAJ

2.6.1 ZNAČILNOSTI GOSPODARSKEGA OKOLJA V LETU 2009

Evropsko gospodarstvo postopno okreva, čeprav se še vedno sooča s težavami. Izjemni krizni ukrepi, ki jih je uvedla EU, so imeli pomembno vlogo pri preobratu gospodarstva, vendar se je rast v zadnjem četrtletju, ko se je začel zmanjševati učinek nekaterih začasnih dejavnikov, upočasnila.

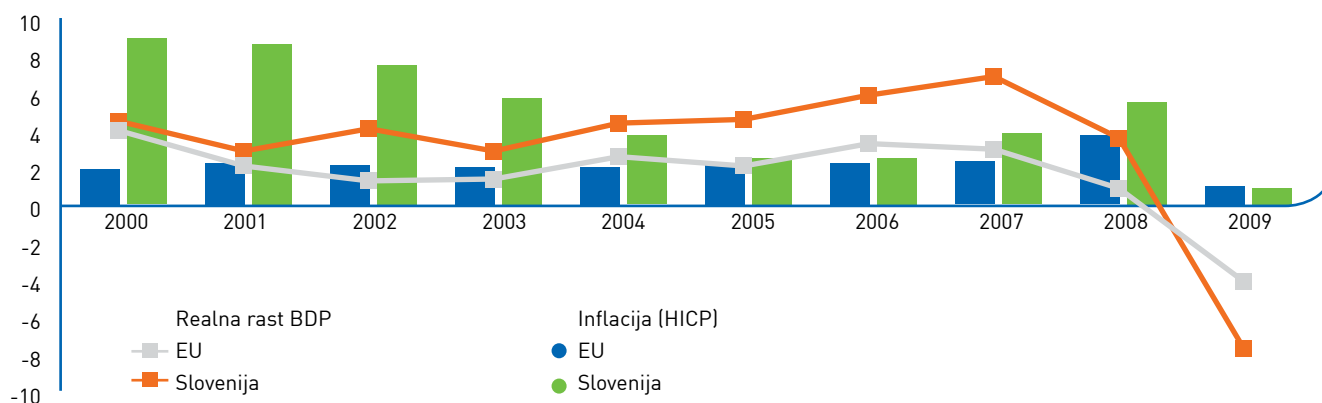
Realno znižanje BDP-ja za 7,8%

V zadnjem četrtletju leta 2009 je BDP v evrskem območju stagniral, na medletni ravni pa je bil padec precej manjši kot v predhodnih četrtletjih. Po prvi oceni Eurostata se je BDP v evrskem območju v zadnjem četrtletju leta 2009 glede na predhodno četrtletje zvišal za 0,1%, na medletni ravni pa je bil nižji za 2,1%. V Sloveniji je BDP v letu 2009 realno upadel za 7,8%, kar pomeni dvakrat večji upad od povprečja evroobmočja. Najbolj je upadla investicijska aktivnost (21,6%), pri čemer je do upada prišlo v vseh segmentih. Ob poslabšanju razmer na trgu dela je lani upadla tudi zasebna potrošnja (-1,4%), tako da se je med agregati potrošnje povečala le državna potrošnja (3,1%). Podobno kot v ostalih državah je sprememba zalog lani pomembno prispevala k znižanju BDP (3,5 o. t.). Ob občutnem padcu tujega in domačega povpraševanja je bil padec dodane vrednosti lani največji v predelovalnih dejavnostih, gradbeništvu in trgovini, padec v ostalih tržnih storitvah pa je bil manjši. Dodana vrednost se je lani povečala le v finančnem posredništvu in javnih storitvah.

Inflacija 0,9%

Močan padec gospodarske aktivnosti je vplival na občutno znižanje inflacije v letu 2009. Povprečna inflacija, merjena s HICP, je v letu 2009 znašala 0,9%, kar je 4,6 o.t. manj, kot v povprečju leta 2008. Osnovna inflacija brez energentov, hrane, alkohola, in tobaka se je v povprečju leta prav tako znižala, in sicer za 2,1 o.t. na 1,7% zaradi stagnacije cen industrijskih proizvodov in nižje rasti cen storitev.

GIBANJE INFLACIJE IN BDP-JA V SLOVENIJI

34

Toliko % znaša delež prodaje skupine HSE na tujih trgih, ki se iz leta v leto povečuje.

Zmanjšanje delovno aktivnih za 2,4%

Povprečno število formalno delovno aktivnih v letu 2009 (858.171) je bilo za 2,4% (21.086) manjše kot leto prej. Število zaposlenih (oseb v delovnem razmerju) je bilo manjše za 2,8%, število samozaposlenih pa za 1,6% večje kot v letu 2008.

Število brezposelnih višje za 36,6%

V letu 2009 je bilo povprečno registriranih 86.354 brezposelnih oseb, kar je 36,6% več kot v letu 2008. Do povečanja je prišlo predvsem zaradi 70,7% več oseb, ki so izgubile delo. Povprečna stopnja registrirane brezposelnosti v letu 2009 je znašala 9,1%, kar je 2,4 o. t. več kot v letu 2008 (6,7%).

Razmere na finančnih trgih

Razmere na finančnih trgih v Sloveniji so se v zadnjem četrtletju 2009 še zaostrele, saj je takrat prišlo do najizrazitejše umiritve kreditne aktivnosti v celotnem letu. Zadolževalo se je le prebivalstvo, medtem ko so družbe in NFI kredite decembra neto odplačevale četrti mesec zapored. V letu 2009 so se družbe in NFI pri domačih bankah zadolžile le za 24,6 mio €, kar ne dosega niti enega odstotka vrednosti iz leta 2008. Se je pa lani povečala odvisnost družb in NFI od zadolževanja v tujini, ki je kljub nominalnemu zmanjšanju predstavljalo okoli 80% vsega zadolževanja družb v lanskem letu. Država je sicer z jamstveno shemo poskušala omiliti težave pri dostopnosti kreditov.

Poslabšanje cenovne konkurenčnosti

V zadnjem četrtletju 2009 je bila Slovenija po poslabšanju cenovne konkurenčnosti gospodarstva med članicami evrskega območja v sredini, v povprečju leta 2009 pa v tretjini držav članic z največjim poslabšanjem. V zadnjem četrtletju se je cenovna konkurenčnost poslabšala v vseh

članicah evrskega območja, v povprečju leta 2009 pa v polovici članic. V četrtini držav evrskega območja se je v letu 2009 ohranila na ravni leta 2008, v četrtini pa se je izboljšala.

Umiritev rasti celotnega zunanjega bruto dolga

Rast celotnega bruto zunanjega dolga se je v letu 2009 upočasnila, pri čemer se je precej spremenila njegova struktura. Bruto zunanji dolg Slovenije je konec leta 2009 dosegel 40,0 mrd € (111,5% ocenjenega BDP), bruto dolžniške terjatve pa 29,7 mrd € (82,8% ocenjenega BDP). Neto zunanji dolg je tako dosegel 10,4 mrd € (28,8% ocenjenega BDP) in se je v primerjavi s koncem leta 2008 povišal za 2,2 o. t. Slovenija je bila v letu 2009, za Malto, državo z najnižjim bruto zunanjim dolgom v evrskem območju, kjer je povprečni bruto zunanji dolg po oceni Umar-ja znašal 199,4% BDP.

Povečanje plačilne nesposobnosti pravnih oseb

V letu 2009 se je zelo povečala plačilna nesposobnost pravnih oseb, saj je bilo decembra 2009 v primerjavi z decembrom 2008 več kot polovico več pravnih oseb z dospelimi neporavnanimi obveznostmi več kot 5 dni v mesecu, povprečni dnevni znesek dospelih neporavnanih obveznosti pa se je povečal za skoraj tri četrtine. Skoraj polovico so k povečanju zneska obveznosti prispevale pravne osebe s področja gradbeništva.

Najboljša uspešnost črpanja načrtovanih sredstev po 2006

V letu 2009 je bil ponovno pozitiven neto položaj slovenskega proračuna do proračuna EU, uspešnost črpanja v višini 73% načrtovanih sredstev pa je najboljša po letu 2006. Črpanje se je najbolj izboljšalo na področju kohezijske politike, pa tudi na področju strukturne politike.

2.6.2 TRŽNO OKOLJE ELEKTROGOSPODARSTVA

V letu 2009 se je ponovno pokazala močna povezanost med tržnim okoljem elektrogospodarstva in globalnim stanjem ekonomije, saj so se tako na enem kot na drugem področju, dogajali izjemni in hkrati precej skladni premiki. Svetovna finančna in gospodarska kriza, ki se je pričela že v letu 2008, je v preteklem letu prerasla v recesijo, ki je prizadela praktično vse razvite svetovne ekonomije. Skozi celotno leto se je na trgih energentov in emisijskih kuponov beležila visoka cenovna volatilitnost, kar se je odražalo tudi na stroških proizvodnih enot in posledično na ceni EE. V prvih treh mesecih leta se je nadaljevalo vsesplošno upadanje cen, ki so z nastopom enega hujših kreditnih krčev po drugi svetovni vojni dosegle dno v marcu. Kasneje so globalne ekonomske razmere zopet omogočile rast cen, tako na trgu surovin, kot na trgu energentov, kar pa se je v določeni meri poznalo tudi pri cenah EE.

Po poku ameriškega nepremičninskega in borznega balona so se močno znižale vrednosti borznih indeksov v domala vseh razvitih svetovnih gospodarstvih, skupaj z njimi pa so padle tudi cene surovin in energentov. To je imelo za posledico tudi upad cen EE, ki je svojo najnižjo vrednost dosegla 25. februarja, ko je cena letne pogodbe za dobavo EE v letu 2010 na borzi EEX dosegla vrednost 42,65 €/MWh. Poglavitne razloge, ki so pripeljali do takšne situacije, lahko iščemo v že omenjenih padcih cen energentov, likvidnostnih težavah v celotnem evropskem prostoru, zmanjšani potrošnji končnih porabnikov ter posledično manjši proizvodnji v praktično vseh gospodarskih panogah. Ob nižji proizvodnji končnih izdelkov je prišlo tudi do zmanjšanja porabe EE. Padec porabe EE smo zaznali tudi v Sloveniji, kjer je pomemben delež k zmanjšanju porabe pripisati manjšemu odjemu industrijskih odjemalcev, kar je skupaj z dobro proizvodnjo EE iz hidro proizvodnje po mnogih letih, pripomoglo k pozitivni energetske bilanci. Ob občutnem zmanjšanju gospodarske aktivnosti v celotnem evropskem prostoru so se mnoge vlade zatekale k državnemu intervencionizmu in različnim oblikam pomoči gospodarskim subjektom, kot so bile na primer posredne subvencije nemške vlade avtomobilski industriji, kar je verjetno precej prispevalo k izboljšanju stanja v gospodarstvu v letu 2009, vendar se postavlja vprašanje, kaj lahko v pomembnih evropskih industrijskih panogah pričakujemo po prenehanju delovanja tovrstnih zaščitnih ukrepov.

Kar zadeva prenos EE preko slovenskih meja, je slovenski operater prenosnega omrežja ELES, v skladu

z evropsko direktivo o dodeljevanju čezmejnih prenosnih zmogljivosti, tudi v letu 2009 nadaljeval z dodeljevanjem le teh na tržnih osnovah.

2.6.3 RAZMERE NA TRGIH Z EE V LETU 2009

Slovenija

Skladno s padcem cen EE na razvitih trgih kontinentalne Evrope so padle tudi cene na področju JV Evrope. Kot pomemben indikator cen EE na področju držav bivše Jugoslavije je služil madžarski veleprodajni trg, ki je močno koreliran z nemško ceno EE. Negativna gospodarska gibanja, ki so prizadela tudi ta del Evrope, so se odražala v zmanjšani aktivnosti gospodarskih subjektov in s tem zmanjšani porabi EE. Kljub temu, da države bivše Jugoslavije niso vključene v sistem trgovanja z emisijskimi kuponi in so zato oproščene plačila te okoljske dajatve, so se cene EE oblikovale na podobnih nivojih kot v sosednjih državah podpisnicah kjotskega protokola. Podobno kot pretekla leta, je precej energije priteklo iz madžarskega in hrvaškega trga EE na slovenski trg EE, kar je povprečno dnevno ceno čezmejnih prenosnih zmogljivosti na slovensko-hrvaški meji dvignilo na 0,72 €/MWh.

Padec gospodarske aktivnosti in sprememba razmer v slovenskem energetskega prostoru sta imela za posledico nizke cene čezmejnih prenosnih zmogljivosti iz Avstrije v Slovenijo, ki so na dnevnem nivoju znašale v povprečju komaj 1,15 €/MWh. Glede na to, da je cena letne čezmejne prenosne zmogljivosti na isti meji dosegla ceno 8,25 €/MWh, kaže na to, da tako drastičnega zaskoka ni pričakoval praktično nihče. Najpomembnejši izvozni trg je bil tudi v preteklem letu italijanski, kjer so cene upadle, vendar, glede na ostale države, še vedno ostale na razmeroma visokih cenovnih nivojih.

Medtem, ko smo bili v preteklih letih priča nenehni rasti porabe EE v gospodinjstvih, industriji in storitvenem sektorju, pa za leto 2009 lahko rečemo, da to ne velja več. V Sloveniji se je poraba zmanjšala, tako pri gospodinjstvih uporabnikih, kot tudi pri neposrednih odjemalcih EE. Do zmanjšane porabe ni prišlo zaradi racionalnejše rabe EE ali zaradi učinkovitejše in do okolja prijaznejše tehnologije, ampak je na takšno zmanjšanje vplivala predvsem recesija.

Padec porabe EE v Sloveniji gre v največji meri pripisati manjšemu odjemu s strani neposrednih odjemalcev,

kjer velja omeniti Tulum; porabo so glede na preteklo leto praktično prepolovili, močno pa se je zmanjšala poraba tudi v vseh treh železarnah. Poraba je padla tudi v distribucijskem omrežju, kjer gre razloge iskati v nižjem odjemu s strani industrijskih odjemalcev.

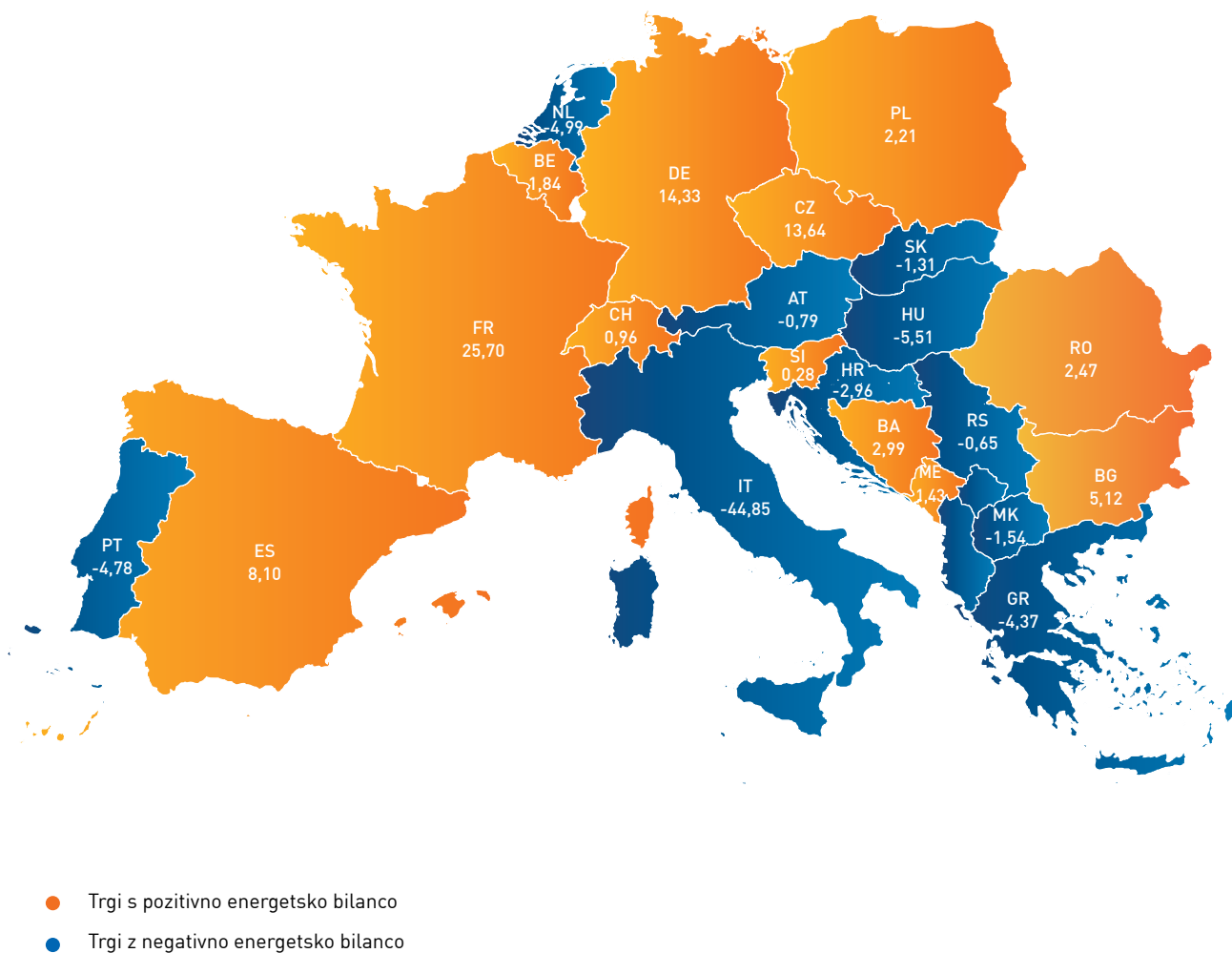
HSE

Za dobro energetske bilanco se gre v veliki meri zahvaliti odlični hidrologiji, saj je proizvodnja v HE močno presegla planske količine. DEM so tako v preteklem letu proizvedle krepko čez 3 TWh EE in so svoj letni plan proizvodnje dosegle že v mesecu septembru. Fleksibilnost proizvodnje iz HE smo izkoristili tako, da

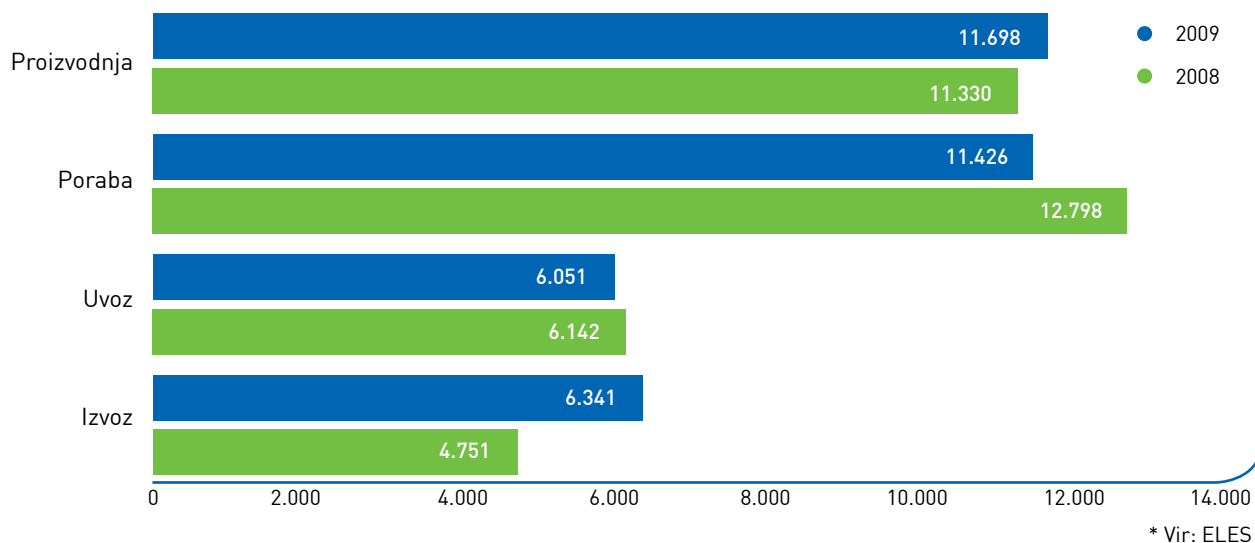
smo kar velik del energije plasirali v dražje trapezne ure ter jo v odvisnosti od cenovnih nivojev oz. ekonomskega smotra plasirali na likviden italijanski oz. nemški trg.

Optimizacija proizvodnje se je izvajala tudi v TE, kjer so se ob upoštevanju tehničnih omejitev izkoriščale razlike med cenami v posameznih urah. V nočnih urah in med vikendih ter za praznike, ko je bila cena EE in ČPZ nižja od cene variabilnih stroškov premogovnih elektrarn, so bloki obratovali na minimumu ali pa so bili izklopljeni. V dražjih trapeznih urah pa so bloki, kadar je bilo to ekonomsko upravičeno, obratovali v območju tehničnega maksimuma.

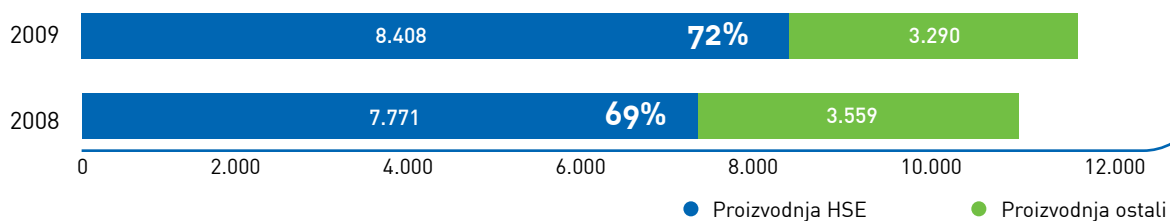
BILANCA EVROPSKIH TRGOV Z EE V LETU 2009 V TWh

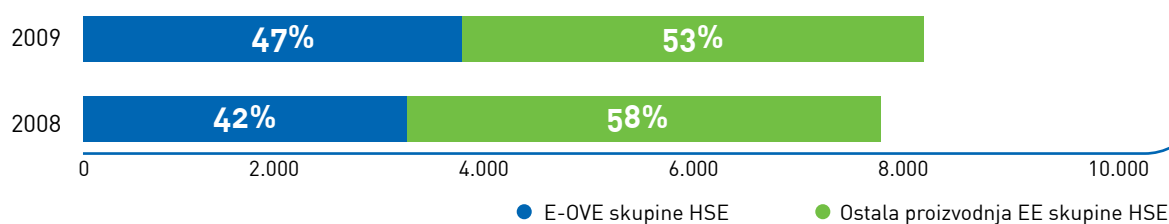
Slovenski trg z EE v letih 2009 in 2008 v GWh*

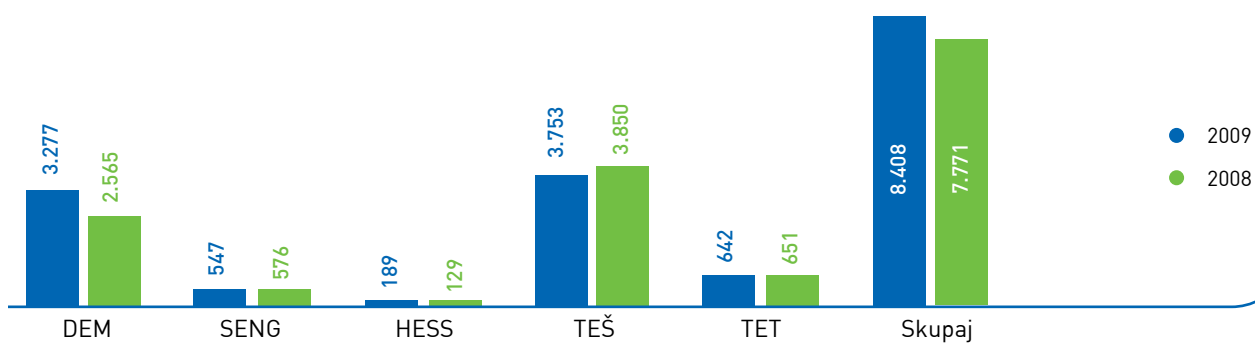
Delež proizvodnje skupine HSE v celotni proizvodnji EE v Sloveniji v letih 2009 in 2008 v GWh

Delež E-OVE v skupini HSE v proizvodnji skupine HSE

Proizvodnja EE na pragu v skupini HSE v letih 2009 in 2008 v GWh

Kontinentalna Evropa

Leto 2009 je bilo pod vplivom treh ključnih dogodkov, ki so zaznamovali trgovanje na češkem in slovaškem trgu z EE. Za trgovanje na Slovaškem je bila izrednega pomena ukinitve izvozne pristojbine s 1.4.2009. S tem so bile spet vzpostavljene normalne možnosti za trgovanje na tem trgu.

Dolgo napovedana združitev češkega in slovaškega trga z EE se je zgodila v začetku septembra. Od takrat naprej poteka med trgoma tako imenovani »market coupling«¹, ki je izenačil dnevne cene na obeh trgih.

Tako češki kot slovaški trg sta bila tudi v tem letu zanimiva predvsem kot nakupna trga, saj so cene EE ostale kljub padcem cen v širši regiji še vedno nekoliko nižje kot na ostalih trgih, na katerih smo prisotni.

HSE

Sprememba slovaške davčne zakonodaje je bila pomembna z vidika poslovanja slovaške podružnice. Omogočila je, da smo pričeli na Slovaškem poslovati direktno z obvladujočo družbo, torej s HSE.

Italija, Francija

Izrednemu dvigu cen energentov v letu 2008 je sledil zlom, gospodarska kriza in hud padec cen. Najbolj črnogled napovedi prihodnjih gospodarskih gibanj so bile objavljene konec februarja in v marcu 2009, kar se je odrazilo tudi v izrednem upadu cene EE in emisijskih kuponov.

Od marca dalje se je stanje nekoliko popravljalo. Gospodarska slika našega primarnega izvoznega trga (Italije) je na žalost ostala slaba preko celotnega leta 2009.

HSE

HSE je pravilno predvidel razvoj dogodkov in predvsem na italijanskem, pa tudi na francoskem trgu, prodal na letnem nivoju, po fiksni ceni, večje količine energije od načrtovanih. Uspešno je sodeloval tudi na mesečnih avkcijah za pridobitev čezmejnih kapacitet in uspel bistveno povečati predvsem prodajo energije v Franciji, namenjene v Italijo.

V letu 2009 je HSE pričel s trgovanjem med Francijo in Nemčijo.

JV Evropa

Tudi področje JV Evrope je zaznamovala svetovna gospodarska recesija. Padci cen EE v JV Evropi so z zamikom sledili evropskim trendom. Zaradi velikega padca predvsem industrijske porabe so nekatere države zmanjšale nakupe EE na trgu. Posledično se je na trgih JV Evrope zmanjšala likvidnost trgovanja, kar je povzročilo padec trgovalnih količin EE. Istočasno so se, zaradi finančne nelikvidnosti družb, povečali poslovni riziki, kar se je odrazilo v poostrenem preverjanju kreditnih bonitet vseh poslovnih partnerjev ter povečanju trgovanja na organiziranih trgih z EE oz. zmanjšanju sklepanja bilateralnih poslov.

Kljub vsemu je Bolgarija sredi leta povečala dajatve za izvoz EE, kar je dodatno otežilo trgovanje na področju celotne JV Evrope.

HSE

HSE je v letu 2009 direktno in prek svojih odvisnih družb sodeloval na večini avkcij za čezmejne kapacitete na področju JV Evrope. Madžarska je za HSE še vedno predstavljala najpomembnejši trg, na katerem je HSE iztržil slabo polovico celotnega portfelja JV Evrope. HSE je konec leta pridobil licenco na Madžarskem za trgovanje z EE in ustanovil bilančno skupino v imenu obvladujoče družbe.

Tudi v Romuniji se je, v imenu obvladujoče družbe HSE, konec leta začelo trgovati z EE, za začetek na dnevnih nivojih.

V Makedoniji je bila ustanovljena nova družba HSE MAK Energy, v Grčiji pa je HSE pridobil licenco za trgovanje v imenu obvladujoče družbe. HSE Bulgaria je že sklenila prve posle kljub neugodnim razmeram na bolgarskem trgu. Po privatizaciji albanske distribucije (OSSH), ki je sedaj v večinski lasti ČEZ-a, smo navezali stike in realizirali v zadnjem obdobju leta nekaj uspešnih mesečnih prodajnih poslov.

1 Market Coupling - mehanizem za usklajevanje naročil na borzi in hkrati implicitni mehanizem za dodeljevanje čezmejnih prenosnih zmogljivosti.

2.7 PRODAJA IN KUPCI

2.7.1 ELEKTRIČNA ENERGIJA

Kljub recesiji so bili doseženi dobri proizvodni rezultati v skupini HSE, ki jih je moč pripisati predvsem ugodnim hidrološkim razmeram. V letu 2009 so samo HE v skupini HSE proizvedle na pragu za 743 GWh več EE kot v letu 2008 ali 844 GWh več kot je bilo planirano za leto 2009.

Kljub kriznim razmeram, si je HSE tudi v letu 2009 prizadeval za učinkovito in varno oskrbo z EE svojih odjemalcev. Z usklajenim trgovanjem, prodajo EE proizvedene v družbah skupine HSE, vodenjem proizvodnih enot družb skupine in prodajo EE iz drugih virov se je maksimiral poslovni rezultat.

Obseg in struktura prodaje

Skupina HSE je v letu 2009 prodala 13.001 GWh EE. Na domačem trgu smo prodali 65% vse energije, 35% energije pa se je izvozilo.

Na domačem trgu je bilo prodanih 87% EE distribucijskim družbam, veliki odjemalci so odkupili 10% vse energije, 3% EE pa je bilo prodane ostalim kupcem v Sloveniji.

Dolgoročne pogodbe in dnevni trg

Družba je večino prodaje ustvarila preko dolgoročnih pogodb. Na dnevnih trgih se je trgovalo z namenom usklajevanja pogodbenih obveznosti z možnostmi proizvodnje družb skupine HSE in s ciljem optimizacije portfelja družbe ter izkoriščanja tržnih priložnosti. Na dnevnih trgih so se prodajali viški EE, ki so nastali ob porastu vodotokov in dodatne količine EE, ko je bila tržna cena višja od stroškov dodatne proizvodnje.

Sistemske storitve

Poleg EE so bile v letu 2009 zagotovljene tudi pogodbeno zahtevane sistemske storitve in sicer:

- sekundarna regulacija frekvence v regulacijskem obsegu ± 77 MW,
- terciarna regulacija frekvence z vključitvijo hladne in rotirajoče rezerve v višini 40 MW,
- zagon agregatov brez zunanjega vira napajanja,
- regulacija napetosti in jalove moči,
- regulacijska energija.

Struktura količinske prodaje EE v letu 2009

Distribucija	57%
Prodaja na tujem trgu	35%
Ostala prodaja na domačem trgu	8%

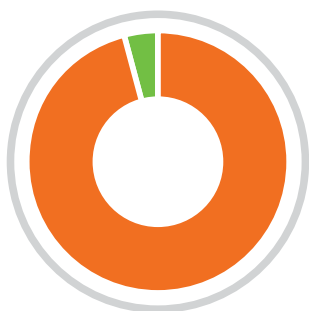
Struktura količinske prodaje EE v letu 2008

Distribucija	58%
Prodaja na tujem trgu	24%
Ostala prodaja na domačem trgu	18%

2.7.2 OSTALE DEJAVNOSTI

Struktura čistih prihodkov od prodaje v letu 2009

● Prihodki od prodaje EE	96%
● Ostali prihodki	4%

Struktura čistih prihodkov od prodaje

Skupina HSE je imela v letu 2009 več kot 804 mio € čistih prihodkov od prodaje. V strukturi prihodkov je bila s 96% daleč najpomembnejša EE, prihodki od ostalih izdelkov in storitev, pa so znašali 4% čistih prihodkov od prodaje skupine HSE.

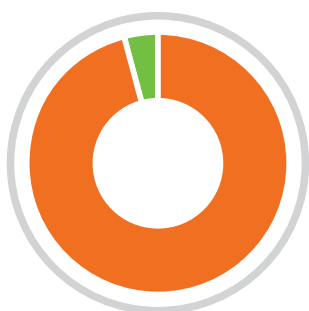
Ostali proizvodi in storitve

Med ostalimi prihodki od prodaje proizvodov in storitev so vključeni prihodki od prodaje stanovanj in najemnin, prihodki za gradbene in gostinske storitve ter za storitve popravil in vzdrževanja, prodaja toplotne energije ter prodaja storitev odstranjevanja v moko predelanih živalskih stranskih proizvodov s sežigom. Glavnino prihodkov od prodaje ostalih izdelkov in storitev je ustvarila skupina PV.

Toplotna energija

V letu 2009 je bilo prodanih 389 GWh toplotne energije, kar je 5% manj kot je bilo načrtovano.

Struktura čistih prihodkov od prodaje v letu 2008

● Prihodki od prodaje EE	96%
● Ostali prihodki	4%

13.001

GWh EE je v letu 2009 prodala skupina HSE.

2.8 NABAVA IN DOBAVITELJI

2.8.1 ELEKTRIČNA ENERGIJA

Sinergija

V skupini HSE si s ciljem čim večje učinkovitosti poslovanja prizadevamo izkoristiti sinergije širokega spektra proizvodnih zmogljivosti. Obratovalne in stroškovne lastnosti posameznih proizvodnih enot se namreč med seboj razlikujejo, zato je mogoče z ustrezno kombinacijo proizvodnih vozniš redov doseči stroškovno ugodnejšo proizvodnjo EE. Obenem se s časom spreminja tudi cena EE na trgu, zato je dispečiranje proizvodnih enot ob upoštevanju tehničnih kriterijev toliko bolj pomembno. Vse to bi lahko praktično dosegli skoraj vedno, če bi imeli na voljo dovolj proizvodnih zmogljivosti.

ENOTE ZA PROIZVODNJO EE V SKUPINI HSE V LETU 2009

DEM	št. agreg.	Dravograd	Vuzenica	Vuhred	Ožbalt	Fala	MB otok	Zlatoličje	Formin	Male HE	SKUPAJ
Moč na pragu	MW	26	56	72	73	58	60	125	116	0,7	586,7
Nazivna moč generatorja	MVA	36	78	90	90	74	78	159	148	0,9	753,9
Bruto padec Hbr.	m	8,9	13,7	17,4	17,4	14,6	14,2	33	29		148,2
Inštaliran pretok Qi	m³/s	405	550	550	550	505	550	463	500		

HESS	od-do	Boštanj	Blanca	SKUPAJ
Moč na pragu	MW	34	42	34 / 76
Nazivna moč generatorja	MVA	43,5	50	43,5 / 93,5
Bruto padec Hbr.	m	7,6	8,8	7,6 / 16,4
Inštaliran pretok Qi	m³/s	500	500	

SENG	od-do	Doblar I.	Doblar II.	Plave I.	Plave II.	Solkan	ČHE Avče	Zadlaščica	Male HE	SKUPAJ
Moč na pragu	MW	30	40	15	19	32	180	8	11,4	155,4 / 335,4
Nazivna moč generatorja	MVA	48	50	22	23	39	200	10	15,6	207,6 / 407,6
Bruto padec Hbr.	m	47,2	48,5	27,5	27,5	23	521	440		613,7 / 1134,7
Inštaliran pretok Qi	m³/s	90	105	75	105	180	40	2,2		

ČHE Avče: Od 31.10.09 so Avče obratovale občasno - testno.

TEŠ		PT 51	PT 52	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4	Blok 5	SKUPAJ
Moč na pragu	MW	42	42	25		50	248	305	712
Nazivna moč generatorja	MVA	56,25	56,25	37,5		94	324	377	945

TEŠ Blok 1: Zaradi izrabe bloka je razpoložljiva moč znižana na 25 MW.

TEŠ Blok 5: Moč na generatorju je 377 MVA pri tlaku vodika 3 bar.

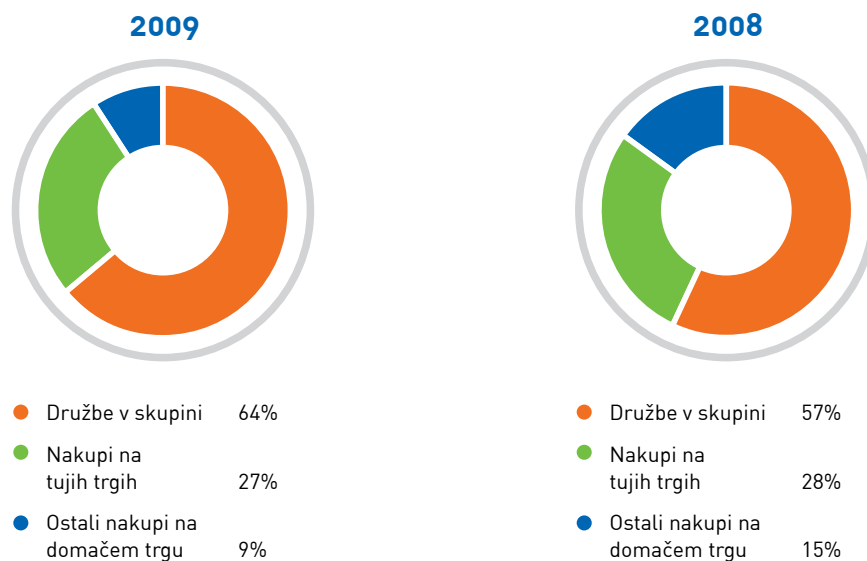
TEŠ Blok 2: Od 17.10.2008 ni več v obratovanju oziroma je v hladni rezervi.

TET		PB I.	PB II.	Blok 4	Skupaj
Moč na pragu	MW	29	29	110	168
Nazivna moč generatorja	MVA	34	34	156	224

Struktura virov

EE, ki jo je skupina HSE v letu 2009 dobavljala svojim odjemalcem, se je v največji meri kupila od odvisnih družb (64%) ter na tujih trgih (27%), preostali nakup EE pa je bil izveden od ponudnikov na slovenskem trgu (9%).

Struktura nakupov EE v letih 2009 in 2008

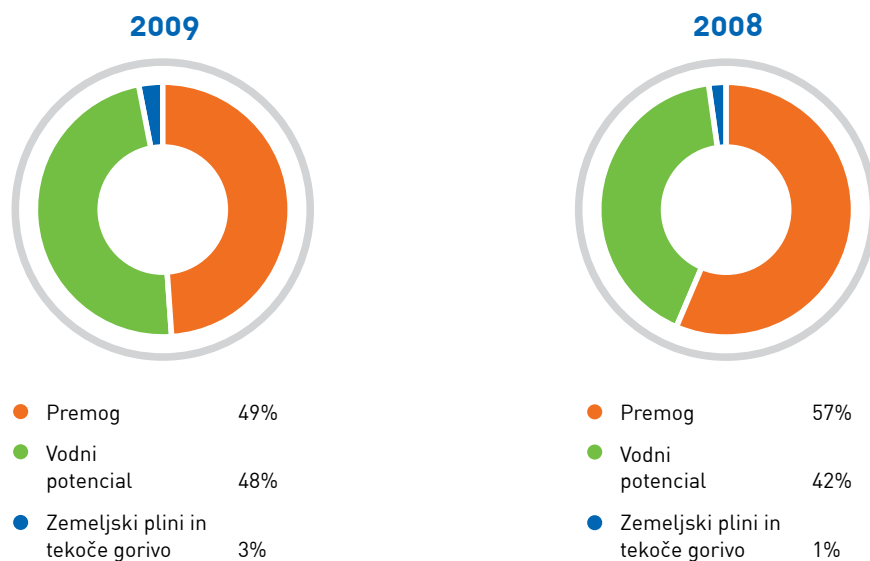
Optimiranje nabav

HSE je na dnevnem trgu z EE kupoval EE za pokrivanje primanjkljajev v primeru izpadov in slabe hidrologije ter z namenom optimiranja proizvodnje in trgovanja.

Primarne surovine

Med primarnimi surovinami za proizvodnjo EE je v letu 2009 premog predstavljal 49% primarno proizvedene EE, vodni potencial 48%, 3% pa sta predstavljala zemeljski plin in tekoče gorivo.

Primarne surovine za proizvodnjo EEv letih 2009 in 2008

Nabavna cena

Na nabavno ceno EE so v letu 2009 vplivali predvsem naslednji dejavniki:

- ugodna hidrološka situacija, zaradi katere je bila cenejša hidro proizvodnja iz družb skupine HSE za 27% višja od načrtovane,
- proizvodnja EE pridobljene iz premoga v TEŠ je bila višja od načrtovane za 0,5%,
- proizvodnja EE pridobljene iz plina v TEŠ je bila nižja od načrtovane za 3,2%, in sicer zaradi redukcij dobave plina s strani Geoplina,
- proizvodnja EE iz TET je bila višja od načrtovane za 1,9% in
- razmere na trgu z EE.

Premog

Za potrebe proizvodnje električne in toplotne energije v TEŠ je bilo porabljeno 41.645 TJ premoga. Za potrebe proizvodnje EE v TET, pa je bilo porabljeno 7.268 TJ premoga.

Zaloge premoga

Na dan 31.12.2009 je zaloga premoga v PV znašala 4.543 TJ, zaloga premoga v TET pa 2.503 TJ.

2.9 NALOŽBE

Kljub temu, da poraba EE doma in po svetu niha, skupina HSE išče vedno nove, dodatne projekte in naložbe, s katerimi bi zagotovila varno, zanesljivo, konkurenčno in okolju prijazno dolgoročno oskrbo Slovenije z EE. Zaveda se namreč:

- da so od kakovosti EE odvisni naši kupci,
- da je potrebno pri proizvodnji EE zagotoviti optimalno izrabo domačih virov in s tem zmanjšati uvozno odvisnost,
- da je potrebno širiti poslovanje in se aktivno vključevati na skupni evropski ter mednarodni trg in s tem iskati vire, ki bodo nadomestili vrzel v domači oskrbi, tudi zunaj meja Slovenije,
- da se dobra učinkovitost doseže le z dobro izrabo primarnih virov, zato nenehno sledi tehnološkemu razvoju in posodobitvi proizvodnih naprav,
- da se doseže visoko stopnjo zanesljivosti v dobavi le s primerno razpršitvijo virov,
- da je potrebno ves čas skrbeti za razvoj novih virov in znanja.

84,5

Tolikšen je bil prirast moči novih proizvodnih enot na pragu v skupini HSE. V letu 2009 je začela obratovati plinska turbina v TEŠ z 42 MW ter HE Blanca s skupno močjo 42,5 MW na pragu. Skupna moč na pragu je konec leta 2009 znašala 1.679 MW.

Naložbe skupine HSE so namenjene posodabljanju obstoječih termoelektričnih in hidroelektričnih zmogljivosti ter izgradnji novih energetskih objektov. Skupina HSE pri tem zasleduje naslednje pomembne cilje:

- povečanje deleža OVE,
- uporabo novih tehnologij pri izrabi fosilnih goriv,
- zmanjšanje emisij TGP,
- povečanje energetske učinkovitosti,
- trajnostna, okolju prijazna raba virov in
- iskanje ter izkoriščanje investicij v tujini.

V nadaljevanju so predstavljene pomembnejše naložbe skupine HSE v letu 2009.

60

Blok 6

Nadomestni blok 6 bo proizvajal 3.500 GWh EE, za kar bo potreboval 2,9 mio ton premoga in skupno oddajal v okolico 3,1 mio ton CO₂, kar je skoraj poldrugi mio ton manj od emisij trenutno delujočih blokov 1,3,4 in 5. Gre torej za energetske in ekološko sprejemljivejši proizvodni objekt, s katerim bomo za enako količino EE potrebovali 30% manj premoga. S postavitvijo nadomestnega bloka 6 se ob enaki količini proizvedene EE v TEŠ specifične emisije CO₂ znižajo za 35%. Novi nadomestni blok 6 namreč odda 0,87 kg/kWh specifične emisije CO₂, medtem ko obstoječi objekti oddajo 1,25 kg/kWh.

Blok 6 v številkah:

moč bloka	600 MW
specifična poraba na pragu	8.451 kJ/kWh
cena premoga	23,18 €/t (2,25 €/GJ)
ure obratovanja s polno močjo	6.500 ur/leto
število zaposlenih	200
življenjska doba	40 let
emisija CO₂	0,87 kg/kWh

Zaradi kompleksnosti in obsežnosti gradnje bo le-ta razdeljena v več faz. Poskusno naj bi nadomestni blok 6 začel obratovati leta 2014. Predviden potek gradnje:

- 2010 rušenje hladilnih stolpov 1-2 in 3 in začetek gradnje nadomestnega bloka 6,
- 2012 montaža opreme,
- 2014 poskusno obratovanje,
- 2015 redno obratovanje.

V letu 2009 je bil podpisan aneks k pogodbi o dobavi in montaži glavne tehnološke opreme, s katerim je bila dogovorjena nižja cena in krajši rok dobave. Izdelana je bila novelacija investicijskega programa za nadomestni blok 6. V novembru 2009 je bilo za nadomestni blok 6 izdano okoljevarstveno soglasje. S ciljem še večje transparentnosti projekta je bila med HSE in TEŠ podpisana pogodba o izvajanju aktivnega nadzora projekta.

Investitor projekta je družba TEŠ.

ČHE Avče

ČHE Avče je prva slovenska črpalna hidroelektrarna in bo prispevala k povečanju proizvodnje vršne energije, ki jo potrebuje slovenski elektroenergetski sistem. Poleg navedenih ugodnosti je vloga ČHE Avče pomembna tudi za regionalni in urbani razvoj območja, zagotavljanje večje zaposlenosti v gospodarskem sektorju in spodbujanje gospodarskega razvoja tega območja, razvoj Banjske planote z rastjo turizma na Kanalskem Vrhu.

V času nizkih cen EE (ponoči, konec tedna) le-to porablja za črpanje vode v akumulacijski bazen, v času visokih cen EE (konice ob delavnikih), pa akumulirano vodo porablja za proizvodnjo EE. Investicija se je začela leta 2003, v letu 2009 pa je ČHE Avče pričela poizkusno obratovati.

Tehnični podatki za ČHE Avče:

maksimalni bruto padec	521,00 m
instalirani pretok (turbinski režim)	40 m ³ /s
instalirani pretok (črpalni režim)	34 m ³ /s
srednja instalirana moč v generatorskem režimu	185 MW
srednja instalirana moč v črpalnem režimu	180 MW
letna proizvodnja EE	426 GWh
letna porabe energije za črpanje	553 GWh
izkoristek elektrarne	0,77

V letu 2009 so potekala zaključna gradbena dela, izveden je bil tehnični pregled za celoten objekt in v decembru je bila pridobljena odločba upravnega organa za poizkusno obratovanje.

Investitor projekta je družba SENG.

HE na Spodnji Savi

HE Boštanj, HE Blanca, HE Krško, HE Brežice in HE Mokrice bodo več kot podvojile proizvodnjo EE na Savi, reki z doslej najmanj izkoriščenim energetskega potencialom. EE iz novih elektrarn, ki bodo zgrajene postopno do leta 2015, bo predstavljala 21% proizvodnje slovenskih HE in bo predvidoma pokrivala 6% skupne porabe EE v državi.

Projekt, poleg 189 MW dodatno instalirane moči in dodatne letne proizvodnje 721 GWh EE, omogoča tudi boljši razvoj lokalnim skupnostim na območju novih HE, večje varstvo okolja in boljšo regionalno razvitost.

HE Boštanj

HE Boštanj je v poizkusnem obratovanju, ki je namenjeno preverjanju opreme. V začetku leta 2009 se je začelo testno daljinsko upravljanje iz CV.

HE Blanca

V letu 2009 je poleg že obratujoče HE Boštanj v omrežje prve kWh spustila tudi HE Blanca.

Na HE Blanca je bil v letu 2009 izveden tehnični pregled objekta (jezovne zgradbe in akumulacijskega bazena) skladno z izdanim gradbenim dovoljenjem in pridobljena odločba o pričetku poskusnega obratovanja.

HE Krško

Na HE Krško so bila v letu 2009 zaključena dela v prvi gradbeni jami s štirimi prelivnimi polji, izvedena je bila preusmeritev reke Save na prelivna polja, v drugi gradbeni jami, pa je bila zgrajena obodna stena in opravljena glavna izkopov. Pričelo se je z betoniranjem masivnih betonov strojnice in z delom na sestavi generatorja. Dobavljena je bila večina elektro opreme. Potekala so tudi dela na projektiranju bazena HE Krško, preklican pa je bil razpis za izgradnjo akumulacijskega bazena.

HE Brežice in HE Mokrice

Na HE Brežice in HE Mokrice se je v letu 2009 izvajal postopek izdelave državnih prostorskih načrtov, strokovne podlage za DPN in študije ter investicijska in projektna dokumentacija.

Investitor projekta je družba HESS. Družbe HSE, DEM, SENG, TEB in GEN energija, sorazmerno z njihovimi deleži v osnovnem kapitalu družbe HESS ter skladno z načrti vplačil, financirajo gradnjo HE na spodnji Savi.

Rekonstrukcija HE Zlatoličje

HE Zlatoličje je največja kanalska elektrarna v Sloveniji, ki zanesljivo obratuje že od leta 1969 in ki na leto proizvede več kot 5% vse EE v Sloveniji. Njena prenova je nujna zaradi izrabljenosti generatorske in turbinske opreme, povečala pa se bo tudi proizvodnja EE, hkrati bo zagotovljena tudi večja varnost za okolje in ljudi.

V okviru rekonstrukcije se bo izvedla tudi rekonstrukcija jezua Melje ter potrebna gradbena dela na dovodnem kanalu.

Na jezua Melje so se odvijala dela, ki so povezana z obnovo pretočnih polj od 6 do 1. V začetku leta 2009 sta bili prenovljeni in preizkušeni pretočni polji 5 in 6.

Sledilo je uspešno poskusno obratovanje in nadaljevanje del na polju 3 in 4, kateri sta bili proti koncu leta 2009 tudi uspešno preizkušeni in vstavljeni v normalno obratovanje. Končana so tudi vsa dela na portalnem žerjavu, ki je bil pred iztekom leta 2009 uspešno prevzet.

Investitor projekta je družba DEM.

Pretovorna postaja za premog

Naložba v projekt izgradnje pretovorne postaje za premog v Trbovljah se nadaljuje iz leta 2007. Izgradnja poteka v okviru terminskega plana.

V letu 2009 je izvajalec izdelal projektno dokumentacijo za fazo PGD, ki je bila sukcesivno dopolnjena na podlagi revizijskih poročil. MOP je izdal gradbeno dovoljenje za izgradnjo pretovorne postaje za premog dne 18.5.2009, na podlagi katerega je izvajalec gradbenih del pričel

s pripravljalnimi deli. Usklajen terminski plan med investitorjem in obema izvajalcema za gradbena dela in dobavo ter montažo opreme predvideva zaključek gradnje objekta pretovorne postaje za premog konec junija 2010.

Investitor je družba TET.

HE na Srednji Savi

HSE je bil imenovan za koncesionarja za izgradnjo HE na srednji Savi konec leta 2004.

Na odseku srednje Save od Tacna do Suhadola je predvidena izgradnja devetih HE s skupno instalirano močjo 304 MW. Namenski cilj projekta je povečanje izkoriščenosti hidro potenciala reke Save ter povečanje moči in proizvodnje v skupini. Gradnja verige HE je predvidena etapno v obdobju od leta 2009 do leta 2025. Letna planirana proizvodnja predlagane variante verige HE bo znašala nekaj več kot 1.029 GWh.

MG je meseca marca 2009 potrdilo odločbo o imenovanju koncesionarja in s tem omogočilo postopke za podpis koncesijske pogodbe ter realizacijo projekta hidroelektrarn na srednji Savi. Zaradi pritožbenega pisma družbe SEL in uskladitve podelitve pravice za izkoriščanje energetskega potenciala z EU zakonodajo je bilo potrebno spremeniti in dopolniti veljavno uredbo. Novelirana uredba je v postopku vladnega potrjevanja, njena potrditev pa daje osnovo za sklenitev koncesijske pogodbe.

Investitor projekta je HSE.

2.10 INFORMATIKA

Konsolidacija IT podpore

Primarni proces skupine HSE je proizvodnja in trgovanje z EE, za kar pa skupina potrebuje dobro, zanesljivo in predvsem varno informacijsko podporo. Brez informacijskih sistemov, ki zbirajo in obdelujejo podatke in na njihovi osnovi nudijo poslovodstvu ustrezne informacije kadarkoli in kjerkoli, bi bilo poslovanje družbe povsem ohromljeno.

Konec leta 2008 in v začetku leta 2009 smo vse uporabnike IT sistemov družb HSE, TEŠ in PV preselili v nov visoko razpoložljiv računalniški center, h kateremu smo v drugi polovici leta 2009 dogradili še rezervni računalniški center. Oba računalniška centra sta drug drugemu rezerva. Poleg tega smo informacijske procese nadgradili z določenimi postopki v skladu s priporočili dobre prakse in pridobili certifikat ISO 27001. Vse to se je odrazilo na veliki zanesljivosti informacijskih sistemov, saj v letu 2009 nismo zabeležili nobenega izpada ali varnostnega incidenta.

V letu 2009 je bil podpisan sporazum med PV in TEŠ o organiziranju skupne podpore **KONSOLIDIRANIM IT STORITVAM**. Projektne skupine so izvedle popis storitev in imenovanje skrbnikov in namestnikov skrbnikov za družbe HSE, TEŠ in PV.

ISO procesi

Vse te spremembe in dograditve postopkov upravljanja z IT storitvami so se formalizirale tudi v dopolnitvi sistemskega postopka (ISO 9001) – upravljanje sprememb aplikativne programske opreme in sistemске programske opreme, prijava/odjava uporabnika, prijava napake, spremembe, storitveni center.

Izdelano je bilo novo sistemsko navodilo za varno in pravilno delo z informacijskimi sistemi ter sistemski postopek SP 30-04 Poslovna informatika. Uspešno je bila izvedena zunanja presoja skladnosti s standardom ISO 27001, ki je zahteval tudi izdelavo postopka povrnitve v prvotno stanje v primeru katastrofe. V nadaljevanju je bilo uspešno opravljeno tudi testiranje načrta neprekinjenega delovanja IT sistemov.

ODOS

Informacijski sistem za upravljanje z dokumenti in poslovnimi procesi ODOS, ki ga HSE uporablja od leta 2006, TEŠ pa od leta 2007, se je v večji meri v letu 2009

implementiral tudi v PV. Z implementacijo sta v letu 2009 začeli tudi družbi DEM in TET in sicer z uvedbo modulov vhodne in izhodne pošte ter internimi elektronskimi obrazci. Ostali procesi pa se bodo uvajali v letu 2010, ko bi se naj sistem začel uvajati tudi v družbi SENG.

Za podporo pridobitve certifikata ISO 27001 v HSE in TEŠ smo v letu 2009 sistem ODOS dopolnili z modulom za upravljanje IT storitev. V družbah HSE, TEŠ in PV ODOS podpira postopke in upravljanje sprememb konsolidiranih sistemskih storitev, ne glede na to, v kateri družbi so skrbniki IT storitev zaposleni.

IT nadzor in upravljanje

Izveden je bil postopen, večfazni potek uvajanja IT nadzora, ki bazira na MS programski opremi. V prvi fazi so se implementirala orodja za nadzor delovnih postaj in strežnikov. Postavljeno je bilo jedro nadzornega centra. V nadaljevanju so se implementirali še procesi upravljanja sprememb (aplikativni in sistemski software, procesi za odpiranje in zapiranje računov, spremljanje konfiguracij) ter zasnova upravljanja incidentov in napak v Zenas okolju (sistem prijave napak). Narejen je bil vmesnik za nadzor in upravljanje VPN dostopov (vklop-izklop), ki ga izvaja storitveni center.

V teku je posodobitev in nadgradnja sistema »**SYSTEM CENTER**« za centralni nadzorni pregled delovanja IT storitev in IT infrastrukture. Za uporabljanje IT storitev so bili dopolnjeni delotoki v zvezi z lastniki informacijskih sistemov, kateri so bili s sklepom posloводства natančno določeni. Za vse uporabnike je bilo zavedeno začetno stanje uporabe informacijskih sistemov ali njihovih delov.

2.11 ANALIZA USPEŠNOSTI POSLOVANJA

Glavne aktivnosti

Finančno poslovanje v skupini HSE je bilo tudi v letu 2009 usmerjeno predvsem v:

- zagotavljanje plačilne sposobnosti in optimiranje likvidnosti skupine HSE,
- zagotavljanje finančne politike do bank in drugih finančnih institucij,
- spremljavo finančnih produktov ter stanj in trendov na domačem ter tujih trgih denarja in trgih kapitala ter
- obvladovanje s tem povezanih tveganj.

Zagotavljanje plačilne sposobnosti

Temeljna funkcija finančnega poslovanja je zagotavljanje plačilne sposobnosti skupine HSE, ki posledično omogoča nemoteno delovanje ostalih poslovnih aktivnosti. Kratkoročno plačilno sposobnost skupine ter obvladovanje tveganja plačilne sposobnosti smo v letu 2009, kljub finančni krizi na svetovnem in slovenskem finančnem trgu, uspešno zagotavljali s centraliziranim sistemom ažurnega usklajevanja in načrtovanja denarnih tokov in spremljanjem kratkoročnih viškov in primanjkljajev denarnih sredstev med družbami v skupini. Poleg tega sistema je obvladovanje denarnih tokov in zmanjševanje likvidnostnega tveganja zagotavljala tudi

likvidnostna rezerva v obliki odobrenih kreditnih linij pri domačih in tujih bankah, razpršenost finančnih naložb in obveznosti, usklajevanje ročnosti terjatev in obveznosti ter dosledna izterjava terjatev. Skupina je na tak način ohranjala najvišjo boniteto pri poslovnih partnerjih doma ter finančnih organizacijah doma in v tujini.

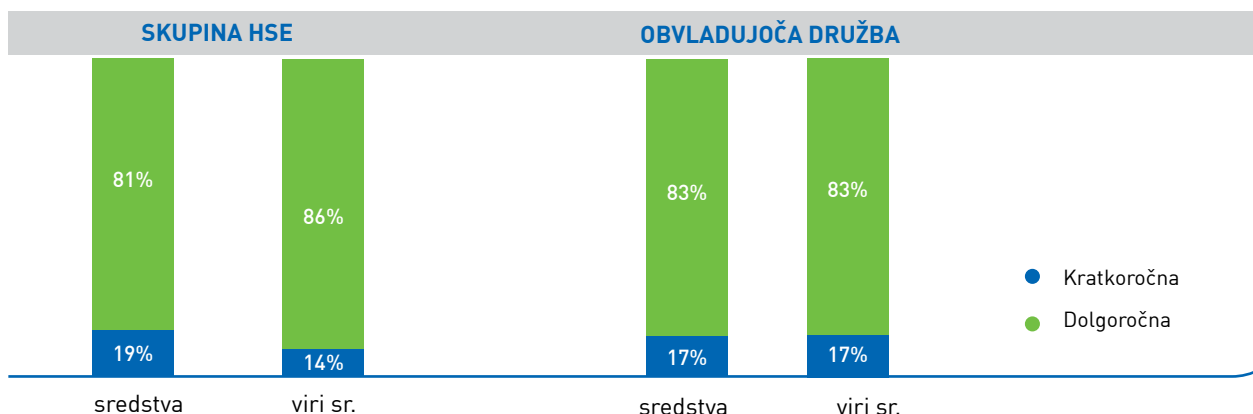
Zagotavljanje potrebnih finančnih virov

Tako obvladujoča družba kot tudi celotna skupina HSE je bila v letu 2009 močno aktivna tudi na področju financiranja in sicer predvsem v obliki zagotavljanja potrebnih finančnih virov pod ugodnimi pogoji za izvedbo naložb. Družbe skupine HSE se zadolžujejo same, in sicer v skladu s pogoji in postopki Uredbe o pogojih in postopkih zadolževanja v skladu s 87. členom Zakona o javnih financah. Skupina HSE skrbno preučuje različne možnosti financiranja in z izbiranjem najugodnejših finančnih virov skrbi, da tudi s tem znižuje vrednost potrebnih vlaganj v projekte oziroma stroške financiranja.

Skupina je poslovno leto 2009 zaključila s finančnimi obveznostmi v višini 374,6 mio €, ki so bile po ročnosti razdeljene na 71% dolgoročnih ter na 29% kratkoročnih finančnih obveznosti. Dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev z dolgoročnimi viri je v skupini HSE znašala 106%. Posojila so najeta v domači valuti in zato niso izpostavljena valutnemu tveganju. Večina posojil je najetih po spremenljivi obrestni meri Euribor, kar prinaša s seboj izpostavljenost obrestnemu tveganju, za katerega ocenjujemo da je dobro obvladovano. Več o obvladovanju tveganj je v poglavju »2.12 Upravljanje s tveganji«.

64

Struktura bilance stanja skupine HSE in obvladujoče družbe na dan 31.12.2009

Kapitalska ustreznost

Tudi zagotavljanje kapitalske ustreznosti spada med najpomembnejše zadolžitve odgovornih v družbah skupine HSE. Podatki v računovodskih poročilih družbe in skupine HSE v nadaljevanju dokazujejo, da so družbe skupine HSE kapitalsko ustrezne, saj razpolagajo z ustreznim kapitalom glede na obseg in vrste poslov, ki jih opravljajo, ter glede na tveganja, ki so jim izpostavljena pri opravljanju teh poslov.

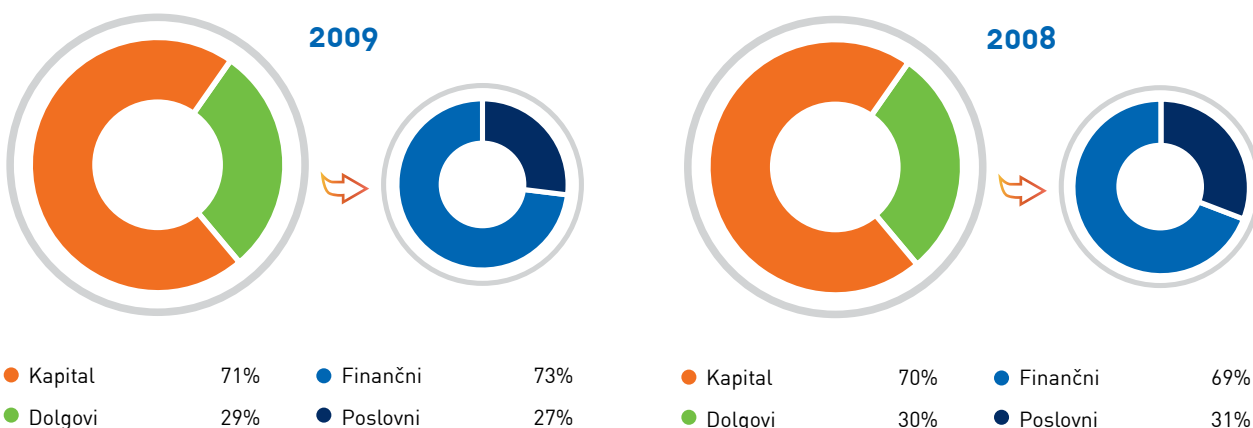
Pri tem se skupina HSE zaveda, da se med kapital družb vse bolj uvrščajo tudi nefinančni elementi, tako imenovani mehkejši dejavniki, kot so ljudje, informacije itd., kar od poslovoev družb skupine HSE terja poleg finančno odgovornega tudi družbeno odgovorno poslovanje z vidika kapitalske ustreznosti družbe.

Stanje zadolženosti

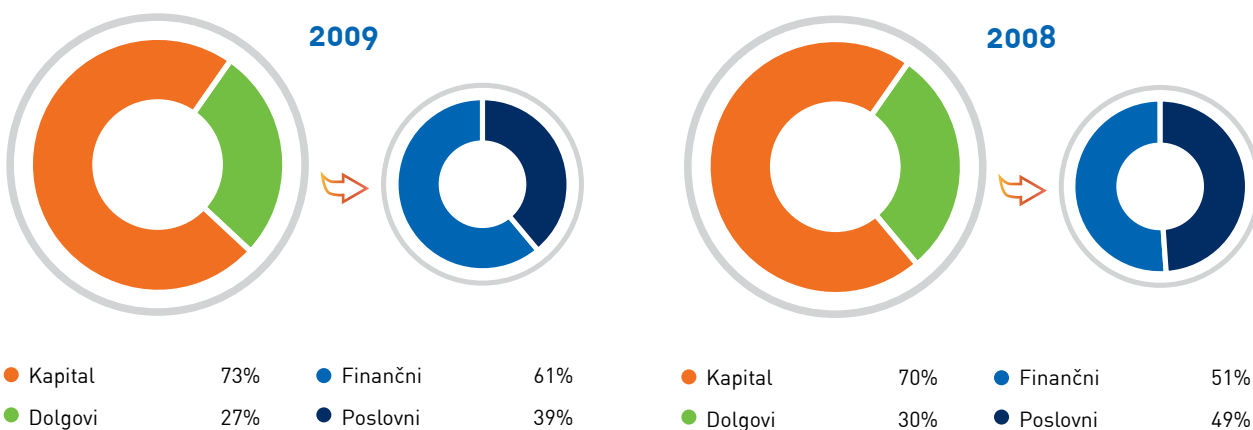
Pomemben pokazatelj poslovno-finančnega položaja je tudi stanje zadolženosti. Iz analize finančnega položaja družb skupine HSE izhaja, da je poslovno-finančni položaj družb skupine HSE tudi z vidika zadolženosti obvladljiv, saj so kazalniki zadolženosti znotraj tistih mejnih vrednosti, ki opredeljujejo varno poslovanje.

Delež dolgov (upoštevani sta postavki dolgoročne in kratkoročne obveznosti iz bilance stanja) v financiranju obvladujoče družbe je 27%, v skupini pa 29%. V strukturi dolgov obvladujoče družbe predstavljajo finančni dolгови 61%, skupine pa 73%. Podrobnejša struktura dolgov je razvidna iz računovodskih poročil obvladujoče družbe in skupine HSE.

RAZMERJE MED KAPITALOM IN DOLGOVI V SKUPINI HSE

RAZMERJE MED KAPITALOM IN DOLGOVI V OBVLADUJOČI DRUŽBI

PRIKAZ VREDNOSTI SREDSTEV, VIŠINE CELOTNEGA KAPITALA NA DAN 31.12.2009 TER DOSEŽENIH POSLOVNIH REZULTATOV DRUŽB SKUPINE HSE V LETU 2009

HOLDING SLOVENSKE ELEKTRARNE d.o.o.

vrednost sredstev v €	1.176.889.598
višina celotnega kapitala v €	845.844.637
čisti poslovni izid v €	60.234.898

SLOVENIJA

DRAVSKE ELEKTRARNE d.o.o.

delež HSE	100,0%
vrednost sredstev v €	536.309.150
višina celotnega kapitala v €	515.440.404
čisti poslovni izid v €	28.191.320

TERMoelektrarna Šoštanj d.o.o.

delež HSE	100,0%
vrednost sredstev v €	468.171.073
višina celotnega kapitala v €	344.372.708
čisti poslovni izid v €	54.997

HSE INVEST d.o.o.

delež HSE neposredno	25,0%
delež HSE posredno	75,0%
vrednost sredstev v €	1.612.153
višina celotnega kapitala v €	701.496
čisti poslovni izid v €	171.291

SOŠKE ELEKTRARNE NOVA GORICA d.o.o.

delež HSE	100,0%
vrednost sredstev v €	267.664.105
višina celotnega kapitala v €	167.381.606
čisti poslovni izid v €	4.784.220

TERMoelektrarna TRBOVLJE d.o.o.

delež HSE	81,3%
vrednost sredstev v €	64.046.411
višina celotnega kapitala v €	35.078.228
čisti poslovni izid v €	719.170

PPE d.o.o., KIDRIČEVO

delež HSE	45,0%
vrednost sredstev v €	1.270.367
višina celotnega kapitala v €	1.233.243
čisti poslovni izid v €	9.761

HIDROELEKTRARNE NA SPODNJI SAVI d.o.o.

delež HSE neposredno	51,0%
delež HSE posredno	84,6%
vrednost sredstev v €	230.178.236
višina celotnega kapitala v €	219.078.170
čisti poslovni izid v €	1.260.651

PREMOGOVNIK VELENJE d.d.

delež HSE	77,7%
vrednost sredstev v €	209.580.964
višina celotnega kapitala v €	109.974.369
čisti poslovni izid v €	260.199

TUJINA

HSE ITALIA S.r.l.

delež HSE	100,0%
vrednost sredstev v €	1.089.227
višina celotnega kapitala v €	80.549
čisti poslovni izid v €	33.702

HSE HUNGARY Kft.

delež HSE	100,0%
vrednost sredstev v €	7.565.713
višina celotnega kapitala v €	5.495.112
čisti poslovni izid v €	103.862

HSE BALKAN ENERGY d.o.o.

delež HSE	100,0%
vrednost sredstev v €	1.495.784
višina celotnega kapitala v €	941.408
čisti poslovni izid v €	87.248

HSE ADRIA d.o.o.

delež HSE	100,0%
vrednost sredstev v €	2.430.324
višina celotnega kapitala v €	872.067
čisti poslovni izid v €	181.940

HSE BULGARIA EOOD

delež HSE	100,0%
vrednost sredstev v €	424.673
višina celotnega kapitala v €	418.062
čisti poslovni izid v €*	-25.889

HIDRO MOČNOST MAKEDONIJA d.o.o.

delež HSE	33,0%
vrednost sredstev v €	5.067
višina celotnega kapitala v €	5.067
čisti poslovni izid v €	-

TOPLOFIKATSIA - RUSE AD

delež HSE	51,0%
vrednost sredstev v €	54.228.960
višina celotnega kapitala v €	24.341.957
čisti poslovni izid v €	374.271

HSE MAK ENERGY DOOEL

delež HSE	100,0%
vrednost sredstev v €	22.802
višina celotnega kapitala v €	22.649
čisti poslovni izid v €**	-2.074

*HSE Bulgaria EOOD je v letu 2009 šele pričela s trgovanjem.

** HSE MAK Energy DOOEL je bila v letu 2009 šele ustanovljena in še ni pričela s trgovanjem.

2.11.1 KAZALNIKI OBVLADUJOČE DRUŽBE

Stopnja lastniškosti financiranja	31.12.2009	31.12.2008
1. Obveznosti do virov sredstev v €	1.176.889.598	1.158.781.276
2. Kapital v €	845.844.637	798.817.478
Stopnja lastniškosti financiranja = 2 / 1	71,87	68,94

Konec leta predstavlja kapital družbe skoraj 72% vseh obveznosti do virov sredstev. Glede na leto 2008 se je stopnja lastniškosti financiranja povečala predvsem zaradi ustvarjenega čistega dobička leta 2009.

Stopnja dolgoročnosti financiranja	31.12.2009	31.12.2008
1. Kapital v €	845.844.637	798.817.478
2. Dolgoročne obveznosti v €	116.595.562	161.302.465
3. Rezervacije in dolgoročne PČR v €	15.866.215	19.175.683
4. Skupaj (1+2+3)	978.306.414	979.295.626
5. Obveznosti do virov sredstev v €	1.176.889.598	1.158.781.276
Stopnja dolgoročnosti financiranja = 4 / 5	83,13	84,51

Družba je 83% svojih sredstev financirala z dolgoročnimi viri in 17% s kratkoročnimi viri. Stopnja dolgoročnosti financiranja je glede na konec leta 2008 nižja za 1,38 odstotne točke, predvsem zaradi znižanja dolgoročnih finančnih obveznosti do bank.

Stopnja osnovnosti investiranja	31.12.2009	31.12.2008
1. Opredmetena osnovna sredstva v €	8.520.693	6.774.756
2. Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR v €	4.168.833	8.178.427
3. Skupaj osnovna sr.po neodpisani vr.v € (1+2)	12.689.526	14.953.183
4. Sredstva v €	1.176.889.598	1.158.781.276
Stopnja osnovnosti investiranja = 3 / 4	1,08	1,29

Delež opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev je med sredstvi družbe 1% in je v primerjavi s koncem leta 2008 nižji, predvsem zaradi nižje zaloge emisijskih kuponov.

Stopnja dolgoročnosti investiranja	31.12.2009	31.12.2008
1. Opredmetena osnovna sredstva v €	8.520.693	6.774.756
2. Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR v €	4.168.833	8.178.427
4. Dolgoročne finančne naložbe v €	957.826.055	929.662.269
5. Dolgoročne poslovne terjatve v €	2.872.054	2.715.058
6. Skupaj (1+2+3+4+5)	973.387.635	947.330.510
7. Sredstva v €	1.176.889.598	1.158.781.276
Stopnja dolgoročnosti investiranja = 6 / 7	82,71	81,75

Vsa dolgoročna sredstva predstavljajo skoraj 83% celotnih sredstev družbe. Vrednost kazalnika se je glede na konec leta 2008 zvišala, predvsem zaradi povečanja dolgoročne finančne naložbe v družbo TEŠ.

Koeficient kapitalske pokritosti osn. sred.	31.12.2009	31.12.2008
1. Kapital v €	845.844.637	798.817.478
2. Opredmetena osnovna sredstva v €	8.520.693	6.774.756
3. Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR v €	4.168.833	8.178.427
4. Skupaj osnovna sr. po neodpisani vrednosti v € [2+3]	12.689.526	14.953.183
Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sr. = 1 / 4	66,66	53,42

Vrednost koeficienta je konec leta 2009 znašala 67, kar pomeni, da so bila z lastniškim kapitalom v celoti financirana najbolj nelikvidna sredstva. Razlog za porast koeficienta glede na leto 2008 je v povečanju kapitala zaradi vnosa čistega dobička leta 2009 in nižjih zalog emisijskih kuponov.

Koef. neposredne pokritosti kratk. obv.	31.12.2009	31.12.2008
1. Denarna sredstva v €	2.179.286	6.374.755
2. Kratkoročne finančne naložbe v €	71.467.521	68.242.000
3. Skupaj likvidna sredstva v € [1+2]	73.646.807	74.616.755
4. Kratkoročne obveznosti v €	197.220.693	173.979.273
Koef. nep.pokritosti kratk. obv. (hitri koef.) = 3 / 4	0,37	0,43

Hitri koeficient prikazuje razmerje med likvidnimi sredstvi in kratkoročnimi obveznostmi. Konec leta 2009 je znašal 0,4, kar pomeni, da je družba z likvidnimi sredstvi pokrila skoraj polovico svojih kratkoročnih obveznosti. Kazalnik je na nivoju leta 2008.

Koeficient pospešene pokritosti kratkor. obv.	31.12.2009	31.12.2008
1. Denarna sredstva v €	2.179.286	6.374.755
2. Kratkoročne finančne naložbe v €	71.467.521	68.242.000
3. Kratkoročne poslovne terjatve v €	119.439.143	127.497.862
4. Skupaj [1+2+3]	193.085.950	202.114.617
5. Kratkoročne obveznosti v €	197.220.693	173.979.273
Koeficient pospešene pokritosti kratk. obv. = 4 / 5	0,98	1,16

Vrednost pospešenega koeficienta je konec leta 2009 znašala skoraj 1, kar pomeni, da družba financira del kratkoročnih sredstev z dolgoročnimi obveznostmi. Kazalnik je v primerjavi s stanjem konec leta 2008 nekoliko nižji, predvsem zaradi večjih kratkoročnih obveznosti do bank, kar pa je posledica zapadlosti dela dolgoročnih finančnih obveznosti do bank v letu 2010 in novih kratkoročnih posojil.

Koeficient kratk. pokritosti kratk. obv.	31.12.2009	31.12.2008
1. Kratkoročna sredstva v €	193.086.513	202.115.396
2. Kratkoročne AČR v €	7.166.001	5.146.178
3. Skupaj [1+2]	200.252.514	207.261.574
4. Kratkoročne obveznosti v €	197.220.693	173.979.273
Koef. kratk. pokritosti kratk. obv. (kratk. koef.) = 3 / 4	1,02	1,19

Kratkoročni koeficient je konec leta 2009 znašal 1,02, kar kaže na dobro plačilno sposobnost družbe, saj je le ta s svojimi kratkoročnimi sredstvi pokrila celotne

kratkoročne obveznosti. V primerjavi s stanjem konec leta 2008 je koeficient nekoliko nižji zaradi višjih kratkoročnih obveznosti do bank, kar pa je posledica zapadlosti dela dolgoročnih finančnih obveznosti do bank v letu 2010 in novih kratkoročnih posojil.

Koeficient gospodarnosti poslovanja	2009	2008
1. Poslovni prihodki v €	784.183.075	820.305.717
2. Stroški blaga, materiala in storitev v €	669.795.404	766.089.817
3. Stroški dela v €	7.113.750	6.545.268
4. Odpisi vrednosti v €	2.694.670	1.493.117
5. Drugi poslovni odhodki v €	2.043.732	11.050.720
6. Skupaj poslovni odhodki v € (2+3+4+5)	681.647.556	785.178.922
Koeficient gospodarnosti poslovanja = 1 / 6	1,15	1,04

V letu 2009 je družba ustvarila 15% več poslovnih prihodkov kot so znašali poslovni odhodki. Kazalnik se je v primerjavi z letom 2008 izboljšal, predvsem zaradi boljšega izida iz trgovanja.

Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala	2009	2008
1. Čisti dobiček obračunskega obdobja v €	60.234.898	53.756.215
2. Povprečni kapital v €	822.331.057	777.991.982
Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala = 1 / 2	0,07	0,07

Družba je v letu 2009 ustvarila 7 € čistega dobička na 100 € vloženega kapitala. Vrednost koeficienta je na nivoju leta 2008.

Celotne finančne obveznosti / EBITDA	31.12.2009	31.12.2008
1. Dolgoročne finančne obveznosti v €	116.595.562	161.267.186
2. Kratkoročne finančne obveznosti v €	74.686.957	9.811.956
3. Celotne finančne obveznosti v € (1+2)	191.282.519	171.079.142
4. Poslovni izid iz poslovanja v €	102.535.519	35.126.795
5. Amortizacija v €	1.264.683	1.458.542
6. EBITDA v € (4+5)	103.800.202	36.585.337
Celotne finančne obveznosti / EBITDA	1,84	4,68

Kazalnik pokaže razmerje med zadolženostjo družbe in EBITDA. Kazalnik se je v primerjavi s koncem leta 2008 bistveno izboljšal, zaradi višjega poslovnega izida iz poslovanja v letu 2009.

Celotne finančne obveznosti / Kapital	31.12.2009	31.12.2008
1. Dolgoročne finančne obveznosti v €	116.595.562	161.267.186
2. Kratkoročne finančne obveznosti v €	74.686.957	9.811.956
3. Celotne finančne obveznosti v € (1+2)	191.282.519	171.079.142
4. Kapital v €	845.844.637	798.817.478
Celotne finančne obveznosti / Kapital	0,23	0,21

Kazalnik kaže razmerje med zadolženostjo družbe in kapitalom, ki je na nivoju konca leta 2008.

EBITDA / Finančni odhodki iz posojil	2009	2008
1. Poslovni izid iz poslovanja v €	102.535.519	35.126.795
2. Amortizacija v €	1.264.683	1.458.542
3. EBITDA v € (1+2)	103.800.202	36.585.337
4. Finančni odhodki iz posojil v €	4.136.258	7.993.672
EBITDA / Finančni odhodki iz posojil	25,10	4,58

Kazalnik je v primerjavi z letom 2008 višji, predvsem zaradi višjega poslovnega izida iz poslovanja in nižjih obresti.

Celotne finančne obveznosti / Sredstva	31.12.2009	31.12.2008
1. Dolgoročne finančne obveznosti v €	116.595.562	161.267.186
2. Kratkoročne finančne obveznosti v €	74.686.957	9.811.956
3. Celotne finančne obveznosti v € (1+2)	191.282.519	171.079.142
4. Sredstva v €	1.176.889.598	1.158.781.276
Celotne finančne obveznosti / Sredstva	0,16	0,15

Delež celotnih finančnih obveznosti glede na sredstva je bil v primerjavi s koncem leta 2008 rahlo višji. Družba je imela na dan 31.12.2009 več kratkoročnih obveznosti do bank v primerjavi s koncem leta 2008.

2.11.2 KAZALNIKI SKUPINE HSE

Stopnja lastniškosti financiranja	31.12.2009	31.12.2008
1. Obveznosti do virov sredstev v €	1.874.355.148	1.747.710.783
2. Kapital v €	1.234.004.990	1.127.608.615
Stopnja lastniškosti financiranja = 2 / 1	65,84	64,52

Konec leta 2009 predstavlja kapital skupine 66% vseh obveznosti do virov sredstev. Glede na stanje konec leta 2008 se je stopnja lastniškosti financiranja povečala, predvsem zaradi ustvarjenega čistega dobička skupine v letu 2009.

Stopnja dolgoročnosti financiranja	31.12.2009	31.12.2008
1. Kapital v €	1.234.004.990	1.127.608.615
2. Dolgoročne obveznosti v €	268.461.575	292.685.262
3. Rezervacije in dolgoročne PČR v €	112.410.723	118.046.869
4. Skupaj (1 + 2 + 3)	1.614.877.288	1.538.340.746
5. Obveznosti do virov sredstev v €	1.874.355.148	1.747.710.783
Stopnja dolgoročnosti financiranja = 4 / 5	86,16	88,02

Skupina je 86% svojih sredstev financirala z dolgoročnimi viri in 14% s kratkoročnimi viri. Stopnja dolgoročnosti financiranja je glede na konec leta 2008 nižja, predvsem zaradi nižjih dolgoročnih finančnih obveznosti do bank in nižjih dolgoročnih rezervacij.

Stopnja osnovnosti investiranja	31.12.2009	31.12.2008
1. Opredmetena osnovna sredstva v €	1.456.811.910	1.301.732.514
2. Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR v €	41.943.429	48.274.010
3. Skupaj osnovna sr.po neodpisani vrednosti v € (1 + 2)	1.498.755.339	1.350.006.524
4. Sredstva v €	1.874.355.148	1.747.710.783
Stopnja osnovnosti investiranja = 3 / 4	79,96	77,24

Konec leta 2009 je delež opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev med sredstvi skupine 80%. Stopnja osnovnosti investiranja je v primerjavi s stanjem na koncu leta 2008 višja, zaradi večjih vlaganj v opredmetena osnovna sredstva.

Stopnja dolgoročnosti investiranja	31.12.2009	31.12.2008
1. Opredmetena osnovna sredstva v €	1.456.811.910	1.301.732.514
2. Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR v €	41.943.429	48.274.010
3. Naložbene nepremičnine v €	1.065.418	922.758
4. Dolgoročne finančne naložbe v €	7.899.955	51.541.008
5. Dolgoročne poslovne terjatve v €	4.043.837	3.131.217
6. Skupaj (1 + 2 + 3 + 4 + 5)	1.511.764.549	1.405.601.507
7. Sredstva v €	1.874.355.148	1.747.710.783
Stopnja dolgoročnosti investiranja = 6 / 7	80,66	80,43

Vsa dolgoročna sredstva skupine predstavljajo skoraj 81% celotnih sredstev skupine. V primerjavi s stanjem na koncu leta 2008 je vrednost koeficienta na enakem nivoju.

Koeficient kapitalske pokritosti osn. sred.	31.12.2009	31.12.2008
1. Kapital v €	1.234.004.990	1.127.608.615
2. Opredmetena osnovna sredstva v €	1.456.811.910	1.301.732.514
3. Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR v €	41.943.429	48.274.010
4. Skupaj osnovna sr.po neodpisani vrednosti v € (2 + 3)	1.498.755.339	1.350.006.524
Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sr.= 1 / 4	0,82	0,84

Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev je razmerje med kapitalom in osnovnimi sredstvi. Vrednost koeficienta konec leta 2009 znaša 0,8 kar pomeni, da se s kapitalom financira glavnina najbolj nelikvidnih sredstev skupine. Vrednost kazalnika je v primerjavi s koncem leta 2008 na enakem nivoju.

Koeficient neposredne pokritosti kratk. obv.	31.12.2009	31.12.2008
1. Denarna sredstva v €	10.281.115	13.453.168
2. Kratkoročne finančne naložbe v €	150.074.101	116.375.273
3. Skupaj likvidna sredstva v € (1 + 2)	160.355.216	129.828.441
4. Kratkoročne obveznosti v €	245.988.475	194.052.222
Koef. neposredne pok. kratk. obv. (hitri koef.) = 3 / 4	0,65	0,67

Hitri koeficient prikazuje razmerje med likvidnimi sredstvi in kratkoročnimi obveznostmi. Konec leta 2009 je znašal 0,7, kar pomeni, da je skupina z likvidnimi sredstvi pokrila skoraj tri četrtine svojih kratkoročnih obveznosti. Kazalnik je v primerjavi s stanjem na koncu leta 2008 na enakem nivoju.

Koeficient pospešene pokritosti kratk. obv.	31.12.2009	31.12.2008
1. Denarna sredstva v €	10.281.115	13.453.168
2. Kratkoročne finančne naložbe v €	150.074.101	116.375.273
3. Kratkoročne poslovne terjatve v €	145.756.684	153.746.979
4. Skupaj [1 + 2 + 3]	306.111.900	283.575.420
5. Kratkoročne obveznosti v €	245.988.475	194.052.222
Koeficient prosp.pokritosti kratk. obveznosti = 4 / 5	1,24	1,46

Vrednost pospešenega koeficienta je konec leta 2009 znašala 1,3 kar pomeni, da skupina poleg zalog dolgoročno financira tudi druga kratkoročna sredstva. Kazalnik je v primerjavi s koncem leta 2008 nižji, predvsem zaradi večjih kratkoročnih finančnih obveznosti do bank.

Koeficient kratkoročne pokritosti kratk. obv.	31.12.2009	31.12.2008
1. Kratkoročna sredstva v €	344.191.822	316.850.737
2. Kratkoročne AČR v €	7.554.436	5.958.343
3. Skupaj [1 + 2]	351.746.258	322.809.080
4. Kratkoročne obveznosti v €	245.988.475	194.052.222
Koeficient kratk. pokritosti kratk. obv. = 3 / 4	1,43	1,66

Kratkoročni koeficient je konec leta 2009 znašal 1,4, kar kaže na dobro plačilno sposobnost skupine, saj je le-ta s svojimi kratkoročnimi sredstvi pokrila celotne kratkoročne obveznosti. Kazalnik se je v primerjavi s koncem leta 2008 znižal, predvsem zaradi večjih kratkoročnih finančnih obveznosti.

72

Koeficient gospodarnosti poslovanja	2009	2008
1. Poslovni prihodki v €	877.157.587	903.420.050
2. Stroški blaga, materiala in storitev v €	435.431.748	508.120.674
3. Stroški dela v €	136.863.751	137.687.403
4. Odpisi vrednosti v €	82.736.776	79.680.448
5. Drugi poslovni odhodki v €	59.930.777	61.159.605
6. Skupaj poslovni odhodki v € [2 + 3 + 4 + 5]	714.963.052	786.648.130
Koeficient gospodarnosti poslovanja = 1 / 6	1,23	1,15

V letu 2009 je skupina ustvarila za 23% več poslovnih prihodkov kot so znašali poslovni odhodki. Koeficient je v primerjavi z letom 2008 višji, predvsem zaradi višjega izida iz trgovanja.

Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala	2009	2008
1. Čisti poslovni izid obračunskega obdobja v €	113.841.273	74.515.214
2. Povprečni kapital v €	1.180.806.803	1.082.491.409
Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala = 1 / 2	0,10	0,07

Skupina je v letu 2009 ustvarila 10 € čistega dobička na 100 € vloženega kapitala. Vrednost koeficienta se je glede na leto 2008 zvišala, zaradi višjega povprečnega kapitala in višjega čistega dobička leta 2009.

Celotne finančne obveznosti / EBITDA	31.12.2009	31.12.2008
1. Dolgoročne finančne obveznosti v €	265.817.089	290.364.661
2. Kratkoročne finančne obveznosti v €	108.817.376	45.481.809
3. Celotne finančne obveznosti v € (1 + 2)	374.634.465	335.846.470
4. Poslovni izid iz poslovanja v €	162.194.535	116.771.920
5. Amortizacija v €	79.174.657	74.358.495
6. EBITDA v € (4 + 5)	241.369.192	191.130.415
Celotne finančne obveznosti / EBITDA = 3 / 6	1,55	1,76

Kazalnik pokaže razmerje med zadolženostjo skupine in EBITDA. Kazalnik se je v primerjavi s koncem leta 2008 znižal, predvsem zaradi višjega poslovnega izida iz poslovanja.

Celotne finančne obveznosti / Kapital	31.12.2009	31.12.2008
1. Dolgoročne finančne obveznosti v €	265.817.089	290.364.661
2. Kratkoročne finančne obveznosti v €	108.817.376	45.481.809
3. Celotne finančne obveznosti v € (1 + 2)	374.634.465	335.846.470
4. Kapital v €	1.234.004.990	1.127.608.615
Celotne finančne obveznosti / Kapital = 3 / 4	0,30	0,30

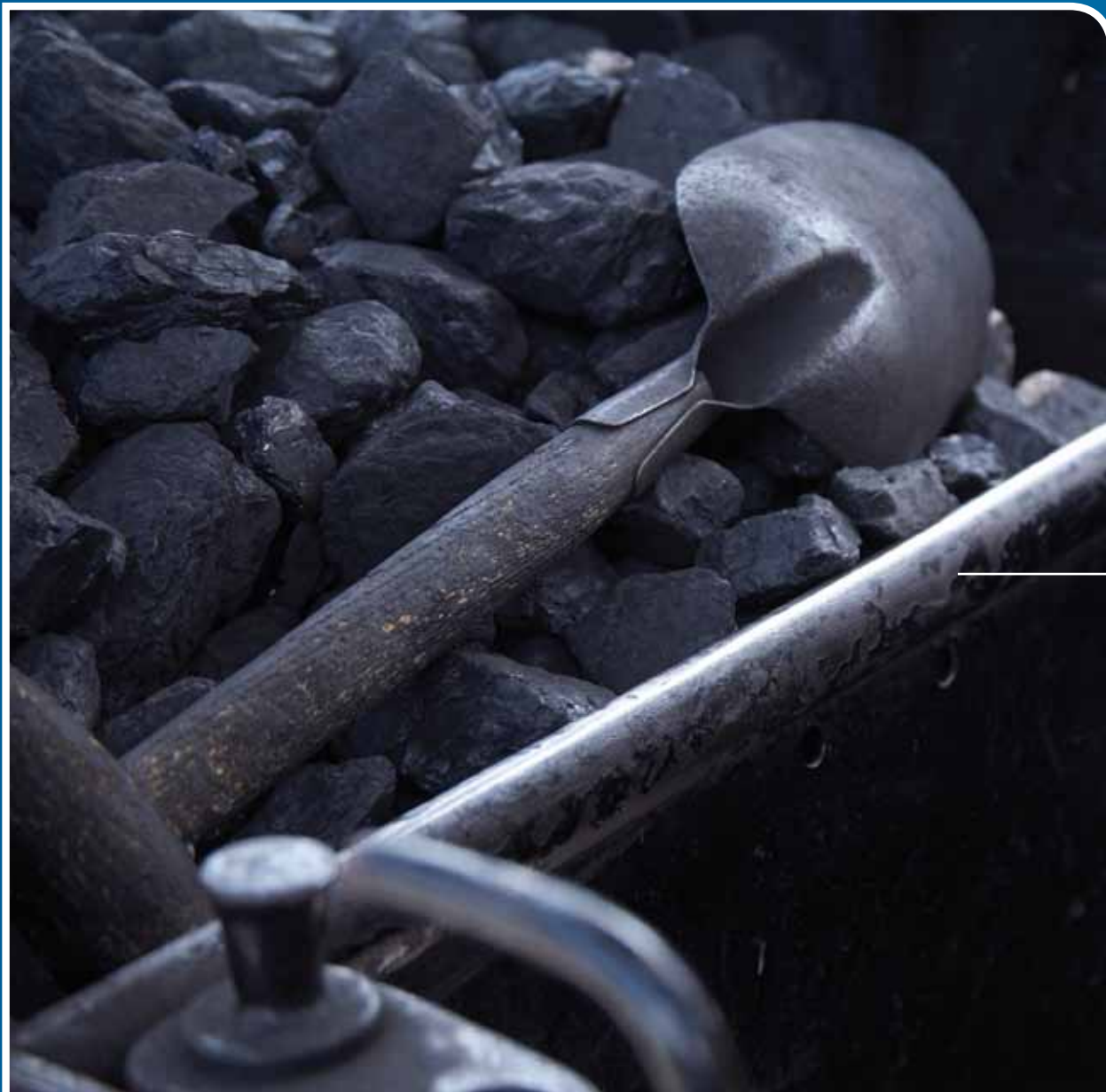
Kazalnik pokaže razmerje med zadolženostjo skupine in kapitalom. Kljub nekoliko višji zadolženosti skupine v primerjavi s koncem leta 2008, pa je kazalnik na nivoju konca preteklega leta, zaradi višjega kapitala skupine.

EBITDA / Finančni odhodki iz posojil	2009	2008
1. Poslovni izid iz poslovanja v €	162.194.535	116.771.920
2. Amortizacija v €	79.174.657	74.358.495
3. EBITDA v € (1 + 2)	241.369.192	191.130.415
4. Finančni odhodki iz posojil v €	9.629.326	16.771.877
EBITDA / Finančni odhodki iz posojil = 3 / 4	25,07	11,40

Kazalnik pokaže razmerje med EBITDA in finančnimi odhodki iz posojil. Glede na leto 2008 je višji, zaradi večjega poslovnega izida iz poslovanja ter zaradi nižjih finančnih odhodkov za obresti, kot posledica padca obrestnim mer.

Celotne finančne obveznosti / Sredstva	31.12.2009	31.12.2008
1. Dolgoročne finančne obveznosti v €	265.817.089	290.364.661
2. Kratkoročne finančne obveznosti v €	108.817.376	45.481.809
3. Celotne finančne obveznosti v € (1 + 2)	374.634.465	335.846.470
4. Sredstva v €	1.874.355.148	1.747.710.783
Celotne finančne obveznosti / Sredstva = 3 / 4	0,20	0,19

Kazalnik pokaže razmerje med zadolženostjo in sredstvi skupine. Kljub temu, da se je zadolženost skupine nekoliko povišala, so se povišala tudi sredstva skupine, zato je kazalnik praktično na nivoju leta 2008.

Darovi zemlje poganjajo svet naprej

tudi kot neprecenljiv vir energije. Premogovništvo v Sloveniji je tehnološko visoko razvito in se odvija v skladu z načeli trajnostnega razvoja.

30

Za toliko % manj premoga bomo za enako količino EE potrebovali po dokončanju nadomestnega bloka 6 v TEŠ. V letu 2009 je bilo pridobljeno okoljevarstveno soglasje.

2.12 UPRAVLJANJE S TVEGANJI

V času, ko se tako bančni kot realni sektor soočata s posledicami finančne krize, posamezne družbe s prezadolženostjo, poslabšano plačilno sposobnostjo in zamudami, nezmožnostjo pridobivanja novih virov financiranja ali podaljšanja obstoječih kreditov ter nujnim finančnim prestrukturiranjem, ravna skupina HSE s skrbnostjo poslovno finančne stroke in si prizadeva za kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobnost skupine ter kapitalsko ustreznost.

Pri poslovanju skupina upošteva vsa tveganja, ki jim je izpostavljena, zlasti tržno tveganje, operativno, likvidnostno in kreditno tveganje. Upravljanje tveganj zajema ugotavljanje, merjenje oziroma ocenjevanje, obvladovanje in spremljanje tveganj, ki jim je ali bi jim lahko bila skupina izpostavljena.

S tveganji se srečujemo na vseh področjih delovanja, še posebej pri proizvodnji EE in njenemu trženju, posledično pa tudi na finančnem področju. V grobem jih lahko razdelimo na:

- tržna tveganja,
- količinska tveganja,
- finančna tveganja,
- kadrovska tveganja,
- tveganja informacijskega sistema in
- regulatorna tveganja.

Na podlagi analize poslovanja skupine HSE v letu 2009 ocenjujemo, da so bila tveganja uspešno obvladovana.

Tržna tveganja

Skupina HSE je v največji meri izpostavljena tržnim tveganjem, ki izhajajo predvsem iz negotovega gibanja cen EE, čezmejnih prenosnih zmogljivosti, emisijskih kuponov in zemeljskega plina.

Obvladujoča družba HSE je v letu 2009 nadaljevala z rednim razvojem modela upravljanja s cenovnimi ali tržnimi tveganji. Na področju vhodnih podatkov se je dnevno izvajala letna optimizacija proizvodnih enot skupine, prav tako kot izračuni modelov cenovnih krivulj za opazovano obdobje. Vrednostno in količinsko so se spremljali: odprta pozicija skupine, trgovalne aktivnosti družbe, cenovna nihanja, cenovna volatilitnost, korelacije na veleprodajnih trgih EE, emisijski kuponi in drugi energenti ter izpostavljenost trgovalnega portfelja družbe tržnim tveganjem. Za merjenje izpostavljenosti trgovalnega portfelja družbe tržnim tveganjem se uporabljajo standardne metode merjenja tveganj kot je metoda VaR, katere vrednosti za potrebe merjenja tržne izpostavljenosti izračunavamo ob upoštevanju 95% stopnje zaupanja za 5-dnevno obdobje. Občutljivost portfelja na cenovne spremembe se je spremljala na podlagi delta/gamma analize.

V letu 2009 so se vsi modeli, ki podpirajo izračun izpostavljenosti družbe HSE, prilagodili za delovanje na rok, ki je skladen z ročnostjo zastavljene strategije družbe. Optimizacijski model proizvodnje, modeli cenovnih krivulj in model sledenja izpostavljenosti trgovalnega portfelja emisijskih kuponov so se dogradili na način, da nimajo teoretične omejitve glede dolžine obdobja odobrene strategije.

Na področju optimizacijskih modelov so bile izvedene metodološke izboljšave delovanja, ki omogočajo kvalitetnejšo simulacijo dejanskega obratovanja agregatov in s tem prispevajo k natančnejši sliki izpostavljenosti družbe, predvsem na ravneh dnevne in urne časovne granulacije. V letu 2009 smo tudi vsebinsko nadgradili model spremljanja pozicije v Sloveniji v smislu, da je mogoče ločeno modeliranje odjema velikih, srednjih in malih odjemalcev.

Analiza izpostavljenosti družbe je bila prilagojena glede na sprejeto strategijo družbe. Ob tem je bilo v letu 2009 prilagojeno tudi testiranje ekstremnih situacij. Testiranje ekstremnih situacij predstavlja orodje upravljanja s tveganji, s čimer se analizira predvsem potencialni negativni vpliv ekstremne spremembe vrednosti ene spremenljivke oziroma skupine spremenljivk na poslovanje družbe.

Cenovna tveganja so se v preteklem letu obvladovala tudi tako, da je bil večji del trgovanih količin zavarovan s proti poslom ter z nakupom izvedenih finančnih instrumentov.

Količinska tveganja

Količinsko tveganje obsega tveganja, ki izvirajo iz negotovosti proizvodnje, negotovosti porabe in negotovosti možnosti dobave energije.

Negotovost proizvodnje zajema predvsem vprašanje ali bo energija na voljo na trgu. Pri tem se povezuje z obratovalnim tveganjem, ki poskuša ovrednotiti verjetnost in vpliv izpada posameznega agregata ali drugega proizvodnega elementa. Pomemben je vpliv

844 GWh

so HE skupine HSE v letu 2009
proizvedle več od načrtovanega, za

8 GWh

je načrt presegla TEŠ, za

12 GWh

pa TET.

negotove hidrologije, saj družba velik del energije zagotavlja iz HE.

Negotovost porabe je posledica vpliva vremena in temperature, elastičnosti obremenitve, sezonskih ciklov in vpliva recesije.

Negotovost dobave energije pa je posledica naključnih izpadov vodov in druge opreme ali pa nastopi zaradi posegov upravljavca prenosnega omrežja zaradi preobremenitve prenosnih poti.

Pri proizvodnji EE se pojavljajo naslednja tveganja odstopanj od načrtovanih dobav:

- tveganje (ne)dobave EE iz HE v odvisnosti od hidrološko meteoroloških razmer,
- tveganje (ne)dobave EE iz TE zaradi izpadov ali tehnoloških in ekoloških omejitev proizvodnje,
- tveganje (ne)dobave premoga iz PV zaradi možnih zastojev proizvodnje ob izpadih ali okvarah tehnoloških sistemov, nesreč ali drugih motenj,
- pri veliki proizvodnji TE je potrebno upoštevati tudi ekonomsko omejitev oziroma spremembo celotnega načina plačevanja ekološke takse CO₂ in trgovanja z emisijskimi kuponi.

V letu 2009 so HE skupine HSE proizvedle 844 GWh več od načrtovanega, TEŠ je preseгла načrt za 8 GWh in TET za 12 GWh. Odstopanja dejanskih dnevnih dotokov vode od dnevnih napovedi se odražajo v odstopanjih proizvodnje HE od napovedanih vozni redov. Odstopanja so bila izravnana v okviru možnosti s prilagajanjem proizvodnje TE, večjo prodajo oziroma nakupi.

Pri TE je potrebno poleg načrtovanih zaustavitev v času remontov upoštevati tudi 2-4% nenačrtovano izgubo možne proizvodnje - 10 do 20 enodnevnih izpadov proizvodnje, ki je lahko le kratkotrajno nadomeščena z zagoni plinskih elektrarn, sicer pa v okviru možnosti s prerazporejanji izrabe akumulacij HE in z nakupi EE na trgu. TEŠ je imela v letu 2009 2,0% nenačrtovano izgubo možne proizvodnje, TET pa 3,3% izgubo. HE so zaradi enostavnosti proizvodnega procesa bolj zanesljive. Nenačrtovana izguba možne proizvodnje je bila pri DEM 0,2%, pri SENG 1,6% in pri HE Boštanj 36,3%, predvsem zaradi okvare generatorja 2.

Prekinitev dobave premoga lahko nastane zaradi okvar na tehnoloških sistemih, nesreč ali drugih motenj - pri odkopu premoga. Po oceni tehničnega vodstva premogovnika bi lahko večino možnih okvar odpravili brez večjih motenj v proizvodnji, le izjemoma bi zahtevale okvare 14-20 dnevno prekinitev dobav. Zelo majhna pa je možnost, da bi prišlo do večje okvare, ki bi zahtevala šestmesečno zaustavitev. Na osnovi takšne ocene so

določene minimalne skupne zaloge premoga, s katerimi mora skupina HSE razpolagati. Te znašajo 3.000 TJ (februar – oktober) oziroma 4.000 TJ (november – januar).

Vodenje proizvodnje EE skupine HSE se izvaja iz CV v Mariboru. Osnovni cilji vodenja proizvodnje so:

- zagotoviti čim manjša odstopanja proizvodnje in bilančne skupine HSE od vozni redov,
- zagotoviti optimalno razporejanje moči na razpoložljive agregate,
- ob izrednih dogodkih pravočasno vključiti rezervne zmogljivosti.

Kakovost vodenja bilančne skupine HSE se odraža v minimiziranju stroškov odstopanj, saj se s prilagajanjem proizvodnje zmanjšujejo odstopanja članov bilančne skupine HSE. V letu 2009 so bili člani bilančne skupine HSE proizvodnje enote skupine vključno z mHE, PV in bilančne podskupine štirih distribucijskih družb ter še nekaj manjših odjemalcev. V odstopanjih bilančne skupine so zajeta vsa odstopanja med realizirano proizvodnjo in odjemom od napovedanih vozni redov. Skupina HSE ocenjuje, da je bilo vodenje bilančne skupine HSE v letu 2009 uspešno.

Finančna tveganja

Po septembru 2008, ko se je zgodil zlom ameriške investicijske banke Lehman Brothers, je celotno svetovno gospodarstvo zajela največja globalna finančna kriza po letu 1929. Globalna kriza je v prvi vrsti prizadela finančni sektor in se je silovito razširila tudi po segmentu realnega gospodarstva. Posledice finančne krize se odražajo predvsem v prezadolženosti družb, poslabšani plačilni sposobnosti in zamudah pri plačilih, nezmožnosti pridobivanja novih virov financiranja ali podaljšanja obstoječih kreditov ter nujnim finančnim prestrukturiranjem. Skupina mora zato poslovati s skrbnostjo poslovno finančne stroke in si prizadevati za kratkoročno ter dolgoročno plačilno sposobnost ter kapitalsko ustreznost. Obvladovanje in omejevanje finančnih tveganj postane zato v takšnih razmerah ključnega pomena za zagotavljanje stabilnega poslovanja in razvoja ter posledično stabilne rasti in vrednosti družbe. Zato skupina HSE posveča finančnim tveganjem, ki jim je izpostavljena pri svojem poslovanju, posebno pozornost in v zvezi s tem sprejema ukrepe, s katerimi jih obvladuje.

Valutna tveganja so v okviru poslovanja s tujimi plačilnimi sredstvi neizrazita. Največja čista valutna izpostavljenost družbe je v €, in sicer tako iz naslova terjatev na domačem trgu kot iz naslova terjatev na tujih trgih. Prisotnost drugih valut (poleg €) je pri poslovanju

zanemarljiva in zato je tudi valutno tveganje napram tem valutam zelo majhno.

Tveganja plačilne sposobnosti so tveganja, ki so povezana s primanjkljajem razpoložljivih finančnih virov in s tem nesposobnostjo družbe, da v roku poravnava svoje obveznosti. V razmerah finančne krize je obvladovanje tveganja plačilne sposobnosti izrednega pomena, zato se je previdnost pri vzdrževanju kratkoročne plačilne sposobnosti močno povečala. V skupini HSE imamo vzpostavljen centraliziran sistem ažurnega usklajevanja in načrtovanja denarnih tokov in spremljanje kratkoročnih viškov in primanjkljajev denarnih sredstev med družbami. Ta sistem, likvidnostna rezerva v obliki odobrenih kreditnih linij pri domačih in tujih bankah, razpršenost finančnih naložb in obveznosti, usklajevanje ročnosti terjatev in obveznosti ter dosledna izterjava terjatev nam omogočajo obvladovanje denarnih tokov, kar družbi in skupini zagotavlja plačilno moč ter nizko stopnjo tveganja kratkoročne plačilne sposobnosti. Poleg tega tudi dober dostop do finančnih virov in trgov kljub finančni krizi, visoka boniteta družbe kot posledica uspešnega poslovanja ter možnost trajnega ustvarjanja denarnih tokov iz poslovanja zagotavljajo, da je tveganje plačilne sposobnosti ocenjeno kot zmerno in obvladovano.

Skladno z razmerami na finančnih trgih je skupina pristopila tudi k **obvladovanju tveganja finančne nediscipline bank in finančnih institucij** iz naslova naložbenja prostih denarnih sredstev. Tveganje je obvladovano z upoštevanjem načela razpršenosti vseh deponiranih sredstev pri posameznih bankah. Z namenom dodatnega obvladovanja tveganj zaradi negativnih trendov na svetovnih bančnih trgih in problemov, s katerimi se soočajo banke, skupina v zvezi z naložbenjem prostih denarnih sredstev spremlja tudi podatke o tekočem poslovanju bank, s katerimi sodeluje na področju deponiranja prostih denarnih sredstev.

Izpostavljenost **obrestnemu tveganju** zajema možnost rasti stroškov financiranja pri virih, vezanih na spremenljivo obrestno mero zaradi spremembe višine obrestnih mer na trgu. Skupina ima večino dolgoročnih kreditov vezanih na spremenljivo obrestno mero Euribor in je zato izpostavljena obrestnemu tveganju.

Obvladujoča družba se v letu 2009 ni dodatno dolgoročno zadolževala, zato se izpostavljenost tveganju obrestne mere ni povečala. Družba ima manjši del obrestnih mer dolgoročnih kreditov zaščiten z uporabo ustreznih izvedenih finančnih instrumentov, s pomočjo katerih je bil del variabilnih obrestnih mer spremenjen v fiksne v preteklih letih. Ustreznost in pravilnost sklenjenih pogodb za zaščito obrestnih tveganj se obvladuje preko

spremljanja dogajanj na evropskem in tudi na svetovnem trgu denarja. Evropska centralna banka je v letu 2009 znižala ključno obrestno mero na zgodovinsko najnižjo raven, posledično so se na najnižje ravni znižale tudi tržne obrestne mere Euribor. Glede na predvidevanja finančnih institucij o gibanju srednjeročnih obrestnih mer se sprejemajo nove odločitve o ščititvi obrestne mere. Glede na pričakovanja o naraščanju obrestne mere šele konec leta 2010, v letu 2009 nismo sklepali novih zavarovanj.

Tudi ostale družbe skupine HSE obvladujejo tveganje obrestnih mer z uporabo finančnih instrumentov za varovanje obrestne mere, z zamenjavo obstoječih posojil s posojili pod ugodnejšimi pogoji ter s spremljanjem gibanja tržnih obrestnih mer.

Ocenjujemo, da je obrestno tveganje nizko zaradi navedenih ukrepov upravljanja z obrestnimi tveganji ter zaradi velikega deleža lastnega kapitala in nizke stopnje zadolženosti skupine (delež obveznosti do bank v sredstvih znaša za družbo 16,3%, za skupino pa 20,0%).

Kreditno tveganje predstavlja možnost, da bodo terjatve poplačane delno ali pa sploh ne bodo poplačane. Skupina HSE obvladuje kreditno tveganje s področja trgovanja s skrbnim preverjanjem bonitete strank, postavljanjem limitov trgovanja, spremljanjem ter upravljanjem kreditne izpostavljenosti posameznih partnerjev glede na njihove limite ter z nadzorom odprtih terjatev.

Obvladujoča družba ima sprejete strategije in pravilnike za merjenje in kontrolo izpostavljenosti družbe kreditnim tveganjem. Pri posameznem partnerju se o podrobnostih zavarovanja odloča na osnovi pravilnikov, ki med drugim določajo postavljanje limitov in spremljanje njihove izkoriščenosti. Posli z EE na osnovi letnih pogodb so večinoma zavarovani z menicami ali bančnimi garancijami, pri čemer morajo banke izdajateljice izpolnjevati stroge bonitetne kriterije. HSE ima posle podrobno regulirane z mednarodnimi EFET sporazumi z vedno večjim številom partnerjev.

Kadrovska tveganja

Sama dejavnost družbe, naša intenzivna rast in uresničevanje zastavljenih strateških načrtov zahtevajo od zaposlenih stalno nadgrajevanje obstoječega ter pridobivanje novega znanja in kompetenc, dinamičnost, multidisciplinarnost, timsko delo in samoiniciativnost.

Kot glavno tveganje na področju kadrov ocenjujemo morebitno izgubo ključnih zaposlenih, kar lahko preprečimo le z dobrim vodenjem in komunikacijo z/med zaposlenimi, s stalno strokovno rastjo in motiviranjem in

zagotavljanjem stimulativnih delovnih pogojev in okolja. Ocenjujemo, da je izpostavljenost tovrstnemu tveganju nizka.

Tveganja informacijskega sistema

Primarni proces skupine je proizvodnja in trgovanje z EE, za kar pa skupina potrebuje dobro, zanesljivo in predvsem varno informacijsko podporo. Brez informacijskih sistemov, ki zbirajo in obdelujejo podatke in na njihovi osnovi nudijo poslovanju ustrezne informacije kadarkoli in kjerkoli, bi bilo poslovanje skupine povsem ohromljeno.

Posledice nedelovanja ali motnje informacijskih sistemov so onemogočeno trgovanje na borzi, motnje v komuniciranju, nedelovanje elektronske pošte, motnje v plačilnem prometu, onemogočen nadzor proizvodnje in onemogočeno trgovanje.

Operativno tveganje informacijskega sistema pri trgovanju z EE, ki zajema tveganje izpada ali motnje informacijskega sistema za zajem in avtomatsko obdelavo sklenjenih poslov in tveganje nepravilnega vnosa poslov oziroma tržnih podatkov, je bilo v letu 2009 ustrezno obvladovano.

Konec leta 2008 smo vse uporabnike preselili v nov visoko razpoložljiv računalniški center, h kateremu smo v drugi polovici leta 2009 dogradili še rezervni računalniški center. Oba računalniška centra sta drug drugemu rezerva. Poleg tega smo informacijske procese nadgradili z določenimi postopki v skladu s priporočili dobre prakse in pridobili certifikat ISO 27001. Vse to se je odrazilo na veliki zanesljivosti informacijskih sistemov, saj v letu 2009 nismo zabeležili nobenega izpada ali varnostnega incidenta.

Regulatorna tveganja

Regulatorna tveganja izhajajo iz sprememb zakonodaje in sprememb pravil trgovanja tako v Slovenji kakor tudi na vseh tujih trgih EE in imajo vpliv na poslovni rezultat družbe. Regulatorna tveganja so manjša na trgih znotraj EU in velika v državah izven EU, predvsem na Balkanu. HSE redno in ažurno spremlja dogajanja in spremembe po posameznih trgih z EE in se odziva s prilagajanjem trgovalne strategije in načinov poslovanja v posameznih državah.

Zaradi nenehnih sprememb na področju zakonodaje, se zagotavlja pravilna uporaba predpisov z nenehnim funkcionalnim in strokovnim usposabljanjem.

2.13 KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTMI

V letu 2009 so komunikacijske aktivnosti HSE zaznamovale mnoge poslovne odločitve, dogodki in njihove posledice. V ospredju so bile prioritete naložbe skupine HSE s poudarkom na nadomestnem bloku 6 v TEŠ. HSE je aktivno komuniciral tudi gradnjo ostalih proizvodnih objektov (HE na spodnji Savi, ČHE Avče) ter ostale strateško pomembne projekte in odločitve na ravni obvladujoče družbe in skupine HSE.

Za širšo strokovno slovensko in tujo javnost je HSE izdal **predstavitevno brošuro**, za potrebe komuniciranja z internimi javnostmi skupine HSE pa pet števil **časopisa Energija**, ki je vedno bolj bran tudi med zunanjimi ciljnim javnostmi. Preostale komunikacijske aktivnosti so zajemale nadgradnjo in ažuriranje **spletnih strani** www.hse.si, www.modra-energija.si, www.modri-jan.si in **obveščanje medijev** o vseh ključnih projektih skupine HSE, tako preko sporočil za javnost kot novinarskih konferenc.

Posebno skrb je HSE namenjal ozaveščanju mladih glede učinkovitega ravnanja z okoljem. Izvedli smo dva nagradna natečaja: **»POBARVANKE IN STRIPI MODRI JAN«** (spomladi 2009) in **»SKRIVNOSTNI ZVEZEK«** (konec leta 2009), skozi katera je otroke vodila maskota Modri Jan.

Z namenom ozaveščanja javnosti o OVE je bila osvežena spletna stran www.modra-energija.si, prenova pa je bila zaključena z nagradnim **fotografskim natečajem »Slovenska reka«**, ki se končuje v letu 2010. Poleg tega je bila za potrebe komuniciranja OVE izdana tudi brošura **»MODRI MISLIMO NA JUTRI«**, ki zajema celovito informacijo o skrbi za okolje v povezavi z Modro energijo.

36

Toliko % površine Slovenije pokriva NATURA 2000. To je najvišji delež v EU, zato stalno iščemo kompromise med energetiko in okoljem.

2.14 RAZISKAVE IN RAZVOJ

Na področju energetske politike in delovanja energetskih trgov je bilo leto 2009 na ravni EU prelomno. Sprejeta sta bila dva zakonodajna svežnja: podnebno-energetski sveženj in tretji zakonodajni sveženj o liberalizaciji energetskega trga, ki bosta vplivala na oblikovanje strateško-razvojnih usmeritev poslovanja vsake energetske družbe. Temeljni cilji sprejete energetske politike so trajnostna raba energije, zanesljivost in varnost oskrbe ter konkurenčnost energetskih trgov.

V letu 2009 je skupina HSE usmerila aktivnosti v izvajanje načrtovanih naložbenih projektov skupine, preučitev novega zakonodajnega okvira, vpliv finančne krize na energetski sektor in poslovanje družb v skupini HSE. Skupina HSE je sodelovala pri pripravi novih naložbenih projektov za proizvodnjo EE iz obnovljivih virov, s poudarkom na načrtovanih HE. Drugo pomembno področje so predstavljale aktivnosti na področju zniževanja emisij TGP ter ostalih vplivov na okolje pri proizvodnji EE iz fosilnih goriv. HSE je pobudnik sodelovanja vseslovenskega konzorcija termoelektričnih proizvajalcev pri pripravi celovitega reševanja te problematike.

Razvojne aktivnosti na nivoju skupine HSE

Zaradi optimalne izvedbe in priprave vseh razvojnih aktivnosti ter posameznih projektov v skupini HSE je bilo vzpostavljeno delovanje razvojnega kolegija, katerega namen je spremljanje in koordinacija R&R aktivnosti v skupini HSE. Na ta način bo vzpostavljena zgodnja identifikacija potencialnih razvojnih projektov ter iskanje sinergijskih učinkov razvojnih aktivnosti, kar bo omogočilo optimalno izrabo sredstev, namenjenih za R&R dejavnost. Pravočasna identifikacija razvojnih projektov je pomembna tudi s stališča njihove pravočasne umestitve v strateške nacionalne razvojne programe in druge sheme projektov. Pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov je zelo pomembna tudi uskladitev prioritet in ciljev znotraj skupine HSE. Zato je bila posebna pozornost namenjena uvedbi postopka identifikacije vsebin projektov, pomembnih na ravni skupine, ter projektov, pomembnih na ravni posamezne odvisne družbe.

V drugi polovici leta so potekale aktivnosti za pridobitev dovoljenja Evropske komisije glede podaljšanja obratovanja RTH, ki so jih vodili na MF in MG. Ker je podaljšanje odkopa premoga v RTH neposredno povezano z obratovanjem in poslovanjem TET je v aktivnosti vključen tudi HSE. Pripravljena je bila utemeljitev in stališče HSE glede obratovanja TET v povezavi z uporabo rjavega premoga iz RTH vsaj še do leta 2012.

Projekt CH2OICE

HSE od septembra 2008 sodeluje v projektu CH2OICE², katerega cilj je priprava metodologije za višjo stopnjo trajnostnih meril pri certificiranju proizvodnje EE v HE. Projekt se financira v okviru programa Intelligent Energy Europe. Cilj projekta je razvoj in priprava predloga ustreznega postopka okoljskega certificiranja HE, ki bi bil skladen z Water Framework Directive (2000/60/ES) v povezavi z Direktivo o obnovljivih virih (2001/77/ES). V teku so aktivnosti za poskusno ocenjevanje in certificiranje testnih HE objektov, ki jih bo dal za potrebe projekta na razpolago HSE oziroma naša odvisna družba SENG.

Načrti R&R v prihodnosti

Skupina HSE je aktivna tudi pri pripravi strokovnih podlag za doseganje zavez Slovenije do EU, za vzpostavitev pogojev za izvedbo investicij ter na drugih področjih energetske politike. Sodelovala bo pri pripravi novega Nacionalnega energetskega programa, ki se pripravlja

v letu 2010 in se bo v skladu s sprejetimi obvezami na področju proizvodnje EE zavzemala za konkurenčno proizvodnjo EE v Sloveniji, zmanjševanje okoljskih obremenitev, povečanje deleža OVE ter ustrezno kakovost in zanesljivost oskrbe z EE. Spremembe energetske politike in zakonodaje ter posledično spremembe na energetskih trgih bodo namreč pomembno vplivale tudi na izvajanje nadaljnje razvojne politike skupine HSE.

V ospredju zastavljenih, že začelih ali skorajda realiziranih projektov skupine HSE ostajajo tisti, ki si prizadevajo za zmanjšanje izpustov TGP in povečanje deleža obnovljivih virov v proizvodnem portfelju. Mednje sodijo izgradnja HE na spodnji in srednji Savi, Muri in Idrijci ter drugih vodotokih; projekti izgradnje ostalih projektov OVE (bioplin, solarna energije, vetrna energija itd.), posodabljanje tehnologije na termoeenergetskih objektih ter izvedba naložbe v izgradnjo nadomestnega bloka 6 v TEŠ. Skupina HSE si bo prizadevala za ohranitev energetskih lokacij ter dejavnosti v Zasavju v smislu zdrave ekonomske, okoljske, tehnične in kadrovske politike. Na področju OVE, predvsem geotermalne energije, solarne energije in biomase, pa vedno bolj aktiven postaja tudi PV, ki v sodelovanju s HSE ter nekaterimi domačimi in tujimi institucijami izvaja tudi projekt čistih premogovnih tehnologij.

² CH2OICE - Certification for Hydro: Improving Clean Energy

2.15 NAČRTI ZA PRIHODNOST

VII. strateška konferenca – z združevanjem moči do sinergijskih učinkov

Gospodarska in finančna kriza še vedno močno vplivata na delovanje vseh sfer gospodarstva, tudi energetike. Ključno delo skupine HSE bo v prihodnje usmerjeno v konkurenčno poslovanje, ki bo temeljilo na izpolnjevanju hitro spreminjajočih se tržnih pogojev. Seveda pa bo skupina HSE sočasno skrbela za uresničevanje svojega poslanstva, ki je zagotavljanje varne in zanesljive oskrbe z EE. Ob tem bo še naprej vlagala v tiste razvojne projekte, ki bodo, skladno z zavezujočimi cilji EU, v najmanjši meri obremenjevali okolje, zagotovili varno dobavo EE ter dobre poslovne rezultate. Pri izpolnjevanju zahtev trajnostne energetske politike namreč pomembno mesto zavzema zagotavljanje proizvodnje E-OVE, uveljavljanje učinkovite rabe energije kot prioritete gospodarskega razvoja, ustavitve rasti porabe končne energije ter zniževanje emisij TGP pri proizvodnji EE iz fosilnih goriv. Projekt nadomestnega bloka 6 TEŠ se že izvaja. Naslednje razvojno obdobje je namenjeno OVE.

Struktura razvojnih projektov

Glavni cilji, ki jih bo skupina HSE v prihodnje zasledovala na področju razvoja evropskega in slovenskega trga z EE, so:

- povečati delež prodajnih količin na tujih trgih,
- geografska širitev trgovalnih aktivnosti,
- izkoristiti naše poznavanje trgov v JV Evropi, strateški položaj in sloves zanesljivega poslovnega partnerja med zahodnoevropskimi trgovci z EE kot most med trgovskimi tokovi v različnih regijah in
- razširiti svoje delovanje tudi na druge dejavnosti povezane z energijo.

Izkoriščanje trgovskih priložnosti pri trgovanju z EE na veleprodajnih trgih je mogoče le s prisotnostjo na različnih nacionalnih trgih. Za povečanje trgovanja in prisotnosti na tujih trgih bo HSE nadaljeval z ustanavljanjem podjetij, pridobivanjem licenc za trgovanje in s krepitvijo trgovske mreže.

Doseganje zastavljenih energetske-podnebnih ciljev je mogoče tudi z izvedbo skupnih meddržavnih projektov, kar predstavlja poseben izziv za HSE ravno na področju JV Evrope, kjer je večina držav že v fazi priključevanja EU.

Skupina HSE bo še naprej aktivna na področju JV Evrope, čemur se bo ustrezno prilagodila tudi politika investiranja, pridobivanja finančnih in drugih virov ter sklepanja koristnih poslovnih partnerstev.

Dobro poznavanje razmer na teh trgih in predhodno sodelovanje so prednosti, ki skupini HSE omogočajo sodelovanje pri realizaciji tovrstnih skupnih projektov. Izgradnja in nakup novih proizvodnih zmogljivosti ter mednarodno trgovanje z EE bistveno pripomorejo tako k trajnostni oskrbi Slovenije, manjšanju njene dolgoročne uvozne odvisnosti, znižanju izpostavljenosti geopolitičnim tveganjem, kot tudi k ustvarjanju dobrega poslovnega rezultata. Nenazadnje pa si HSE z aktivnostmi v tej regiji nenehno krepi tržni položaj in ugled pomembnega regionalnega akterja.

2.16 POMEMBNI DOGODKI PO KONCU POSLOVNEGA LETA

25.1.2010 je bil na NS HSE sprejet Poslovni načrt družbe HSE za leto 2010.

V februarju in marcu 2010 so bili na pristojnih organih sprejeti tudi poslovni načrti družb skupine HSE s sedežem v Sloveniji.

Vlada RS se je na 73. seji, 18.3.2010, seznanila z informacijo o opravljenih dejanjih v postopku izgradnje nadomestnega bloka 6 TEŠ.

Vlada RS je na isti seji sprejela izjavo, da ne nasprotuje morebitnemu povečanju posojila Evropske investicijske banke (EIB) za projekt postavitve nadomestnega bloka 6 v TEŠ za 200 mio €, torej posojilu v skupnem znesku do 550 mio €.

30.3.2010 je predsednik vlade Borut Pahor slavnostno zagnal prvo slovensko črpalno hidroelektrarno v Avčah, ki bo podvojila proizvodnjo EE na povodju Soče in povečala konkurenčnost celotne skupine HSE.

Dan kasneje, 31.3.2010 ob 13.uri, smo v TEŠ, zaradi dotrajanosti in ekološke, ekonomske ter tehnološke nesprejemljivosti za obratovanje, po 53. letih delovanja, trajno zaustavili blok 1. S tem nadaljujemo s postopnim zapiranjem že dotrajanih blokov elektrarne.

Aprila 2010 je družba Zvon Ena Holding d.d. v celoti poravnala svoje finančne obveznosti do družbe DEM. Družba DEM je zaradi dvoma v poplačilo že v letu 2008 slabila posojilo v znesku 18,6 mio €. Delno plačilo je prejela v letu 2009, dokončno plačilo pa v letu 2010.

15. in 16.4.2010 je bila v Fiesi izvedena VII. strateška konferenca skupine HSE.

Otroci poganjajo svet naprej

s svojo vedoželjno igrivostjo in raziskovanjem.

3.836

Tolikšno je število zaposlenih v skupini HSE ob koncu leta 2009. Zavedamo se, da je moč skupine HSE v zaposlenih, saj so pomembni nosilci znanja, vrednot in ključni "arhitekti" organizacijske kulture ter s tem vir konkurenčnih prednosti in naši glasniki navznoter in navzven.

85

03 POROČILO O DRUŽBENI ODGOVORNOSTI

3.1 ODGOVORNOST DO ZAPOSLENIH

Tudi v letu 2009 smo nadaljevali načrtano rast poslovanja družbe in skupine ter dosegali poslovne rezultate, ki so v korist vseh naših ključnih javnosti: lastnika, zaposlenih, poslovnih partnerjev in skupnosti, v katero smo vpeti. Uspešno povezujemo politike in vire posameznih področij ter skrbno spremljamo sedanost in imamo aktivno vlogo pri ustvarjanju prihodnosti. Ustvarili smo partnerstvo z vsemi pomembnejšimi deležniki v družbi in to je naš vir moči, konkurenčne prednosti in spodbujevalec sprememb, ki prinašajo nove izzive in priložnosti ter dajejo možnosti za napredek in razvoj v načrtani smeri.

Na globalne spremembe se odzivamo s poudarkom na ravnanju z zaposlenimi in nenehnim ozaveščanjem o ne le lastni, temveč tudi širši družbeni odgovornosti. Pohvalimo se lahko, da skupino HSE odlikujejo zaposleni s širokim spektrom znanj, interesov in talentov. So pomembni gradniki organizacijske kulture ter naši glasniki navznoter in navzven.

86

Kadrovska politika

Eden od virov naših prednosti je ustvarjanje in zagotavljanje pogojev in okolja, ki našim zaposlenim omogočajo doseganje osebnih ambicij in spodbujajo razumno tveganje, ki je nujno potrebno za nadaljnji razvoj, krepitev moči v negotovih situacijah in doseganje zastavljenih strateških ciljev skupine HSE. Poudarek je na nenehnem razvoju zaposlenih na vseh ravneh, orientiranosti v izobraževanje ter motiviranju, s čimer zagotavljamo zadovoljstvo zaposlenih, njihovo zaupanje in zavzetost ter lojalnost skupini, kar je zagotovilo našega nadaljnega napredka, iskanja sinergij in uspešnosti poslovanja. Želimo si posameznike, ki so se pripravljene zavzeti za opazne in merljive poslovne izide, oziroma zaposlene, ki so zavzeti za uresničevanje poslovnih vizij in strategij. Zavedamo se, da strategije same po sebi ne vodijo do uspeha. Uspeh dosežejo ljudje in vrednote, ki jih pri tem usmerjajo. Ljudje smo tisti, ki oblikujemo vizijo, določamo poslanstvo, ustvarjamo kulturo, si postavljamo vrednote in sprejemamo strategije za njihovo uresničevanje. Pomembno je prepoznavati nove poslovne priložnosti in za njih oblikovati nove izdelke in storitve. Če smo pri tem uspešni, je večja verjetnost, da bo uspešna tudi naša skupina.

Bistveni elementi strategije upravljanja s človeškimi viri ostajajo tudi vnaprej:

- podpora poslovnim in strateškim ciljem skupine,
- zaposlovanje visoko usposobljenih kadrov in izboljševanje izobrazbene strukture,
- zagotavljanje optimalnega števila zaposlenih,
- vlaganje v nadgradnjo in prenos znanja ter razvoj kompetenc zaposlenih s poudarkom na razvoju lastnega znanja in usposabljanju vodij za delo s sodelavci,
- izgradnja fleksibilnega sistema nagrajevanja in napredovanja,
- vlaganje v kakovostno in zdravo delovno okolje ter nadaljevanje programa varovanja in krepitve zdravja v delovnih in življenjskih okoljih.

3.1.1 ZAPOSLENI V OBVLADUJOČI DRUŽBI

Vodilni položaj skupine HSE v slovenskem energetskega sistemu, ki hkrati pomeni tudi status glavnega nosilca varne in zanesljive oskrbe Slovenije z EE, nam zagotavlja tudi status izredno privlačnega delodajalca, saj se na nas s prošnjami za zaposlitev obračajo tako kadri z že razvito delovno kariero, kot tudi tisti, ki so šele na njenem začetku. Politika kadrovanja temelji na kombinaciji zaposlovanja kadrov iz:

- skupine HSE oz. iz notranjega trga delovne sile, ki nam ponuja kvalitetne strokovnjake različnih profilov s širokim naborom splošnih in specifičnih kompetenc, ter pomeni za kader, ki prehaja v obvladujočo družbo, napredovanje, nagrado za uspešnost ter perspektivo,
- zunanjega trga delovne sile, s čimer si zagotavljamo dotok novih idej, energij in drugačnih pogledov ter izkušenj.

Pri vodilnih kadrih in strokovnjakih smo oblikovali predvsem politiko vzgajanja lastnega kadra.

Vse navedeno se odraža tudi v kadrovske okrepitvah. V obdobju od januarja do decembra 2009 se je število zaposlenih glede na stanje na dan 31.12.2008 povečalo za 4. Na dan 31.12.2009 nas je bilo tako zaposlenih 116.

Dinamika zaposlovanja je bila enakomerna, saj smo zaposlovali nove sodelavce skozi vse leto.

Prostovoljno pokojninsko zavarovanje

Že od leta 2002, ko smo zaposlili prve kadre, ki so prešli v HSE iz naših hčerinskih družb, ima tudi HSE svoj pokojninski načrt oziroma program prostovoljnega

dodatnega pokojninskega zavarovanja pri Kapitalski družbi d.d., v katerega je vključena večina zaposlenih. Na ta način želimo svojim zaposlenim z dolgoročno obliko varčevanja na osebni račun vsakega posameznika ob dopolnitvi določene starosti zagotoviti dodatno pokojnino in kvalitetnejše življenje po zaključeni delovni karieri.

Zaposleni in družbena skupnost

Zaposleni nimamo obveznosti samo do svojega delodajalca in do sebe, temveč tudi do širšega okolja, zato smo aktivni člani številnih gospodarskih, strokovnih in športnih združenj. V skrbi za zdravje in dobro počutje HSE spodbuja in finančno podpira športno rekreativno udejstvovanje zaposlenih v okviru športnega društva HSE.

Izobraževanje

Dogajanja v poslovnem okolju in naša ambicija ustvarjati novo in presežno vrednost za najširši krog uporabnikov, potreba po hitrem odzivanju na okolje, fleksibilnosti in inovativnosti zahtevajo od nas kot delodajalca sistematično izobraževalno dejavnost, od zaposlenih pa nenehno izobraževanje in izpopolnjevanje ter nove načine mišljenja in prenos znanja.

Glede na to, da je izobraževanje v najširšem smislu v pozitivni povezavi z uspešnostjo, za našo družbo ne pomeni zgolj strošek, ki sodi v »porabo«, temveč izobraževanje pojmuje kot dolgoročno naložbo oziroma kapital. V letu 2009 smo za izobraževanje in izpopolnjevanje namenili 0,01% čistih prihodkov od prodaje. V letu 2009 smo največ ur, t.j. 2.487 ur, namenili strokovnim izpopolnjevanjem.

Izobraževanj se je udeležilo 94% zaposlenih, kar je za 14% več kot v preteklem letu, skupno pa je bilo izvedenih 3.648 ur oz. 117 ur več kot v letu 2008. V povprečju smo dosegli 32 ur izobraževanja na zaposlenega (študij ob delu v ta podatek ni vključen), kar je v povprečju za 1 uro na zaposlenega več kot v letu 2008. Na nekaterih segmentih izobraževanja so zaposleni že v preteklih letih dosegli najvišjo stopnjo znanja.

Sama izobraževalna dejavnost obsega poleg izpopolnjevanja znanja in usposabljanja zaposlenih tudi študij ob delu in štipendiranje.

Študij ob delu

V obdobju od pričetka leta 2002 do konca leta 2009 je študij ob delu zaključilo 21 zaposlenih, od tega jih je 12 pridobilo naziv magistra znanosti, 4 univerzitetno izobrazbo, 4 visokošolsko izobrazbo in 1 višješolsko

izobrazbo. Med vsemi prevladujeta študij elektrotehnike in ekonomije.

HSE trenutno finančno podpira študij 16 zaposlenim na podlagi sklenjene pogodbe o izobraževanju – to predstavlja 70% glede na vse naše »študente« ob delu, saj spremljamo tudi tiste zaposlene, ki se izobražujejo v svojem lastnem interesu. Le-tim HSE skladno s kolektivno pogodbo zagotavlja skupno 7 dni študijskega dopusta v posameznem koledarskem letu. Finančno pomoč omogočamo zaposlenim, ki študirajo v interesu družbe, šele po uspešno zaključenem 1. letniku študija.

Trenutno se ob delu izobražuje 23 zaposlenih oz. slaba petina vseh zaposlenih, pri čemer podatek vključuje zaposlene, ki imajo s HSE sklenjeno pogodbo o izobraževanju in tiste, ki se izobražujejo v lastnem interesu. Struktura izobraževanja ob delu nam pokaže, da se 3 zaposleni izobražujejo za pridobitev naziva doktor znanosti, 7 za pridobitev naziva magister znanosti, 7 za pridobitev naziva magister po bolonjskem programu, 4 za pridobitev visokošolske strokovne izobrazbe in 2 za pridobitev višješolske strokovne izobrazbe.

V letu 2009 smo v skladu s Poslovnim načrtom sklenili pogodbo o izobraževanju s petimi zaposlenimi:

- eno pogodbo o izobraževanju za financiranje magistrskega študija s področja managementa;
- tri pogodbe o izobraževanju za financiranje magistrskega bolonjskega študijskega programa, in sicer eno za magistrski bolonjski študijski program »Energetika«, ki ga izvaja Fakulteta za energetiko, eno za magistrski bolonjski študijski program »Organizacija in management kadrovskih in izobraževalnih sistemov«, ki ga izvaja Fakulteta za organizacijske vede Kranj in eno za magistrski bolonjski študijski program »Management«, ki ga izvaja Ekonomska fakulteta v Ljubljani;
- eno pogodbo o izobraževanju za financiranje višješolskega študijskega programa smer »poslovni sekretar«, ki ga izvaja Center višjih šol Gea College.

Štipendiranje

Študentje v razvojno dejavnost vnesejo nove ideje in poglede na reševanje delovne problematike. HSE podpira, tako v finančnem smislu kot tudi v smislu praktičnega usposabljanja in postopnega uvajanja v organizacijsko okolje, študente tehničnih, družboslovnih in naravoslovnih znanosti. Število štipendistov na dan 31.12.2009 je 2.

3.1.2 ZAPOSLENI V SKUPINI HSE

Konec leta 2009 je bilo v skupini HSE zaposlenih 3.836 delavcev, kar je 2% manj v primerjavi s stanjem 31.12.2008.

Izobrazbena struktura

Izobrazbena struktura zaposlenih je v skupini HSE iz leta v leto boljša.

Tematske delavnice

Seveda pa vlaganja v izobraževanje sama po sebi še ne zagotavljajo uspešnost neke družbe oziroma skupine. Zato skupina HSE že od leta 2004 organizira tematske delavnice na različnih nivojih za celotno skupino HSE, ki so postale učinkovit del izobraževalnega sistema skupine HSE.

Za skupino HSE so bili v letu 2009 organizirani štirje seminarji, in sicer seminar Davek na dodano vrednost, Opredmetena osnovna sredstva, Letna poročila in Koordinacija planiranja in razporejanja operativnega vzdrževanja s pomočjo inteligentnega mobilnega sistema IPS-ENERGY.

STANJE ZAPOSLENIH V SKUPINI HSE

DRUŽBA	31.12.2009	%	31.12.2008	%	IND 09/08
HSE	116	3	112	2,9	104
DEM	288	8	279	7,2	103
SENG	130	3	126	3,2	103
TEŠ	498	13	490	12,6	102
TET	220	6	220	5,6	100
skupina PV	2.527	66	2.619	67,2	96
HSE Invest	55	1	49	1,3	112
HESS	0	0	0	0,0	0
HSE Italia	0	0	0	0,0	0
HSE Balkan Energy	1	0	1	0,0	100
HSE Hungary	0	0	0	0,0	0
HSE Adria	1	0	1	0,0	100
HSE Bulgaria	0	0	0	0,0	0
SKUPAJ	3.836	100	3.897	100,0	98

ŠTEVILO ZAPOSLENIH NA DAN 31.12.2009 IN POVPREČNO ŠTEVILO ZAPOSLENIH V LETU 2009 PO IZOBRAZBENIH RAZREDIH

IZOBRAZBENI RAZRED	ZAPOSLENI NA DAN 31.12.2009		POVPREČNO ŠT. ZAPOSLENIH V LETU 2009	
	Obvladujoča družba	Skupina HSE	Obvladujoča družba	Skupina HSE
I.	0	254	0	270
II.	0	178	0	186
III.	0	15	0	16
IV.	1	1.495	1	1.541
V.	15	1.063	14	1.058
VI.	13	344	14	334
VII.	66	448	67	429
VIII. in IX.	21	39	20	36
SKUPAJ	116	3.836	115	3.867

3.2 ODGOVORNOST DO NARAVNEGA OKOLJA

Okolju prijazni

Slovenija je vstop v EU dočakala z razmeroma dobro ohranjeno naravo in tudi s spoznanjem, da je okolje eden bistvenih pogojev za bodoči razvoj.

Skupina HSE je že ob pričetku svojega delovanja oblikovala svojo okoljsko politiko, katere bistvo lahko strnemo v nekaj osnovnih točkah:

- EE proizvajati z minimalnimi vplivi na okolje,
- spoštovati vse zakonske norme in priporočila,
- upajati najboljše tehnologije, ki so na voljo, da so vplivi na okolico čim manjši,
- spodbujati razvoj OVE,
- doseči partnerski odnos z lokalnimi skupnostmi in skupaj reševati okoljske probleme,
- načrtovati trajnostni razvoj proizvodnje EE in
- doseči trajnostno obratovanje in razvoj energetskih zmogljivosti.

Vse družbe v skupini HSE, ki proizvajajo EE, kot tudi obvladujoča družba, imajo mednarodni certifikat kakovosti ISO 9001 in mednarodni okoljski certifikat ISO 14001. Z njunim doslednim upoštevanjem zagotavljajo varno in okolju prijazno pridobivanje EE v vseh hidroenergetskih objektih. Z okoljskimi sanacijami in posodobitvami sta okolju prijaznejšo tehnološko raven dosegli tudi obe TE, PV pa je bil med prvimi premogovniki na svetu, ki je dokazal celovito in odgovorno ravnanje z okoljem po zahtevah tega standarda.

Obnovljivi viri energije

Skupina HSE se zaveda svoje odgovornosti do okolja, v katerem deluje, zato si prizadeva za pridobivanje EE iz OVE in racionalno rabo energije. Skupina HSE je največji proizvajalec EE iz OVE, saj je v letu 2009 proizvedla kar 92% vse proizvedene EE iz OVE v Sloveniji.

Področje OVE se v Sloveniji po zgledu evropskih držav hitro razvija. V popravku slovenskega Energetskega zakona (2008) je tako pretežen del namenjen predvsem E-OVE in v okviru tega tudi potrdilom o izvoru. Nova evropska direktiva 2009/28/ES predpisuje vsem državam EU nacionalne splošne cilje za delež OVE v končni porabi energije za leto 2020, ki za Slovenijo znaša 25%.

Energija iz HE je količinsko najpomembnejši vir EE iz obnovljivih virov v Sloveniji. Področje OVE je zato zelo pomembno tako za poslovanje kot tudi za prihodnje oblikovanje zunanje podobe družbe. Na področju E-OVE so se zato že v drugi polovici leta 2004 pričele aktivnosti, povezane z vzpostavljanjem domačega trga z E-OVE (Modra energija), sodelovanje pri oblikovanju podzakonskih aktov, ki urejajo to področje, ter mednarodne aktivnosti, ki se nanašajo na prodajo obnovljivih certifikatov doma in v tujini.

Modra energija

V letu 2004 je HSE v sodelovanju z distribucijskimi družbami zasnoval projekt Modra energija. Modra energija je EE, pridobljena iz okolju prijaznih, obnovljivih virov. Namen projekta Modra energija je spodbujanje razvoja E-OVE, oblikovanje trga s tovrstno energijo in njena prodaja v Sloveniji. S projektom Modra energija smo slovenskim odjemalcem EE na področju celotne Slovenije omogočili, da lahko sami izbirajo, iz katerih virov bo proizvedena EE, ki jo uporabljajo. Prodaja Modre energije je stekla z januarjem 2005. Od 1.7.2007, torej od popolnega odprtja trga z EE, nudimo Modro energijo poslovnim in tudi gospodinjstvom odjemalcem.

V projekt Modra energija so vključene HE družb skupine HSE, ki so certificirane po mednarodnem sistemu RECS. E-OVE v RS prodajajo HSE in distribucijske družbe odjemalcem pod znamko Modra energija. HSE partnerjem projekta zagotavlja obnovljivost energije tako, da v njihovem imenu unovči ustrezno število RECS certifikatov. Modra energija ima enotno ceno 0,00417 €/kWh. Lastnik blagovne znamke je HSE, ki koordinira projekt, skrbi za komunikacijo z javnostmi in za promocijo Modre energije. V sklopu projekta sta se oblikovala in zaščitila blagovna znamka in logotip.

V skladu s pogodbo med partnerji projekta Modra energija se večji del sredstev od prodaje Modre energije (60%) steka v Modri sklad, ki je namenjen spodbujanju pridobivanja E-OVE, raziskavam na področju pospeševanja pridobivanja tovrstne energije ter razvoju, obnovi in izgradnji enot, ki tako energijo proizvajajo. Z zbranimi sredstvi je bilo kvalitetno izpeljanih več obsežnih izobraževalnih projektov, raziskovalnih nalog, študij in izvedba številnih poletnih izobraževalnih taborov na področju E-OVE in URE, v fazi izvedbe pa je tudi izgradnja treh sončnih elektrarn na treh srednjih šolah v Sloveniji, ki bodo služile tudi kot promocijsko izobraževalni instrumenti.

Modri Jan

Modri Jan

Vzorci obnašanja, ki jih pridobimo v mladosti, ostanejo naši tudi kasneje. Zato je treba s pomembnostjo odgovornega ravnanja z okoljem seznaniti že otroke. Samo tako lahko pričakujemo, da bodo naravo občudovali tudi zanamci. Zato smo zasnovali projekt Modri Jan ter v tem okviru tudi spletno stran www.modri-jan.si. Mladi na tej spletni strani skozi zabavne vsebine spoznavajo energijo in z okoljem povezano tematiko. Spoznavajo, da z odločitvijo za OVE in njeno varčno uporabo lahko tudi sami prispevajo k varovanju narave. V okviru tega projekta redno izvajamo tudi različne natečaje in nagradne igre, kjer otroke spodbujamo k razmišljanju o pomenu OVE in URE.

60%

vseh sredstev od prodaje
Modre energije se steka v
Modri sklad

Distribuirana proizvodnja OVE-E in SPTE

Na področju učinkovite rabe energije in soproizvodnje EE z visokim izkoristkom je HSE kot partner vstopil v projekt Kogeneracija Planina. Namen projekta je zamenjava obstoječih plinskih naprav za namen ogrevanja objektov z dvema kogeneracijskima motorjema, s čimer bo dosežena učinkovitejša energetska izraba plina.

Racionalna raba energije

HSE si že od začetka svojega obstoja prizadeva za promocijo rabe OVE in tudi za siceršnje varovanje okolja, v katerem deluje. Sestavni del teh aktivnosti so tudi prizadevanja za osveščanje javnosti o varčnem ravnanju z energijo, ki so namenjena ne le gospodarnejšemu ravnanju z okoljem, temveč tudi preprečevanju ekstremnih okoliščin, ki jih lahko povzroči nesmotrna (po)raba EE (npr. električni mrk, kolaps sistema...).

Od septembra leta 2006 HSE izvaja širšo informativno-izobraževalno kampanjo Energija.si, ki na domiselni način izobražuje o racionalni rabi EE. S promoviranjem varovanja okolja in racionalne rabe energije se HSE v slovenski in mednarodni javnosti pozicionira kot ozaveščeno in družbeno odgovorno družbo.

3.3 ODGOVORNOST DO ŠIRŠE DRUŽBENE SKUPNOSTI

HSE se zaveda svoje odgovornosti do okolja in družbe. Kot vsako leto smo tudi v začetku leta 2009 podprli kampanjo »ENERGIJA SI, BODI UČINKOVIT«, ki je v prvem delu temeljila na akciji »PRIHRANI DO 50% PRI RAČUNU ZA EE«. Akcija je porabnike z nasveti, podprtimi z izračuni o možnem prihranku, usmerjala k zmanjševanju porabe EE in s tem tudi k zniževanju stroškov. V aprilu se je kampanja nadaljevala z akcijo »IZRAČUNAJ SVOJ CO₂ ODTIS« s spletnim kalkulatorjem. Prav CO₂ namreč predstavlja največji delež (okoli 80%) emisij toplogrednih plinov, ki v največji meri prispevajo k podnebnim spremembam.

V poletnih mesecih smo s sredstvi Modrega sklada podprli akcijo E-foruma, ki je inovativni projekt za usposabljanje mladih za promocijo nizko ogljične družbe. Ob zaključku leta pa smo se odločili priskočiti na pomoč otrokom iz socialno ogroženih družin. Akcija z imenom »BODI DOBER ZGLED V LETU 2010« je potekala med 20.10. in 20.11. Otroci so preko obrazca na spletni strani www.modri-jan.si poslali pismo »Dobri vili«. 1.616 prejetih pisem je HSE »spremenil« v donacijo in jo decembra v sodelovanju z društvom Žogica namenil pomoči potrebnim otrokom.

Leto 2009 je zaznamovala gospodarska in finančna kriza. V skupini HSE smo se trudili po svojih najboljših močeh pomagati organizacijam, društvom, posameznikom, ki so pomoči oziroma podpore posebej potrebni, tako v obliki namensko usmerjenih sponzorstev, kot tudi donacij.

CO₂ (okoli 80%)

predstavlja najvišji delež emisij
toplogrednih plinov, ki v največji meri
prispevajo k podnebnim spremembam

Človek poganja svet naprej

v prihodnost. Človeška populacija šteje danes preko 6,6 milijarde posameznikov, in od nas vseh je odvisno, kakšen bo naš jutri.

Dodana vrednost družbe HSE

112 mio €
2009

+160%

43 mio €
2008

93

04 RAČUNOVODSKO POROČILO DRUŽBE HSE

4.1 REVIZORJEVO POROČILO

DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Davčna ulica 1
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: + 386 (0)1 3072 800
Fax: + 386 (0)1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA **lastnikom družbe Holding Slovenske elektrarne d.o.o.**

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene nekonsolidirane računovodske izkaze gospodarske družbe Holding Slovenske elektrarne d.o.o., ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2009, izkaz poslovnega izida, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi. Ta odgovornost vključuje: vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitev računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, izbiro in uporabo ustreznih računovodskih usmeritev ter pripravo računovodskih ocen, ki so utemeljene v danih okoliščinah.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Ime Deloitte se nanaša na eno ali več družb članic švicarskega združenja Deloitte Touche Tohmatsu, od katerih je vsaka ločena in samostojna pravna oseba. Podroben opis pravne organiziranosti združenja Deloitte Touche Tohmatsu in njenih družb članic je na voljo na www.deloitte.com/si/nasa-druzba.

Member of Deloitte Touche Tohmatsu

Mnenje

Po našem mnenju so nekonsolidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega stanja gospodarske družbe Holding Slovenske elektrarne d.o.o. na dan 31. decembra 2009 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi.

Družba Holding Slovenske elektrarne d.o.o. je obvladujoča družba v skupini Holding Slovenske elektrarne, ki pripravlja konsolidirane računovodske izkaze v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi. Konsolidirani računovodski izkazi skupine Holding Slovenske elektrarne d.o.o. za leto, končano 31. decembra 2009, bodo predstavljeni ločeno.

Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zahtevah

V skladu s prvim odstavkom 57. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) smo pregledali poslovno poročilo družbe. Po našem mnenju je poslovno poročilo usklajeno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.

Barbara Žibret Kralj

Pooblaščenca revizorka

Deloitte.
DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 1

Yuri Sidorovich

Predsednik uprave

Ljubljana, 23. april 2010

4.2 IZJAVA DIREKTORJA

Generalni direktor družbe HSE potrjujem računovodske izkaze družbe HSE d.o.o. za poslovno leto 2009, pojasnila k računovodskim izkazom ter uporabljene računovodske usmeritve.

Generalni direktor izjavljam, da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve, da so bile računovodske ocene izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja in da letno poročilo predstavlja resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja družbe in izidov njenega poslovanja za leto 2009.

Generalni direktor potrjujem, da so bili računovodski izkazi sestavljeni v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah, Slovenskimi računovodskimi standardi in ostalimi predpisi, ki urejajo področje računovodenja. Računovodski izkazi so izdelani na osnovi predpostavke o nadaljnjem poslovanju družbe.

Borut Meh
generalni direktor HSE d.o.o.

Ljubljana, 23.4.2010

96

4.3 UVODNA POJASNILA

Podlaga za sestavitev računovodskih izkazov

Računovodski izkazi in pojasnila k izkazom so sestavljeni po določilih ZGD-1 in v skladu s SRS (2006) za poslovno leto 2009, ki je enako koledarskemu.

Računovodski izkazi so sestavljeni v evrih.

Temeljni računovodski predpostavki in kakovostne značilnosti računovodskih izkazov

Pri pripravi računovodskih izkazov sta upoštevani temeljni računovodski predpostavki:

- upoštevanje nastanka poslovnega dogodka,
- časovna neomejenost delovanja

ter zahtevane kakovostne značilnosti:

- razumljivost,
- ustreznost,
- zanesljivost,
- primerljivost.

Tečaj in način preračuna v domačo valuto

Računovodske postavke, izkazane v tuji valuti, so v izkazu poslovnega izida preračunane po tečaju Banke Slovenije na dan nastanka poslovnega dogodka.

Stanje denarnih sredstev, terjatev in obveznosti, izkazanih v tuji valuti, so na dan 31.12.2009 preračunane po tečaju Banke Slovenije.

Tečajne razlike iz preračunov so izkazane med finančnimi prihodki oz. finančnimi odhodki.

Pri preračunu sredstev in obveznosti, izkazanih v tujih valutah, so na dan 31.12.2009 uporabljeni naslednji tečaji:

- € na dan 31.12.2009 = 1,4406 USD (ZDA);
- € na dan 31.12.2009 = 26,473 CZK (Češka);
- € na dan 31.12.2009 = 7,3 HRK (Hrvaška);
- € na dan 31.12.2009 = 270,42 HUF (Madžarska);
- € na dan 31.12.2009 = 1,4836 CHF (Švica);
- € na dan 31.12.2009 = 1,9558 BGN (Bolgarija);
- € na dan 31.12.2009 = 8,3 NOK (Norveška);
- € na dan 31.12.2009 = 4,2363 RON (Romunija);
- € na dan 31.12.2009 = 0,8881 GBP (Velika Britanija);
- € v decembru 2009 = 95,025 RSD (Srbija);
- € v decembru 2009 = 62,100 MKD (Makedonija).

Računovodske usmeritve

Pri izkazovanju in vrednotenju postavk v računovodskih izkazih se neposredno uporabljajo določila SRS (2006), razen pri vrednotenju postavk, pri katerih določila SRS (2006) dajejo možnost izbire med različnimi načini vrednotenja. V teh primerih ima družba določene metode vrednotenja v Pravilniku o računovodstvu ali sprejete sklepe posloводства družbe.

Podružnici in predstavništva družbe

Družba ima v tujini dve podružnici, in sicer na Češkem in Slovaškem ter dve predstavništvi, in sicer v Srbiji in Romuniji. Rezultati poslovanja podružnic oz. predstavništev so vključeni v računovodske izkaze družbe.

Neopredmetena sredstva

Neopredmetena sredstva sodijo med dolgoročna sredstva in omogočajo izvajanje dejavnosti družbe, pri tem pa fizično ne obstajajo. Med neopredmetenimi sredstvi družba izkazuje premoženjske pravice s končno dobo koristnosti in emisijske kupone.

Neopredmeteno dolgoročno sredstvo je ob začetnem pripoznanju izkazano po nabavni vrednosti. V nabavno vrednost se vštevajo tudi uvozne in nevračljive nakupne datjave. Nabavna vrednost ne vsebuje obresti do nastanka neopredmetenega sredstva.

Za merjenje neopredmetenih sredstev po pripoznanju se uporablja model nabavne vrednosti.

Kasneje se vrednost znižuje za znesek obračunane amortizacije, evidentirane na kontu popravka vrednosti. V bilanci stanja je izkazano po knjigovodski vrednosti, kot razliki med nabavno vrednostjo in popravkom vrednosti.

Neopredmeteno sredstvo se amortizira posamično po metodi enakomernega časovnega amortiziranja. Amortizirati se začne, ko je na razpolago za uporabo.

Za amortizacijo se uporabljajo amortizacijske stopnje, ki so za posamezno vrsto neopredmetenega sredstva opredeljene na podlagi predvidene dobe koristnosti.

Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva so del dolgoročnih sredstev v lasti družbe, ki se uporabljajo za opravljanje dejavnosti družbe.

Opredmeteno osnovno sredstvo je ob začetnem pripoznanju izkazano po nabavni vrednosti, ki jo sestavljajo nakupna cena, uvozne in nevračljive nakupne

dajatve ter stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno njegovi usposobitvi za nameravano uporabo. V nabavno vrednost niso vključeni stroški izposojanja v zvezi s pridobitvijo opredmetenega osnovnega sredstva do njegove usposobitve za uporabo.

Nabavna vrednost ne vsebuje stroškov razgradnje oz. odstranitve opredmetenih osnovnih sredstev.

Nadomestni deli večjih vrednosti so evidentirani med opredmetenimi osnovnimi sredstvi in se amortizirajo v dobi koristnosti sredstva, za katerega so bili nabavljeni.

Za merjenje opredmetenih osnovnih sredstev po pripoznanju se uporablja model nabavne vrednosti.

Za opredmetena osnovna sredstva sta v knjigovodskih razvidih izkazana posebej nabavna vrednost in posebej popravek vrednosti, v bilanci stanja pa so izkazana po knjigovodski vrednosti kot razliki med nabavno vrednostjo in popravkom vrednosti.

Stroški, ki kasneje nastajajo v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom, povečujejo njegovo nabavno vrednost, če povečujejo njegove prihodnje koristi v primerjavi s prvotno ocenjenimi.

Pripoznanje opredmetenega osnovnega sredstva v knjigovodskih evidencah in bilanci stanja se odpravi, če se odtuji. Razlika med čisto prodajno vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo odtujenega osnovnega sredstva se izkaže kot prevrednotovalni poslovni prihodek oz. odhodek.

Opredmeteno osnovno sredstvo se začne amortizirati prvi dan naslednjega meseca po tem, ko je razpoložljivo za uporabo.

Amortizacija se obračunava posamično po metodi enakomernega časovnega amortiziranja.

Za amortizacijo se uporabljajo amortizacijske stopnje, ki so za posamezno vrsto opredmetenih osnovnih sredstev opredeljene na podlagi predvidene dobe koristnosti.

Finančne naložbe

Finančne naložbe sodijo med sredstva družbe, s katerimi si družba povečuje svoje finančne prihodke iz donosov teh naložb.

Finančna naložba se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po izvirni vrednosti, povečani za stroške, ki jih je mogoče pripisati neposredno temu poslu (razen finančnih naložb, izmerjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida).

Finančne naložbe se v poslovnih knjigah družbe pripoznajo po datumu poravnave (datumu plačila).

Finančne naložbe se v računovodskih izkazih družbe po začetnem pripoznanju vrednotijo po nabavni vrednosti (tudi finančne naložbe v odvisne in pridružene družbe) in so izkazane v četrti skupini finančnih naložb. Ker zanje (razen izvedenih finančnih instrumentov) ni mogoče ugotoviti poštene vrednosti, se ne prevrednotujejo in zato iz tega naslova ne vplivajo na presežek iz prevrednotenja.

Morebitni znaki slabitev finančnih naložb se ugotavljajo na letni ravni. Če so znaki slabitve izkazani, se pripravi cenitev finančne naložbe in v primeru, da je knjigovodska vrednost višja od nadomestljive vrednosti, se finančna naložba oslabi. Rezultat slabitve se izkaže med prevrednotovalnimi poslovnimi odhodki tekočega leta.

Glede na predvideno poravnavo oz. razlog posedovanja so finančne naložbe v bilanci stanja izkazane med dolgoročnimi in kratkoročnimi sredstvi.

Terjatve

Med sredstva družbe uvrščamo **terjatve** kot pravice iz premoženjskopравnih in drugih razmerij zahtevati od določene osebe plačilo dolga, dobavo stvari ali storitve.

98

Terjatve vseh vrst se ob začetnem pripoznanju izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin, ob predpostavki, da bodo poplačane.

V bilanci stanja so terjatve izkazane po neto vrednosti, kar pomeni, da so zmanjšane za znesek oblikovanih popravkov dvomljivih terjatev. Oblikovanje popravkov terjatev je individualno. Če terjatve niso poravnane v določenem obdobju, se štejejo za dvomljive.

Terjatve manjših vrednosti se odpišejo na podlagi sklepa posloводства, ko se ugotovi, da bi bil znesek izterjave višji od neporavnane terjatve in je zato nadaljevanje izterjave ekonomsko neupravičeno.

Glede na zapadlost v plačilo so terjatve v bilanci stanja izkazane med dolgoročnimi in kratkoročnimi sredstvi.

Denarna sredstva

Denarna sredstva predstavlja knjižni denar t.j. denar na računih pri bankah, ki se lahko uporablja za plačevanje. Sestavljajo ga denar na računih in denarna sredstva, vezana na odpoklic.

Knjigovodska vrednost denarnih sredstev je enaka njihovi začetni nominalni vrednosti, ki se kasneje pri denarnih sredstvih v tuji valuti zaradi spremembe tečaja lahko spremeni.

Kratkoročne aktivne časovne razmejitve

Kratkoročne aktivne časovne razmejitve sestavljajo kratkoročno odloženi stroški in kratkoročno nezaračunani prihodki.

Kratkoročno odloženi stroški vsebujejo zneske, ki ob svojem nastanku še ne bremenijo poslovnega izida družbe.

Kratkoročno nezaračunani prihodki so zneski, ki so upoštevani v poslovnem izidu, vendar še niso zaračunani.

Kapital

Celotni kapital je opredeljen z zneski, ki jih je vložil lastnik ter z zneski, ki so se pojavili pri poslovanju in pripadajo lastniku.

Osnovni kapital se vodi v domači valuti. Osnovni kapital in kapitalske rezerve predstavljajo denarne in stvarne vloške lastnika.

Druge rezerve iz dobička so oblikovane na podlagi sklepov NS in skupščine.

Čisti poslovni izid predstavlja nerazporejen del čistega poslovnega izida družbe tekočega leta.

Presežek iz prevrednotenja vsebuje vrednosti izvedenih finančnih instrumentov za varovanje pred tveganji.

Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

Rezervacije so oblikovane za obveznosti, ki se bodo po predvidevanjih na podlagi obvezujočih preteklih dogodkov pojavile v naslednjih obdobjih, njihova vrednost pa temelji na oceni sedanje vrednosti izdatkov, ki bodo po predvidevanjih potrebni za poravnavo teh obveznosti.

Ocena rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine je narejena na podlagi aktuarskega izračuna. Oblikovane so na podlagi ocenjene višine obveznosti za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja.

Pripoznanje rezervacij se v poslovnih knjigah odpravi, če ni več razlogov za njihovo oblikovanje oz. črpanje. V tem primeru se odprava rezervacij izkaže med drugimi poslovnimi prihodki.

Dolgoročne pasivne časovne razmejitve predstavljajo dolgoročno vnaprej vračunane stroške.

Dolgoročne obveznosti

Dolgoročne obveznosti so pripoznane obveznosti v zvezi s financiranjem lastnih sredstev, ki jih je potrebno v obdobju, daljšem od leta dni, vrniti v denarju.

Del dolgoročnih obveznosti, ki zapade v plačilo prej kot v letu dni po datumu bilance stanja, je izkazan med kratkoročnimi obveznostmi.

Dolgoročne finančne obveznosti so dobljena dolgoročna posojila na podlagi posojilnih pogodb, katerih rok zapadlosti je daljši od leta dni. Ob začetnem pripoznanju so izkazane z zneski prejetih denarnih sredstev. Kasneje se znižujejo za odplačano glavnico.

Obračunane, pa še ne zapadle obresti od dolgoročnih finančnih obveznosti so izkazane med drugimi kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi.

Kratkoročne obveznosti

Kratkoročne obveznosti so pripoznane obveznosti v zvezi s financiranjem lastnih sredstev, ki jih je potrebno v obdobju, krajšem od leta dni, vrniti v denarju.

Med kratkoročnimi finančnimi obveznostmi je izkazan del dolgoročnih finančnih obveznosti, ki zapade v plačilo v roku enega leta po datumu bilance stanja in kratkoročna posojila. Ob začetnem pripoznanju so izkazane z zneski prejetih denarnih sredstev. Kasneje se znižujejo za odplačano glavnico.

Obračunane, pa še ne zapadle obresti od kratkoročnih finančnih obveznosti so izkazane med drugimi kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi.

Knjigovodska vrednost kratkoročnih poslovnih obveznosti je enaka znesku iz ustreznih listin ob njihovem nastanku.

Izpeljani finančni instrumenti

Izpeljani finančni instrumenti so finančni instrumenti, katerih vrednost se spremeni zaradi spremembe obrestne mere oz. cene blaga ali vrednostnega papirja in ne zahtevajo začetne čiste finančne naložbe.

Družba uporablja izpeljane finančne instrumente za trgovanje (za emisijske kupone) in za varovanje pred tveganjem (standardizirane rokovne pogodbe za EE, obrestne zamenjave in valutne termenske posle).

Pri finančnih instrumentih za trgovanje se dobički in izgube evidentirajo neposredno v izkazu poslovnega izida.

Pri finančnih instrumentih za varovanje pred tveganjem gre za varovanje denarnega toka, zato se del dobičkov in izgub, ki so opredeljeni kot uspešno varovanje, pripozna v kapitalu, razlika pa v izkazu poslovnega izida.

Dobiček ali izguba, pripoznan v kapitalu, se prenese v poslovni izid v obdobju, v katerem vpliva na poslovni izid tudi varovana postavka.

V poslovnih knjigah družbe se standardizirane rokovne pogodbe evidentirajo po neto načelu, kar pomeni, da se sama vrednost rokovne pogodbe prikazuje izvenbilančno.

Izvenbilančna evidenca

V **izvenbilančni evidenci** so prikazani poslovni dogodki, ki ne vplivajo neposredno na postavke v računovodskih izkazih, so pa pomembni za informiranje uporabnikov računovodskega poročila.

Prihodki

Prihodki so pripoznani, če je povečanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano s povečanjem sredstva ali z zmanjšanjem dolga in je to povečanje mogoče zanesljivo izmeriti.

Prihodki so pripoznani, ko se upravičeno pričakuje, da bodo vodili do prejemkov, če ti niso uresničeni že ob nastanku.

Čiste prihodke od prodaje sestavljajo prodajne vrednosti prodanega blaga ter opravljenih storitev v obračunskem obdobju. Merijo se na podlagi prodajnih cen, navedenih v računih ali drugih listinah.

Med drugimi poslovnimi prihodki so izkazani prihodki od odprave rezervacij in prevrednotovalni poslovni prihodki nastali pri odtujitvi opredmetenih osnovnih sredstev, ter prihodki iz odprave slabitve terjatev. Pripoznajo se na podlagi izdanih računov oz. drugih ustreznih listin.

Finančni prihodki se pojavljajo v zvezi z dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi naložbami, v zvezi s terjatvami ter kratkoročnimi obveznostmi. Finančni prihodki se priznavajo ob obračunu ne glede na prejemke, če ne obstaja utemeljen dvom glede njihove velikosti, zapadlosti v plačilo in poplačljivosti.

Obresti se obračunavajo v sorazmerju s pretečenim obdobjem ter glede na neodplačani del glavnice in dogovorjeno obrestno mero.

Druge prihodke sestavljajo neobičajne postavke. Pojavljajo se v dejansko nastalih zneskih.

Odhodki

Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstva ali s povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti.

Poslovni odhodki se pripoznajo ob nabavi trgovskega blaga oz. ko je storitev opravljena.

Stroški dela predstavljajo zaslužke zaposlencev v času njihovega službovanja v družbi.

Amortizacija se obračuna, skladno z dogovorjeno stopnjo na podlagi ocene uporabe neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev.

Prevrednotovalne poslovne odhodke sestavljajo presežek knjigovodske nad prodajno vrednostjo opredmetenih osnovnih sredstev, odpis opredmetenih osnovnih sredstev in odpis dvomljivih terjatev.

Finančni odhodki se pojavljajo v zvezi z dolgoročnimi finančnimi naložbami in obveznostmi.

Pripoznajo se po obračunu ne glede na plačila, ki so povezana z njimi.

Obresti se pripoznajo v sorazmerju s pretečenim obdobjem ter glede na neodplačani del glavnice in dogovorjeno obrestno mero.

Druge odhodke sestavljajo neobičajne postavke. Pojavljajo se v dejansko nastalih zneskih.

Poročanje po področnih in območnih odsekih

Družba deli čiste prihodke od prodaje na dva območna odseka, domači in tuji trg. Podrobnejša delitev znotraj tujih trgov ni prikazana, niti poslovni izid za te trge, ker družba ocenjuje, da je razkritje teh podatkov za družbo lahko škodljivo. Sredstva in obveznosti do virov sredstev so z vidika območnih odsekov nedeljiva celota.

Ker so pogoji poslovanja in vplivi tveganj za posamezne skupine produktov enaki, družba ne razčlenjuje poslovanja po področnih odsekih.

Davčni vidik

Družba je davčni zavezanec po Zakonu o davku na dodano vrednost, Zakonu o trošarinah in Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb. Podružnica družbe na Češkem je davčna zavezanka za davek od dohodkov pravnih oseb in DDV.

Odloženi davki

Odloženi davki so namenjeni pokrivanju začasne razlike med knjigovodsko in davčno vrednostjo sredstev in obveznosti do virov sredstev. Izkazane terjatve za odloženi davek predstavljajo višino obračunanega davka od dohodka pravnih oseb od odbitnih začasnih razlik, kar pomeni manjše plačilo davka v prihodnjih obdobjih.

4.4 BILANCA STANJA

		v €	
POSTAVKA	Pojasnilo	31.12.2009	31.12.2008
SREDSTVA		1.176.889.598	1.158.781.276
A. DOLGOROČNA SREDSTVA		976.637.084	951.519.702
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	1	4.168.833	8.178.427
1. Dolgoročne premoženjske pravice		4.168.833	8.178.427
II. Opredmetena osnovna sredstva	2	8.520.693	6.774.756
1. Zemljišča in zgradbe		1.695.415	1.737.447
b) Zgradbe		1.695.415	1.737.447
3. Druge naprave in oprema		2.341.292	2.613.773
4. Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo		4.483.986	2.423.536
a) Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi		4.483.986	2.423.536
IV. Dolgoročne finančne naložbe	3	957.826.055	929.662.269
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil		957.826.055	929.662.269
a) Delnice in deleži v družbah v skupini		957.170.705	885.578.229
b) Delnice in deleži v pridruženih družbah		543.850	545.500
c) Druge delnice in deleži		111.000	43.536.871
č) Druge dolgoročne finančne naložbe		500	1.669
V. Dolgoročne poslovne terjatve	4	2.872.054	2.715.058
3. Dolgoročne poslovne terjatve do drugih		2.872.054	2.715.058
VI. Odložene terjatve za davek	5	3.249.449	4.189.192
B. KRATKOROČNA SREDSTVA		193.086.513	202.115.396
II. Zaloge		563	779
1. Material		563	779
III. Kratkoročne finančne naložbe	6	71.467.521	68.242.000
1. Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil		43.427.521	0
b) Druge delnice in deleži		43.427.521	0
2. Kratkoročna posojila		28.040.000	68.242.000
b) Kratkoročna posojila drugim		28.040.000	68.242.000
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	7	119.439.143	127.497.862
1. Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini		1.880.440	1.615.189
2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev		102.944.733	97.575.738
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih		14.613.970	28.306.935
V. Denarna sredstva	8	2.179.286	6.374.755
C. KRATKOROČNE AČR	9	7.166.001	5.146.178

BILANCA STANJA (nadaljevanje)

v €

POSTAVKA		Pojasnilo	31.12.2009	31.12.2008
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV			1.176.889.598	1.158.781.276
A.	KAPITAL	10	845.844.637	798.817.478
I.	Vpoklicani kapital		29.558.789	29.558.789
1.	Osnovni kapital		29.558.789	29.558.789
II.	Kapitalske rezerve		561.243.185	561.243.185
III.	Rezerve iz dobička		226.498.386	169.502.829
5.	Druge rezerve iz dobička		226.498.386	169.502.829
IV.	Presežek iz prevrednotenja		(1.573.172)	11.634.567
VI.	Čisti poslovni izid poslovnega leta		30.117.449	26.878.108
B.	REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PČR	11	15.866.215	19.175.683
1.	Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti		495.138	431.612
2.	Druge rezervacije		13.899.743	17.272.737
3.	Dolgoročne pasivne časovne razmejitev		1.471.334	1.471.334
C.	DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	12	116.595.562	161.302.465
I.	Dolgoročne finančne obveznosti		116.595.562	161.267.186
2.	Dolgoročne finančne obveznosti do bank		116.431.050	161.118.007
4.	Druge dolgoročne finančne obveznosti		164.512	149.179
II.	Dolgoročne poslovne obveznosti		0	35.279
2.	Dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		0	35.279
Č.	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	13	197.220.693	173.979.273
II.	Kratkoročne finančne obveznosti		74.686.957	9.811.956
2.	Kratkoročne finančne obveznosti do bank		74.686.957	9.811.956
III.	Kratkoročne poslovne obveznosti		122.533.736	164.167.317
1.	Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini		81.089.140	130.737.900
2.	Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		28.744.589	28.959.611
4.	Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov		1.500	0
5.	Druge kratkoročne poslovne obveznosti		12.698.507	4.469.806
D.	KRATKOROČNE PČR		1.362.491	5.506.377

* Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

4.5 IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

v €

POSTAVKA	Pojasnilo	2009	2008
1. Čisti prihodki od prodaje	14	764.485.829	819.264.527
a) Na domačem trgu		520.590.851	578.426.525
- iz razmerij do podjetij v skupini		3.018.461	4.827.794
- iz razmerij do drugih		517.572.390	573.598.731
b) Na tujem trgu		243.894.978	240.838.002
- iz razmerij do podjetij v skupini		7.438.283	5.022.245
- iz razmerij do drugih		236.456.695	235.815.757
4. Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	15	19.697.246	1.041.190
5. Stroški blaga, materiala in storitev	16	669.795.404	766.089.817
a) Nabavna vrednost prodanih blaga in materiala ter str.porabljenega mat.		663.691.502	759.887.952
b) Stroški storitev		6.103.902	6.201.865
6. Stroški dela	17	7.113.750	6.545.268
a) Stroški plač		5.444.308	4.884.574
b) Stroški socialnih zavarovanj		1.091.134	981.354
- od tega stroški pokojninskih zavarovanj		684.478	611.140
c) Drugi stroški dela		578.308	679.340
7. Odpisi vrednosti		2.694.670	1.493.117
a) Amortizacija		1.264.683	1.458.542
b) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih		555.617	7.893
c) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih		874.370	26.682
8. Drugi poslovni odhodki		2.043.732	11.050.720
POSLOVNI IZID IZ POSLOVANJA		102.535.519	35.126.795
9. Finančni prihodki iz deležev	18	15.444.581	28.017.618
a) Finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini		15.442.181	27.800.000
č) Finančni prihodki iz drugih naložb		2.400	217.618
10. Finančni prihodki iz danih posojil	18	502.493	2.037.012
a) Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini		0	12.260
b) Finančni prihodki iz posojil, danih drugim		502.493	2.024.752
11. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	18	2.986.704	1.622.351
a) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do družb v skupini		602.775	330.226
b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih		2.383.929	1.292.125
12. Finančni odhodki za oslavitve in odpisov finančnih naložb	19	29.228.609	0
13. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	19	4.284.750	9.088.733
b) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank		4.136.258	7.993.672
č) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti		148.492	1.095.061
14. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	19	479.320	776.715
b) Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obveznosti		22.588	71.577
c) Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti		456.732	705.138
POSLOVNI IZID IZ REDNEGA DELOVANJA		87.476.618	56.938.328
15. Drugi prihodki		381.737	4.670.086
16. Drugi odhodki	20	9.100.237	3
POSLOVNI IZID ZUNAJ REDNEGA DELOVANJA		[8.718.500]	4.670.083
CELOTNI POSLOVNI IZID	21	78.758.118	61.608.411
17. Davek iz dobička	22	17.581.902	7.649.606
18. Odloženi davki	23	941.318	202.590
19. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	24	60.234.898	53.756.215

* Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

4.6 IZKAZ DENARNIH TOKOV

v €

POSTAVKA	2009	2008
A. DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
a) Postavke izkaza poslovnega izida	67.720.701	36.072.591
Poslovni prihodki (razen za prevrednotenje) in finančni prihodki iz poslovnih terjatev	766.927.071	825.179.356
Poslovni odhodki brez amortizacije (razen za prevrednotenje) in finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	(691.150.459)	(782.819.664)
Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	(8.055.911)	(6.287.101)
b) Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev, rezervacij ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja	(31.656.351)	17.283.733
Začetne manj končne poslovne terjatve	21.594.155	22.731.312
Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve	(2.019.823)	935.849
Začetne manj končne odložene terjatve za davek	939.743	202.590
Začetne manj končne zaloge	216	81.802
Končni manj začetni poslovni dolgovi	(49.039.974)	(8.008.971)
Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve in rezervacije	(3.130.668)	1.341.151
c) Prebitek prejemkov pri poslovanju ali prebitek izdatkov pri poslovanju (a+b)	36.064.350	53.356.324
B. DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU		
a) Prejemki pri naložbenju	804.460.094	857.726.055
Prejemki od dobljenih obresti in deležev v dobičku drugih, ki se nanašajo na naložbenje	16.071.695	30.054.630
Prejemki od odtujitve neopredmetenih sredstev	14.351.200	6.789.804
Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	132.199	16.771
Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb	773.905.000	820.864.850
b) Izdatki pri naložbenju	(858.376.524)	(938.112.626)
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	(11.754.926)	(5.643.872)
Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	(2.998.445)	(1.607.210)
Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb	(109.920.153)	(50.414.544)
Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb	(733.703.000)	(880.447.000)
c) Prebitek prejemkov pri naložbenju ali prebitek izdatkov pri naložbenju (a + b)	(53.916.430)	(80.386.571)
C. DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
a) Prejemki pri financiranju	50.000.000	161.000.000
Prejemki od povečanja dolgoročnih finančnih obveznosti	0	74.000.000
Prejemki od povečanja kratkoročnih finančnih obveznosti	50.000.000	87.000.000
b) Izdatki pri financiranju	(36.343.389)	(131.434.720)
Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	(6.531.433)	(7.160.006)
Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti	(9.811.956)	(6.374.714)
Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti	(20.000.000)	(116.000.000)
Izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku	0	(1.900.000)
c) Prebitek prejemkov pri financiranju ali prebitek izdatkov pri financiranju (a + b)	13.656.611	29.565.280
Č. KONČNO STANJE DENARNIH SREDSTEV	2.179.286	6.374.755
x) Denarni izid v obdobju	(4.195.469)	2.535.033
y) Začetno stanje denarnih sredstev	6.374.755	3.839.722

* Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

4.7 IZKAZ GIBANJA KAPITALA

Za leto 2008

v €

POSTAVKA	Vpoklicani kapital		Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička		Presežek iz prevrednotenja	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid poslovnega leta		SKUPAJ
	Osnovni kapital			Druge rezerve iz dobička			Preneseni čisti dobiček	Čisti dobiček poslovnega leta		
A. Stanje 1.1.2008	29.558.789	561.243.185	138.319.123	0	0	21.839.790	6.205.599	0	0	757.166.486
B. Premiki v kapital	0	0	0	0	0	62.261.577	0	53.756.215	0	116.017.792
d) Vnos čistega poslovnega izida poslovnega leta								53.756.215		53.756.215
f) Druga povečanja sestavin kapitala						62.261.577				62.261.577
C. Premiki v kapitalu	0	0	31.183.706	0	0	0	(4.305.599)	(26.878.107)	0	0
a) Razporeditev čistega dobička kot sestavine kapitala po sklepu uprave in nadzornega sveta			26.878.107					(26.878.107)		0
b) Razporeditev čistega dobička za oblikovanje dodatnih rezerv po sklepu skupščine			4.305.599				(4.305.599)			0
Č. Premiki iz kapitala	0	0	0	0	0	(72.466.800)	(1.900.000)	0	0	(74.366.800)
a) Izplačilo dividend							(1.900.000)			(1.900.000)
č) Prenos presežka iz prevrednotenja (v poslovne prihodke ali finančne prihodke)						(3.153.071)				(3.153.071)
d) Druga zmanjšanja sestavin kapitala						(69.313.729)				(69.313.729)
D. Končno stanje 31.12.2008	29.558.789	561.243.185	169.502.829	0	0	11.634.567	0	26.878.108	0	798.817.478

* Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

4.7 IZKAZ GIBANJA KAPITALA

Za leto 2009

v €

POSTAVKA	Vpoklicani kapital		Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička		Presežek iz prevrednotenja	Preneseni čisti poslovnizid		Čisti poslovni izid poslovnega leta		SKUPAJ
	Osnovni kapital			Druge rezerve iz dobička			Preneseni čisti poslovnizid		Čisti dobiček poslovnega leta		
A. Stanje 1.1.2009	29.558.789	561.243.185	169.502.829	0	0	11.634.567	26.878.108	0	0	0	798.817.478
B. Premiki v kapital	0	0	0	0	0	6.630.506	0	0	60.234.898	0	66.865.404
d) Vnos čistega poslovnega izida poslovnega leta									60.234.898		60.234.898
f) Druga povečanja sestavin kapitala						6.630.506					6.630.506
C. Premiki v kapitalu	0	0	56.995.557	0	0	0	(26.878.108)	(30.117.449)	0	0	0
a) Razporeditev čistega dobička kot sestavine kapitala po sklepu uprave in nadzornega sveta			30.117.449					(30.117.449)			0
b) Razporeditev čistega dobička za oblikovanje dodatnih rezerv po sklepu skupščine			26.878.108				(26.878.108)				0
Č. Premiki iz kapitala	0	0	0	0	0	(19.838.245)	0	0	0	(19.838.245)	0
č) Prenos presežka iz prevrednotenja (v poslovne odhodke ali finančne prihodke)			13.461.948								13.461.948
d) Druga zmanjšanja sestavin kapitala			(33.300.193)								(33.300.193)
D. Končno stanje 31.12.2009	29.558.789	561.243.185	226.498.386	0	0	(1.573.172)	0	0	30.117.449	0	845.844.637
BILANČNI DOBIČEK	0	0	0	0	0	0	0	0	30.117.449	0	30.117.449

* Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

4.8 POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

4.8.1 BILANCA STANJA

Splošno

Informacije o podlagi za sestavitev bilance stanja in o posebnih računovodskih usmeritvah ter metodah, izbranih in uporabljenih pri pomembnih poslih in drugih poslovnih dogodkih za družbo, so predstavljene v pojasnilih posameznih sredstev in obveznosti do virov sredstev.

Družba ne razpolaga z dodatnimi informacijami, ki v obrazcu bilance stanja niso predpisane, bi pa bile pomembne za pošteno predstavitev družbe.

Izpostavljenost tveganjem v zvezi s posameznimi vrstami sredstev in obveznosti ter njihovo obvladovanje je razkrito v poslovnem delu letnega poročila.

Sredstva in obveznosti do virov sredstev so izkazani po pošteni vrednosti, razen če je za določeno vrsto sredstva oz. obveznosti ni mogoče ugotoviti. V tem primeru so izkazana po izvirni vrednosti.

V nadaljevanju so podana razkritja posameznih postavk bilance stanja družbe na dan 31.12.2009.

(1) NEOPREDMETENA SREDSTVA 4.168.833 €

Med dolgoročnimi premoženjskimi pravicami so izkazana naslednja neopredmetena sredstva:

- programska oprema,
- vlaganja v tuja opredmetena sredstva in
- emisijski kuponi.

Za programsko opremo se odvisno od predvidene dobe koristnosti uporabljajo amortizacijske stopnje v razponu od 8,33% do 33,33%.

V letu 2009 so bile pregledane dobe koristnosti pomembnejše programske opreme in na novo ocenjene dobe koristnosti nekatere programske opreme, kar je vplivalo na spremenjeno višino obračunane amortizacije.

Na začetku leta 2009 je imela družba 375.000 emisijskih kuponov. Družba je v letu 2009 kupila 865.000 in prodala 1.040.000 emisijskih kuponov. Zaloga emisijskih kuponov (veljavnih za obdobje 2008-2012) na dan 31.12.2009 znaša 200.000 kuponov. Med letom se je za zniževanje vrednosti zaloge uporabljala metoda drseče povprečne cene, zaloga se je konec leta 2009 na podlagi zadnje objavljene cene za emisijske kupone na nemški borzi ECC stabilila v višini 397.000 €.

GIBANJE NEOPREDMETENIH SREDSTEV

v €

NEOPREDMETENA SREDSTVA	DOLGOROČNE PREMOŽENJSKE PRAVICE (brez emisijskih kuponov)	EMISIJSKI KUPONI CO ₂	SKUPAJ
Nabavna vrednost 31.12.2008	4.081.609	6.457.280	10.538.889
Pridobitve	101.288	10.124.400	10.225.688
Odtujitve	(9.500)	(13.940.680)	(13.950.180)
Nabavna vrednost 31.12.2009	4.173.397	2.641.000	6.814.397
Odpisana vrednost 31.12.2008	1.850.682	509.780	2.360.462
Amortizacija	398.224		398.224
Odtujitve	(342)	(509.780)	(510.122)
Prevrednotenja		397.000	397.000
Odpisana vrednost 31.12.2009	2.248.564	397.000	2.645.564
Knjigovodska vrednost 31.12.2008	2.230.927	5.947.500	8.178.427
Knjigovodska vrednost 31.12.2009	1.924.833	2.244.000	4.168.833

(2) OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

8.520.693 €

Med opredmetenimi osnovnimi sredstvi družbe so izkazani poslovni prostori, oprema in investicija v izgradnjo HE na srednji Savi.

V letu 2009 so bile pregledane dobe koristnosti pomembnejše opreme in ugotovljeno je bilo, da so

dobe koristnosti pravilno ocenjene glede na trenutna predvidevanja o uporabnosti teh sredstev.

Na opredmetenih osnovnih sredstvih družba nima vpisanih hipotek, niti nima opredmetenih osnovnih sredstev v finančnem najemu.

Družba je preverila razloge za morebitno slabitev vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev in ugotovila, da teh ni.

GIBANJE OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV

v €

OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	OPREDMETANA OSNOVNA SREDSTVA V GRADNJI IN IZDELAVI			
	ZGRADBE	DRUGE NAPRAVE IN OPREMA		SKUPAJ
Nabavna vrednost 31.12.2008	1.948.127	5.978.570	2.423.536	10.350.233
Pridobitve			3.278.332	3.278.332
Prenos iz investicij v teku		693.165	[693.165]	0
Odtujitve		[452.792]	[524.717]	[977.509]
Nabavna vrednost 31.12.2009	1.948.127	6.218.943	4.483.986	12.651.056
Odpisana vrednost 31.12.2008	210.680	3.364.797	0	3.575.477
Amortizacija	42.032	824.427		866.459
Odtujitve		[311.573]		[311.573]
Odpisana vrednost 31.12.2009	252.712	3.877.651	0	4.130.363
Knjigovodska vrednost 31.12.2008	1.737.447	2.613.773	2.423.536	6.774.756
Knjigovodska vrednost 31.12.2009	1.695.415	2.341.292	4.483.986	8.520.693

108

AMORTIZACIJSKE SKUPINE OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV

SKUPINA OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV	AMORTIZACIJSKA STOPNJA	ŽIVLJENJSKA DOBA
Zgradbe	2% - 3%	33 - 50 let
Pohištvo	10% - 25%	4 - 10 let
Računalniška oprema	10% - 50%	2 - 10 let
Drobni inventar	25% - 33,33%	3 - 4 leta
Osebna vozila	12,5% - 20%	5 - 8 let
Druga oprema	15% - 25%	4 - 6,7 let

(3) DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE

957.826.055 €

Glavnino sredstev družbe predstavljajo dolgoročne finančne naložbe, med katerimi zavzemajo bistven del **naložbe v delnice in deleže družb v skupini**. Med njimi so izkazane naložbe v družbe, kjer ima družba neposredno ali posredno preko drugih lastnikov večinski delež, in za to skupino družb sestavlja skupinske računovodske izkaze.

Na strani povečanj vrednosti v odvisne družbe je bila v letu 2009 izvedena dokapitalizacija v družbo TEŠ, izvršena so bila naknadna vplačila v kapital družbe HESS in ustanovljena je bila družba HSE MAK Energy.

Na strani znižanj vrednosti finančnih naložb v odvisne družbe, je bila izvedena slabitev dolgoročne finančne naložbe v družbo PV, in sicer se je knjigovodska vrednost znižala na nadomestljivo vrednost, ki je enaka vrednosti pri uporabi. Slabitev se je izvedla na osnovi cenitve, ki jo je pripravila družba P&S CAPITAL d.o.o iz Ljubljane. Pri pripravi cenitve je sodeloval pooblaščen ocenjevalec vrednosti podjetij certificiran pri Slovenskem inštitutu za revizijo.

Med **naložbami v deleže pridruženih družb** je izkazan 45% delež v družbi PPE Kidričevo.

Med **drugimi delnicami in deleži** je izkazana naložba v družbo Stelkom d.o.o. (19% delež).

Iz dolgoročnih sta bili med kratkoročne finančne naložbe konec leta 2009 preneseni naslednji finančni naložbi:

- 33% delež v družbi Hidro Močnost v višini 1.650 €, ker je bil v začetku leta 2010 prodan,
- 51% delež v družbi Toplofikatsia-Ruse AD v višini 43.425.871 €, ker je sklenjena pogodba o prodaji v drugi polovici leta 2010.

Nobena od družb, v kateri je družba edini ali delni lastnik, ne kotira na borzi. Zato razloge za morebitno slabitev ni bilo mogoče ugotavljati na podlagi borznih cen, so se pa preverili morebitni razlogi za slabitev na podlagi primerjave knjigovodske vrednosti dolgoročne finančne naložbe družbe s sorazmernim delom knjigovodske vrednosti celotnega kapitala odvisnih oz. pridruženih družb, v povezavi s Pojasnilom 1 k SRS 3 – oslabitev finančnih naložb, izdanim s strani Slovenskega inštituta za revizijo. Razlogi za slabitev so bili ugotovljeni pri dolgoročni finančni naložbi v družbo PV, pri ostalih dolgoročnih finančnih naložbah, kjer vrednost naložbe presega vrednost deleža v kapitalu odvisnih družb, razlogi za slabitev niso bili ugotovljeni.

Družba ocenjuje, da dolgoročne finančne naložbe niso tvegane.

GIBANJE DOLGOROČNIH FINANČNIH NALOŽB, RAZEN POSOJIL

v €

DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE, RAZEN POSOJIL	NALOŽBE V DELNICE IN DELEŽE DRUŽB V SKUPINI RAZEN PRIDRUŽENIH DRUŽB	NALOŽBE V DELNICE IN DELEŽE PRIDRUŽENIH DRUŽB	DRUGE NALOŽBE V DELNICE IN DELEŽE	DRUGE DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	SKUPAJ
Nabavna vrednost 31.12.2008	969.378.441	545.500	43.536.871	1.669	1.013.462.481
Pridobitve	100.819.416			500	100.819.916
Odtujitve				[1.669]	[1.669]
Prenosi		[1.650]	[43.425.871]		[43.427.521]
Nabavna vrednost 31.12.2009	1.070.197.857	543.850	111.000	500	1.070.853.207
Odpisana vrednost 31.12.2008	83.800.212	0	0	0	83.800.212
Prevrednotenje	29.226.940				29.226.940
Odpisana vrednost 31.12.2009	113.027.152	0	0	0	113.027.152
Knjigovodska vrednost 31.12.2008	885.578.229	545.500	43.536.871	1.669	929.662.269
Knjigovodska vrednost 31.12.2009	957.170.705	543.850	111.000	500	957.826.055

SPREMEMBE DOLGOROČNIH FINANČNIH NALOŽB V DRUŽBE V SKUPINI

v €

SPREMEMBE DOLGOROČNIH FINANČNIH NALOŽB	2009
Dokapitalizacija družbe Termoelektrarna Šoštanj d.o.o.	85.458.800
Povečanje dolgoročne naložbe v družbo Hidroelektrarne na Spodnji Savi d.o.o.	15.333.838
Ustanovitev družbe HSE MAK Energy d.o.o.	26.778
Slabitev dolgoročne finančne naložbe v družbo Premogovnik Velenje d.d.	(29.226.940)
Skupaj spremembe dolgoročnih finančnih naložb	71.592.476

DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE V PRIDRUŽENE DRUŽBE

v €

DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE V PRIDRUŽENE DRUŽBE	DELEŽ V KAPITALU %	VIŠINA CELOTNEGA KAPITALA ODVISNE DRUŽBE V €	POSLOVNI IZID TEKOČEGA LETA V €	VREDNOST NALOŽBE PER 31.12.09 V €	VREDNOST NALOŽBE PER 31.12.08 V €
Plinsko parna elektrarna d.o.o. Tovarniška 10, Kidričevo	45,00%	1.233.243	9.761	543.850	543.850

DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE V ODVISNE DRUŽBE

v €

DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE V ODVISNE DRUŽBE	DELEŽ V KAPITALU %	VIŠINA CELOTNEGA KAPITALA ODVISNE DRUŽBE V €	POSLOVNI IZID TEKOČEGA LETA V €	VREDNOST NALOŽBE PER 31.12.09 V €	VREDNOST NALOŽBE PER 31.12.08 V €
Dravske elektrarne Maribor d.o.o. Obrežna ulica 170, 2000 MARIBOR	100,00%	515.440.404	28.191.320	387.058.979	387.058.979
Soške elektrarne Nova Gorica d.o.o. Erjavčeva 20, 5000 NOVA GORICA	100,00%	167.381.606	4.784.220	152.692.249	152.692.249
HESS d.o.o. Cesta prvih borcev 18, 8250 BREŽICE	51,00%	219.078.170	1.260.651	110.607.548	95.273.710
Termoelektrarna Šoštanj d.o.o. Cesta Lole Ribarja 18, 3325 ŠOŠTANJ	100,00%	344.372.708	54.997	216.117.777	130.658.977
Termoelektrarna Trbovlje d.o.o. Ob železnici 27, 1420 TRBOVLJE	81,33%	35.078.228	719.170	24.503.340	24.503.340
Premogovnik Velenje d.d. Partizanska cesta 78, 3320 VELENJE	77,73%	109.974.369	260.199	60.408.543	89.635.483
HSE Invest d.o.o. Obrežna ulica 170a, 2000 MARIBOR	25,00%	701.496	171.291	80.000	80.000
HSE Italia S.r.l. Via Roma 20, Gorizia, Italy	100,00%	80.549	33.702	29.690	29.690
HSE Hungary Kft. Károlyi Mihály u. 12, Budimpešta, Madžarska	100,00%	5.495.112	103.862	4.004.965	4.004.965
HSE Balkan Energy d.o.o. Bulevar Mihaila Pupina 117, Beograd, Srbija	100,00%	941.408	87.248	1.025.063	1.025.063
HSE Adria d.o.o. Miramarska 24, Zagreb, Hrvatska	100,00%	872.067	181.940	102.553	102.553
HSE Bulgaria EOOD 45A Bulgaria Blvd., Triaditza Region, Sofia, Bolgarija	100,00%	418.062	(25.889)	513.220	513.220
HSE MAK Energy DOOEL Belasica no. 2, 1000 Skopje, Makedonija	100,00%	22.649	(2.074)	26.778	0
SKUPAJ				957.170.705	885.578.229

(4) DOLGOROČNE POSLOVNE TERJATVE

2.872.054 €

Dolgoročne poslovne terjatve do drugih predstavljajo dani depoziti kot varščine za trgovanje z EE na borzi v Sloveniji in borzah v tujini.

(5) ODLOŽENE TERJATVE ZA DAVEK

3.249.449 €

Odložene terjatve za davek je družba oblikovala iz naslova odhodkov, ki vplivajo na poslovni izid tekočega leta, niso pa davčno priznani v tekočem letu in iz naslova prevrednotenja dolgoročne finančne naložbe in izvedenih finančnih inštrumentov.

Terjatve za odloženi davek so v višini 941.318 € pripoznane v izkazu poslovnega izida, v višini 1.575 € pa v bilanci stanja.

GIBANJE TERJATEV ZA ODLOŽENI DAVEK

v €

TERJATVE ZA ODLOŽENI DAVEK	REZERVACIJE	SLABITVE	AMORTIZACIJA	OBREŠTNE ZAMENJAVE	SKUPAJ
Vrednost 31.12.2008	1.130.166	2.936.783	90.917	31.326	4.189.192
Oblikovanje, povečanje	8.401	3.097.493	4.804	1.575	3.112.273
Črpanje, zmanjšanje	(1.054.097)	(2.936.783)	(61.136)	0	(4.052.016)
Vrednost 31.12.2009	84.470	3.097.493	34.585	32.901	3.249.449

(6) KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE

71.467.521 €

Med kratkoročnimi finančnimi naložbami so izkazani:

- delnice v družbi Toplofikatsia-Ruse AD v višini 43.425.871 €,
- delež v družbi Hidro Močnost v višini 1.650 € in
- kratkoročni depoziti v višini 28.040.000 €.

Družba ima v družbi Toplofikatsia-Ruse AD 51% delež in 51% glasovalnih pravic, vendar zaradi višje potrebne večine za veljavnost skupščinskega sklepa sama brez soglasja drugega lastnika ne more sprejemati strateških odločitev v družbi Toplofikatsia-Ruse AD. Enaki pogoji odločanja veljajo tudi za drugega lastnika. Družba se je z dosedanjim drugim partnerjem tudi že dogovorila

za prenos lastništva 51% deleža do konca leta 2010, iz česar tudi izhaja, da družba nima več pravic iz naslova razdelitve ustreznih deležev pripadajočega dobička. Zaradi omenjenih dejstev družba Toplofikatsia-Ruse AD ni vključena v konsolidirane izkaze skupine HSE. Naložba je v posamičnih izkazih družbe in konsolidiranih izkazih skupine HSE vrednotena po nakupni vrednosti. Družba smatra, da so podrobnejša razkritja poslovna skrivnost.

Kratkoročni depoziti so naloženi v slovenskih bankah z rokom dospelosti v januarju 2010. Depoziti niso zavarovani. Družba na podlagi internih pravilnikov sledi načelu varnosti naloženih sredstev in načelu razpršenosti depozitov po posameznih bankah ter spremlja njihovo boniteto.

Družba ocenjuje, da kratkoročne finančne naložbe niso tvegane.

KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE

v €

VRSTA KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	31.12.09	31.12.08
Kratkoročne finančne naložbe v delnice in deleže	43.427.521	0
Kratkoročni depoziti	28.040.000	68.242.000
Skupaj kratkoročne finančne naložbe	71.467.521	68.242.000

KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE V DRUŽBO TOPLOFIKATSIA-RUSE AD

v €

KRATKOROČNA FINANČNA NALOŽBA V DRUŽBO	DELEŽ V KAPITALU %	VIŠINA CELOTNEGA KAPITALA DRUŽBE V €	POSLOVNI IZID TEKOČEGA LETA V €	VREDNOST NALOŽBE PER 31.12.09 V €	VREDNOST NALOŽBE PER 31.12.08 V €
Toplofikatsia Ruse AD tec-Iztok Street, 7009 Ruse, Bolgarija	51,00%	24.341.957	374.271	43.425.871	43.425.871

(7) KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE

119.439.143 €

Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini v višini 1.880.440 € predstavljajo v glavnini terjatve za prodano EE in terjatve za storitve izvajanja določenih funkcij za odvisne družbe.

Kratkoročne terjatve do kupcev (brez družb v skupini) v višini 102.944.733 € sestavljajo v glavnini terjatve iz naslova prodaje EE v Sloveniji in v tujini.

Med kratkoročnimi poslovnimi terjatvami do drugih v višini 14.613.970 € so v glavnini izkazane terjatve za vstopni DDV.

Kupci svoje terjatve večinoma poravnajo v roku ali z manjšo zamudo. V primeru zamude plačila se kupcem v Sloveniji in tujini zaračunajo zamudne obresti, dogovorjene s pogodbo. Do izdelave tega poročila je bila večina zapadlih terjatev (razen dvomljivih) tudi poravnana, in sicer v skupnem znesku 12.674.293 €.

Dvomljiva terjatev iz naslova zagotavljanja sistemskih storitev, oblikovana v letu 2007 v višini 14.683.915 €, je bila v letu 2009 v celoti poplačana. V letu 2009 so bile oblikovane dvomljive terjatve v višini 873.996 €.

Družba konec leta 2009 nima terjatev do posloводства in članov NS.

Terjatve do kupcev za EE, ki nastanejo po letnih pogodbah, s katerimi bi se preseglo limit kupca, so večinoma zavarovane z bančnimi garancijami, korporativnimi garancijami ali menicami. Z nekaterimi kupci ima družba terjatve podrobno regulirane s sklenjenimi EFET sporazumi, pri nekaterih pa zaradi kupčeve strateške pozicije in/ali finančne stabilnosti zavarovanje ni zahtevano. Za vsakega posameznega kupca se odločitev o potrebnosti zavarovanja sprejme na osnovi Sistemkega navodila za upravljanje s kreditnimi tveganji in Sistemkega navodila za način določanja in spremljanja kreditnih tveganj, ki med drugim določa tudi način določanja limitov.

Kratkoročno trgovanje z EE se izvaja preko borz-terjatve s tega naslova so zavarovane že z obveznim sistemom članstva, preko trgovalnih portalov in z bilateralnimi pogodbami-s temi kupci ima družba večinoma sklenjene EFET sporazume, izjema pa so terjatve, pri katerih enako kot pri letnem trgovanju zaradi posebnosti kupca zavarovanje ni zahtevano ali pa so nasprotno zavarovane zaradi presegevanja limita, ki je določen za posameznega kupca.

Pri ostalih terjativah zaradi njihove specifičnosti zavarovanje ni potrebno.

Družba ocenjuje, da so tveganja iz naslova terjatev do kupcev glede na navedene ukrepe obvladovana.

KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE

v €

VRSTA TERJATVE	31.12.09	31.12.08
Kratkoročne terjatve do kupcev v Sloveniji	71.257.917	66.625.301
Kratkoročne terjatve do kupcev v tujini	33.567.256	32.565.626
Kratkoročni predujmi za neopravljene storitve v Sloveniji	6.600	2.743.872
Kratkoročni predujmi za neopravljene storitve v tujini	1.304	7.500
Kratkoročne terjatve iz poslovanja za tuj račun	0	614.709
Kratkoročne terjatve povezane s finančnimi prihodki	51.261	181.706
Kratkoročne terjatve do države	13.502.379	24.046.748
Kratkoročne terjatve do drugih	1.052.426	712.400
Skupaj kratkoročne poslovne terjatve	119.439.143	127.497.862

RAZČLENITEV KRATKOROČNIH TERJATEV PO ROKIH ZAPADLOSTI

v €

OBDOBJE ZAPADLOSTI	31.12.09	31.12.08
Nezapadle terjatve	106.759.005	110.534.545
Zapadle terjatve - do 3 mesece	12.679.318	16.963.317
Zapadle terjatve - od 3 do 6 mesecev	770	0
Zapadle terjatve več kot 6 mesecev	874.046	14.683.915
Skupaj	120.313.139	142.181.777

KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE DO DRUŽB V SKUPINI

v €

DRUŽBA V SKUPINI	31.12.09	31.12.08
Dravske elektrarne Maribor d.o.o.	1.704	8.592
Soške elektrarne Nova Gorica d.o.o.	378.032	8.592
Premogovnik Velenje d.d.	563.391	852.737
HESS d.o.o.	46.270	59.956
Termoelektrarna Trbovlje d.o.o.	2.154	0
Termoelektrarna Šoštanj d.o.o.	2.676	0
HSE Invest d.o.o.	852	0
HSE Balkan Energy d.o.o.	23.924	22.396
HSE Hungary Kft.	767.459	613.687
HSE Adria d.o.o.	91.828	27.993
HSE Bulgaria EOOD	453	19.785
HSE Italia S.r.l.	1.697	1.451
Skupaj kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini	1.880.440	1.615.189

(8) DENARNA SREDSTVA

2.179.286 €

Med denarnimi sredstvi so izkazana denarna sredstva na računih družbe v Sloveniji in tujini ter depoziti na odpoklic v Sloveniji in tujini.

V okviru leta 2009 in z zapadlostjo na dan 31.12.2009 je imela družba dogovorjene samodejne zadolžitve v obliki limitov na transakcijskih računih pri bankah v višini 10.000.000 €. V okviru leta so bili limiti izkoriščeni v manjših zneskih, na dan 31.12.2009 pa samodejne zadolžitve niso bile korišćene.

(9) KRATKOROČNE AČR

7.166.001 €

Glavnina kratkoročnih aktivnih časovnih razmejitev se nanaša na posle, povezane s trgovanjem z EE (stroški avkcij, odstopanja za EE, potrdila o izvoru).

AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE DRUŽBE

v €

VRSTA AKTIVNIH ČASOVNIH RAZMEJITEV	31.12.2009	31.12.2008
Kratkoročno odloženi stroški	4.962.988	1.947.320
Kratkoročno nezaračunani prihodki	2.202.763	3.198.858
DDV od prejetih predujmov	250	0
Skupaj aktivne časovne razmejitve	7.166.001	5.146.178

(10) KAPITAL

845.844.637 €

Vrednost **osnovnega kapitala in kapitalskih rezerv** se v letu 2009 ni spremenila.

Druge rezerve iz dobička so se povečale za 56.995.557 €, in sicer:

- po sklepu skupščine za bilančni dobiček leta 2008 v višini 26.878.108 €,
- po sklepu NS na predlog posloводства za del čistega poslovnega izida leta 2009 v višini 30.117.449 €.

Družba med **presežki iz prevrednotenja** izkazuje konec leta 2009 rezultate standardiziranih rokovnih pogodb za namene varovanja pred tveganjem in pošteno vrednost obrestnih zamenjav. Presežki iz prevrednotenja so se v celoti znižali za 13.207.739 €, kar je posledica zapiranja poslov pri standardiziranih rokovnih pogodbah ter v povprečju nižjih cen EE in obrestnih mer v primerjavi z letom 2008.

Pri standardiziranih rokovnih pogodbah za EE gre za sklenitev poslov za nakupe EE na tuji borzi v letu 2010, s čimer je družba zavarovala že sklenjene posle za prodajo EE v istem obdobju.

Za nakupe EE v letu 2009, ki so bili zavarovani s standardiziranimi rokovnimi pogodbami, so se znižali presežki iz prevrednotenja in kumulativno povečala nabavna vrednost prodanega blaga v izkazu poslovnega izida za 13.463.748 €. Negativna končna vrednost presežka iz prevrednotenja pri standardiziranih terminskih pogodbah za EE je rezultat nižjih cen EE na borzi konec leta 2009, kot v obdobju sklenitve terminskih pogodb za nakupe EE.

Negativna poštena vrednost obrestnih zamenjav se je v 2009 dodatno znižala za 13.758 €. Družba je v začetku marca 2010 ta posel tudi zaprla.

Preneseni čisti poslovni izid leta 2008 v višini 26.878.108 € je bil po sklepu skupščine razporejen med druge rezerve iz dobička.

Čisti poslovni izid leta 2009 v višini 60.234.898 € se po sklepu NS na predlog posloводства družbe razporedi med druge rezerve iz dobička v višini 30.117.449 €, razlika v višini 30.117.449 € pa predstavlja bilančni dobiček družbe.

POSLOVNI IZID DRUŽBE PO PRERAČUNU KAPITALA

v €

POSLOVNI IZID DRUŽBE PO PRERAČUNU KAPITALA	31.12.2009
Čisti poslovni izid	60.234.898
Rezultat preračuna kapitala	(14.378.715)
Poslovni izid po preračunu s pomočjo cen življenjskih potrebščin (1,8% rast)	45.856.183

CELOTNI KAPITAL

v €

CELOTNI KAPITAL DRUŽBE PO POSAMEZNIH POSTAVKAH	31.12.2009	31.12.2008
Osnovni kapital	29.558.789	29.558.789
Kapitalske rezerve	561.243.185	561.243.185
Druge rezerve iz dobička	226.498.386	169.502.829
Presežek iz prevrednotenja	(1.573.172)	11.634.567
Čisti poslovni izid poslovnega leta	30.117.449	26.878.108
Celotni kapital	845.844.637	798.817.478

RAZČLENITEV KAPITALSKIH REZERV

v €

KAPITALSKE REZERVE	VPLAČANI PRESEŽEK KAPITALA	SPLOŠNI PREVREDNOTOVALNI POPRAVEK KAPITALA	SKUPAJ
Vrednost 31.12.2009	561.243.072	113	561.243.185

GIBANJE PRESEŽKA IZ PREVREDNOTENJA

v €

PRESEŽEK IZ PREVREDNOTENJA	STANDARDIZIRANE ROKOVNE POGODBE	TERMINSKÉ POGODBE ZA CO ₂ (EUROPEAN CARBON FUTURES)	OBREŠTNE ZAMENJAVE	SKUPAJ
Vrednost 31.12.2008	11.752.418	0	(117.851)	11.634.567
Povečanje	6.575.731	53.200	1.575	6.630.506
Zmanjšanje	(33.233.460)	(51.400)	(15.333)	(33.300.193)
Povečanje poslovnih odhodkov	14.211.921	0	0	14.211.921
Znižanje poslovnih odhodkov	(748.173)	0	0	(748.173)
Povečanje finančnih prihodkov za CO ₂	0	(1.800)	0	(1.800)
Vrednost 31.12.2009	(1.441.563)	0	(131.609)	(1.573.172)

(11) REZERVACIJE

15.866.215 €

Konec leta 2009 družba med rezervacijami izkazuje:

- rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade, ki so se v letu 2009 črpale in na novo oblikovale na podlagi aktuarskega izračuna, pri katerem se je upoštevalo:
 - število zaposlenih v družbi na dan 31.10.2009 (spol, starost, skupna in pokojninska delovna doba, povprečna neto in bruto plača za obdobje avgust – oktober 2009),
 - način izračuna odpravnin in jubilejnih nagrad v družbi,
 - rast povprečne plače v višini 3,5% in
 - fluktuacija zaposlenih glede na starostne razrede;
- rezervacijo za nadomestilo za omejeno rabo prostora, ki jo je družba oblikovala v letu 2007 in v

letu 2009 povečala za znesek zakonitih zamudnih obresti;

- rezervacijo iz naslova vloženih tožb družbe TDR-Metalurgija d.d. - v stečaju in z njo povezanih družb ter zaposlenih, ki jo je družba oblikovala v letu 2008 in v letu 2009 povečala za znesek zakonitih zamudnih obresti.

Konec leta 2009 so bile odpravljene rezervacije za potrdila o izvoru v višini 5.000.000 €, ker je bil postopek arbitraže, sprožen pri Evropski komisiji, rešen v korist družbe.

Med dolgoročnimi pasivnimi časovnimi razmejitvami v višini 1.471.334 € je izkazana obveznost za posredne stroške EE v letu 2002.

GIBANJE REZERVACIJ IN DOLGOROČNIH PČR

v €

REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	REZERVACIJE ZA ODPRAVNINE IN JUBILEJNE NAGRADE	DRUGE REZERVACIJE	DOLGOROČNE PČR	SKUPAJ
Vrednost 31.12.2008	431.612	17.272.737	1.471.334	19.175.683
Oblikovanje, povečanja	84.013	1.627.006	0	1.711.019
Črpanje, odprava	(20.487)	(5.000.000)	0	(5.020.487)
Vrednost 31.12.2009	495.138	13.899.743	1.471.334	15.866.215
Načrtovano oblikovanje	50.000	0	0	50.000
Načrtovano črpanje	(15.536)	0	0	(15.536)

(12) DOLGOROČNE OBVEZNOSTI**116.595.562 €**

Družba izkazuje med dolgoročnimi obveznostmi **dolgoročna finančna posojila**, in sicer:

- dolgoročno finančno posojilo, najeto pri konzorciju slovenskih bank v letu 2003 za dobo 12 let,
- dolgoročno finančno posojilo, najeto pri slovenski banki v letu 2006 za dobo 5 let,
- dolgoročno finančno posojilo, najeto pri slovenski banki v letu 2007 za dobo 10 let in
- dolgoročno finančno posojilo, najeto pri Evropski investicijski banki v letu 2008 za dobo 20 let.

Vrednosti glavnice prejetih posojil, ki zapadejo v plačilo v letu 2010, so izkazane med kratkoročnimi obveznostmi do bank. Obresti prejetih posojil se poravnava kvartalno oz. polletno, obračunani nezapadli del za leto 2009 pa je izkazan med kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi.

Dolgoročno posojilo, prejeto v letu 2003, bo dokončno odplačano oktobra 2015. Glavnica se odplačuje kvartalno. Dogovorjena obrestna mera je tri mesečni EURIBOR z minimalnimi pribitkom. Posojilo je zavarovano z desetimi bianco menicami.

Dolgoročno posojilo, prejeto v letu 2006, bo dokončno odplačano decembra 2011. Glavnica se odplačuje

kvartalno. Dogovorjena obrestna mera je tri mesečni EURIBOR z minimalnimi pribitkom. Posojilo je zavarovano s šestimi bianco lastnimi trasiranimi menicami.

Družba je zavarovala kredit pred naraščanjem obrestnih mer v prihodnosti s sklenitvijo obrestne zamenjave za obdobje petih let z začetnim datumom ščitenja 1.12.2006. Ocenjena poštna vrednost obrestne zamenjave na dan 31.12.2009 v višini -164.512 € je izkazana med **drugimi dolgoročnimi finančnimi obveznostmi** ter na presežku iz prevrednotenja. Družba je posel obrestnega ščitenja predčasno zaprla v začetku meseca marca 2010.

Dolgoročno posojilo, prejeto v letu 2007, bo dokončno odplačano januarja 2017. Glavnica se odplačuje polletno. Dogovorjena obrestna mera je šest mesečni EURIBOR z minimalnimi pribitkom. Posojilo je zavarovano s šestimi bianco lastnimi trasiranimi menicami.

Dolgoročno posojilo, prejeto v letu 2008, bo dokončno odplačano septembra 2028. Glavnica se bo odplačevala polletno (prva septembra 2012). Dogovorjena obrestna mera je šest mesečni EURIBOR z minimalnimi pribitkom. Posojilo je v celoti zavarovano z garancijo tuje banke za dobo sedmih let.

Družba zapadle obroke glavnice in obresti plačuje v rokih.

ROKI ZAPADLOSTI DOLGOROČNIH OBVEZNOSTI

v €

DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	ROK ZAPADLOSTI V PLAČILO			
	do 31.12.2012	od 1.1.2013 do 31.12.2014	nad 1.1.2015	SKUPAJ
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	18.920.188	22.701.313	74.809.549	116.431.050
Druge dolgoročne finančne obveznosti	164.512	0	0	164.512
Skupaj	19.084.700	22.701.313	74.809.549	116.595.562

(13) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI**197.220.693 €**

Med kratkoročnimi obveznostmi so izkazane kratkoročne finančne in poslovne obveznosti.

Vrednost **kratkoročnih finančnih obveznosti do bank** predstavlja del glavnice dolgoročnih posojil, ki zapadejo v plačilo v letu 2010 in kratkoročna posojila, najeta pri slovenskih bankah z rokom vračila enega leta.

Dolgoročno posojilo, prejeto v letu 2007, bo odplačano decembra 2010. Glavnica se bo odplačala v enkratnem

znesku ob zapadlosti posojila. Dogovorjena obrestna mera je šest mesečni EURIBOR z minimalnim pribitkom. Posojilo je zavarovano s petimi bianco menicami.

Kratkoročna posojila zapadejo v plačilo v novembru 2010. Dogovorjena obrestna mera je eno mesečni EURIBOR z minimalnim pribitkom. Posojila so zavarovana z bianco menicami.

Med **kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi do družb v skupini** v višini 81.089.140 € družba izkazuje v glavnini obveznosti za kupljeno EE od odvisnih družb.

Med kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi do dobaviteljev (brez družb v skupini) v višini 28.744.589 € družba izkazuje v glavnini obveznosti za kupljeno EE v Sloveniji in tujini.

Druge kratkoročne poslovne obveznosti v višini 12.698.507 € se v glavnini nanašajo na obveznost iz

naslova doplačila davka od dohodkov pravnih oseb za leto 2009, obveznosti do zaposlenih iz naslova decembrskih plač in obveznosti za plačilo obresti prejetih posojil.

Vse obveznosti družba poravnava v dogovorjenih rokih.

KRA TKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI

v €

VRSTA KRA TKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI	31.12.09	31.12.08
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v Sloveniji	93.919.158	139.689.920
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v tujini	15.914.571	20.007.591
Prejeti kratkoročni predujmi	1.500	0
Kratkoročne obveznosti do zaposlencev	588.212	428.366
Kratkoročne obveznosti do državnih in drugih institucij	11.515.550	1.599.852
Kratkoročne obveznosti za obresti	587.315	1.800.293
Ostale kratkoročne obveznosti	7.430	641.295
Skupaj kratkoročne poslovne obveznosti	122.533.736	164.167.317

KRA TKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI DO DRUŽB V SKUPINI

v €

DRUŽBE V SKUPINI	DRŽAVA	31.12.09	31.12.08
Dravske elektrarne Maribor d.o.o.	Slovenija	19.707.734	35.981.072
Soške elektrarne Nova Gorica d.o.o.	Slovenija	7.988.513	14.526.600
Termoelektrarna Šoštanj d.o.o.	Slovenija	43.251.426	70.111.658
Premogovnik Velenje d.d.	Slovenija	1.155.548	8.927
Termoelektrarna Trbovlje d.o.o.	Slovenija	5.879.994	5.045.177
HSE Invest d.o.o.	Slovenija	143.081	78.807
HESS d.o.o.	Slovenija	959.114	640.196
HSE Italia S.r.l.	Italija	11.402	28.080
HSE Hungary Kft.	Madžarska	455.052	286.023
HSE Balkan Energy d.o.o.	Srbija	59.100	69.050
HSE Adria d.o.o.	Hrvaška	1.457.695	3.941.554
Ostale družbe v skupini	Slovenija	20.481	20.756
Skupaj kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini		81.089.140	130.737.900

803.498.590
skupnih prihodkov

724.740.472
skupnih odhodkov

Izvenbilančna evidenca

V izvenbilančni evidenci vodi družba prejete ter dane finančne instrumente za zavarovanje terjatev, obveznosti in izvedbe pogodbenih del. Prav tako vodi v izvenbilančni evidenci odprte posle s standardiziranimi rokovnimi pogodbami.

Poleg tega ima družba na dan 31.12.2009 izdana naslednja poročstva oz. starševsko garancijo:

- poročstvo izjavo Geoplinu za izpolnitev denarnih in drugih obveznosti TEŠ iz naslova dolgoročne pogodbe dobave zemeljskega plina do vključno leta 2012; podpisan je tudi dogovor s TEŠ, da se v primeru plačila Geoplinu s strani HSE, terjatve kompenzirajo z obveznostmi HSE do TEŠ,
- poročstvo HSE v pogodbi o izdaji garancije sklenjeni med HSE, SENG in Bank Austria Creditanstalt kot agentom

ter bankami Bank Austria Creditanstalt, Bayerische Landesbank, NLB in NKBM kot originalnimi garanti, da bo HSE poravnal vse zapadle obveznosti iz naslova pogodbe o izdaji garancije; podpisan je tudi dogovor s SENG, da se v primeru plačila obveznosti iz pogodbe o izdaji garancije s strani HSE, terjatve kompenzirajo z obveznostmi HSE do SENG,

- starševsko garancijo konzorciju Alstom Power Centrales S.A. in Alstom Power Systems GmbH za izpolnitev plačila obveznosti TEŠ, po pogodbi o načrtovanju, nabavi in postavitvi objekta elektrarne »Šoštanj nadomestni blok 6«; podpisan je tudi dogovor s TEŠ, da se v primeru plačila konzorciju Alstom s strani HSE, terjatve kompenzirajo z obveznostmi HSE do TEŠ.

Družba ima tudi prejete bianco menice, s katerimi so zavarovane terjatve za EE v Sloveniji.

4.8.2 IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

118

Splošno

Informacije o podlagi za sestavitev izkaza poslovnega izida in posebnih računovodskih usmeritvah, izbranih in uporabljenih pri pomembnih poslih in drugih poslovnih dogodkih za družbo, so predstavljene v razkritjih posameznih pomembnih prihodkov in odhodkov.

Izkaz poslovnega izida družbe je sestavljen po različici I., opredeljeni v SRS (2006) 25.5.

Na višino odhodkov vplivajo tudi metode, računovodske usmeritve in ocene, pojasnjene v razkritjih bilance stanja. Metod in računovodskih usmeritev družba ni spreminjala, spremenila pa je računovodsko oceno, in sicer je podaljšala življenjske dobe pri nekaterih neopredmetenih sredstvih.

PRIHODKI

v €

VRSTA PRIHODKOV	2009	2008
Poslovni prihodki	784.183.075	820.305.717
Finančni prihodki	18.933.778	31.676.981
Drugi prihodki	381.737	4.670.086
Skupaj prihodki	803.498.590	856.652.784

ODHODKI

v €

VRSTA ODHODKOV	2009	2008
Poslovni odhodki	681.647.556	785.178.922
Finančni odhodki	33.992.679	9.865.448
Drugi odhodki	9.100.237	3
Skupaj odhodki	724.740.472	795.044.373

(14) ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE**764.485.829 €**

Čiste prihodke od prodaje ustvari družba v glavnini s prodajo EE. Znesek prihodkov iz tega naslova predstavlja 99,7% vseh čistih prihodkov od prodaje.

Poslovodstvo je sprejelo oceno, da obstaja dvom o plačilu terjatev za izvedene storitve tržnih raziskav ter storitve pri prodaji EE povezani družbi Toplofikatsia-Ruse AD za

leto 2008 in 2009 v skupni višini 963.441 €, ker pravne podlage v celoti še niso dogovorjene. Dokler ta dvom ne bo odpravljen, poslovodstvo ocenjuje, da obstaja pomembno tveganje, da terjatve ne bodo plačane v smislu SRS 5.24 in SRS 18.12, zato omenjene terjatve in prihodki iz tega naslova niso bili izkazani v računovodskih izkazih družbe HSE za leto 2008 (znašali so 930.291 €) in tudi niso izkazani v računovodskih izkazih družbe HSE za leto 2009 (za leto 2009 dodatnih 33.150 €).

ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE

v €

ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	2009	2008
Prihodki od prodaje električne energije	762.103.995	816.625.234
Prihodki od prodaje storitev odvisnim družbam	492.880	530.933
Prihodki od prodaje storitev vezanih na EE	1.616.219	1.684.355
Prihodki od najemnin	57.285	82.678
Ostali prihodki od prodaje	215.450	341.327
Skupaj čisti prihodki od prodaje	764.485.829	819.264.527

(15) DRUGI POSLOVNI PRIHODKI**19.697.246 €**

Druge poslovne prihodke predstavljajo v glavnini prihodki od odprave dvomljivih terjatev in prihodki od odprave rezervacij.

(16) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV**669.795.404 €**

V nabavni vrednosti prodanega blaga, ki predstavlja 97,3% vseh poslovnih odhodkov, so izkazani odhodki za nakup EE in odvisni stroški nakupa EE.

Med stroški storitev predstavljajo največje vrednosti stroški intelektualnih storitev, stroški sponzoriranja in stroški vzdrževanja neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev.

STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV

v €

STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	2009	2008
Nabavna vrednost prodanega blaga	625.152.584	727.676.137
Odvisni stroški prodanega blaga	38.338.003	31.947.600
Stroški materiala	200.915	264.215
Stroški storitev	6.103.902	6.201.865
Skupaj stroški blaga, materiala in storitev	669.795.404	766.089.817

(17) STROŠKI DELA**7.113.750 €**

Med stroški dela so izkazani stroški plač in ostalih prejemkov zaposlencev, vključno s prispevki delodajalca.

Na družbo niso bile naslovljene dodatne zahteve zaposlencev po izplačilih na podlagi določb zakona, kolektivne pogodbe oziroma akta družbe.

(18) FINANČNI PRIHODKI**18.933.778 €**

Med finančnimi prihodki iz deležev je v glavnini izkazano izplačilo v dobičku odvisne družbe.

Med finančnimi prihodki iz danih posojil so izkazane obračunane obresti depozitov.

Finančni prihodki iz poslovnih terjatev se v glavnini nanašajo na prihodke od zamudnih obresti in dobičke iz trgovanja z emisijskimi kuponi.

(19) FINANČNI ODHODKI

33.992.679 €

Največjo vrednost med finančnimi odhodki za oslabitve finančnih naložb predstavlja slabitev dolgoročne finančne naložbe v odvisno družbo.

Med finančnimi odhodki iz finančnih obveznosti predstavljajo glavnino obračunane obresti dolgoročnih in kratkoročnih posojil.

Finančne odhodke iz poslovnih obveznosti sestavljajo slabitev emisijskih kuponov in negativne tečajne razlike.

(20) DRUGI ODHODKI

9.100.237 €

Glavnino drugih odhodkov predstavlja plačilo globe iz naslova kartelnega dogovarjanja družbe TDR Metalurgija za kalcijev karbid, ki jo je družba, kot tedanji večinski lastnik družbe TDR Metalurgija, na podlagi odločbe Komisije EU plačala v oktobru 2009. Družba je v istem mesecu vložila zahtevek za razveljavitev odločbe Komisije EU pred Evropskim sodiščem.

Stroški po funkcionalnih skupinah

Izkaz poslovnega izida družbe prikazuje stroške družbe po naravnih vrstah (nabavna vrednost prodanega blaga in materiala, stroški storitev, stroški plač, stroški amortizacije), v spodnji preglednici pa so prikazani stroški po funkcionalnih skupinah.

OBMOČNI ODSEKI

v €

OBMOČNI ODSEKI	2009	2008
Domači trg	520.590.851	578.426.525
Tuji trg	243.894.978	240.838.002
Skupaj območni odsek	764.485.829	819.264.527

STROŠKI PO FUNKCIONALNIH SKUPINAH

v €

VRSTA STROŠKA	2009	2008
Nabavna vrednost prodanega blaga	665.646.052	761.805.403
Stroški prodajanja	2.349.578	2.012.627
Stroški splošnih dejavnosti	13.651.926	21.360.892
Skupaj stroški po funkcionalnih skupinah	681.647.556	785.178.922

(21) CELOTNI POSLOVNI IZID

78.758.118 €

Družba je leto 2009 zaključila s pozitivnim celotnim poslovnim izidom v višini 78.758.118 €.

(22) DAVEK OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB

17.581.902 €

Skladno z Zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb se davek za leto 2009 plačuje po stopnji 21% od ugotovljene davčne osnove v davčnem obračunu družbe.

Družba je v letu 2009 na podlagi davčnega obračuna iz leta 2008 plačala 6.693.406 € akontacij davka od dohodkov in konec leta 2009 izkazuje obveznost za plačilo davka od dohodkov v višini 10.888.496 €.

(23) ODLOŽENI DAVKI

941.318 €

Med odloženimi davki so izkazane odložene terjatve za davek, oblikovane in črpane v letu 2009.

Vrednostno je oblikovanje in črpanje prikazano v tabeli pri terjativah za odložene davke.

Obveznosti za odloženi davek družba v letu 2009 ni obračunala.

(24) ČISTI POSLOVNI IZID

60.234.898 €

Po obračunu davka od dohodkov pravnih oseb in terjatev za odloženi davek je izkazan čisti poslovni izid v višini 60.234.898 €.

POSLOVNI IZID DRUŽBE

v €

VRSTA POSLOVNEGA IZIDA	2009	2008
Poslovni izid iz poslovanja	102.535.519	35.126.795
Poslovni izid iz rednega delovanja	87.476.618	56.938.328
Poslovni izid zunaj rednega delovanja	(8.718.500)	4.670.083
Celotni poslovni izid	78.758.118	61.608.411
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	60.234.898	53.756.215

4.8.3 IZKAZ DENARNIH TOKOV

Splošno

V izkazu denarnih tokov so prikazane spremembe stanja denarnih sredstev za poslovno leto.

Denarna sredstva družbe sestavljajo knjižni denar na transakcijskih računih in depoziti na odpoklic.

Družba sestavlja izkaz denarnih tokov po posredni metodi (različica II – SRS (2006) 26.9).

Podatki v izkazu denarnih tokov so dobljeni iz bilance stanja v tekočem in preteklem letu in izkaza poslovnega izida v tekočem letu. Da pa bi bili pritoki čim bližji prejemkom, odtoki pa izdatkom, so bila izvedena še dodatna izločanja v izkazu denarnih tokov, in sicer:

- pri presežku iz prevrednotenja je znižanje (odliv) iz naslova standardiziranih rokovnih pogodb za leto 2010 izkazano med odtoki iz poslovanja,
- globa, ki jo je družba plačala v letu 2009, je izkazana med izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb,
- prejemki in izdatki iz trgovanja z emisijskimi kuponi so izkazani med prejemki in izdatki za neopredmetena sredstva v okviru denarnih tokov pri naložbenju.

DENARNI TOKOVI

v €

VRSTE DENARNIH TOKOV	2009	2008
Denarni tokovi iz poslovanja	36.064.350	53.356.324
Denarni tokovi iz naložbenja	(53.916.430)	(80.386.571)
Denarni tokovi iz financiranja	13.656.611	29.565.280
Denarni izid v obdobju	(4.195.469)	2.535.033

30.117.449 €
bilančnega dobička

4.8.4 IZKAZ GIBANJA KAPITALA

Splošno

V izkazu gibanja kapitala so predstavljene spremembe sestavin kapitala za poslovno leto.

Družba sestavlja izkaz gibanja kapitala tako, da so prikazane vse sestavine kapitala v obliki sestavljene razpredelnice (različica I – SRS (2006) 27.2).

Premik v kapital

Kapital družbe se je v tekočem letu povečal za 66.865.404 €, in sicer za:

- čisti poslovni izid tekočega leta v višini 60.234.898 € in
- presežek iz prevrednotenja v zvezi z drugimi finančnimi instrumenti – standardiziranimi rokavnimi pogodbami v višini 6.630.506 €.

Premik v kapitalu

Premiki v kapitalu družbe v tekočem letu v višini 56.995.557 € se nanašajo na:

- razporeditev bilančnega dobička leta 2008 (sklep skupščine) v višini 26.878.108 € med druge rezerve iz dobička in
- razporeditev polovice čistega poslovnega izida tekočega leta v višini 30.117.449 € med druge rezerve iz dobička po sklepu NS na predlog poslovodstva.

Premik iz kapitala

Kapital družbe se je v letu 2009 znižal za 19.838.245 €, in sicer za presežek iz prevrednotenja v zvezi z drugimi finančnimi instrumenti – standardiziranimi rokavnimi pogodbami.

Vrednostno je oblikovanje in črpanje presežka iz prevrednotenja prikazano pri razkritjih kapitala.

Bilančni dobiček

Bilančni dobiček leta 2009 predstavlja polovico čistega poslovnega izida tekočega leta in znaša 30.117.449 €. O delitvi bilančnega dobička odloča lastnik.

BILANČNI DOBIČEK

v €

SESTAVINE BILANČNEGA DOBIČKA	2009
Čisti poslovni izid tekočega leta	60.234.898
Povečanje rezerv iz dobička po sklepu uprave in NS (drugih rezerv iz dobička)	(30.117.449)
Bilančni dobiček	30.117.449

4.8.5 DRUGA POJASNILA

Prejemki poslovodij in zaposlenih, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe

Prejemki poslovodij in zaposlenih, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, vključujejo:

- bruto prejemke, ki so vsebovani v obvestilu za napoved dohodnine,
- druge prejemke (prehrana, prevoz, dnevnice, neobdavčen del jubilejnih nagrad) in
- premije za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje.

Prejemki poslovodij vsebujejo prejemke vseh poslovodij, ki so opravljali to funkcijo v letu 2009 (menjava članov poslovodstva znotraj leta in sprememba v številu članov poslovodstva).

Prejemki članov NS

Prejemki članov NS predstavljajo bruto sejnine članov s potnimi stroški za opravljanje funkcije v NS in revizijski komisiji.

Družba v letu 2009 ni odobrila predujmov, posojil ter poroštev tem skupinam oseb.

Med kratkoročnimi poslovnimi dolgovi so izkazane obveznosti za decembrske plače poslovodstvu družbe in zaposlenim, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, ter decembrske sejnine članom NS za opravljanje funkcije v NS in revizijski komisiji.

PREJEMKI POSAMEZNIH SKUPIN OSEB

v €

PREJEMKI POSAMEZNIH SKUPIN OSEB	2009	2008
Poslovodstvo družbe	262.295	273.354
Zaposleni, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe	1.955.596	1.998.326
Člani nadzornega sveta	106.948	181.753

Zneski, porabljeni za revidiranje in druge nerevizijske storitve

Za revidiranje računovodskih izkazov družbe in skupine HSE ter druge nerevizijske storitve je bilo za revizorja v letu 2009 porabljeno:

- revidiranje letnega poročila družbe in skupine HSE v višini 26.705 € in
- druge nerevizijske storitve v višini 3.780 €.

Podružnice v tujini

V septembru 2006 je bila na Češkem ustanovljena podružnica zaradi pridobitve licence za trgovanje z EE. Preko podružnice se je v letu 2009 odvijalo trgovanje z EE na Češkem.

Podružnica na Češkem je zavezanka za DDV in davek od dobička po češki davčni zakonodaji.

V letu 2009 je podružnica izkazala 1.680 € čistega dobička.

V juliju 2008 je bila na Slovaškem ustanovljena podružnica zaradi pridobitve licence za trgovanje z EE. Preko podružnice se je v prvih osmih mesecih 2009 odvijalo trgovanje z EE na Slovaškem. Podružnica na Slovaškem od 1.7.2009 ni več dolžna oddajati DDV obračun (na podlagi okrožnice davčne uprave na Slovaškem), zato se bo tudi obračun davka od dobička na Slovaškem oddal brez vrednosti. Razlog za to je dejstvo, da je družba ustanovila podružnico na podlagi zahtev Energetskega zakona na Slovaškem, ki pa v smislu davčne zakonodaje ne predstavlja stalne poslovne enote, ki bi jo Slovaška lahko obdavčila.

Dogodki po datumu bilance stanja

Po datumu bilance stanja ni bilo dogodkov, ki bi vplivali na računovodske izkaze leta 2009.

Svetloba poganja svet naprej

s spreminjanjem, lomljenjem in prikazovanjem. Le 5-10% svetlobe, ki jo seva Sonce, doseže Zemljo. Od tega le približno 47% pride do zemeljske površine.

Čisti poslovni izid skupine HSE

114 mio €

2009

+53%

75 mio €

2008

125

05 RAČUNOVODSKO POROČILO SKUPINE HSE

5.1 REVIZORJEVO POROČILO

DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Davčna ulica 1
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: + 386 (0)1 3072 800
Fax: + 386 (0)1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA **lastnikom družbe Holding Slovenske elektrarne d.o.o.**

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene konsolidirane računovodske izkaze skupine Holding Slovenske elektrarne, ki vključujejo konsolidirano bilanco stanja na dan 31. decembra 2009, konsolidiran izkaz poslovnega izida, konsolidiran izkaz gibanja kapitala in konsolidiran izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi. Ta odgovornost vključuje: vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, izbiro in uporabo ustreznih računovodskih usmeritev ter pripravo računovodskih ocen, ki so utemeljene v danih okoliščinah.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Ime Deloitte se nanaša na eno ali več družb članic švicarskega združenja Deloitte Touche Tohmatsu, od katerih je vsaka ločena in samostojna pravna oseba. Podroben opis pravne organiziranosti združenja Deloitte Touche Tohmatsu in njenih družb članic je na voljo na www.deloitte.com/si/nasa-druzba.

Member of Deloitte Touche Tohmatsu

Mnenje

Po našem mnenju so konsolidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega stanja skupine Holding Slovenske elektrarne na dan 31. decembra 2009 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi.

Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zadevah

V skladu s prvim odstavkom 57. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) smo pregledali poslovno poročilo skupine. Po našem mnenju je poslovno poročilo usklajeno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.

Barbara Žibret Kralj
Pooblaščenka revizorka

Deloitte.
DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 1

Yuri Sidorovich
Predsednik uprave

Ljubljana, 23. april 2010

5.2 IZJAVA DIREKTORJA

Generalni direktor družbe HSE potrjujem skupinske računovodske izkaze skupine HSE za poslovno leto 2009, pojasnila k skupinskim računovodskim izkazom ter uporabljene računovodske usmeritve.

Generalni direktor izjavljam, da so bile pri izdelavi skupinskih računovodskih izkazov dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve, da so bile računovodske ocene izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja in da letno poročilo predstavlja resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja skupine in izidov njenega poslovanja za leto 2009.

Generalni direktor potrjujem, da so bili skupinski računovodski izkazi sestavljeni v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah, Slovenskimi računovodskimi standardi in ostalimi predpisi, ki urejajo področje računovodenja. Skupinski računovodski izkazi so izdelani na osnovi predpostavke o nadaljnjem poslovanju skupine.

Borut Meh
generalni direktor HSE d.o.o.

Ljubljana, 23.4.2010

5.3 UVODNA POJASNILA

Podlaga

Skupinski računovodski izkazi v tem poročilu so sestavljeni po določilih ZGD-1 in v skladu z SRS (2006) za poslovno leto 2009, ki je enako koledarskemu.

Skupinski računovodski izkazi so sestavljeni v evrih. Prav tako so v evrih sestavljeni računovodski izkazi družb skupine HSE v Sloveniji. Računovodski izkazi družb skupine HSE v tujini so sestavljeni v veljavni nacionalni valuti posamezne države.

Skupina družb je gospodarska, ne pa tudi pravna enota in ni samostojna nosilka pravic in obveznosti. Za skupino družb so računovodski izkazi predstavljeni kot da bi šlo za eno samo družbo, sestavljeni pa so iz izvirnih računovodskih izkazov družb v skupini z upoštevanjem uskupinjevalnih popravkov (izločanj).

Računovodski izkazi skupine so sestavljeni z upoštevanjem naslednjih kakovostnih značilnosti računovodenja:

- razumljivost,
- ustreznost,
- zanesljivost in
- primerljivost.

Družbe, vključene v skupinske računovodske izkaze

Pred uskupinjevanjem skupine HSE je bilo izvedeno uskupinjevanje skupine PV. Po metodi verižnega uskupinjevanja se že na ravni odvisne družbe izdelajo skupinski računovodski izkazi, ki se nato vključijo v skupinske računovodske izkaze skupine HSE.

V letu 2009 je bila prvič vključena v skupinske računovodske izkaze družba HSE Mak Energy, ki jo je ustanovila družba HSE v letu 2009.

V nadaljevanju se izraz »skupina« uporablja za družbe skupine HSE, ki so vključene v skupinske računovodske izkaze.

DRUŽBE, VKLJUČENE V SKUPINSKE RAČUNOVODSKE IZKAZE

NAZIV DRUŽBE oz. SKUPINE	DRŽAVA SEDEŽA DRUŽBE oz. SKUPINE
Holding Slovenske elektrarne d.o.o.	Slovenija
Dravske elektrarne Maribor d.o.o.	Slovenija
Soške elektrarne Nova Gorica d.o.o.	Slovenija
Termoelektrarna Šoštanj d.o.o.	Slovenija
Skupina Premogovnik Velenje	Slovenija
Termoelektrarna Trbovlje d.o.o.	Slovenija
Hidroelektrarne na Spodnji Savi d.o.o.	Slovenija
HSE Invest d.o.o.	Slovenija
HSE Italia S.r.l.	Italija
HSE Balkan Energy d.o.o.	Srbija
HSE Hungary Kft.	Madžarska
HSE Adria d.o.o.	Hrvaška
HSE Bulgaria EOOD	Bolgarija
HSE Mak Energy DOOEL	Makedonija

Družbe, ki niso vključene v skupinske računovodske izkaze

Odvisne družbe v skupini HSE: Elprom d.o.o., Golte d.o.o., Jama Škale v zapiranju d.o.o. in Saša Inkubator d.o.o. mirujejo oz. zaradi nepomembnosti niso vključene v uskupinjevanje niti na nivoju svoje obvladujoče družbe, niti na nivoju skupine. Družbe niso pomembne za resničen in pošten prikaz delovanja skupine.

Čeprav ima družba DEM v družbi Eldom 50% delež, obvladujoča družba ni izvedla uskupinjevanja, ker nima večine glasovalnih pravic in zato tudi nima prevladujočega vpliva pri poslovanju te družbe. Družba DEM je v letu 2008 ustanovila zasebni zavod Pomurski razvojni inštitut Murska Sobota. Gre za zavod, ki se ne šteje za kapitalsko družbo in ker zavod ne predstavlja pomembnega deleža v skupini HSE, omenjeni inštitut ni vključen v uskupinjevanje niti na nivoju svoje obvladujoče družbe, niti na nivoju skupine.

V letu 2007 je obvladujoča družba kupila 100% delež v družbi Toplofikatsia-Ruse AD v Bolgariji in ga 49% prav tako v letu 2007 prodala. Družba ima za preostali 51% delež še vedno 51% glasovalnih pravic, vendar zaradi višje potrebne večine za veljavnost skupščinskega sklepa sama brez soglasja drugega lastnika ne more sprejemati strateških odločitev v družbi Toplofikatsia-Ruse AD. Enaki pogoji odločanja veljajo tudi za drugega lastnika. Obvladujoča družba se je z dosedanjim drugim partnerjem tudi že dogovorila za prenos lastništva 51% deleža do konca leta 2010, iz česar tudi izhaja, da obvladujoča družba nima več pravic iz naslova razdelitve ustreznih deležev pripadajočega dobička. Zaradi

omenjenih dejstev družba Toplofikatsia-Ruse AD ni vključena v skupinske izkaze skupine. Prav tako zaradi omenjenih dejstev za omenjeno družbo v skupinskih izkazih ni uporabljena kapitalska metoda.

Popolno uskupinjevanje

Računovodski izkazi družb skupine so združeni v skupinske računovodske izkaze na podlagi popolnega uskupinjevanja. Računovodski izkazi so združeni od postavke do postavke, tako da se seštevajo sorodne postavke sredstev, dolgov, kapitala, prihodkov in odhodkov. Zaradi predstavitve skupine kot samostojne družbe smo izločili:

- finančne naložbe obvladujočih družb v odvisne družbe in pripadajoče deleže obvladujočih družb v kapitalu odvisnih družb,
- slabitev finančnih naložb odvisnih družb,
- dana posojila odvisnih družb in posledično prejeta posojila odvisnih družb,
- neopredmetena sredstva obvladujoče družbe ter kratkoročne pasivne časovne razmejitev odvisne družbe,
- medsebojne terjatve in obveznosti,
- medsebojne prihodke in odhodke.

V skupinskem izkazu poslovnega izida je izkazan delež manjšinskih lastnikov v poslovnem izidu skupine, prav tako je v skupinski bilanci stanja in skupinskem izkazu gibanja kapitala izkazan manjšinski delež v kapitalu skupine.

PRIDRUŽENE DRUŽBE

NAZIV DRUŽBE	DRŽAVA SEDEŽA DRUŽBE
Plinsko parna elektrarna d.o.o.	Slovenija
Hidro Močnost Makedonija d.o.o.	Makedonija
ERICo, inštitut za ekološke raziskave, d.o.o.	Slovenija
PLP, lesna industrija, d.o.o.	Slovenija
PUP PV, podjetje za vzdrževanje površin, d.o.o.	Slovenija
Robinoks, proizvodnja izdelkov iz nerjavečega jekla, d.o.o.	Slovenija
Sipoteh, strojna in proizvodna industrija, d.o.o.	Slovenija

Pridružene družbe

Pridružene družbe so tiste, v katerih ima skupina pomemben, ne pa prevladujoč vpliv na poslovne odločitve, delež v njih pa se giblje med 20 in 50%.

Računovodske usmeritve

Pri pripravljanju skupinskih računovodskih izkazov so bile vse računovodske usmeritve in pravila vrednotenja pomembnejših postavk med družbami usklajena.

Tečaj in način preračuna v domačo valuto

Računovodske postavke posameznih družb v skupini, ki so izkazane v tuji valuti, so v posameznih izkazih poslovnega izida preračunane po tečaju Banke Slovenije na dan nastanka poslovnega dogodka oz. po nacionalnem tečaju države, kjer je družba registrirana in opravlja dejavnost.

Stanje sredstev in obveznosti v posameznih bilancah stanja družb v skupini, izraženo v tuji valuti, je na dan 31.12.2009 preračunano po tečaju Banke Slovenije oz. po nacionalnem tečaju države, kjer je družba registrirana in opravlja dejavnost.

Tečajne razlike iz preračunov so izkazane med finančnimi prihodki oz. finančnimi odhodki. Tečajne razlike, nastale v postopku uskupinjevanja, so izkazane v uskupinjevalnem popravku kapitala.

Pri prevajanju računovodskih izkazov odvisnih družb v tujini za vključitev v skupinske računovodske izkaze so:

- sredstva in obveznosti preračunani po tečaju Banke Slovenije na dan 31.12.2009,
- prihodki in odhodki po povprečnem tečaju Banke Slovenije leta 2009.

UPORABLJENI TEČAJI ZA PRERAČUN

DRŽAVA	Oznaka valute	Končni tečaj v € za leto 2009	Povprečni tečaj v € v letu 2009
Bolgarija	BGN	1,9558	1,9558
Hrvaška	HRK	7,3000	7,3278
Madžarska	HUF	270,4200	268,5600
Makedonija	MKD	62,1000	61,8445
Srbija	RSD	95,0250	92,1901

Revizija

Družbe, vključene v skupinske računovodske izkaze, so bile revidirane oz. preiskane za potrebe konsolidacije.

Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR

Neopredmetena sredstva predstavljajo del stalnih sredstev, ki omogočajo izvajanje dejavnosti družb, pri tem pa fizično ne obstajajo.

Ob začetnem pripoznanju so ovrednotena po nabavni vrednosti, v katero se štejejo tudi dajatve in vsi stroški, ki nastanejo pri usposobitvi sredstva za nameravano uporabo. Obresti od posojil za pridobitev neopredmetenih sredstev se ne vštevajo v nabavno vrednost.

Po začetnem pripoznanju se neopredmetena sredstva merijo po modelu nabavne vrednosti.

Pri neopredmetenih sredstvih s končno dobo koristnosti se uporablja metoda enakomernega časovnega amortiziranja, amortizacija se prične obračunavati z dnem, ko je neopredmeteno sredstvo na voljo za uporabo. Preostala vrednost pri neopredmetenih sredstvih ni ugotovljena.

Za neopredmetena sredstva sta v knjigovodskih razvidih izkazana posebej nabavna vrednost in posebej popravke vrednosti, v skupinski bilanci stanja pa so izkazana po knjigovodski vrednosti kot razlika med nabavno vrednostjo in popravkom vrednosti.

Neopredmeteno sredstvo se izloči iz poslovnih knjig ob odtujitvi, razlika med čisto prodajno vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo odtujenega neopredmetenega sredstva se prenese med prevrednotovalne poslovne prihodke oz. odhodke.

Dobro ime se pojavi pri uskupinjevanju iz naslova višje nabavne vrednosti odkupljenega deleža družb v primerjavi z vrednostjo deleža v kapitalu te družbe. Se ne amortizira, ampak slabi, če je potrebno. Morebitni znaki slabitve se ugotavljajo ob koncu poslovnega leta.

Dolgoročne aktivne časovne razmejitve so dolgoročno odloženi stroški, ki se ob začetnem pripoznanju izkazujejo po nabavni vrednosti, kasneje pa se odpisujejo v okviru stroškov, kamor sodijo.

Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva so del dolgoročnih sredstev družb skupine, ki se uporabljajo za opravljanje dejavnosti.

Opredmeteno osnovno sredstvo se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti. Sestavljajo jo njegova nakupna cena, uvozne in nevračljive nakupne dajatve ter stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno njegovi usposobitvi za nameravano uporabo, zlasti stroški dovoza in namestitve. Nabavna vrednost ne vsebuje stroškov razgradnje oz. obnovitve opredmetenih osnovnih sredstev.

Nabavno vrednost opredmetenega osnovnega sredstva, zgrajenega ali izdelanega v skupini, tvorijo stroški, ki jih je povzročila njegova zgraditev ali izdelava, in posredni stroški njegove zgraditve ali izdelave, ki mu jih je mogoče pripisati.

Nabavna vrednost opredmetenih osnovnih sredstev večjih vrednosti je razdeljena na posamezna opredmetena osnovna sredstva z različnimi dobami koristnosti.

Nadomestni deli večjih vrednosti so evidentirani med opredmetenimi osnovnimi sredstvi in se amortizirajo v dobi koristnosti sredstva, za katerega so bili nabavljeni.

Predvideni stroški rednih pregledov in popravil opredmetenih osnovnih sredstev se obravnavajo kot deli opredmetenih osnovnih sredstev.

Za merjene opredmetenih osnovnih sredstev po pripoznanju se uporablja model nabavne vrednosti.

Donacije in državne podpore za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev se ne odštevajo od njihove nabavne vrednosti, temveč se izkazujejo med dolgoročnimi pasivnimi časovnimi razmejitvami in porabljajo skladno z obračunano amortizacijo.

Stroški, ki kasneje nastajajo v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom, povečujejo njegovo nabavno vrednost, če povečujejo njegove prihodnje koristi v primerjavi s prvotno ocenjenimi; pri tem stroški, ki omogočajo podaljšanje dobe koristnosti opredmetenega osnovnega sredstva, najprej zmanjšajo do takrat obračunani popravek vrednosti.

Popravila ali vzdrževanje opredmetenih osnovnih sredstev, ki so namenjena obnavljanju ali ohranjanju prihodnjih gospodarskih koristi, pričakovanih na podlagi prvotno ocenjene stopnje učinkovitosti sredstev, se pripoznajo kot odhodki, kadar se pojavijo.

Razlika med čisto prodajno vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo odtujenega opredmetenega osnovnega sredstva se prenese med prevrednotovalne poslovne prihodke oz. odhodke.

Opredmetena osnovna sredstva, predvidena za prodajo, so izkazana med kratkoročnimi sredstvi, predvidenimi za prodajo.

Opredmetena osnovna sredstva se amortizirajo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja v predvideni dobi koristnosti. Amortizacija se obračunava posamično od prvega dne naslednjega meseca, ko je opredmeteno osnovno sredstvo razpoložljivo za uporabo. Obračunana amortizacija tekočega leta je izkazana kot poslovni odhodek tega leta. Preostala vrednost opredmetenih osnovnih sredstev ni ugotovljena.

Opredmetena osnovna sredstva se prevrednotijo v primeru, ko knjigovodska vrednost presega nadomestljivo. Preveritev razlogov za prevrednotenje opredmetenih osnovnih sredstev se ugotavlja po posameznih družbah skupine individualno na koncu poslovnega leta.

Za opredmetena osnovna sredstva sta v knjigovodskih razvidih izkazana posebej nabavna vrednost in posebej popravek vrednosti, v skupinski bilanci stanja pa so izkazana po knjigovodski vrednosti kot razlika med nabavno vrednostjo in popravkom vrednosti.

Dolgoročne finančne naložbe

Dolgoročne finančne naložbe predstavljajo del stalnih sredstev, katerih donosi naj bi povečevali finančne prihodke, družbe v skupini pa jih praviloma posedujejo več kot leto dni.

Ob začetnem pripoznanju se ovrednotijo po izvirni vrednosti, povečani za stroške, ki jih je mogoče pripisati neposredno temu poslu.

Dolgoročne finančne naložbe se v poslovnih knjigah družb skupine pripoznajo po datumu poravnave (datumu plačila) in so izkazane v četrti skupini finančnih naložb.

Dolgoročne finančne naložbe se v poslovnih knjigah družb po začetnem pripoznanju vrednotijo po nabavni vrednosti ali poštenu vrednosti, če je ta znana. V primeru izkazovanja po poštenu vrednosti se krepitve izkažejo na presežku iz prevrednotenja, trajne slabitve pa v izkazu poslovnega izida med prevrednotovalnimi finančnimi odhodki.

Naložbe v pridružene družbe so v skupinskih računovodskih izkazih vrednotene po kapitalski metodi.

Morebitni znaki slabitev dolgoročnih finančnih naložb se ugotavljajo na koncu poslovnega leta.

Zaloge

Zaloge so del kratkoročnih sredstev, ki bo porabljen pri ustvarjanju proizvodov, opravljanju storitev ali prodan.

Material se ob začetnem pripoznanju vrednoti po nabavni ceni, v katero so zajeti nakupna cena, uvozne in druge dajatve ter neposredni stroški nabave.

Zaloga končnih proizvodov je vrednotena po proizvajalnih stroških v ožjem pomenu in vključuje stroške izdelavnega materiala, proizvodne stroške dela, amortizacije, storitev in druge proizvajalne stroške.

Pri zmanjševanju vrednosti zalog materiala in surovin se v družbah uporablja metoda FIFO oz. metoda tehtanih povprečnih stroškov.

Uskladitev na nivoju skupine ni izkazana, ker gre za nepomembne zneske.

Zaloge se prevrednotijo, če njihova knjigovodska vrednost presega čisto iztržljivo vrednost. V tem primeru se oslabijo, znesek oslabitve pa povečuje prevrednotovalne poslovne odhodke pri obratnih sredstvih.

Terjatve

Terjatve predstavljajo pravico zahtevati od kupcev plačilo za opravljene storitve oziroma dobave blaga in so del sredstev skupine. Glede na rok zapadlosti terjatev se ločijo na dolgoročne (nad enim letom) in kratkoročne (do enega leta).

Terjatev se pripozna kot sredstvo, če je verjetno, da bodo pritekale gospodarske koristi, povezane z njo, in če je mogoče njeno izvirno vrednost zanesljivo izmeriti. Terjatve vseh vrst se ob začetnem pripoznanju izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin, ob predpostavki, da bodo poplačane.

Dani predujmi se v skupinski bilanci stanja izkazujejo pri sredstvih, za katera so bili dani.

V kolikor terjatve niso poplačane v razumnem roku oz. se je začel sodni postopek izterjave, se oblikujejo popravki vrednosti terjatev in povečajo prevrednotovalni poslovni odhodki. Oblikovanje popravkov terjatev je individualno. Ko se izkaže, da so bila izkoriščena vsa pravna sredstva za izterjavo in terjatve niso bile poplačane, se dokončno odpišejo.

Del dolgoročnih terjatev, ki zapade v plačilo prej kot v letu dni po datumu bilance stanja, je izkazano med kratkoročnimi terjatvami.

Kratkoročne finančne naložbe

Kratkoročne finančne naložbe predstavljajo tisti del kratkoročnih sredstev skupine, ki prinašajo donose in s tem povečujejo finančne prihodke v obdobju krajšem od leta dni.

Ob začetnem pripoznanju se ovrednotijo po izvirni vrednosti, povečani za stroške, ki jih je mogoče pripisati neposredno temu poslu.

Kratkoročne finančne naložbe se v poslovnih knjigah družb skupine pripoznajo po datumu poravnave (datumu plačila), po začetnem pripoznanju pa vrednotijo po nabavni vrednosti.

Družbe izkazujejo kratkoročne finančne naložbe v četrti skupini finančnih naložb.

Denarna sredstva

Denarna sredstva v skupini so gotovina v blagajnah, denarna sredstva na transakcijskih računih in depoziti na odpoklic pri poslovnih bankah.

Knjigovodska vrednost denarnih sredstev je enaka njihovi začetni nominalni vrednosti, ki se kasneje pri denarnih sredstvih v tuji valuti zaradi spremembe tečaja lahko spremeni.

Kratkoročne aktivne časovne razmejitve

Kratkoročne aktivne časovne razmejitve zajemajo kratkoročno odložene stroške (odhodke) in kratkoročno nezaračunane prihodke.

Med kratkoročno odloženimi stroški so izkazani zneski, ki ob svojem nastanku še ne bremenijo dejavnosti, s katerimi se družbe skupine ukvarjajo.

Kratkoročno nezaračunani prihodki predstavljajo zneske, ki se ob izdelavi skupinskih računovodskih izkazov utemeljeno prištevajo med prihodke, družbe skupine pa jih še niso zaračunale.

Kapital

Celotni **kapital** je opredeljen z zneski, ki so jih vložili lastniki, ter z zneski, ki so se pojavili pri poslovanju in pripadajo lastnikom.

Osnovni kapital se vodi v evrih. Osnovni kapital in kapitalske rezerve predstavljajo denarne in stvarne vloške lastnika obvladujoče družbe.

Druge rezerve iz dobička so oblikovane na podlagi sklepov NS in skupščine obvladujoče družbe.

Preneseni čisti poslovni izid predstavlja poslovne izide odvisnih družb iz preteklih let ter vplive na poslovnih izid v postopkih konsolidiranja preteklih let.

Čisti poslovni izid predstavlja nerazporejen del čistega

poslovnega izida tekočega leta obvladujoče družbe in delež obvladujoče družbe v čistih poslovnih izidih odvisnih družb.

Presežek iz prevrednotenja vsebuje vrednosti izvedenih finančnih inštrumentov za varovanje pred tveganji (standardizirane rokovne pogodbe in obrestne zamenjave), prevrednotenja finančnih naložb in osnovnih sredstev.

V uskupinjevalnem popravku kapitala so izkazane tečajne razlike iz preračunov računovodskih kategorij družb v tujini.

Kapital manjšinskih lastnikov predstavlja njihov delež v celotnem kapitalu odvisnih družb.

Rezervacije in dolgoročne PČR

Rezervacije so oblikovane za obveznosti, ki se bodo na podlagi obvezujočih preteklih dogodkov predvidoma pojavile v obdobju daljšem od leta dni. Izkazujejo se le v primeru, da je obveznost mogoče zanesljivo izmeriti, in sicer v obliki pripoznanja stroškov za rezervacije.

Ocene rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine so narejene na podlagi aktuarskih izračunov. Oblikovane so na podlagi ocenjene višine obveznosti za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja.

Pripoznanje rezervacij v poslovnih knjigah se odpravi, kadar so realizirani dogodki, za katere so bile oblikovane ali se ugotovi, da ne obstajajo več razlogi za njihovo oblikovanje. V tem primeru se njihova odprava izkaže med poslovnimi prihodki.

Dolgoročne pasivne časovne razmejitve izkazujejo odložene prihodke, ki se bodo pojavili v obdobju daljšem od leta dni. Med njimi so izkazane tudi vrednosti brezplačno pridobljenih sredstev oz. dotacij za opredmetena osnovna sredstva in brezplačno prejeti emisijski kuponi.

Dolgoročne obveznosti

Dolgoročne obveznosti se pojavljajo v zvezi s financiranjem družb skupine in se ločijo na finančne in poslovne.

Predstavljajo obveznosti družb skupine, ki jih je potrebno poravnati v obdobju daljšem od leta dni.

Dolgoročne finančne obveznosti so obveznosti do posojilodajalcev, poslovne pa do dobaviteljev.

Ob začetnem pripoznanju so dolgoročne finančne obveznosti izkazane v višini prejetih denarnih sredstev in

14 družb

vključenih v skupinske računovodske izkaze

134

se kasneje zmanjšujejo za odplačane zneske. Merijo se po odplačni vrednosti.

Dolgoročne poslovne obveznosti se na začetku vrednotijo na podlagi zneskov iz ustreznih listin, ki dokazujejo prejem blaga oz. storitve.

Del dolgoročnih obveznosti, ki zapade v plačilo prej kot v letu dni po datumu bilance stanja, je izkazan med kratkoročnimi obveznostmi.

Knjigovodska vrednost dolgoročnih obveznosti je enaka njihovi odplačni vrednosti.

Kratkoročne obveznosti

Kratkoročne obveznosti je potrebno poravnati najkasneje v letu dni. Skupina izkazuje kratkoročne finančne in poslovne obveznosti.

Kratkoročne finančne obveznosti so obveznosti do posojilodajalcev, poslovne pa do dobaviteljev.

Kratkoročne finančne obveznosti se ob začetnem pripoznanju vrednotijo v višini prejetih denarnih sredstev in se kasneje znižujejo za odplačane zneske. Merijo se po odplačni vrednosti.

Kratkoročne poslovne obveznosti se na začetku vrednotijo na podlagi zneskov iz ustreznih listin, ki dokazujejo prejem blaga oz. storitve.

Med kratkoročnimi obveznostmi je izkazan del dolgoročnih obveznosti, ki zapade v plačilo prej kot v letu dni po datumu bilance stanja.

Knjigovodska vrednost kratkoročnih obveznosti je enaka njihovi odplačni vrednosti.

Kratkoročne PČR

Kratkoročne PČR skupine zajemajo kratkoročne vnaprej vračunane stroške (odhodke) in kratkoročno odložene prihodke.

Med kratkoročno vnaprej vračunanimi stroški so izkazani stroški, ki so pričakovani, niso pa se še pojavili (niso bili zaračunani), čeprav se nanašajo na obdobje, za katerega se sestavljajo računovodski izkazi.

Kratkoročno odloženi prihodki predstavljajo že zaračunane storitve, čeprav sama storitev še ni bila opravljena.

Prihodki

Prihodki so povečanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki povečanj sredstev. Pripoznajo se, ko se upravičeno pričakuje, da bodo vodili do prejemkov.

Poslovni prihodki so prihodki od prodaje in drugi prihodki, povezani s poslovnimi učinki.

Čiste prihodke od prodaje sestavljajo prodajne vrednosti prodanih proizvodov, trgovskega blaga in materiala ter opravljenih storitev v obračunskem obdobju. Merijo se na podlagi prodajnih cen, navedenih na računih, zmanjšanih za morebitne popuste.

Spremembe vrednosti zalog predstavljajo razliko med končnim in začetnim stanjem zalog.

Usredstveni lastni proizvodi in storitve so proizvodi oziroma storitve, ki jih skupina ustvari in izkaže med neopredmetenimi sredstvi ali opredmetenimi osnovnimi sredstvi.

Drugi poslovni prihodki so povezani z dotacijami in odpravo rezervacij.

Prevrednotovalni poslovni prihodki se pripoznajo pri odtujitvi opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev, če je njihova knjigovodska vrednost nižja od prodajne vrednosti, in pri odpravi oslabitev terjatev do kupcev.

Finančni prihodki so prihodki od naložbenja. Pojavljajo se v zvezi z dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi naložbami ter dolgoročnimi in kratkoročnimi terjatvami. Sestavljajo jih obračunane obresti, deleži v dobičkih drugih in prevrednotovalni finančni prihodki. Pripoznajo se ob obračunu, ne glede na prejemke.

Med drugimi prihodki so izkazani prihodki, ki niso uvrščeni niti med poslovne niti finančne prihodke. Izkazani so v dejansko nastalih zneskih.

Odhodki

Odhodki so zmanjšanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki zmanjšanj sredstev ali povečanj dolgov. Pripoznajo se, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstva ali s povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti.

Poslovni odhodki so enaki vračunanim stroškom v obračunskem obdobju. Med poslovne odhodke se uvršča tudi nabavna vrednost prodanega blaga. Pripoznajo se, ko se stroški ne zadržujejo več v vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje oziroma ko je trgovsko blago prodano.

Med poslovnimi odhodki se izkazuje nabavna vrednost prodanega blaga, stroški materiala, stroški storitev, stroški dela in amortizacija.

Med drugimi poslovnimi odhodki so izkazane različne dajatve državi, izdatki za varstvo okolja in rezervacije.

Prevrednotovalni poslovni odhodki predstavljajo vrednosti oslabitev pri opredmetenih osnovnih sredstvih, neopredmetenih sredstvih in obratnih sredstvih. Izkazani so tudi v primeru prodaje omenjenih sredstev, ko knjigovodska vrednost presega prodajno vrednost.

Finančni odhodki so odhodki od financiranja in naložbenja. Sestavljajo jih predvsem obračunane obresti

in prevrednotovalni finančni odhodki. Pripoznajo se ob obračunu, ne glede na plačila povezana z njimi.

Med finančnimi odhodki so izkazane tudi negativne tečajne razlike od terjatev in obveznosti.

Med prevrednotovalnimi finančnimi odhodki so izkazane izgube pri odtujitvi finančnih naložb.

Med drugimi odhodki so izkazani odhodki, ki niso uvrščeni med poslovne niti finančne odhodke. Izkazani so v dejansko nastalih zneskih.

Poročanje po področnih in območnih odsekih

Odsek je prepoznavni sestavni del skupine, ki se ukvarja s proizvodi oz. storitvami (področni odsek) oz. ki se ukvarja s proizvodi in storitvami v posebnem gospodarskem okolju (območni odsek).

Na nivoju skupine je primarno poročanje po področnih odsekih, in sicer se čisti prihodki od prodaje delijo na dva področna odseka: EE in ostalo.

Čisti prihodki od prodaje so razdeljeni tudi na dva območna odseka: domači in tuji trgi.

Davčni vidik

Davek od dohodkov pravnih oseb je izračunan z upoštevanjem predpisanih davčnih stopenj držav, v katerih se nahajajo družbe skupine. Vse družbe v skupini so zavezanke za njegovo plačilo. Prav tako so vse družbe skupine davčne zavezanke za DDV. Davčno leto vseh družb v skupini je enako koledarskemu.

Odloženi davki

Odloženi davki so namenjeni pokrivanjučasne razlike med knjigovodsko in davčno vrednostjo sredstev in obveznosti do virov sredstev. Obračunavajo se po metodi obveznosti po bilanci stanja.

Izkazane terjatve za odloženi davek predstavljajo višino obračunanega davka od dohodka pravnih oseb od odbitnih začasnih razlik in neizrabljenih davčnih izgub, kar pomeni manjše plačilo davka v prihodnjih obdobjih.

Izkazane obveznosti za odloženi davek predstavljajo višino obračunanega davka od dohodka pravnih oseb od obdavčljivih začasnih razlik, kar pomeni večje plačilo davka v prihodnosti.

5.4 SKUPINSKA BILANCA STANJA

		v €	
POSTAVKA	Pojasnilo	31.12.2009	31.12.2008
SREDSTVA		1.874.355.148	1.747.710.783
A. DOLGOROČNA SREDSTVA		1.522.608.890	1.424.901.703
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	1	41.943.429	48.274.010
1. Dolgoročne premoženjske pravice		29.226.648	33.724.261
2. Dobro ime		12.387.056	12.387.056
4. Dolgoročno odloženi stroški razvijanja		116.757	234.873
5. Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve		212.968	1.927.820
II. Opredmetena osnovna sredstva	2	1.456.811.910	1.301.732.514
1. Zemljišča in zgradbe		575.579.784	509.532.410
a) Zemljišča		36.498.176	27.237.926
b) Zgradbe		539.081.608	482.294.484
2. Proizvajalne naprave in stroji		516.731.231	488.440.416
3. Druge naprave in oprema		10.886.144	8.855.996
4. Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo		353.614.751	294.903.692
a) Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi		258.466.860	278.013.609
b) Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sr.		95.147.891	16.890.083
III. Naložbene nepremičnine		1.065.418	922.758
IV. Dolgoročne finančne naložbe	3	7.899.955	51.541.008
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil		7.464.826	51.103.118
a) Delnice in deleži v družbah v skupini		3.025.971	3.034.734
b) Delnice in deleži v pridruženih družbah		1.070.338	1.015.126
c) Druge delnice in deleži		3.243.452	46.932.443
č) Druge dolgoročne finančne naložbe		125.065	120.815
2. Dolgoročna posojila		435.129	437.890
b) Dolgoročna posojila drugim		435.129	437.890
V. Dolgoročne poslovne terjatve		4.043.837	3.131.217
2. Dolgoročne poslovne terjatve do kupcev		848.591	30.521
3. Dolgoročne poslovne terjatve do drugih		3.195.246	3.100.696
VI. Odložene terjatve za davek	4	10.844.341	19.300.196
B. KRATKOROČNA SREDSTVA		344.191.822	316.850.737
I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo		210.556	401.475
II. Zaloge	5	37.869.366	32.873.842
1. Material		28.410.337	26.151.811
2. Nedokončana proizvodnja		42.222	43.658
3. Proizvodi in trgovsko blago		9.346.293	6.258.077
4. Predujmi za zaloge		70.514	420.296
III. Kratkoročne finančne naložbe	6	150.074.101	116.375.273
1. Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil		43.427.521	0
b) Druge delnice in deleži		43.427.521	0
2. Kratkoročna posojila		106.646.580	116.375.273
b) Kratkoročna posojila drugim		106.646.580	116.375.273
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	7	145.756.684	153.746.979
2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev		119.057.210	114.631.808
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih		26.699.474	39.115.171
V. Denarna sredstva	8	10.281.115	13.453.168
C. KRATKOROČNE AČR	9	7.554.436	5.958.343

BILANCA STANJA (nadaljevanje)

v €

POSTAVKA	Pojasnilo	31.12.2009	31.12.2008
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		1.874.355.148	1.747.710.783
A. KAPITAL	10	1.234.004.990	1.127.608.615
I. Vpoklicani kapital		29.558.789	29.558.789
1. Osnovni kapital		29.558.789	29.558.789
II. Kapitalske rezerve		561.243.185	561.243.185
III. Rezerve iz dobička		226.498.386	169.502.829
5. Druge rezerve iz dobička		226.498.386	169.502.829
IV. Presežek iz prevrednotenja		(2.255.517)	10.561.050
V. Preneseni čisti poslovni izid		270.765.863	250.720.796
VI. Čisti poslovni izid poslovnega leta		82.622.604	46.923.175
VII. Uskupinjevalni popravek kapitala		(218.671)	(903.981)
VIII. Kapital manjšinskih lastnikov		65.790.351	60.002.772
B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PČR	11	112.410.723	118.046.869
1. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti		13.250.729	12.079.249
2. Druge rezervacije		72.961.757	73.233.791
3. Dolgoročne pasivne časovne razmejitev		26.198.237	32.733.829
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	12	268.461.575	292.685.262
I. Dolgoročne finančne obveznosti		265.817.089	290.364.661
2. Dolgoročne finančne obveznosti do bank		264.340.954	288.744.803
4. Druge dolgoročne finančne obveznosti		1.476.135	1.619.858
II. Dolgoročne poslovne obveznosti		2.575.141	2.317.962
2. Dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		2.350.303	2.008.006
4. Dolgoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov		13.460	0
5. Druge dolgoročne poslovne obveznosti		211.378	309.956
III. Odložene obveznosti za davek		69.345	2.639
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	13	245.988.475	194.052.222
II. Kratkoročne finančne obveznosti		108.817.376	45.481.809
2. Kratkoročne finančne obveznosti do bank		108.753.988	45.298.464
4. Druge kratkoročne finančne obveznosti		63.388	183.345
III. Kratkoročne poslovne obveznosti		137.171.099	148.570.413
2. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		96.629.000	104.391.606
4. Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov		111.062	190.486
5. Druge kratkoročne poslovne obveznosti		40.431.037	43.988.321
D. KRATKOROČNE PČR	14	13.489.385	15.317.815

* Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

5.5 SKUPINSKI IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

v €			
POSTAVKA	Pojasnilo	2009	2008
1. Čisti prihodki od prodaje	15	804.287.077	872.762.328
a) Na domačem trgu		555.731.387	625.382.932
b) Na tujem trgu		248.555.690	247.379.396
2. Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proiz.		3.086.779	(1.412.901)
3. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	16	12.150.305	5.551.241
4. Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	17	57.633.426	26.519.382
5. Stroški blaga, materiala in storitev	18	435.431.748	508.120.674
a) Nabavna vrednost prodanih blaga in mat. ter str. porabljenega mat.		373.658.981	446.843.322
b) Stroški storitev		61.772.767	61.277.352
6. Stroški dela	19	136.863.751	137.687.403
a) Stroški plač		98.714.817	97.977.470
b) Stroški socialnih zavarovanj		24.720.111	25.039.450
- od tega stroški pokojninskih zavarovanj		17.330.470	18.104.296
c) Drugi stroški dela		13.428.823	14.670.483
7. Odpisi vrednosti	20	82.736.776	79.680.448
a) Amortizacija		79.174.657	74.358.495
b) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri NS in OOS		1.921.335	4.927.577
c) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih		1.640.784	394.376
8. Drugi poslovni odhodki	21	59.930.777	61.159.605
POSLOVNI IZID IZ POSLOVANJA		162.194.535	116.771.920
9. Finančni prihodki iz deležev	22	111.572	1.494.470
c) Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah		27.484	356.176
č) Finančni prihodki iz drugih naložb		84.088	1.138.294
10. Finančni prihodki iz danih posojil	22	3.060.960	7.352.653
b) Finančni prihodki iz posojil, danih drugim		3.060.960	7.352.653
11. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	22	3.741.242	2.621.987
b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih		3.741.242	2.621.987
12. Finančni odhodki za oslabitve in odpisov finančnih naložb	23	360.972	18.962.851
13. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	23	11.875.003	18.259.988
b) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank		9.629.326	16.771.877
č) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti		2.245.677	1.488.111
14. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	23	1.534.236	1.706.952
b) Finančni odhodki iz obv. do dobaviteljev in meničnih obv.		1.015.530	775.300
c) Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti		518.706	931.652
POSLOVNI IZID IZ REDNEGA DELOVANJA		155.338.098	89.311.239
15. Drugi prihodki		3.195.001	5.816.120
16. Drugi odhodki	24	11.735.043	1.596.431
POSLOVNI IZID ZUNAJ REDNEGA DELOVANJA		(8.540.042)	4.219.689
CELOTNI POSLOVNI IZID		146.798.056	93.530.928
17. Davek iz dobička	25	24.534.268	14.022.776
18. Odloženi davki	26	8.422.515	4.992.938
19. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	27	113.841.273	74.515.214
Čisti poslovni izid obračunskega leta večinskega lastnika		112.740.053	73.801.282
Čisti poslovni izid obračunskega leta manjšinskega lastnika		1.101.220	713.932

* Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

5.6 SKUPINSKI IZKAZ DENARNIH TOKOV

v €

POSTAVKA	2009	2008
A. DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
a) Postavke izkaza poslovnega izida	187.602.006	193.539.109
Poslovni prihodki (razen za prevrednotenje) in finančni prihodki iz poslovnih terjatev	848.132.617	904.614.858
Poslovni odhodki brez amortizacije (razen za prevrednotenje) in finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	(638.890.299)	(701.239.643)
Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	(21.640.312)	(9.836.106)
b) Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev, rezervacij ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja	8.090.895	7.925.206
Začetne manj končne poslovne terjatve	15.323.683	24.692.459
Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve	87.404	1.283.815
Začetne manj končne odložene terjatve za davek	8.615.637	8.700.950
Začetne manj končne zaloge	(5.269.170)	(3.594.707)
Končni manj začetni poslovni dolgovi	(8.495.560)	(22.144.432)
Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve in rezervacije	(2.237.805)	(1.012.879)
Končne manj začetne odložene obveznosti za davek	66.706	0
c) Prebitek prejemkov pri poslovanju ali prebitek izdatkov pri poslovanju (a+b)	195.692.901	201.464.315
B. DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU		
a) Prejemki pri naložbenju	1.101.606.159	1.097.142.789
Prejemki od dobljenih obresti in deležev v dobičku drugih, ki se nanašajo na naložbenje	3.490.295	8.824.179
Prejemki od odtujitve neopredmetenih sredstev	6.183.312	5.224.704
Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	433.855	309.254
Prejemki od odtujitve naložbenih nepremičnin	78.681	1.287.469
Prejemki od odtujitve dolgoročnih finančnih naložb	256.449	173.727
Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb	1.091.163.567	1.081.323.456
b) Izdatki pri naložbenju	(1.328.593.012)	(1.332.696.347)
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	(10.752.816)	(11.402.735)
Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	(231.251.393)	(193.443.912)
Izdatki za pridobitev naložbenih nepremičnin	(100.000)	0
Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb	(9.131.855)	(4.547.219)
Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb	(1.077.356.948)	(1.123.302.481)
c) Prebitek prejemkov pri naložbenju ali prebitek izdatkov pri naložbenju (a + b)	(226.986.853)	(235.553.558)
C. DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
a) Prejemki pri financiranju	227.073.355	334.533.248
Prejemki od vplačanega kapitala	4.630.217	9.553.549
Prejemki od povečanja dolgoročnih finančnih obveznosti	40.807.898	99.155.847
Prejemki od povečanja kratkoročnih finančnih obveznosti	181.635.240	225.823.852
b) Izdatki pri financiranju	(198.951.456)	(302.288.129)
Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	(13.218.715)	(14.803.124)
Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti	(28.260.053)	(35.687.717)
Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti	(157.472.688)	(249.897.288)
Izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku	0	(1.900.000)
c) Prebitek prejemkov pri financiranju ali prebitek izdatkov pri financiranju (a + b)	28.121.899	32.245.119
Č. KONČNO STANJE DENARNIH SREDSTEV		
x) Denarni izid v obdobju	(3.172.053)	(1.844.124)
y) Začetno stanje denarnih sredstev	13.453.168	15.297.292

* Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

5.7 SKUPINSKI IZKAZ GIBANJA KAPITALA

Za leto 2008

v €

POSTAVKA	Vpoklicani kapital		Kapitalske rezerve		Rezerve iz dobička		Presežek iz prevrednotenja	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Uskupnjevalni popravek kapitala	Kapital manjšinskih lastnikov	SKUPAJ
	Osnovni kapital				Druge rezerve iz dobička							
A. Stanje 1.1.2008	29.558.789	561.243.185	0	0	138.319.123	22.670.400	255.814.550	0	0	(433.309)	30.201.464	1.037.374.202
B. Premiki v kapital	0	0	0	0	0	60.357.450	1.111.845	73.801.282	73.801.282	(470.672)	29.801.308	164.601.213
a) Vnos vpoklicanega osnovnega kapitala											28.768.925	28.768.925
d) Vnos čistega poslovnega izida poslovnega leta								73.801.282	73.801.282		713.932	74.515.214
e) Vnos zneska prevrednotenij kapitala										(470.672)	(130)	(470.802)
f) Druga povečanja sestavin kapitala						60.357.450	1.111.845				318.581	61.787.876
C. Premiki v kapitalu	0	0	0	0	31.183.706	0	(4.305.599)	(26.878.107)	(26.878.107)	0	0	0
a) Razporeditev čistega dobička kot sestavine kapitala po sklepu uprave in nadzornega sveta					26.878.107							0
b) Razporeditev čistega dobička za oblikovanje dodatnih rezerv po sklepu skupščine					4.305.599		(4.305.599)					0
Č. Premiki iz kapitala	0	0	0	0	0	(72.466.800)	(1.900.000)	0	0	0	0	(74.366.800)
a) Izplačilo dividend							(1.900.000)					(1.900.000)
č) Prenos presežka iz prevrednotenja (v poslovne prihodke ali finančne prihodke)						(3.153.071)						(3.153.071)
d) Druga zmanjšanja sestavin kapitala						(69.313.729)						(69.313.729)
D. Končno stanje 31.12.2008	29.558.789	561.243.185	169.502.829	10.561.050	250.720.796	46.923.175	60.002.772	1.127.608.615				

* Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

5.7 SKUPINSKI IZKAZ GIBANJA KAPITALA

Za leto 2009

v €

POSTAVKA	Vpoklicani kapital		Rezerve iz dobička		Presežek iz prevrednotenja	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid leta	Uskupnjevalni popravek kapitala	Kapital manjšinskih lastnikov	SKUPAJ
	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Druge rezerve iz dobička	Dobička						
A. Stanje 1.1.2009	29.558.789	561.243.185	169.502.829	10.561.050	297.643.971	0	0	(903.981)	60.002.772	1.127.608.615
B. Premiki v kapital	0	0	0	7.021.678	0	112.740.053	685.310	5.787.579	4.630.218	126.234.620
č) Vnos dodatnih vplačil kapitala										
d) Vnos čistega poslovnega izida poslovnega leta						112.740.053			1.101.220	113.841.273
e) Vnos zneska prevrednotenja kapitala							685.310	56.141		741.451
f) Druga povečanja sestavin kapitala				7.021.678						7.021.678
C. Premiki v kapitalu	0	0	56.995.557	0	(26.878.108)	(30.117.449)	0	0	0	0
a) Razporeditev čistega dobička kot sestavine kapitala po sklepu uprave in nadzornega sveta			30.117.449			(30.117.449)				0
b) Razporeditev čistega dobička za oblikovanje dodatnih rezerv po sklepu skupščine			26.878.108		(26.878.108)					0
Č. Premiki iz kapitala	0	0	0	(19.838.245)	0	0	0	0	0	(19.838.245)
č) Prenos presežka iz prevrednotenja (v poslovne prihodek ali finančne prihodke)				13.461.948						13.461.948
d) Druga zmanjšanja sestavin kapitala				(33.300.193)						(33.300.193)
D. Končno stanje 31.12.2009	29.558.789	561.243.185	226.498.386	(2.255.517)	270.765.863	82.622.604	(218.671)	65.790.351	1.234.004.990	1.234.004.990

* Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

5.8 POJASNILA K SKUPINSKIM RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

5.8.1 SKUPINSKA BILANCA STANJA

Splošno

Informacije o podlagi za sestavitev skupinske bilance stanja in o posebnih računovodskih usmeritvah, izbranih in uporabljenih pri pomembnih poslih in drugih poslovnih dogodkih za skupino, so predstavljene v razkritjih posameznih pomembnih sredstev in obveznosti do virov sredstev.

Skupina ne razpolaga z dodatnimi informacijami, ki v obrazcu skupinske bilance stanja niso predpisane, bi pa bile pomembne za pošteno predstavitev skupine.

Izpostavljenost tveganjem v zvezi s posameznimi vrstami sredstev in obveznosti ter njihovo obvladovanje je razkrito v poslovnem delu letnega poročila.

Sredstva in obveznosti do virov sredstev so izkazani po pošteni vrednosti, razen če je za določeno vrsto sredstva oz. obveznosti ni mogoče ugotoviti. V tem primeru so izkazana po izvirni vrednosti.

(1) NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE PČR 41.943.429 €

Skupina med neopredmetenimi sredstvi izkazuje:

- dolgoročne premoženjske pravice,
- dobro ime,
- dolgoročno odložene stroške razvijanja in
- dolgoročne aktivne časovne razmejitve.

Pretežni del dolgoročnih premoženjskih pravic sestavljajo emisijski kuponi in računalniški programi.

Dve izmed družb v skupini sta v letu 2008 (za obdobje 2008 do 2012) prejeli emisijske kupone na podlagi Zakona o varstvu okolja, Odloka o državnem načrtu razdelitve

GIBANJE NEOPREDMETENIH SREDSTEV

v €

NEOPREDMETENA SREDSTVA	DOLGOROČNE PREMOŽENJSKE PRAVICE	DOBRO IME	DOLGOROČNO ODLOŽENI STROŠKI RAZVIJANJA	DRUGE DOLGOROČNE AČR	SKUPAJ
Nabavna vrednost 31.12.2008	39.959.061	12.387.056	239.177	1.927.820	54.513.114
Pridobitve	10.886.772		1.200	93.704	10.981.676
Odtujitve	(15.534.969)		(118.701)	(1.803.025)	(17.456.695)
Prenosi	60.278			(948)	59.330
Tečajne razlike	(39)				(39)
Nabavna vrednost 31.12.2009	35.371.103	12.387.056	121.676	217.551	48.097.386
Odpisana vrednost 31.12.2008	6.234.800	0	4.304	0	6.239.104
Amortizacija	1.417.719		615		1.418.334
Odtujitve, znižanja	(1.508.062)		0	4.583	(1.503.479)
Tečajne razlike	(2)				(2)
Odpisana vrednost 31.12.2009	6.144.455	0	4.919	4.583	6.153.957
Knjigovodska vrednost 31.12.2008	33.724.261	12.387.056	234.873	1.927.820	48.274.010
Knjigovodska vrednost 31.12.2009	29.226.648	12.387.056	116.757	212.968	41.943.429

emisijskih kuponov in Odločbe o emisijskih kuponih. Po Pojasnilu 1 k SRS 2 (2006), ki ga je izdal Slovenski inštitut za revizijo, so ti kuponi izkazani po vrednosti 1 €/kupon. Emisijske kupone izkazuje tudi obvladujoča družba, in sicer za namene trgovanja.

Začetno stanje emisijskih kuponov v skupini znaša 24.610.141, v letu 2009 je bilo kupljenih 1.583.712 (od tega v skupini 500.000) in prodanih oz. porabljenih 6.738.281 emisijskih kuponov, tako da ima skupina konec leta 2009 19.455.572 emisijskih kuponov.

V postopku uskupinjevanja je bilo izločenih za 2.170.000 € emisijskih kuponov zaradi prodaje znotraj skupine.

Amortizacijske stopnje neopredmetenih sredstev s končno dobo koristnosti se gibljejo med 2 in 50%.

V skupini so se v letu 2009 slabili emisijski kuponi, pri ostalih neopredmetenih sredstvih pa ni bilo ugotovljenih razlogov za slabitev.

(2) OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

1.456.811.910 €

Glavnina družb v skupini se ukvarja s proizvodnjo EE oz. surovin za njeno proizvodnjo, kar zahteva specifično opremo in zgradbe, kjer se oprema nahaja. Tako predstavljajo opredmetena osnovna sredstva pomemben delež sredstev skupine.

Med najpomembnejšimi investicijami v opredmetena osnovna sredstva družb skupine v letu 2009 so izgradnja ČHE Avče, izgradnja HE na spodnji Savi, vlaganja v nadomestni blok 6 ter zanesljivost proizvodnje ter obnova HE Zlatoličje. V letu 2009 je bila aktivirana HE Blanca. Več o vlaganjih skupine je v poglavju Naložb.

Razlogov za slabitev opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2009 ni bilo ugotovljenih, izvedeni pa so bili odpisi dotrajane opreme, največji del v času remontov.

Družbe skupine nimajo opredmetenih osnovnih sredstev v finančnem najemu. Ena izmed družb v skupini ima hipoteko na zemljišču v višini 838.624 € in na nepremičnini v višini 4.818.028 €. Vrednost zastavljene nepremičnine je višja od višine hipoteke.

GIBANJE OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV

v €

OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	ZEMLJIŠČA	ZGRADBE	PROIZVAJALNE NAPRAVE IN STROJI	DRUGE NAPRAVE IN OPREMA	OOS V GRADNJI IN IZDELAVI	PREDUJMI ZA PRIDOBITEV OOS	SKUPAJ
Nabavna vrednost 31.12.2008	27.237.926	1.163.688.787	1.839.062.869	37.716.622	278.013.609	16.890.083	3.362.609.896
Pridobitve					157.687.117	89.021.409	246.708.526
Prenos iz investicij v teku	9.334.851	71.311.066	83.451.884	4.816.735	(176.662.901)		(7.748.365)
Ostali prenosi						(10.763.601)	(10.763.601)
Odtujitve	(74.601)	(2.205.225)	(14.419.871)	(1.124.937)	(570.965)		(18.395.599)
Tečajne razlike				(971)			(971)
Nabavna vrednost 31.12.2009	36.498.176	1.232.794.628	1.908.094.882	41.407.449	258.466.860	95.147.891	3.572.409.886
Odpisana vrednost 31.12.2008		681.394.303	1.350.622.453	28.860.626			2.060.877.382
Prenos iz investicij v teku		(6.737.986)	(1.018.726)	(30.724)			(7.787.436)
Amortizacija		20.145.717	54.950.458	2.638.558			77.734.733
Odtujitve		(1.089.014)	(13.190.534)	(946.521)			(15.226.069)
Tečajne razlike				(634)			(634)
Odpisana vrednost 31.12.2009		693.713.020	1.391.363.651	30.521.305			2.115.597.976
Knjigovodska vrednost 31.12.2008	27.237.926	482.294.484	488.440.416	8.855.996	278.013.609	16.890.083	1.301.732.514
Knjigovodska vrednost 31.12.2009	36.498.176	539.081.608	516.731.231	10.886.144	258.466.860	95.147.891	1.456.811.910

(3) DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE

7.899.955 €

Pomembno znižanje dolgoročnih finančnih naložb v primerjavi z letom 2008 se nanaša na prenos vrednosti delnic v družbi Toplofikatsia-Ruse AD med kratkoročne finančne naložbe, ker je sklenjena pogodba o prodaji v drugi polovici leta 2010.

V letu 2009 so bili ugotovljeni razlogi za slabitev nekaterih dolgoročnih finančnih naložb in iz tega naslova so se povečali prevrednotovalni poslovni odhodki.

V postopku uskupinjevanja je bilo izločenih 1.030.201.563 € dolgoročnih finančnih naložb v družbe v skupini.

V postopku uskupinjevanja se je vrednost naložb v pridružene družbe, na osnovi vrednotenja po kapitalski metodi, povečala za 50.641 €.

GIBANJE DOLGOROČNIH FINANČNIH NALOŽB, RAZEN POSOJIL

v €

DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE, RAZEN POSOJIL	NALOŽBE V DELNICE IN DELEŽE DRUŽB V SKUPINI RAZEN PRIDRUŽENIH DRUŽB	NALOŽBE V DELNICE IN DELEŽE PRIDRUŽENIH DRUŽB	DRUGE NALOŽBE V DELNICE IN DELEŽE	DRUGE DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	SKUPAJ
Nabavna vrednost 31.12.2008	3.034.734	1.015.126	47.294.798	120.815	51.465.473
Pridobitve, povečanja		100.000	500	12.224	112.724
Odtujitve, znižanja			(221.200)	(7.974)	(229.174)
Prenosi		(1.650)	(43.425.871)		(43.427.521)
Prevrednotenje	(8.763)	(43.138)	(363.940)		(415.841)
Nabavna vrednost 31.12.2009	3.025.971	1.070.338	3.284.287	125.065	7.505.661
Odpisana vrednost 31.12.2008	0	0	362.355	0	362.355
Prevrednotenje			(321.520)		(321.520)
Odpisana vrednost 31.12.2009	0	0	40.835	0	40.835
Knjigovodska vrednost 31.12.2008	3.034.734	1.015.126	46.932.443	120.815	51.103.118
Knjigovodska vrednost 31.12.2009	3.025.971	1.070.338	3.243.452	125.065	7.464.826

(4) ODLOŽENE TERJATVE ZA DAVEK

10.844.341 €

V letu 2009 so bile na novo oblikovane odložene terjatve za davek iz naslova:

- oblikovanja rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine,
- oblikovanja dvomljivih terjatev,
- slabitve finančnih naložb,
- poštene vrednosti izpeljanih finančnih instrumentov,
- razlike med poslovno in davčno amortizacijo.

Črpanje oz. zmanjšanje terjatev za odloženi davek izhaja iz:

- porabe rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine,
- odprave in črpanja drugih rezervacij,
- odprave dvomljivih terjatev,
- črpanja davčne izgube,
- črpanja za razliko med davčno in poslovno amortizacijo.

Skupina konec leta 2009 izkazuje za 69.345 € obveznosti za odloženi davek.

V postopku uskupinjevanja je bilo izločenih 4.242.694 € odloženih terjatev za davek.

GIBANJE TERJATEV ZA ODLOŽENI DAVEK

v €

TERJATVE ZA ODLOŽENI DAVEK	REZERVACIJE	SLABITEV	AMORTIZACIJA	DRUGO	SKUPAJ
Vrednost 31.12.2008	8.593.378	6.732.878	93.686	3.880.254	19.300.196
Oblikovanje, povečanje	432.772	413.353	7.636	1.575	855.336
Črpanje, zmanjšanje	(1.935.551)	(6.656.783)	(61.437)	(657.420)	(9.311.191)
Vrednost 31.12.2009	7.090.599	489.448	39.885	3.224.409	10.844.341

(5) ZALOGE 37.869.366 €

Zaloge skupine predstavljajo material, med katerim je izkazan tudi drobn inventar z dobo koristnosti do enega leta in vrednostjo nižjo od 500 €, proizvodi, nedokončana proizvodnja in predelumi za zaloge.

Največjo vrednost v zalogah materiala predstavljajo zaloge materiala za vzdrževanje, rezervni deli, premog in kurilno olje.

Zaloge proizvodov v glavnini predstavlja premog.

Ob popisu zalog so bili ugotovljeni presežki materiala v višini 321.935 € in primanjkljaji materiala v višini 14.255 €.

V letu 2009 je bilo odpisano za 46.384 € zalog materiala zaradi spremembe njihove kakovosti in vrednosti.

Čista iztržljiva vrednost zalog ni nižja od knjigovodskih vrednosti.

Med zalogami ni takih, ki bi bile dane v zastavo.

(6) KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE

150.074.101 €

Pomemben del kratkoročnih finančnih naložb skupine predstavljajo depoziti v pomembnejših slovenskih bankah, zato je izpostavljenost tveganjem minimalna. Depoziti pri bankah niso zavarovani, medtem ko so dana posojila zavarovana.

Med drugimi delnicami je izkazana vrednost delnic družbe Toplofikatisia-Ruse AD, ki jih ima v lasti obvladujoča družba.

V postopku uskupinjevanja je bila zaradi vračila posojila v eni izmed družb skupine po datumu bilance stanja odpravljena njegova slabitev iz leta 2008, in sicer v višini 6.600.000 €.

VRSTE KRATKOROČNIH FINANČNIH NALOŽB

v €

VRSTE KRATKOROČNIH FINANČNIH NALOŽB	31.12.09	31.12.08
Druge delnice in deleži	43.427.521	0
Depoziti pri bankah	96.957.896	113.231.694
Kratkoročna posojila pridruženim družbam	50.000	0
Kratkoročna posojila drugim	9.636.835	3.142.025
Druge kratkoročne finančne naložbe	1.849	1.554
Skupaj	150.074.101	116.375.273

(7) TERJATVE

149.800.521 €

Med terjatvami v skupini so izkazane:

- dolgoročne poslovne terjatve v višini 4.043.837 € in
- kratkoročne poslovne terjatve v višini 145.756.684 €.

Dolgoročne poslovne terjatve do kupcev so večinoma zavarovane. Med drugimi dolgoročnimi poslovnimi terjatvami so v glavnini izkazani dani depoziti kot varščine za trgovanje z EE v obvladujoči družbi, tako da v tem primeru terjatve niso zavarovane.

Zaradi proizvodnje EE v odvisnih družbah in nakupa s strani obvladujoče družbe, predstavlja glavnina kratkoročnih terjatev do kupcev terjatve iz naslova prodaje EE obvladujoče družbe.

Kratkoročne terjatve do kupcev so večinoma zavarovane, ostale kratkoročne terjatve pa zaradi same narave terjatev niso zavarovane.

V skupini je oblikovanih za 1.318.897 € popravkov vrednosti terjatev.

V postopku uskupinjevanja je bilo izločenih 107.513.333 € kratkoročnih terjatev.

DOLGOROČNE POSLOVNE TERJATVE PO ROKIH ZAPADLOSTI

v €

DOLGOROČNE POSLOVNE TERJATVE	ROK ZAPADLOSTI V PLAČILO			SKUPAJ
	do 31.12.2012	od 1.1.2013 do 31.12.2014	nad 1.1.2015	
Terjatve do kupcev	429.640	143.161	275.790	848.591
Terjatve do drugih	3.068.685	25.107	101.454	3.195.246
Skupaj	3.498.325	168.268	377.244	4.043.837

KRA TKOROČNE POSLOVNE TERJATVE PO ROKIH ZAPADLOSTI

v €

KRA TKOROČNE POSLOVNE TERJATVE	RAZČLENITEV PO ROKIH ZAPADLOSTI						SKUPAJ
	nezapadle	zapadle do 3 mesecev	zapadle od 3 do 6 mesecev	zapadle od 6 do 9 mesecev	zapadle od 9 do 12 mesecev	zapadle nad 1 leto	
Terjatve do kupcev	100.569.393	14.795.562	1.294.177	2.340.735	64.681	437.593	119.502.141
Terjatve do drugih	26.615.622	1.849	9.774	884.624	14.747	46.824	27.573.440
Skupaj	127.185.015	14.797.411	1.303.951	3.225.359	79.428	484.417	147.075.581

(8) DENARNA SREDSTVA

10.281.115 €

Družbe skupine imajo na dan bilance stanja 11.101.000 € dogovorjenih samodejnih zadolžitev v obliki limitov na računih pri bankah, ki pa na dan 31.12.2009 niso bili korišćeni.

(9) KRA TKOROČNE AČR

7.554.436 €

Največji delež aktivnih časovnih razmejitev se nanaša na posle, povezane s trgovanjem z EE pri obvladujoči družbi.

V postopku uskupinjevanja je bilo izločenih 3.229.860 € kratkoročnih aktivnih časovnih razmejitev.

(10) KAPITAL

1.234.004.990 €

Vrednost osnovnega kapitala in kapitalskih rezerv se v letu 2009 ni spremenila.

Druge rezerve iz dobička znašajo 226.498.386 € in predstavljajo del prenesenih dobičkov obvladujoče družbe.

Preneseni dobiček preteklih let v višini 270.765.863 € predstavlja delež obvladujoče družbe v dobičkih odvisnih družb preteklih let in razlike pri postopkih uskupinjevanja posameznih let.

Čisti dobiček poslovnega leta znaša 82.622.604 € in je sestavljen iz bilančnega dobička obvladujoče družbe v višini 30.117.449 €, dela poslovnih izidov odvisnih družb, ki pripadajo obvladujoči družbi v višini 37.739.561 €, in

kumulativnega povečanja poslovnega izida v postopku uskupinjevanja v višini 14.765.594 €, ki predstavlja odpravo slabitev dolgoročne finančne naložbe v skupini, izključitev finančnih prihodkov obvladujoče družbe za izplačilo deleža v dobičku odvisne družbe ter ostale vplive na skupinski poslovni izid.

Presežek iz prevrednotenja v višini - 2.255.517 € je sestavljen iz ugotovljenega presežka iz prevrednotenja v obvladujoči družbi v višini - 1.573.172 € (izpeljani finančni inštrumenti za varovanje pred tveganjem), deleža obvladujoče družbe v oblikovanih presežkih iz prevrednotenja v odvisnih družbah v višini - 693.829 € in

deleža obvladujoče družbe v dobičku pridružene družbe v višini 11.484 €.

Uskupinjevalni popravek kapitala v višini - 218.671 € predstavlja tečajne razlike pri prevedbi postavk bilanc stanja in izkazov poslovnega izida odvisnih družb v tujini in tečajnih razlik, ugotovljenih v postopku uskupinjevanja.

Kapital manjšinskih lastnikov znaša 65.790.351 €.

Kapital odvisnih družb je v postopku uskupinjevanja izločen v višini 1.015.455.220 €.

POSLOVNI IZID SKUPINE PO PRERAČUNU KAPITALA

v €

POSLOVNI IZID DRUŽBE PO PRERAČUNU KAPITALA	31.12.09
Čisti poslovni izid	112.740.053
Rezultat preračuna kapitala	(19.233.177)
Poslovni izid po preračunu s pomočjo cen življenjskih potrebščin (1,8% rast)	93.506.876

KAPITAL

v €

CELOTNI KAPITAL	31.12.09	31.12.08
Osnovni kapital	29.558.789	29.558.789
Kapitalske rezerve	561.243.185	561.243.185
Druge rezerve iz dobička	226.498.386	169.502.829
Presežek iz prevrednotenja	(2.255.517)	10.561.050
Preneseni čisti poslovni izid	270.765.863	250.720.796
Čisti poslovni izid poslovnega leta	82.622.604	46.923.175
Uskupinjevalni popravek kapitala	(218.671)	(903.981)
Kapital manjšinskih lastnikov	65.790.351	60.002.772
Skupaj	1.234.004.990	1.127.608.615

(11) REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PČR

112.410.723 €

Pomembnejše zneske rezervacij v skupini predstavljajo rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade, rezervacije za zapiranje jame Škale in preostalega dela velenjskega odkopa, rezervacije za odškodnine, rezervacije za tožbe ter rezervacije, oblikovane in črpane v skladu z zakonodajo o invalidskih organizacijah.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade so oblikovane na podlagi aktuarskega izračuna na dan 31.12.2009 za vse družbe skupine v Sloveniji.

Pri aktuarskem izračunu se je upoštevalo:

- število zaposlenih v družbah na dan 31.10.2009 (spol, starost, skupna in pokojninska delovna doba, povprečna neto in bruto plača za obdobje avgust - oktober 2009),
- način izračuna odpravnin in jubilejnih nagrad v posamezni družbi,
- rast povprečne plače v višini 3,5%,
- fluktuacija zaposlenih glede na starostne razrede.

Rezervacije za zapiranje jame Škale in preostalega velenjskega odkopa so oblikovane na podlagi dokumentacije, pripravljene s strani odvisne družbe, ki je oblikovala omenjene rezervacije.

Med dolgoročnimi pasivnimi časovnimi razmejitvami so prikazane rezervacije iz prejetih državnih podpor za pridobitev osnovnih sredstev, ki so se v letu 2009 črpale za obračunano amortizacijo. V tej skupini so prikazane tudi rezervacije iz naslova pridobljenih emisijskih kuponov.

GIBANJE REZERVACIJ IN DOLGOROČNIH PČR

v €

REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PČR	REZERVACIJE ZA ODPRAVNINE IN JUBILEJNE NAGRADE	DRUGE REZERVACIJE	DOLGOROČNE PČR	SKUPAJ
Vrednost 31.12.2008	12.079.249	73.233.791	32.733.829	118.046.869
Oblikovanje, povečanja	2.688.437	15.422.003	137.249	18.247.689
Črpanje, odprava	(1.516.957)	(15.694.037)	(6.672.841)	(23.883.835)
Vrednost 31.12.2009	13.250.729	72.961.757	26.198.237	112.410.723
Načrtovano oblikovanje				1.258.085
Načrtovano črpanje				12.810.791

148

(12) DOLGOROČNE OBVEZNOSTI 268.461.575 €

Dolgoročne obveznosti skupine sestavljajo:

- dolgoročne finančne obveznosti v višini 265.817.089 €,
- dolgoročne poslovne obveznosti v višini 2.575.141 € in
- odložene obveznosti za davek v višini 69.345 €.

Dolgoročne finančne obveznosti družb predstavljajo v glavnini dolgoročna posojila bank. Posojila so najeta pri domačih in tujih bankah, obrestne mere pa se gibljejo v odvisnosti od vrste kredita, ročnosti in trenutka najema med 1% in 6%. Med njimi so tudi posojila, ki zapadejo v plačilo v roku, daljšem od petih let, najkasneje 2028.

Dolgoročna posojila so zavarovana z menicami, akceptnimi nalogi, garancijami, terjatvami oz. s poroštvom Republike Slovenije.

Podrobneje so dolgoročna posojila razkrita v letnih poročilih posameznih družb skupine.

Za del dolgoročnih posojil v skupini so sklenjene pogodbe o obrestnih zamenjavah, s katerimi se zmanjšuje tveganje rasti spremenljive obrestne mere. Zaradi padca obrestnih mer so njihove poštene vrednosti izkazane med drugimi dolgoročnimi finančnimi obveznostmi in kot negativni presežek iz prevrednotenja.

Vse obveznosti iz dolgoročnih dolgov so poravnane v roku.

VRSTE DOLGOROČNIH OBVEZNOSTI

v €

VRSTE DOLGOROČNIH OBVEZNOSTI	31.12.09	31.12.08
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	264.340.954	288.744.803
Dolgoročne finančne obveznosti do drugih	1.476.135	1.619.858
Dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	2.350.303	2.008.006
Dolgoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	13.460	0
Dolgoročne poslovne obveznosti do drugih	211.378	309.956
Odložene obveznosti za davek	69.345	2.639
Skupaj	268.461.575	292.685.262

ROKI ZAPADLOSTI DOLGOROČNIH OBVEZNOSTI

v €

DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	ROK ZAPADLOSTI V PLAČILO			SKUPAJ
	do 31.12.2012	od 1.1.2013 do 31.12.2014	nad 1.1.2015	
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	68.197.642	57.066.475	139.076.837	264.340.954
Dolgoročne finančne obveznosti do drugih	1.468.119	8.016		1.476.135
Dolgoročne poslovne obveznosti dobaviteljev	2.350.303			2.350.303
Dolgoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov			13.460	13.460
Dolgoročne poslovne obveznosti do drugih	11.878	2.271	197.229	211.378
Skupaj	72.027.942	57.076.762	139.287.526	268.392.230

(13) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI

245.988.475 €

Kratkoročne obveznosti skupine sestavljajo:

- kratkoročne finančne obveznosti v višini 108.817.376 € in
- dolgoročne poslovne obveznosti v višini 137.171.099 €.

Vse kratkoročne finančne obveznosti so nezapadle, sestavljajo pa jih tako kratkoročna posojila kot del dolgoročnih posojil, ki zapadejo v plačilo v letu dni po datumu bilance stanja. Zavarovane so z menicami,

akceptnimi nalogi, garancijami, terjatvami oz. s poroštvom Republike Slovenije.

Obrestne mere za kratkoročna posojila se gibljejo med 2,2% in 5,5%.

Podrobneje so kratkoročna posojila razkrita v letnih poročilih posameznih družb skupine.

Na dan bilance stanja je bilo zapadlih 38.390 € kratkoročnih poslovnih obveznosti do dobaviteljev.

V postopku uskupinjevanja je bilo izločenih za 110.713.499 € kratkoročnih poslovnih obveznosti.

VRSTE KRATKOROČNIH OBVEZNOSTI

v €

VRSTE KRATKOROČNIH OBVEZNOSTI	31.12.09	31.12.08
Kratkoročne finančne obveznosti do bank	108.753.988	45.298.464
Kratkoročne finančne obveznosti do drugih	63.388	183.345
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	96.629.000	104.387.218
Kratkoročne poslovne obveznosti do pridruženih družb	0	4.388
Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	111.062	190.486
Kratkoročne poslovne obveznosti do drugih	40.431.037	43.988.321
Skupaj	245.988.475	194.052.222

ROKI ZAPADLOSTI KRATKOROČNIH POSLOVNIH OBVEZNOSTI

v €

KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI	RAZČLENITEV PO ZAPADLOSTI			SKUPAJ
	nezapadle	zapadle do 3 mesecev	zapadle od 9 do 12 mesecev	
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	96.590.610	19.516	18.874	96.629.000
Kratkoročne obveznosti na podlagi predujmov	111.062			111.062
Kratkoročne obveznosti do drugih	40.431.037			40.431.037
Skupaj	137.132.709	19.516	18.874	137.171.099

(14) KRATKOROČNE PČR**13.489.385 €**

Glavnino kratkoročnih pasivnih časovnih razmejitev skupine predstavljajo vnaprej vračunani stroški za neizkoriščene dopuste, za stroške koncesij in DDV od danih predujmov.

V postopku uskupinjevanja so bile izločene kratkoročne pasivne časovne razmejitve iz naslova vračunanih stroškov za emisijske kupone v višini 2.201.675 €.

Izvenbilančna evidenca

V izvenbilančni evidenci skupine so izkazani dani in prejeti inštrumenti za zavarovanje plačil (bančne garancije, zavarovalne police), dana poročstva ter vrednosti sklenjenih standardiziranih rokovnih pogodb.

GIBANJE KRATKOROČNIH PČR

v €

PČR	KRATKOROČNO VRAČUNANI STROŠKI	KRATKOROČNO ODLOŽENI PRIHODKI	SKUPAJ
Vrednost 31.12.2008	15.310.256	7.559	15.317.815
Oblikovanje, povečanja	20.124.697	42.979	20.167.676
Poraba, sprostitve	(21.988.429)	(7.559)	(21.995.988)
Tečajne razlike	(118)	0	(118)
Vrednost 31.12.2009	13.446.406	42.979	13.489.385
Načrtovano oblikovanje			81.900
Načrtovano črpanje			4.137.976

150

5.8.2 SKUPINSKI IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

Skupina sestavlja izkaz poslovnega izida po različici I iz SRS 25.

Splošno

Informacije o podlagi za sestavitev skupinskega izkaza poslovnega izida in o posebnih računovodskih usmeritvah, izbranih in uporabljenih pri pomembnih poslih in drugih poslovnih dogodkih za skupino, so predstavljene v razkritjih posameznih pomembnih prihodkov in odhodkov.

PRIHODKI**887.266.362 €**

Prihodke skupine sestavljajo poslovni, finančni in drugi prihodki.

VRSTE PRIHODKOV

v €

VRSTE PRIHODKOV	2009	2008
Poslovni prihodki	877.157.587	903.420.050
Finančni prihodki	6.913.774	11.469.110
Drugi prihodki	3.195.001	5.816.120
Skupaj	887.266.362	920.705.280

ODHODKI

740.468.306 €

Odhodke skupine sestavljajo poslovni, finančni in drugi odhodki.

VRSTE ODHODKOV

v €

VRSTE ODHODKOV	2009	2008
Poslovni odhodki	714.963.052	786.648.130
Finančni odhodki	13.770.211	38.929.791
Drugi odhodki	11.735.043	1.596.431
Skupaj	740.468.306	827.174.352

(15) ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE 804.287.077 €

Glavnino čistih prihodkov od prodaje predstavljajo prihodki iz naslova prodaje EE.

V postopku uskupinjevanja je bilo izločenih 553.758.394 € čistih prihodkov od prodaje.

(16) USREDSTVENI LASTNI PROIZVODI 12.150.305 €

Vrednost usredstvenih lastnih proizvodov in storitev se je v postopku uskupinjevanja povečala za 5.853.840 €, za vrednost prodaje opredmetenih osnovnih sredstev znotraj skupine.

(17) DRUGI POSLOVNI PRIHODKI 57.633.426 €

Pretežni del drugih poslovnih prihodkov predstavljajo prevrednotovalni poslovni prihodki od odprave dvomljivih terjatev in slabitve posojil, prihodki od odprave rezervacij in prihodki od emisijskih kuponov, prejetih s strani Republike Slovenije.

V postopku uskupinjevanja so se zaradi odprave slabitve posojila v odvisni družbi povečali prevrednotovalni poslovni prihodki za 6.600.000 €, hkrati je bilo izločenih 88.107 € drugih poslovnih prihodkov.

(18) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV 435.431.748 €

V nabavni vrednosti prodanega blaga in materiala predstavlja glavnino nabavna vrednost EE, plina, premoga in ostalih energentov, potrebnih pri proizvodnji EE, ter stroški nadomestnih delov.

V postopku uskupinjevanja je bilo izločenih za 544.757.415 € nabavne vrednosti prodanega blaga in materiala.

Med stroški storitev predstavljajo glavnino stroški storitev za vzdrževanje in obratovanje opredmetenih osnovnih sredstev, zavarovalne premije in komunalne storitve.

V postopku uskupinjevanja je bilo izločenih za 2.433.024 € stroškov storitev.

(19) STROŠKI DELA 136.863.751 €

Stroški dela zajemajo stroške plač in nadomestil, stroške socialnih zavarovanj, stroške dodatnih pokojninskih zavarovanj in druge stroške dela (prehrana na delu, prevoz na delo in z dela, regres za letni dopust, jubilejne nagrade, solidarnostne pomoči, odpravnine itd.).

(20) ODPISI VREDNOSTI 82.736.776 €

Večino odpisov vrednosti predstavlja amortizacija neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev.

Za istovrstna opredmetena osnovna sredstva v skupini se uporabljajo podobne amortizacijske stopnje, medtem ko se pri proizvodjalni opremi uporabljajo v posamezni družbi amortizacijske stopnje, primerne za dejavnost, ki jo družba opravlja.

Za opredmetena osnovna sredstva, pridobljena z državnimi dotacijami oz. brezplačno, se amortizacija obračunava posebej in se za njen znesek črpajo dolgoročne pasivne časovne razmejitve in izkazujejo drugi poslovni prihodki.

Največji delež v prevrednotovalnih poslovnih odhodkih pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih predstavlja odpis neuporabnih, tehnološko

neučinkovitih oz. ekonomsko zastaranih sredstev, pri prevrednotovalnih poslovnih odhodkih pri obratnih sredstvih pa oblikovanje dvomljivih terjatev.

AM STOPNJE NEOPREDMETENIH SREDSTEV IN OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV

VRSTA SREDSTEV	2009
zgradbe	1 - 11,33 %
proizvajalna oprema	1,3 - 33,33 %
druga oprema	6,45 - 50 %
neopredmetena sredstva	2 - 50 %

(21) DRUGI POSLOVNI ODHODKI

59.930.777 €

Druge poslovne odhodke v glavnini sestavljajo koncesijski prispevek državi, prispevki za stavbna zemljišča, vodni prispevek, izdatki za varstvo okolja, oblikovanje rezervacij.

V postopku uskupinjevanja je bilo izločenih 3.327 € drugih poslovnih odhodkov med družbami v skupini.

152

VRSTE POSLOVNIH ODHODKOV

VRSTE POSLOVNIH ODHODKOV	2009	2008
Nabavna vrednost prodanega blaga in stroški materiala	373.658.981	446.843.322
Stroški storitev	61.772.767	61.277.352
Stroški dela	136.863.751	137.687.403
Amortizacija	79.174.657	74.358.495
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih	1.921.335	4.927.577
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	1.640.784	394.376
Drugi poslovni odhodki	59.930.777	61.159.605
Skupaj	714.963.052	786.648.130

(22) FINANČNI PRIHODKI

6.913.774 €

Med finančnimi prihodki predstavljajo največji delež obresti danih depozitov in posojil, prihodki od zamudnih obresti in pozitivne tečajne razlike.

V postopku uskupinjevanja je bilo izločenih 16.019.524 € finančnih prihodkov, ki v glavnini predstavljajo izplačilo deleža v dobičku obvladujoči družbi s strani odvisne družbe.

(23) FINANČNI ODHODKI

13.770.211 €

Pretežni del finančnih odhodkov predstavljajo odhodki za obresti dolgoročnih in kratkoročnih posojil, ki so se zaradi padca EURIBOR-ja v primerjavi z letom 2008 občutno znižali.

V postopku uskupinjevanja je bilo izločenih 29.226.940 € finančnih prihodkov iz naslova odprave slabitve dolgoročne finančne naložbe v odvisno družbo.

(24) DRUGI ODHODKI

11.735.043 €

Glavnino drugih odhodkov predstavlja plačilo globe v obvladujoči družbi in odškodnine za rudarske škode.

ODSEKI

PODROČNI ODSEKI

v €

ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE PO PODROČNIH ODSEKIH	2009	2008
Električna energija	775.828.679	840.340.453
Ostalo	28.458.398	32.421.875
Skupaj	804.287.077	872.762.328

OBMOČNI ODSEKI

v €

ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE PO OBMOČNIH ODSEKIH	2009	2008
Domači trg	555.731.387	625.382.932
Tuji trg	248.555.690	247.379.396
Skupaj	804.287.077	872.762.328

STROŠKI PO FUNKCIONALNIH SKUPINAH

v €

PREGLED STROŠKOV PO FUNKCIONALNIH SKUPINAH	2009	2008
Nabavna vrednost prodanega blaga oz. proizvodni stroški prodanih količin	619.753.961	693.637.238
Stroški prodajanja	13.873.964	13.408.994
Stroški splošnih dejavnosti	66.098.043	75.463.558

(25) DAVEK OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB

24.534.268 €

Za leto 2009 je obveznost za plačilo davka od dohodkov pravnih oseb v Sloveniji izkazalo sedem družb v skupini, v tujini pa štiri družbe od šestih. Ostale družbe niso ugotovile osnove za njegovo plačilo zaradi uveljavljanja olajšav oz. črpanja davčnih izgub.

Družbe skupine imajo konec leta 2009 neizkoriščene davčne izgube v višini 30.672.313 €.

(26) ODLOŽENI DAVKI

8.422.515 €

Odloženi davki se nanašajo na terjatve za odloženi davek, ki so priznane v višini verjetnega razpoložljivega dobička, v breme katerega jih bo v prihodnosti mogoče uporabiti. Odložene terjatve so znižane za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno

priznane odhodke oz. so bili odhodki vključeni v davčne izkaze tekočega leta. Družbe v skupini so v letu 2009 izkazale za 4.179.821 € odloženega davka, v postopku konsolidacije pa je bilo odpravljenih še za 4.242.694 € terjatev za odloženi davek.

(27) ČISTI POSLOVNI IZID

113.841.273 €

Čisti dobiček predstavlja čisti dobiček obvladujoče družbe v višini 60.234.898 €, delež obvladujoče družbe v poslovnem izidu odvisnih družb v višini 37.739.561 €, kumulativno povečanje poslovnega izida iz naslova odprave oslabitve v skupini, odprave oslabitve posojila zaradi plačila v letu 2010, izločitve finančnih prihodkov obvladujoče družbe, ki se nanašajo na izplačilo deleža v dobičku odvisnih družbe, in ostalih vplivov na konsolidiran poslovni izid v postopku konsolidacije v višini 14.765.594 € ter čisti dobiček manjšinskih lastnikov v višini 1.101.220 €.

POSLOVNI IZID SKUPINE

v €

VRSTA POSLOVNEGA IZIDA	2009	2008
Poslovni izid iz poslovanja	162.194.535	116.771.920
Poslovni izid iz rednega delovanja	155.338.098	89.311.239
Poslovni izid zunaj rednega delovanja	[8.540.042]	4.219.689
Celotni poslovni izid	146.798.056	93.530.928
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	113.841.273	74.515.214
- od tega večinski lastnik	112.740.053	73.801.282
- od tega manjšinski lastnik	1.101.220	713.932

5.8.3 SKUPINSKI IZKAZ DENARNIH TOKOV

Splošno

V skupinskem izkazu denarnih tokov so prikazane spremembe stanja denarnih sredstev za poslovno leto.

Denarna sredstva skupine so gotovina, knjižni denar na transakcijskih računih in depoziti na odpoklic.

Skupina sestavlja izkaz denarnih tokov po posredni metodi (različica II – SRS 26.9).

Podatki v skupinskem izkazu denarnih tokov so dobljeni iz izkazov denarnih tokov družb v skupini, z upoštevanjem izločanja v postopku konsolidacije.

DENARNI TOKOVI

v €

VRSTE DENARNIH TOKOV	2009	2008
Denarni tokovi pri poslovanju	195.692.901	201.464.315
Denarni tokovi pri naložbenju	[226.986.853]	[235.553.558]
Denarni tokovi pri financiranju	28.121.899	32.245.119
Denarni izid v obdobju	[3.172.053]	[1.844.124]

5.8.4 SKUPINSKI IZKAZ GIBANJA KAPITALA

Splošno

V skupinskem izkazu gibanja kapitala so prikazane spremembe sestavin kapitala v poslovnem letu.

Metoda

Skupinski izkaz gibanja kapitala je sestavljen po različici I iz SRS 27.2. Bilančni dobiček se na ravni skupine ne ugotavlja.

Premiki v kapital

Premiki v kapital so bili v letu 2009 izkazani v višini 126.234.620 €.

Kapital skupine, brez manjšinskih lastnikov, se je povečal za 120.447.041 €, in sicer:

- za čisti poslovni izid skupine v višini 112.740.053 €,
- za uskupinjevalni popravek kapitala v višini 685.310 € iz naslova tečajnih razlik pri odvisnih družbah v tujini,
- za presežek iz prevrednotenja v višini 7.021.678 €, od katerega 6.630.506 € izkazuje obvladujoča družba (pozitivni rezultati iz standardiziranih rokovnih pogodb za varovanje pred tveganjem), 386.780 € je delež obvladujoče družbe v presežku iz prevrednotenja,

oblikovanem v odvisnih družbah, 4.392 € pa je delež obvladujoče družbe v poslovnih izidih pridruženih družb.

Kapital manjšinskih lastnikov se je povečal za 5.787.579 €, in sicer:

- za 4.630.218 € zaradi naknadnih vplačil družbenikov v kapital odvisne družbe,
- za čisti poslovni izid družb skupine v višini 1.101.220 € in
- za presežek iz prevrednotenja, oblikovanem v družbah skupine v višini 56.141 €.

Premiki v kapitalu

Premiki v kapitalu v višini 56.995.557 € predstavljajo:

- razporeditev bilančnega dobička obvladujoče družbe leta 2008 (sklep skupščine) v višini 26.878.108 € med druge rezerve iz dobička,
- razporeditev polovice čistega dobička obvladujoče družbe tekočega leta (sklep NS na predlog posloводства) v višini 30.117.449 € med druge rezerve iz dobička.

Premiki iz kapitala

Premiki iz kapitala znašajo -19.838.245 € in predstavljajo znižanje presežka iz prevrednotenja pri obvladujoči družbi.

5.8.5 OSTALA RAZKRITJA

Prejemki članov poslovdstev in uprav ter zaposlenih, za katere ne velja tarifni del kolektivnih pogodb

Prejemki članov poslovdstev in uprav ter zaposlenih, za katere ne velja tarifni del kolektivnih pogodb, vključujejo:

- bruto prejemke, ki so vsebovani v obvestilu za napoved dohodnine,
- premije za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje,
- druge prejemke.

Prejemki članov NS

Prejemki članov NS vključujejo:

- bruto sejnine s potnimi stroški.

Člani uprav in poslovdstev, zaposleni, za katere ne velja tarifni del kolektivnih pogodb in člani nadzornih svetov družb skupine v letu 2009 od družb v skupini niso prejeli

deležev v dobičku po sklepu skupščin, niti jim družbe niso odobrile predumov, novih posojil ali poroštev.

Do naštetih skupin oseb družbe v skupini konec leta 2009 ne izkazujejo terjatev iz posojil in terjatev iz poslovanja.

Zneski, porabljeni za revidiranje in davčno svetovanje

Za revidiranje letnih poročil družb skupine HSE je bilo porabljeno 209.391 € in za druge nerevizijske storitve 3.780 €.

Poslovni dogodki po dnevu skupinske bilance stanja

Zaradi vračila posojila odvisni družbi po datumu odobritve računovodskih izkazov za leto 2009 je bila odprava slabitve posojila iz leta 2008 upoštevana v postopku konsolidacije na nivoju skupine, in sicer se je čisti dobiček skupine povečal za 5.280.000 €.

Poslovni dogodki po dnevu skupinske bilance stanja so razkriti v poslovnem poročilu, drugih poslovnih dogodkov v skupini, ki bi imeli vpliv na računovodske izkaze skupine leta 2009, ni bilo.

PREJEMKI POSAMEZNIH SKUPIN OSEB

v €

SKUPINE OSEB	2009	2008
Člani poslovdstev in uprav	1.521.426	1.386.821
Zaposleni, za katere ne velja tarifni del kolektivnih pogodb	3.949.301	4.503.940
Člani nadzornih svetov	222.888	350.289

Domišljija poganja svet naprej

z nepredvidljivo navdušenostjo. Domišljija je tvorna moč prvega reda na vseh področjih našega udejstvovanja, ona nas loči od drugih živih bitij.

06

kontaktni podatki

157

**HOLDING SLOVENSKE
ELEKTRARNE D.O.O.**

DIREKTOR DRUŽBE:

Borut Meh

NASLOV:

Koprska ulica 92, 1000 Ljubljana

TELEFON:

01 470 41 00

FAX:

01 470 41 01

E-POŠTA:

hse@hse.si; info@hse.si

SPLETNA STRAN:

www.hse.si

**DRAVSKE ELEKTRARNE
MARIBOR D.O.O.**

DIREKTOR DRUŽBE: mag. Viljem Pozeb
NASLOV: Obrežna ulica 170, 2000 Maribor
TELEFON: 02 300 50 00
FAX: 02 300 56 55
E-POŠTA: dem@dem.si
SPLETNA STRAN: www.dem.si

**SOŠKE ELEKTRARNE
NOVA GORICA D.O.O.**

DIREKTOR DRUŽBE: Vladimir Gabrijelčič
NASLOV: Erjavčeva ulica 20, 5000 Nova Gorica
TELEFON: 05 339 63 10
FAX: 05 339 61 15
E-POŠTA: seng@seng.si
SPLETNA STRAN: www.seng.si

158

**HIDROELEKTRARNE NA
SPODNJI SAVI D.O.O.**

DIREKTOR DRUŽBE: Bogdan Barbič
NASLOV: Cesta prvih borcev 18, 8250 Brežice
TELEFON: 07 816 45 00, 02 300 59 42
FAX: 02 300 59 41
E-POŠTA: /
SPLETNA STRAN: /

**TERMoeLEKTRARNA
ŠOŠTANJ D.O.O.**

DIREKTOR DRUŽBE: dr. Uroš Rotnik
NASLOV: Cesta Lole Ribarja 18, 3325 Šoštanj
TELEFON: 03 899 31 00
FAX: 03 899 34 85
E-POŠTA: info@te-sostanj.si
SPLETNA STRAN: www.te-sostanj.si

**TERMoeLEKTRARNA
TRBOVLJE D.O.O.**

DIREKTOR DRUŽBE: mag. Marko Agrež
NASLOV: Ob železnici 27, 1420 Trbovlje
TELEFON: 03 565 12 00
FAX: 03 565 12 32
E-POŠTA: info@tet.si
SPLETNA STRAN: www.tet.si

PPE D.O.O., KIDRIČEVO

DIREKTOR DRUŽBE: Branko Kožuh
NASLOV: Tovarniška cesta 10, 2325 Kidričevo
TELEFON: 02 799 51 20
FAX: 02 799 41 03
E-POŠTA: branko.kozuh@talum.si
SPLETNA STRAN: /

PREMOGOVNIK VELENJE D.D.

DIREKTOR DRUŽBE: dr. Milan Medved
NASLOV: Partizanska cesta 78, 3320 Velenje
TELEFON: 03 899 61 00
FAX: 03 587 50 07
E-POŠTA: info@rlv.si
SPLETNA STRAN: www@rlv.si

HSE ITALIA S.R.L.

UPRAVNI ODBOR: dr. Tomaž Štokelj
Ana Zaljetelj
Damjan Lipušček
NASLOV: Via Roma 20, 34170 Gorizia, Italija
TELEFON: + 390 481 521 720
FAX: + 390 481 525 917
E-POŠTA: hse.italia@hse.si
SPLETNA STRAN: www.hse.si/skupina_italia

HSE BALKAN ENERGY D.O.O.

DIREKTOR DRUŽBE: mag. Boris Mezgec
NASLOV: Bulevar Mihaila Pupina 117
11 000 Beograd, Srbija
TELEFON: + 381 11 311 55 86
FAX: + 381 11 311 55 87
E-POŠTA: hse_beograd@hse.si
SPLETNA STRAN: www.hse.si/skupina_balkanenergy

HSE HUNGARY KFT.

DIREKTORJA DRUŽBE: dr. Tomaž Štokelj
Irena Stare
NASLOV: Károlyi Mihály u. 12
1053 Budapest, Madžarska
TELEFON: + 361 48 62 200
FAX: + 361 48 62 201
E-POŠTA: hse.hungary@hse.si
SPLETNA STRAN: www.hse.si/skupina_hungary

HSE ADRIA D.O.O.

DIREKTORJA DRUŽBE: dr. Tomaž Štokelj
Irena Stare
NASLOV: Miramarska 24, 10 000 Zagreb, Hrvatska
TELEFON: + 385 160 05 659
FAX: + 385 160 05 657
E-POŠTA: hse.adria@hse.si
SPLETNA STRAN: www.hse.si/skupina_adria

HSE BULGARIA EOOD

DIREKTORJA DRUŽBE: Drago Skornšek
Irena Šlemic
NASLOV: 45A Bulgaria Blvd.
Triaditza Region, 1404 Sofia, Bulgaria
TELEFON: + 359 2 96 97 600
FAX: + 59 2 98 05 340
E-POŠTA: hse.bulgaria@hse.si
SPLETNA STRAN: www.hse.si/skupina_bolgarija

160

TOPLOFIKATSIA – RUSE AD

DIREKTOR DRUŽBE: Andrey Nikolaev
NASLOV: TEC – Iztok Street, 7009 Rousse, Bulgaria
TELEFON: + 359 82 88 33 11, + 359 82 84 19 05
FAX: + 359 82 84 40 68
E-POŠTA: tecrus@toplo-ruse.com
SPLETNA STRAN: www.toplo-ruse.com

HSE MAK ENERGY DOOEL

DIREKTORJA DRUŽBE: dr. Tomaž Štokelj
Drago Skornšek
NASLOV: Belasica no. 2, 1000 Skopje, Makedonija
TELEFON: + 389 23 217 377
FAX: + 389 22 777 290
E-POŠTA: /
SPLETNA STRAN: /

PODRUŽNICA HSE PRAGA

VODJA: dr. Tomaž Štokelj
NASLOV: Ujezd 409/19, 118 00 Praha 1 – Malá
Strana, Rep. Češka
TELEFON: + 420 257 311 210
FAX: + 420 257 317 258
E-POŠTA: hse.praha@hse.si
SPLETNA STRAN: www.hse.si/skupina_praha

**PODRUŽNICA HSE
BRATISLAVA**

VODJA: dr. Tomaž Štokelj
NASLOV: Svätoplukova 30
821 08 Bratislava, Rep. Slovaška
TELEFON: + 421 24 9111 201
FAX: + 421 24 9111 229
E-POŠTA: /
SPLETNA STRAN: www.hse.si/skupina_bratislava

**PREDSTAVNIŠTVO HSE
BEOGRAD**

VODJA: mag. Boris Mezgec
NASLOV: Bulevar Mihaila Pupina 117
11 000 Beograd, Srbija
TELEFON: + 381 11 311 55 86
FAX: + 381 11 311 55 87
E-POŠTA: hse_beograd@hse.si
SPLETNA STRAN: www.hse.si/predstavnistvo_beograd

**PREDSTAVNIŠTVO HSE
BUKAREŠTA**

VODJA: Drago Skornšek
NASLOV: Str. Economu Cezărescu nr.
31B, RO-060754, sector 6
Bucharest, Romunija
TELEFON: + 40 312 292 600
FAX: + 40 312 292 601
E-POŠTA: /
SPLETNA STRAN: www.hse.si/skupina_bukaresta

HSE INVEST D.O.O.

DIREKTOR DRUŽBE: mag. Miran Žgajner
NASLOV: Obrežna 170a, 2000 Maribor
TELEFON: 02 300 59 92
FAX: 02 300 59 91
E-POŠTA: info@hse-invest.si
SPLETNA STRAN: www.hse-invest.si

**HIDRO MOĆNOST
MAKEDONIJA D.O.O.**

DIREKTOR DRUŽBE: Eberhard Bulling
NASLOV: Ul. Orce Nikolov Br. 98
1000 Skopje-cenar, Makedonija
TELEFON: /
FAX: /
E-POŠTA: /
SPLETNA STRAN: /

Pomen kratic

€	Evro
AČR	Aktivne časovne razmejitve
AM	Amortizacija
ARSO	Agencija RS za okolje
BDP	Bruto domači proizvod
BiH	Bosna in Hercegovina
CCS	Zajetje in skladiščenje ogljika
CV	Center vodenja
ČHE	Črpalna hidroelektrarna
ČPZ	Čezmejne prenosne zmogljivosti
DDV	Davek na dodano vrednost
DEM	Dravske elektrarne Maribor
DPN	Državni prostorski načrt
EBIT	Poslovni izid iz poslovanja
EBITDA	Poslovni izid iz poslovanja skupaj z amortizacijo
EE	Električna energija
EE TÜV	Organizacija za tehnični nadzor OVE
EEX	Evropska borza z EE v Leipzigu
EFET	Evropska zveza trgovcev za energijo
EIB	Evropska investicijska banka
ELES	Elektro – Slovenija d.o.o.
E-OVE	Električna energija iz obnovljivih virov
EU	Evropska unija
EURIBOR	Euro medbančna ponujena mera
EXAA	Avstrijska borza z EE
EZS	Energetska zbornica Slovenije
FIFO	Metoda zaporednih cen
GZS	Gospodarska zbornica Slovenije
HACCP	Sistem certifikatov za energijo iz obnovljivih virov
HE	Hidroelektrarna
HESS	Hidroelektrarne na spodnji Savi
HICP	Harmonizirani indeks življenjskih potrebščin
HSE	Holding Slovenske elektrarne
IPEX	Italijanska borza z EE
ISO	Mednarodna organizacija za standardizacijo
IT	Informacijska tehnologija
JE	Jedrska elektrarna
MF	Ministrstvo za finance
MG	Ministrstvo za gospodarstvo
mHE	Male hidroelektrarne
MOP	Ministrstvo za okolje in prostor

NAC	Upravljanje dostopa do lokalnega omrežja
NAP	Zaščita dostopa do lokalnega omrežja
NFI	Nevladne finančne institucije
NIP	Novelirani investicijski program
NKBM	Nova kreditna banka Maribor
NLB	Nova ljubljanska banka
NS	Nadzorni svet
ODOS	Elektronski dokumentni sistem
OHSAS	Sistem vodenja poklicnega zdravja in varstva pri delu
OTE	Organizator trga in borza EE na Češkem
OVE	Obnovljivi viri energije
PČR	Pasivne časovne razmejitve
PGD	Projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja
Pol	Potrdila o izvoru
PPE	Plinsko parna elektrarna
PV	Premogovnik Velenje
PXE	Praška borza z EE
RECS	Sistem certifikatov za energijo iz obnovljivih virov
RS	Republika Slovenija
RTH	Rudnik Trbovlje-Hrastnik
SDE	Sindikat delavcev dejavnosti energetike Slovenije
SEL	Savske elektrarne Ljubljana
SENG	Soške elektrarne Nova Gorica
SPESS	Sindikat pridobivanja energetskih surovin Slovenije
SRS	Slovenski računovodski standardi
SSD	Skupni svet delavcev skupine HSE
TE	Termoelektrarna
TEŠ	Termoelektrarna Šoštanj
TET	Termoelektrarna Trbovlje
TGP	Toplogredni plini
TK	Telekomunikacije
UMAR	Urad za makroekonomske analize in razvoj
URE	Učinkovita raba energije
ZGD	Zakon o gospodarskih družbah
ZEPP	Elektrarne z ničelnim oziroma nizkim izpustom TGP

Poganjamo svet naprej!

Letno poročilo 2009 je objavljeno z upoštevanjem Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1).

Seznam slik

164

Družba HSE je organizirala fotografski natečaj Slovenska reka, ki je potekal od 30. 10. 2009 do 25. 2. 2010. Med 1.363 prejetimi fotografijami je strokovna komisija pod vodstvom mednarodno priznanega fotografa Arneja Hodaliča izbrala petdeset najboljših. Nekaj prispelih fotografij smo vključili tudi v naše letno poročilo.

8. stran	Janko Lipovšek, N. Gorica Soča: Most na Soči
10. stran	Borut Meh, avtor: Mitja Božič
13. stran	Aleš Frelih, Škofja Loka Soča: Slap Kozjak
18. stran	Andraž Blaznik, Kranj Rak: Ujeta
22. stran	Tomaž Ovčak, Ljubljana Jezerščica: Izvir Jezerščice
26. stran	Istockphoto
32. stran	Istockphoto
39. stran	Istockphoto
41. stran	Istockphoto
49. stran	Marijana Jan, Kozjak Bohinjska reka: Vozel
59. stran	Istockphoto
60. stran	Blok 6, arhiv HSE
60. stran	ČHE Avče, arhiv HSE
61. stran	HE Blanca, arhiv HSE
62. stran	HE Zlatoličje, arhiv HSE
62. stran	Pretovorna postaja za premog, arhiv HSE
74. stran	Istockphoto
76. stran	Istockphoto
80. stran	Jože Hanc, Ljubljana Jezerščica: Jezerščica
83. stran	Zagon hidroelektrarne v Avčah, arhiv HSE
83. stran	Istockphoto
90. stran	Istockphoto
92. stran	Marko Mladovan, Solkan Soča: Na vso moč
96. stran	Boris Stemberger, Velenje Soča: Ribič v reki Soči
111. stran	Istockphoto
117. stran	Istockphoto
122. stran	Istockphoto
124. stran	Matej Lipar, Kranj Rak: Prvi sij
128. stran	Aleksandra Jelušič, Ptuj Drava: Presledek v času
134. stran	Srečko Blas, Ljubljana Črnuče Ljubljanica: Nočni odsev
148. stran	Mitja Kralj, Ljubljana Iščica: Zlata kopel v Iščici
152. stran	Teo H. Orsanič, Brežice Krka: Simbioza
156. stran	Denis Bizovičar, Gor. vas Koširnica: Čakajoč
163. stran	Istockphoto

Izdajatelj:

Holding Slovenske elektrarne d.o.o.

Koprska ulica 92, 1000 Ljubljana, Slovenija

T: +386 (0)1 470 41 00

F: +386 (0)1 470 41 01

E: hse@hse.si, info@hse.si

www.hse.si

Besedilo: Strokovne službe HSE

Oblikovanje: Creatoor d.o.o.

Postavitev preloma: Creatoor d.o.o.

Tisk: HTZ Velenje, I.P., d.o.o.

Naklada: 100 kosov

Leto tiska: julij 2010

Poganjamo svet naprej!

